ROOMINISMI JA REFORMAATIO

Author H. Grattan Guinness

June 1, 1887

PROFETIAN NÄKÖKULMASTA

Roominismi ja Reformaatio

Profetian näkökulmasta

Henry Grattan Guiness

suomentanut Pikkulammas

Raamatunlainaukset enimmäkseen vuoden 1776 Bibliasta, 1933/38 Kirkkoraamattua käytetty kohdissa, joissa tekstin ymmärrettävyys sitä vaatii.

Alkuperäinen teos nimeltään:

Romanism and the Reformation

From the Standpoint of Prophecy

Esipuhe

Seuraavat luennot pidettiin pyynnöstä Protestant Educational Insitituten *(suomeksi: Protestanttinen opetusinstituutti t. Pikkulammas)* huomassa, Exeter Hallissa, tämän vuoden keväänä. Kyseinen instituutti on olemassa tehdäkseen erittäin tarpeellista työtä älyllisen sympatian ylläpitämiseksi maamme protestanttisia perinteitä kohtaan, etenkin nousevien sukupolvien sydämissä.

Englannin protestanttisuus on pitkään ollut Englannin kunnia, sekä suora syy sen vauraudelle vailla vertaa, kuin myös erityiselle arvoasemalle Euroopan valtioiden joukossa. Tämä protestanttisuus on nyt tuplahyökkäyksen kohteena ulko- ja sisäpuolelta. Silti harvat näyttävät olevan tästä vaarasta tietoisia. Edesmennyt lordi Beaconsfield kuitenkin näki sen riittävän selvästi. ”Teidän imperiuminne ja vapautenne ovat suuremmassa vaarassa nyt,” hän sanoi, ”kuin silloin, kun Napoleonin armeijan tarkkailijat olivat leiriytyneenä Boulogneen.” Mitä hän olisikaan sanonut jos olisi elänyt nähdäkseen asioiden nykyisen laidan. 1500-luvun uskonpuhdistus, eli reformaatio, joka synnytti protestanttisuuden, perustui raamatuntekstiin. Se antoi maailmalle Raamatun takaisin. Se opetti kirjoituksia, se paljasti Rooman virheet sekä korruption - Hengen miekkaa käyttäen. Se hyödynsi **profetioita**, ja otti vastaan niiden käytännöllisen opastuksen. Tällaista reformaatiotyötä tarvitaan jälleen. Kärsimme suurelta osin antipaavillisen totuuden unohtamisesta. Nykyinen sukupolvi on vaarallisen välinpitämätön totuudesta ja valheesta asioissa, joista raamatunteksti on järisyttävän varma ja absoluuttisen selvä.

Nämä luennot, niin yksinkertaisia ja suosittuja kuin ne ovatkin, toivon mukaan avaavat monia mieliä käsittämään, että Raamattu ei jätä epäselvyyttä roominismista, ja heidän, jotka haluavat seurata Raamatun opetuksia, täytyy karttaa luopumusta, jota vastaan ankarimmat tuomiot on ilmoitettu. Luennot on tässä annettu sellaisina kuin ne on pidetty, lukuun ottamatta ensimmäistä ja viimeistä, joita on pidennetty sekä muokattu. Järjestellessäni uudelleen ja laajentaessani avausluentoa Danielin ennusnäystä, sekä lopetusta reformaatiosta, olen hyötynyt rakkaan vaimoni arvokkaasta avusta. Hän on ollut jo usean vuoden ajan työtoverini sekä kirjallisessa että evankeliointityössä.

Iloitsen jos nämä luennot päätyvät laajaan kiertoon, sillä olen varma että ne sisältävät totuuden ajalle – totuuden, jonka tarve lisääntyvästi syvenee, ei vain maamme sekä imperiumimme siviili- ja uskonnollisten vapauksien säilyttämiseksi, vaan käytännölliseksi oppaaksi Jumalan ihmisille näinä viimeisinä päivinä.

H. GRATTAN GUINESS.

HARLEY HOUSE, Bow, E.,

1.6.1887

Sisällysluettelo

Luento 1: Danielin ennusnäky roominismiin

Viisikymmentä vuotta sitten arvostettu valtiomies Sir Robert Peel sanoi, huomattavan kirkkaalla kaukokatseisuudella; ”Päivä ei ole kaukana, ja se voi olla hyvinkin lähellä, kun joudumme taistelemaan reformaation sodan uudestaan.”

Tuo päivä on saapunut. Se on ollut yllämme jo jonkin aikaa. Se on saavuttanut meidät valmistautumattomina, minkä seurauksena olemme joutuneet jossain määrin alakynteen. Yli kolmesataa vuotta vapautta Rooman ikeestä – kolmesataa vuotta Raamatun valoa ja vaputta – teki meistä liian itsevarmoja, ja sai meidät aliarvioimaan kuolettavimman vihollisen, ei vain Jumalan evankeliumille, vaan myös protestanttiselle Englannille. Britannian kunnioitettava erityisasema johtavana todistajana valtioiden joukossa evankeliumin totuuden puolesta ja roominismin virheitä vastaan on päätynyt vähäiseen arvoon keskuudessamme. Isämme voittivat tämän erityisaseman vuosien kivuliaan kamppailun kautta; he ostivat sen parhaalla verellään, ja arvostivat sitä niin kuin ihmiset arvostavat sitä, mistä he ovat kalliisti maksaneet. Meille se ei ole maksanut mitään; olemme syntyneet siihen, emmekä tunteneet sen arvoa vastakohtansa avulla, kuten he. Tämän vuosisadan alussa Rooman valta oli näissä maissa asia menneisyydessä, ja se näytti rapistuvan nopeasti myös muissa maissa. Keskuudessamme kasvoi mieliala, että olisi tarpeetonta pelätä tuon myrkkypuun elpymistä, joka on vitsaus kaikelle hienolle ja hyvälle, puhtaalle ja kukoistavalle. Todellisen tiedon valo oli häivyttänyt ikiajoiksi taikauskon sumut, ja niinpä oletettiin, että keskiaikaiset tyranniat ja julmuudet uskontoa teeskentelevään kaapuun naamioituneena, eivät enää koskaan voisi saada jalansijaa näissä valon ja vapauden maissa. Saatamme halveksia ja pilkata Rooman korruptiota ja rikoksia, mutta että pelkäisimme sen vaikutusta – ei. Se on liian kaukainen ja heiveröinen herättääkseen pelkoa, tai edes valppautta.

Tämä kaikki oli harhakuvitelmaa, ja olemme saaneet rajun herätyksen. Vaikea ja vaarallinen kriisi, jonka läpi Englanti nyt kulkee, on suora seuraus toimista, joihin ryhdyttiin tämän harhakuvan vallassa, ja vain Luoja tietää mitkä lopulliset seuraukset ovat. Käärme voi olla haavoitettu mutta ei tapettu; sillä saattaa olla tarpeeksi elinvoimaa kääntyäkseen ja iskeäkseen vastustajaansa kuolettavasi.

Maa voi olla puhdistettu tuhoavasta rikkaruohosta, mutta pienet jäänteet voivat versoa ja levitä niin nopeasti, että ne valtaavat tontin uudelleen. Näin on ollut asian laita roomalaisen vaikutuksen kanssa protestanttisessa Englannissa.

Puhutaan faktoista. Viisikymmentä vuotta sitten Iso-Britanniassa ei ollut viittäkään sataa roomalaista pappia; nyt heitä on 2 600. Viisikymmentä vuotta sitten ei ollut viittäkään sataa kappelia; nyt niitä on 1 575. Viisikymmentä vuotta sitten Britanniassa ei ollut yhtäkään munkkiluostaria; nyt niitä on 225. Silloin jo

oli 16 nunnaluostaria, mutta nyt näitä aidattuja ja lukittuja, läpäisemättömiä vankiloita on yli 400, joissa englantilaisnaisia pidetään vankeina selibaattipapiston armoilla, joilla on oikeus – mikäli heidän käskyjään ei totella – kiduttaa näitä avuttomia uhrejaan katumusharjoitusten varjolla. Viisikymmentä vuotta sitten maassamme oli vain kaksi opistoa roomalaiskatolisen papiston kouluttamiseen - ts. miesten, joita sitoo vala toimia Englannissa vieraan vallan agentteina - vallan, jonka yksi suuri tavoite on imperiumimme hajottaminen ja vaikutusvaltamme tuhoaminen maailmasta - nyt näitä kouluja on 29. Ja mikä kummallisinta - Englanti, joka kerran hävitti munkkiluostarit ja siirsi Rooman vääryydellä hankitun varallisuuden valtiolliseen käyttöön, nyt avustaa roominismia imperiumissaan yli miljoonalla vuodessa. Tarkka summa on 1 052 657 £.

Vielä vakavampia seurauksia on noussut siitä, että evankelinen kristillisyys on luopunut yksiselitteisestä todistuksestaan roomalaista oppia, sekä sen käytäntöjä vastaan. Luopumus on tapahtunut Englannin reformoidun kirkon sisällä, ja sen lukuisissa jäsenissä, joita ei ohjeisteta Rooman kirkon todellisesta luonteesta ja historiasta. He ovat tietämättömiä profeetallisista opetuksista raamatunteksteissä sitä koskien, ja he iloitsevat paluusta moniin opillisiin korruptioihin sekä tapoihin, joita hävittäessään heidän esi-isänsä kuolivat. Reformoitu uskomme on siis vaarassa sekä ulko- että sisäpuolelta, ja sitä voidaan puolustaa ainoastaan päättäväisellä paluulla menneiden päivien pyhien ja marttyyrien totuudelliseen todistukseen. Meidän on uudelleen opittava jumalaisista profetioista Jumalan arvio Rooman kirkon luonteesta, jotta voimme jälleen kerran liikuttua todistamaan Kristuksen puolesta, tätä suurta luopumusta vastaan.

Protestantteina, kristittyinä, vapaina ihmisinä, filantrooppeina - heinä, joille historian opetukset eivät ole vieraita - me tunnemme mielipahaa asioiden nykyisestä tilasta. Näemme kaikki nämä muutokset erittäin vaarallisena taantumuksena, ja koemme olevamme pakotettuja uudistamaan vanhan kunnon PROTESTIN, jolle maailma on velkaa modernin vapautensa, tietonsa, rauhansa ja vaurautensa. Tunnustamme kiistämättömänä tosiasiana sen, että ihmiskunnan tulevaisuus ei ole paavin kannattajien, vaan protestanttien käsissä. Sen johtavat valtiot tänä päivänä eivät ole paavillinen Italia, Espanja ja Portugali, vaan protestanttinen Saksa, Englanti ja Amerikka. Missä on ero? Valtiot, jotka syleilivät 1500-luvun reformaatioliikettä, eivät ole lakanneet sittemmin kasvattamasta poliittista voimaansa, yhteiskunnallista vaurauttaan, filantrooppisia hankkeitaan sekä yleistä valistusta; kun taas maat, jotka kieltäytyivät siitä, ja pitivät tiukasti kiinni Rooman korruptiosta, ovat tasaisesti taantuneet kaikilla näillä alueilla. *”Heidän hedelmistänsä te tunnette heidät.”*

Tämän luentosarjan tavoitteena on kohdistaa uudelleen huomiota suureen kiistaan Rooman kirkon ja evankelisten kirkkojen välillä. Tässä sodassa Rooman armeija seisoo yhdellä puolella, ja protestanttisuus rikkomattomana muodostelmana toisella puolella. Rooman rykmentit käyttävät yhtä ja samaa purppuraista univormua, liehuttavat yhtä paavillista lippua, ja käyttävät uskonnollisissa seremonioissaan vain yhtä kieltä - latinaa. Protestanttinen armeija sen sijaan koostuu useista jaostoista, jotka ovat pukeutuneina eri univormuihin, liehuttavat eri lippuja, ja puhuvat eri kieliä. Mutta kuten Saksan yhdistelmäjoukot taistelussa Ranskan kanssa; he ovat sitäkin vahvempia vapaaehtoisen liittonsa kautta, jonka he voivat yhteistuumin solmia suuren taistelun kynnyksellä. Toissijaiset erot episkopaalien, presbyteerien, sekä toisinajattelijoiden suuntausten välillä, häviävät näköpiiristä yhteisen konfliktin edessä Roomaa vastaan; kiista jää ainoastaan heidän välille, jotka pitävät kiinni Kristuksen vanhasta evankeliumista, ja heidän, jotka opettavat toista evankeliumia, joka ei ole toinen.

Aiheemme näillä luennoilla on roominismi ja reformaatio profetian kannalta. Emme siis aio antaa teille vain inhimillistä näkymää aiheeseen, vaan jumalaisen näkymän; ei luennoitsijan mielipiteitä siitä, vaan sen mitä profeetat ja apostolit siitä opettivat - ainoan viisaan Jumalan tuomion niin kuin se on Hänen pyhässä sanassaan ilmaistu; tässä siunatussa jumalisessa ilmoituksessa, joka vuodattaa valoaan jokaiseen aiheeseen, joka Jumalan kansaa koskettaa. On tosiasia, että vaikka raamatunkirjoitusten kaanon suljettiin kauan ennen roominismin alkua, ja viisitoista vuosisataa ennen reformaatiota, se silti esittää jumalisen tuomionsa molemmille. Raamattu tallentaa menneisyyden historiankirjoissaan ja tulevaisuuden profetioissaan, jotka ovat yksinkertaisesti historiaa, joka on kirjoitettu edeltä käsin. Se vieläpä ilmaisee moraaliset tuomiot yksilöille, joita se kuvailee, sekä teoille, jotka se kirjaa; ja samoin se ilmaisee moraaliset tuomiot yksilöihin sekä tekoihin liittyen, jotka se ennustaa. Se varoitti Kirkkoa paavillisesta Roomasta jopa pakanallisen Rooman päivistä lähtien. Johannes, Neron ja Domitianuksen uhri, maalasi kuvia jälkipolville inkvisition marttyyreista sekä keisareita armottomampien tyrannien julmuuksista. Tätä kysymystä profetioiden kannalta tarkastellessamme, ja siitä johtuen, päämäärämme ei ole ainoastaan jäljittää pyhien ennustusten täyttymistä historian yleisissä faktoissa, todisteena raamatuntekstien inspiraatiosta - vaikka meidän täytyy tietysti sitäkin luentojen edetessä tehdä. On kuitenkin sitäkin enemmän esittää **jumalinen näkemys Rooman paavillisesta systeemistä;** näyttää, mitä lukemattomia tuomioita sekä kammotuksia kirjoitukset kaatavat sen päälle, ja minkä kamalan kohtalon se sitä vastaan julistaa. Jos tiedämme, mitä Jumala ajattelee mistä tahansa systeemistä, niin tiedämme, mitä meidän tulisi siitä ajatella, ja miten meidän tulisi sitä kohtaan asennoitua. Edeltä varoitettu on edeltä

varustautunut. Jos Englannin nuoriso viimeisen kahden tai kolmen sukupolven ajalta olisi ollut huolellisesti ohjeistettu raamatunkirjoituksista tähän aiheeseen liittyen, emme olisi eläneet nähdäksemme maatamme vaivattuna ja hajoamisen partaalla jesuiittojen juonien seurauksena, emmekä kansallista kirkkoamme jakautuneena itseään vastaan, omaksi vaarakseen, ja yhtä osaa siitä repsahtamassa luopumukseen, josta reformaatio sen oli pelastanut.

Sallikaa minun ensin selvästi määritellä kolme termiä otsikossamme: roominismi, reformaatio ja profetia. Sallikaa minun vastata kysymyksiin: Mitä on roominismi? Mikä oli reformaatio eli uskonpuhdistus? Mitä on profetia?

1. ROOMINISMI ON LATINALAISTA LUOPIOKRISTILLISYYTTÄ – ei vain luopiokristillisyyttä, vaan LATINALAISTA luopiokristillisyyttä. Kreikan kirkko, Armenian kirkko ja koptikirkko ovat kaikki enemmän tai vähemmän luopioita, eikä protestanttisenkaan kirkon oma luopiollisuus ole määrältään mitenkään vähäistä; mutta nyt puhumme roominismista, tai latinalaisesta kristillisyydestä yksistään, sillä **se** on suuri ja kammottava pahan valta, jonka profeetta Daniel ja apostoli Johannes niin laajalti ennustivat. Se on erityinen luopio, joka täyttää valtaosan profetioista, ja se on kristillisen luopumuksen **kiteytymä**. Siihen sisältyvät kaikki, joiden julkinen palvelus toimitetaan latinaksi, ja jotka tunnustavat lojaaliuttaan Rooman paaville.

   Kirkkoherra Milmanin Rooman kirkon historiaa käsittelevä teos on nimeltään ”The History of Latin Christianity” *(suomeksi: Latinalaisen kristillisyyden historia t. Pikkulammas).* Arkkipiispa Trench puhuu Gregorius Suuresta; hän oli ”viimeinen latinalaisista Isistä, ja ensimmäinen paaveista modernissa mielessä,” ja hän ”teki enemmän kuin kukaan muu asettaakseen kirkon eteenpäin uusille urille, joita sen on kuljettava, muodostaakseen **latinalaisen kristillisyyden** erityisillä ominaispiirteillään, jotka laajasti erottavat sen Kreikasta.”[1] Roominismi on tätä latinalaista kristillisyyttä, josta on tullut luopiollisuutta.

2. Reformaatio oli PALUUTA PRIMITIIVISEEN, EI-LUOPIOLLISEEN KRISTILLISYYTEEN, joka saavutettiin noin kolme tai neljä vuosisataa sitten tässä maassa, Saksassa, ja joissain muissa Euroopan maissa. Yksi piirre tässä hienossa liikkeessä oli latinan käytön hylkääminen julkisessa palvonnassa, sekä raamatuntekstien kääntäminen eläville kielille, jotta kaikki kansakunnat voisivat lukea Jumalan sanaa omalla kielellään, ja ymmärtää itse sen pyhät viestit. Nimet kuten Luther, Zwingle, Erasmus, Tyndale, Knox, Calvin, Latimer, Ridley, Cranmer ja Hooper liitetään tähän ”reformaatioon.”

1 ”Mediaeval Church History,” p. 14

3. Ja kolmanneksi; profetia on JUMALISESTI ANNETTU PEILI TULEVAISUUTEEN. ”Asiat joita ei vielä nähdä” heijastuvat sen pinnasta vaihtelevalla tarkkuudella. Ne voidaan osittain erottaa etukäteen, ja tunnistaa tarkasti kun täyttymyksen aika tulee. Niinpä Kristuksen ensimmäinen tuleminen näytettiin, mutta kuin pimeästä peilistä, tuhansia vuosia ennen sen tapahtumista; ja niinpä Jerusalemin piirityksen traagiset vaiheet esiteltiin Mooseksen mielelle, vuosikausia ennen, kuin kaupunkia edes rakennettiin. Roominismi ja reformaatio siinsivät kaukana tulevaisuudessa, kun Daniel ja Johannes näkivät edeltä niiden historian; mutta heidän profeetalliset visionsa ja kirjoituksensa heijastavat toisiaan - erottuvuudella sekä selkeydellä, joka vastaa täsmälleen niiden laajuutta ja merkitystä Kirkon, sekä maailman historiassa.

Pitäkää mielissänne nämä kolme lyhyttä määritelmää;

1. Roominismi on latinalaista luopiokristillisyyttä.
2. Reformaatio oli paluuta primitiiviseen, ei-luopiolliseen kristillisyyteen, joka saavutettiin noin kolme vuosisataa sitten.
3. Profetia on tulevaisuuden peili.

Kysykäämme seuraavaksi: Mitä tämä roominismi, tai latinalainen kristillisyys, on, erotuksena kreikkalaisesta, protestanttisesta tai mistä tahansa muusta Kristuksen uskon muodosta? Mitä tulee sen opinkappaleisiin ja tapoihin; vastaamme tähän kysymykseen myöhemmin luentosarjassamme, siteeraten sen omia tunnustettuja lähteitä. Nyt meidän on rajoituttava tarkastelemaan sen **historiaa**. Mutta ennen kuin tarjoilen teille sen nopeat ääriviivat, totean että roominismin noususta, luonteesta, teoista ja kohtalosta, löytyy kolme selvästi erottuvaa profetiakokonaisuutta. Ensimmäinen löytyy Danielin kirjasta, toinen Paavalin epistoloista, ja kolmas Johanneksen kirjeistä sekä Ilmestyskirjasta; ja yksikään näistä kolmesta ei ole yksinään täydellinen. Ainoastaan yhdistämällä niiden erilliset piirteet, saamme täydellisen muotokuvan. Aivan kuten emme voi yhdestä evankeliumista johtaa täydellistä kuvaa Kristuksen elämästä, vaan sen saadaksemme meidän on huomioitava kirjaukset lopuissa kolmessa, samoin emme voi yhdestä profetiasta koota oikeaa kuvausta antikristuksesta, vaan meidän on lisättävä yhdessä annetut yksityiskohdat niihin, jotka loput kaksi tarjoavat. Osa piirteistä annetaan kaikissa kolmessa profetiassa, aivan kuten Kristuksen kuolema ja ylösnousemus annetaan kaikissa neljässä evankeliumissa. Loput annetaan vain kahdessa, ja osa erityispiirteistä on vain yhdessä. Kuten Babylonin valtiomiehenä ja maaherrana toimineen profeetan aseman sekä koulutuksen perusteella voidaan odottaakin, Danielin ennusnäky esittelee roominismin POLIITTISEN luonteen sekä suhteet. Apostoli Paavalin ennusnäky

sen sijaan antaa tämän vallan KIRKOLLISEN luonteen ja suhteet; ja Johanneksen profetiat, sekä Ilmestyskirjan luvuissa 13 että 17, esittelevät MOLEMPIEN YHDISTELMÄN - latinalaisen kirkon ja Rooman valtion keskinäiset suhteet. Hän käyttää komposiittihahmoja, joiden yksi osa edustaa roominismin poliittista ulottuvuutta maallisena hallintona, ja toinen sen uskonnollista ulottuvuutta kirkollisena järjestelmänä.

Tällä luennolla käsittelemme Danielin poliittista ennusnäkyä; kuinka hän ennustaa suuren pahuuden vallan, joka paljastettiin hänelle neljännestä imperiumista nousevaksi, ja jonka hän kuvailee kirjansa seitsemännessä luvussa. Ennen kuin tutkimme tätä profetiaa, sallikaa minun nopeasti palauttaa mieliinne pari hyvin tunnettua historiallista faktaa, joita kukaan ei voi kieltää eikä kyseenalaistaa.

Viimeiset 2 500 vuotta ihmiskunnan historiaa - toisin sanoen maailman johtavien valtakuntien tarina Nebukadnetsarin päivistä lähtien - on jakautunut kahteen kronologisesti yhtäläiseen osaan, kumpikin kestäen noin 1 250 vuotta. Näistä **ensimmäisen** aikajakson aikana neljä suurta pakanaimperiumia seurasivat toisiaan koko silloisen tunnetun maailman hallitsijoina: Babylonian, Meedo-Persian, Kreikan ja Rooman imperiumit. Ne kestivät ajasta 800 eKr. viidennelle vuosisadalle jKr., ja päättyivät Rooman viimeisen hallitsijan, Romulus Augustuluksen syrjäytymiseen vuonna 476. Ajanjakson toisen puoliskon aikana ei mikään **yksittäinen** suurimperiumi ole hallinnut koko tätä näiden vanhojen pakanahallintojen dominoimaa piiriä. Valta on ollut jakautuneempaa, ja modernit **kuningaskunnat** ovat korvanneet muinaiset **imperiumit**. Valtioiden kansainyhteisö on sijainnut entisen Rooman hallintoalueella viimeisten 1 200:n vuoden ajan, eikä yksikään monarkki ole onnistunut alistamaan niitä kaikkia alaisuuteensa. Tämä on karkea erotus muinaisen ja modernin ajan välillä, ja jakolinjan muodostaa **vanhan Rooman imperiumin kaatuminen** - viimeisen muinaisen sivilisaation hajoaminen - sen, joka edelsi modernia kristillistä sivilisaatiotamme.

Rooma itsessään – tuo suuri ja muinainen kaupunki – perustettiin mainitsemani pitkän ajanjakson alussa, ja se on täten ollut olemassa lähes 2 600 vuotta, vaikka tosin usean vuosisadan ajan se tunnettiin vain paikallisesti. Vähitellen se nousi merkittäväksi, ja toisella vuosisadalla eKr. se saavutti ylivallan maailmassa. Tämän jälkeen se oli noin 500:n vuoden ajan suurenmoinen metropoli, antiikin neljästä suuresta imperiumista viimeisimmässä sekä mahtavimmassa. Se oli sen hallinnon istuin; koko tunnetun maailman sydän ja keskus. Ninive ja Babylon olivat molemmat aikanaan suuria, vauraita, ja vaikutusvaltaisia metropolikaupunkeja, mutta niiden hallintoalueet olivat pieniä, verrattuna Rooman hallitsemiin alueisiin, sen imperiaalisen vaikutusvoiman huipulla. Se oli

pitkään kaikkien sivistyneiden kansakuntien, kuin myös itsensäkin mielestä, ”maailman rakastajatar.” Sen ylpeä arvovalta-asema perustui vertaansa vailla olevaan sotilasvoimaan. Se ei hallinnut oikeudella vaan mahdilla, ja se alisti maailman alleen. Vielä jäljellä olevat jäänteet, eivät vain kaikkialla Euroopassa, vaan myös Afrikassa ja Aasiassa, sekä ennen kaikkea Roomassa itsessään, riittävästi todistavat Rooman laajasta vaikutusvallasta, sen ruhtinaiden ja kansan ylellisyyksistä, sekä sivilisaation hienouksista. Roomalaiset tiet, roomalaiset leirit, roomalaiset kylpylät, roomalaiset kolikot, patsaat, ja kaikenlaiset jäänteet ovat runsaita jopa omalla saarellamme, ja suurin osa meistä on niistä joitakin tutkinut suurella mielenkiinnolla. Roomalaiset lait, roomalainen kirjallisuus, sekä latinankielen perustavanlaatuinen suhde modernin Euroopan kieliin, tarjoavat vielä lisää selvää todistusaineistoa maailman muinaisten mestarien universaalista, väkevästä, ja pitkäkestoisesta vaikutuksesta.

Oman ajanlaskumme neljännen vuosisadan alkuun asti Rooma oli **pakana**kaupunki, ja keisari oli sen uskonnon ylipappi. Pakanapyhäkköjen rauniot yhä koristavat kaupunkia. Pantheon, joka nyt on neitsyt Marialle ja kaikille marttyyreille omistettu kirkko, oli aikaisemmin Kybelelle sekä kaikille muinaisen mytologian jumalille omistettu pakanatemppeli. Mutta neljännellä vuosisadalla pakanallisuus heittäytyi kasvoilleen Kristuksen uskon eteen, jota se oli kolmen vuosisadan ajan vainonnut ja pyrkinyt hävittämään; Jeesus Nasaretilaisen uskonto syrjäytti Olympoksen Juppiterin uskonnon, ja keisari Konstantinus asetti kristinuskon maailman uskonnoksi. Roomasta oli tullut kristillinen piispanistuin jo ennen tuota päivää, ja Rooman imperiumin pian seuranneessa jakautumisessa sekä rapistumisessa, tämä piispa, metropolisijainnistaan johtuen, nousi erittäin tärkeään asemaan ja latinalaisen kristillisyyden pääksi. Kun toiset hallitsijat menivät menojaan, ja kun Rooman valta hiipui gootti- ja vandaalijoukkojen hyökätessä, kristillinen piispakunta - vanhan Rooman instituution ainoa selviytyjä - nosti päänsä kuin kivinen karikko keskellä villien hyökyaaltojen ulappaa. Se jäi jäljelle, kaiken muun hajotessa sen ympäriltä.

Alussa se oli itse ollut pieni, heikko ja uusi asia - suuren, mahtavan, ja muinaisen vallan varjon alla. Mutta aika toi muassaan muutoksia, ja vähitellen siitä tuli vakaa, vahva, sekä ainoa muinainen asia, keskellä sekasortoisia nuoria goottivaltioita, joihin vanhan Rooman hallintoalueiden rippeet hiljalleen kiteytyivät. Näille karkeille, hiljattain evankelioiduille ihmisille, Rooman kirkko oli luonnollisesti äitikirkko, ja Rooman piispa johtava kristillinen piispa. Vanhassa maailmanmetropolissa tietämättömien, taikauskoisten, ja lapsellisten goottivaltojen keskellä **valtaistuintaan** pitävä **latinalainen episkopaali,** otti suunnakseen ensin nousun **monarkkiseen,** ja sen jälkeen **imperiaaliseen** valtaan. Tämä oli syvällinen ja pitkäkestoinen suuntaus; se toimi vuosisatoja,

kunnes se lopulta tuotti tuon yksittäisen, Jumalaa pilkkaavan vallananastajan, ja tyrannimaisen hallinnon, jota me kutsumme paaviudeksi.

Tämän vallan nousu oli, kuten kaikki suuret kasvut, asteittaista ja hidasta. Viidennen vuosisadan puolivälistä, kolmannentoista loppuun asti – ts. 800 – 900 vuotta – se kasvoi tasaisesti suuremmaksi ja suuremmaksi, kohoten yhä korkeammalle, kurotellen oksiaan yhä laajemmalle, ja tullen yhä yliampuvammaksi väitteissään ja teeskentelyssään. Aikani ei toki riitä jäljittämään kirkollisen vallan koko nousua keskiajalla hirvittäviin mittasuhteisiin, jotka sillä oli 1200-luvulla. Konstantinuksen kääntymyksen jälkeen, kun kristinuskosta tuli roomalaisen maailman virallinen uskonto, Kirkko siirtyi vauhdilla vainotun asemasta - köyhyydestä, ja vaivasta - kunniaan, vaurauteen ja helppouteen; ja yhtä nopeasti se hävitti varhaisen puhtautensa. Kateus ja ahneus syöksyivät sisään tulvan lailla, ja kirkollisesta vallasta tuli kohde kiihkeille kunnianhimoille, jopa jumalattomien ihmisten keskuudessa. Piispa oli varakas, vaikutusvaltainen, maallinen merkkihenkilö, eikä nöyrä kristillinen paimen. Ylenpalttisuus virtasi papiston päälle, samoin kuin käännynnäisten pelot sekä kiintymys, ja heidän älyllinen ylivertaisuutensa barbaarisiin valtioihin nähden entisestään lisäsi heidän ylemmyyttään. Koitti aika, jolloin yksin heillä oli hallussaan minkäänlaista oppineisuutta. Vain he kykenivät laatimaan sopimuksen tai dokumentin, tai opettamaan ruhtinaita lukemaan. Useiden alhaisten petosten kautta, he onnistuivat varmistamaan kirkolle mittaamattoman omaisuuden, sekä valtavat osuudet maa-alasta. Mutta he tunnistivat oman alamaisuutensa maalliselle vallalle, ja ne kunnioittivat toistensa itsenäisyyttä molemminpuolisesti. Rooman piispat alkoivat kuitenkin ennen pitkää esittää väitteitä ylivertaisuudestaan suhteessa toisiin piispoihin, milloin milläkin perusteella, mutta kesti pitkään, ennen kuin niihin myönnyttiin.

Paavillinen auktoriteetti ei todellakaan edistynyt suuresti Italian rajojen ulkopuolella ennen kuudetta vuosisataa. Tuohon aikaan arvostettu Gregorius I, lahjakas, aktiivinen, ja kunnianhimoinen mies, oli Rooman piispa. Hän seisoo muinaisen ja keskiaikaisen historian kohtaamispisteessä, ja hänen vaikutuksensa jätti leimansa latinalaisen kristillisyyden kasvuun. Hän kohotti asemaansa hyvin korkealle kirjeenvaihdoissaan, sekä vuoropuhelussaan toisten piispojen, että läntisen Euroopan hallitsijoiden kanssa, joihin hän jatkuvasti piti yhteyttä. Väitteitä, joita aikaisemmin oli vain satunnaisesti esitetty, alettiin nyt systemaattisesti ajamaan ja edistämään. Hän märehti paljon Rooman piispalle taivaan valtakunnan avainten muodossa siirrettyä valtaa - jotka oli annettu Pietarille ja hänen seuraajilleen. Goottivaltiot olivat liian tietämättömiä purkaakseen auki ovelan ja päättäväisen papin sofistiikkaa, ja he myönsivätkin hänelle jonkinlaisen ylivallan kirkollisissa asioissa.

Hänen seuraajansa Bonifatius III vei nämä väitteet vielä pidemmälle. Hän oli viimeinen Rooman piispa, ja ensimmäinen paavi. Hänen päivinään väite ylivertaisuudesta muihin piispoihin nähden ei ollut enää ainoastaan selvästi esitetty, mutta sekulaarivalta tunnusti sen, ja se vahvistettiin majesteettisella säädöksellä. Kiero vallananastaja Fokas - palvellakseen omia itsekkäitä tarkoitusperiään - myönsi Bonifatius III:lle johtoaseman kristikunnan kaikissa kirkoissa vuonna 607 jKr. Roomassa seisoo vieläkin tämän tärkeän myönnytyksen muistoksi pystytetty pylväs. Tämä oli valtava ylennys; ensimmäinen askel tikkailla, jotka veivät Rooman piispat vaatimattomasta paikalliskirkon papinvirasta Euroopan mahtavimmalle valtaistuimelle. Silti vielä kaikki, mitä väitettiin ja mihin myönnyttiin, oli yksinkertaista **episkopaalisuutta**, vaikkakin universaalia sellaista; mitään ajatusta **sekulaarihallinnosta** ei vielä tässä vaiheessa ollut. Asian käsittely ei kuitenkaan päättynyt tähän. Tämä ylivertainen episkopaalinen säädäntävalta johti Rooman piispan jatkuvaan sekaantumiseen toisten kristillisten valtioiden asioissa, sekä lisääntyviin väitteisiin auktoriteetista sekä sekulaarisissa että kirkollisissa asioissa, kunnes lopulta 500 vuotta myöhemmin, vuonna 1073 jKr., paavi Gregorius VII otti suuren edistysaskeleen, ja perusti

MAANPÄÄLLISEN TEOKRATIAN.

Hän oli ensimmäinen joka - jumaluuden edustajana - väitti olevansa kaikkien maailman kuninkaiden yläpuolella. Tämä ylpeä ja itseään korostava mies pyrki pyrkimistään, ja menestyksekkäästi, ei vain vapauttamaan hengellistä valtaa kaikesta valtiovallasta, ei vain takaamaan sille absoluuttista itsenäisyyttä, vaan vielä lisäksi alistamaan sekulaarivallan ruhtinaineen pappien henkiselle vallalle, ja täten varmistamaan Roomaan - omassa henkilössään, sekä Rooman pontiffien seurannossa - maailman absoluuttisen ja ylivoimaisen valtiaan. Eikä hän esittänyt tätä uutta ja häkellyttävää oppia ainoastaan teoriana. Uskaliaan röyhkeästi hän erotti Saksan keisari Henrik IV:n ehtoollisyhteydestä, vapautti hänen alamaisensa lojaaliudesta häntä kohtaan, ja kielsi heitä tottelemasta häntä hallitsijana.[2] Hän todella onnistui kiskomaan nöyryyttäviä tunnustuksia keisarilta, ja hän lisäksi usein luovutti hänen valtakuntansa toiselle. Tämä paavi käänsi Rooman piispanistuimen **universaaliksi ja rajoittamattomaksi monarkiaksi**, ja Euroopan valtiaat olivat kyvyttömiä vastustamaan hänen ennenkuulumattomia vallanriistojaan. Hän aikaansai myös peittelemättömän ja vastustamattoman

2”Täten Jumalan oikeuteen ja armoon luottaen, sekä Hänen siunatun äitinsä, ikuisesti siunatun Neitsyt Marian, teidän auktoriteetillanne (joka on p. Pietarin ja p. Paavalin); edellä mainittu Henrik, ja kaikki hänen seuraajansa minä erotan ehtoollisyhteydestä ja sidon pannaan julistamisen siteillä; kaikkivoipain Jumalan, sekä teidän puolesta, estän hänet Saksan ja Italian hallinnosta, riistän häneltä kaiken kuninkaallisen vallan ja kunnian. Kiellän kaikkia kristittyjä osoittamasta hänelle kuuliaisuutta kuninkaana. Vapautan kaikki hänelle liittolaisuuttaan vannoneet tai vannovat heidän valoistaan.” - MILMAN: ”History of Latin Christianity” vol iv., p. 121.

despotismin muiden maiden kansallisten kirkkojen yli, säätämällä lain jonka mukaan yksikään katolisessa kirkossa toimiva piispa ei voinut harjoittaa tointaan, ennen kuin paavi oli varmistanut hänen valintansa. Tämä oli kauaskantoinen ja merkitykseltään erittäin laaja laki, jonka avulla, ehkä enemmän kuin minkään muun keinon avulla, Rooma säilytti **vuosisatojen ajan** sekä maallisen että kirkollisen vaikutusvaltansa.

Iso osa jatkuvista kiistoista oman Englantimme varhaisten kuninkaiden ja Rooman paavien välillä, aivan kuten monet samankaltaisen taistelut mantereella, nousivat tästä räikeästä kansallisten oikeuksien ja vapauksien kaappaamisesta. Se käytännössä vei kirkoilta vallan nimittää omat piispansa sekä asetti ne vierasmaalaisen despotismin alle. Jokaisen valtion hengellinen sääty oli tähän aikaan paavin orjuuttama, ja laittamalla tottelevaisesti käytäntöön sen bullia ehtooyhteydestä irrottamisista, sekä toteuttamalla sen langettamia interdiktejä, he antoivat paavin käteen kahvan, jolla liikutella koko maailmaa. Interdiktin aikana maan kirkot olivat suljettuina; kellot olivat hiljaa, kuolleita ei haudattu, messuja eikä muitakaan toimituksia toimitettu, lukuun ottamatta kastetta, sekä sairaanvoitelua välittömässä kuolemanvaarassa oleville. Tämä tilanne oli niin hirvittävä taikauskoisella ajalla, että monarkit olivat pakotettuja taipumaan kansalaisten kapinoinnin pelossa. Jokaisesta tällaisesta interdiktistä oli suorana seurauksena paavin vallan lisääntyminen, ja pian he saivat laitettua jokaisen uppiniskaisen hallitsijan Euroopassa aisoihin.

Kun Gregorius VII:n vaateita oli noudatettu vuosisadan verran, kirkonmiehet alkoivat pitää paavin oikeutta polkea kuninkaiden niskoja luontaisena oikeutena. Paavillisen aggression ylpeä henki saavutti huippunsa. Huipun aikakausi voidaan laskea Innocentius III:n pontifikaatista 1198 jKr. Rooman pontiffien vuosisatojen ajan vakaasti ajamat tavoitteet näyttivät vihdoin tulleen saavutetuiksi: itsenäinen yksinvaltius, absoluuttinen ylivalta kristillisten kirkkojen yli, sekä Euroopan ruhtinaiden täydellinen hallinta.

Historioitsija Hallam sanoo tästä miehestä: ”Hän oli kaikkia edeltäjiänsä vaikuttavampi, ehkä jopa seuraajiansakin. Joka puolelta Rooman pauhina kävi ruhtinaiden päiden ylitse.”[3] Hän erotti kirkollisyhteydestä Norja kuninkaan Svenin, hän uhkasi Unkarin kuningasta perimysjärjestyksen muuttamisella; laittoi Kastilian kuningaskunnan interdiktin alle, ja kun Ranskan Filip Augustus kieltäytyi ottamasta takaisin vaimoaan, jonka hän oli hylännyt, Innocentius ei

3”Kolme suurta läntisen Euroopan valtiasta; Saksan, Ranskan ja Englannin kuninkaat olivat nähneet hallintoalansa paavillisen interdiktin alla, ja itsensä erotettuna ehtoollisyhteydestä. Mutta paavin valta Innocentiuksen aikana ei pyrkinyt nöyryyttämään ainoastaan ylhäisimpiä: tuskin yksikään pienemmistä kuningaskunnista ei ollut oppinut, tai pian oppisi, tuntemaan paavinistuimen kamalan majesteettiuden. Pohjanmereltä Unkariin, Unkarista Espanjan rannikoille Atlantilla, Innocentius harjoittaa jotain, mikä puhuu suojelevan vanhemman auktoriteetilla, mutta joka useimmiten ajetaan perille kamalalla interdiktillä.” - MILMAN: ”History of Latin Christianity,” vol. v., p. 305

epäröinyt rangaistessaan koko valtiota asettamalla myös Ranskan saman pelätyn rangaistuksen alle, kunnes sen kuningas nöyrästi alistui paavin käskyyn. Englannin kuningas Juhana ja Aragonian Filip II pakotettiin molemmat luopumaan kuningaskunnistaan, ja ottamaan ne takaisin hengellisinä lääneinä Rooman pontiffilta, joka lisäksi väitti oikeudekseen päättää Saksan keisarien valinnoista veto-oikeudellaan. ”Paavillisen ylivallan keskipäivä ulottuu Innocentius III:n pontifikaatista Bonifatius VIII:een, ts. kolmannentoista vuosisadan läpi. **Tämän aikakauden aikana Rooma herätti kaikki muinaisen nimensä kauhut; jälleen kerran hän oli maailman rakastajatar, ja kuninkaat olivat hänen vasallejaan.** ”[4]

Innocentius III väitti lisäksi oikeudekseen ohittaa sekä siviili että kirkollisia säädöksiä mielensä mukaan, sekä tuomita tapauksia valtansa suomalla oikeudella. Hän ohitti myös valan alla annettujen lupausten asettamat velvoitteet, täten murentaen sopimusten ja asiakirjojen voimaa. Paavillinen sotilasvoima ajoittuu myös tähän mieheen, sillä ristiretket jättivät hänen hallintaansa armeijan. Niin sanottujen harhaoppisten systemaattinen vaino alkoi myös tästä pontifikaatista. Paavinistuimen korruptiosta, julmuuksista ja ylimielisistä oletuksista oli tullut niin sietämättömiä, että protesteja alkoi kuulua joka kulmalta. Ne oli hiljennettävä hinnalla millä hyvänsä, joten harhaoppisten kokonaisvaltainen teurastus laitettiin käytäntöön, tavoitteenaan heidän täydellinen hävittämisensä. Inkvisitiot alkoivat, sekä albigenssien ja valdolaisten murhaavat vainot. Taikausko ja tyrannia olivat huipussaan. Tältä vuosisadalta lähtien paavillinen vaino totuutta tunnustavia kohtaan ei koskaan lakannut, ennen protestanttisuuden lopullista perustamista 1600-luvun lopussa.

1294 jKr. Bonifatius VIII tuli paaviksi, ja ylivertaisella röyhkeydellään hän jätti jopa Innocentius III:n varjoonsa. Hän ansaitsee tulla kutsutuksi ihmiskunnan suurimmaksi vallan anastajaksi, mistä todistaa hänen kuuluisa bullansa **Unam Sanctam**. Tässä dokumentissa paavinistuimen kaikki väitteet käyvät selväksi. Olemme luetelleet useita alati lisääntyviä tasoja paavillisissa olettamuksissa, mutta nyt saavutamme niiden kliimaksin – **se** väite, joka ollessaan totuudenmukainen, oikeuttaisi runsain mitoin kaikki edelliset - saavutamme kaikkein korkeimman huipun sekä lakipisteen ihmisen omassa itsekorostuksessa. Mikä oli Bonifatius VIII:n väite? Se kuului:

PAAVI EDUSTAA JUMALAA MAANPÄÄLLÄ.

Koska tämä on mitä ihmeellisin ja röyhkein väite, jonka kukaan kuolevainen on koskaan esittänyt, en kerro siitä omin sanoin, vaan ylimmän paavillisen auktoriteetin sanoilla. Bonifatius VIII:n esittämästä yhteenvedosta koskien paavin kunniaa, auktoriteettia, ja erehtymättömyyttä, voimme lukea nämä sanat:

4 HALLAM: ”History of the Middle Ages,” p. 368, 4th ed.

”Paavi on arvoltaan niin suuri ja erinomainen, että hän ei ole vain mies, vaan **kuin Jumala**, Jumalan sijainen (**non simplex homo, sed quasi Deus, et Dei vicarius**). Paavia kutsutaan kaikkein pyhimmäksi… jumaliseksi monarkiksi ja kaikkivaltiaaksi keisariksi ja kuninkaiden kuninkaaksi… Paavin kunnia-arvoisuus on niin suurta, että hänen tuomiovaltansa lasketaan yhdeksi ja samaksi Kristuksen kanssa (**faciat unum et idem tribunal cum Christo**), niin että mitä ikinä paavi tekeekään, se näyttää tulevan suoraan Jumalan suusta (**ab ore Deo**)… Paavi on **kuin Jumala maanpäällä** (**papa est** QUASI DEUS IN TERRA).”

Tämän väitteen, jonka Bonifatius VIII teki 1200-luvulla, on sittemmin esittänyt jokainen hänen seuraajansa, aina Pius IX:een ja Leo XIII:een asti 1800-luvulla. Meidän päiviimme asti paavi puhuu Kristuksen sijaisena, Jumalan varahallitsijana. Suuri ekumeeninen konsiili vuonna 1870 julisti hänet sellaiseksi, ja lisäksi ilmoitti hänet EREHTYMÄTTÖMÄKSI! Historian professori Rooman yliopistosta käyttää seuraavaa kieltä kirjoittaessaan vuoden 1870 konsiilista, joka osuvasti ilmentää paavillista ihannetta: ”Paavi ei ole muiden maailman valtojen tapaan kunnioitettava valta, vaan **kokonaisuudessaan jumalainen** valta. Hän on Herran lakien esittäjä ja opettaja koko universumissa; hän on kansakuntien kaikkivaltias, joka ohjaa niitä ikuiseen pelastukseen; hän on koko ihmislajin yhteinen isä, ja universaali varjelija Jumalan nimessä. Ihmislaji on täydellistetty luonnollisissa ominaisuuksissaan jumalisen ilmoituksen ja Sanan lihaksitulon kautta, ja se on kohotettu ylös yliluonnolliseen järjestykseen, jossa se ainoastaan voi löytää maallisen ja ikuisen autuutensa. **Ilmestyksen aarteet, totuuden aarteet, vanhurskauden aarteet, ja yliluonnollisen armon aarteet maanpäällä, on talletettu Jumalan toimesta yhdelle miehelle, joka on niiden ainoa jakaja ja vaalija.** Jumalaisen lihaksitulon elämää ylläpitävä työ ja viisauden, rakkauden, sekä armon työt, jatkuvat lakkaamatta yhden miehen lakkaamattomissa toimissa, jotka hänelle on vihitty jumalisen kaitselmuksen myötä. **Tämä mies on paavi**. Se käy ilmeiseksi jo hänen nimikkeestään **Kristuksen sijainen** *(vicar = kirkkoherra/sijainen t. Pikkulammas)*. Sillä jos hän pitää hallussaan Kristuksen sijaisen paikkaa maanpäällä, se tarkoittaa, että hän jatkaa Kristuksen työtä maailmassa, ja **on siinä suhteessa meille sitä, mitä Kristus olisi, mikäli Hän itse olisi täällä alhaalla johtamassa kirkkoa**.”[5]

Kuuletteko nämä sanat ja sisäistättekö ne? Saatteko kiinni ajatuksesta, jonka ne ilmaisevat? Hahmotatko paavinistuimen pääidean sekä keskeisen periaatteen? Paavi ei ole vain mies, vaan ”ikään kuin Jumala” ja ”Jumalan sijainen,” **kuin Jumala maanpäällä**. Ei siis ihme, että seuraava lause osoitetaan jokaiselle paaville hänen virkaanastujaisissaan: ”Tiedä, että olet ruhtinaiden ja kuninkaiden isä, **maailman hallitsija.**” Ei ihme, että lukemattomat kardinaalit, arkkipiispat ja piispat; papit, munkit ja nunnat, palvovat häntä, sekä miljoonat katolilaiset

5 Cited in ”The Pope, the Kings, and the People.” By Rev. William Arthur, M.A. vol. i., p. 211.

ympäri maailmaa. Ei ihme, että hän on suistanut monarkkeja valtaistuimiltaan ja antanut pois kuningaskuntia, jaellut armahduksia ja ojentanut aneita, kanonisoinut pyhiä, jaellut kiirastulen tuskia, asettanut voimaan dogmeja, sekä laatinut ylenpalttisia bullia ja lakeja, asettanut keisarikuntia interdiktien alle, jaellut siunauksia ja julistanut pannaan!

Kuka on verrattavissa häneen maanpäällä? Mitä ovat suurmiehet, filosofit, valtiomiehet, valloittajat, ruhtinaat, kuninkaat, tai edes keisarit, verrattuna HÄNEEN? Heidän kunniansa on maallista, hänen tulee ylhäältä; se on jumalista! Hän on Kristuksen - Luojan ja lunastajan - edustaja, kaiken Herra. Hän on kuin Kristus; hän ottaa Kristuksen sijan. Hän on kuin Jumala; Jumala maanpäällä. Tämä herjaava väite on koko paavillisen holvikaaren kulmakivi; se on pökerryttävä akseli, jonka varassa koko paavillinen maailma on pyörinyt vuosikausia, ja yhä vielä pyörii.

Täydentääksemme tämän nopean luonnoksen roominismin historiasta, muistutan teitä ainoastaan siitä, että paavillisen ylivallan pitkä ja värikäs alamäki voidaan ajoittaa Bonifatius VIII:n pontifikaatista, 1200-luvun lopulta. Varhain seuraavalla vuosisadalla Klemens V otti oudon ja kohtalokkaan askeleen, siirtäessään paavinistuimen Roomasta Avignoniin, missä se sijaitsi 70 vuotta, murentaen sen auktoriteettia sekä valtaa suuresti. Siellä se oli jossain määrin riippuvainen Ranskan hovista, ja menetti myös Italian myötätunnon, sekä Rooman suoman maineen. Sitten tuli suuri skisma, joka vakavasti heikensi ja mitätöi paavin valtaa. Kilpailevat paavit hallitsivat sekä Roomassa, että Avignonissa. Korruptio, vallanahneus, moraalin heikentyminen sekä kapinahenki lisääntyivät nopeasti. Tätä seurasi yön pimein hetki, joka edeltää aamunkoittoa.

Ennen pitkää nousi Wycliffe, reformaation aamutähti, jota lopulta seurasi siunattu liike itsessään Martti Lutherin ja muiden uskonpuhdistajien kera, mikä vihdoin vapautti Saksan, Englannin, sekä muut maat paavin ikeen alta, jakaen kristikunnan kahteen leiriin; rooministeihin ja protestantteihin. Turhaan pyrki Rooma epätoivoisilla yrityksillään pidättelemään ja kääntämään tätä liikettä! Marttyyrien massahaudat, merentäydeltä verta ja vuosisatoja kestäneet sodat eivät voineet pysäyttää sitä. 1500-luvun alussa Rooma rehenteli väittäen, että yhtäkään harhaoppista ei ollut enää löydettävissä; **nyt** kristikuntaan kuuluu **150 miljoonaa** heitä, joita paavi kutsuu harhaoppisiksi, ja jotka se hävittäisi tulella ja miekalla, mikäli siihen kykenisi. Se onnistui murskaamaan reformaatioliikkeen Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa Inkvisition kamalilla kidutuksilla, verisillä massamurhilla, julmilla sodilla, kumoamalla Nantin säädöksen, sekä sellaisten julmien miesten toimilla, kuten Espanjan Filip armadoineen ja Alvan herttua julmuuksineen Alankomaissa. Rooma sai takaisin osan alasta, jonka se menetti reformaatiossa, ja se yhä harjoittaa hengellistä valtaa 180:n miljoonan ihmisen

yli. Vaikka sen maallinen valta syrjäytettiin hetkellisesti Ranskan vallankumouksessa, ja Italian riemuksi tuotiin päätökseensä vuonna 1870, sen väitteet vallasta eivät ole laantuneet, sen enempää kuin sen olettamukset **oikeudestaan** hallita maailmaa. Rooman uskonto on herättänyt inhoa mantereen maissa siinä määrin, että tietämättöminä paremmasta, ne ovat ajautuneet käytännölliseen uskottomuuteen. Yhdessä tuumin ne ovat riistäneet kirkolta sen tulonlähteet, sekularisoineet sen omaisuuden ja uskonnolliset rakennukset, ja kieltäneet sitä sekaantumasta hallituksiinsa.

Viimeisen 500:n vuoden ajan paavin auktoriteetti on huvennut. ”Hitaasti ja hiljaa vetäytyen väitteistään maalliseen valtaoikeuteen, pontiffit hädin tuskin varjelevat ränsistyneitä linnoituksiaan modernin ajan vallankumouksellisilta kolhuilta, hallitusten vallanhimolta, ja kasvavalta vastenmielisyydeltä kirkollista vaikutusta kohtaan… He jotka tietävät mitä Rooma on joskus ollut, osaavat eniten arvostaa sitä, mitä se nyt on. He jotka ovat nähneet salamaniskun gregoriusten ja innocentiusten kädessä, kokevat hädin tuskin uhkana loppuun kuluneita rynnäkköjä ja Priamin ponnetonta nuolta Troijan rapistuvien raunioiden keskellä.” Näin kirjoitti Henry Hallam vuosisatamme alussa. Vaikka maallisen vallan luhistuminen on sittemmin tapahtunut - vieden laskuvetensä mukana paavillisen vaikutusvallan - silti **protestanttisissa maissa** on tapahtunut **roomalaisen vaikutuksen elpymistä** viimeisen puolen vuosisadan aikana, mitä Hallam tuskin osasi odottaa. En voi pysähtyä arvioimaan syitä tälle elpymiselle tahi pohtimaan sen merkitystä, mutta minulla on tilaisuus palata siihen myöhemmin.

Esitän teille nyt haasteen. Kuinka voisimme tiivistää muutamaan, yksinkertaiseen lauseeseen, jotka voidaan lukea muutamassa minuutissa, täsmällisen, kaikenkattavan ja kuvaavan tiivistelmän paavillisesta historiasta viimeisen 1300:n vuoden ajalta? Milmanin teos ”History of Latin Christianity” *(suomeksi ”Latinalaisen kristinuskon historia” t. Pikkulammas)* on tässä pöydällä. Siinä on yhdeksän osaa, ja sen lukemiseen menisi viikkoja. Ranken ”History of the Popes” *(suomeksi ”Paavien historia” t. Pikkulammas)* on kolmessa osassa, eikä kata silti koko aihetta. D’Aubignén ”History of Reformation” *(suomeksi ”Reformaation historia” t. Pikkulammas)* sisältää viisi osaa, ja käsittelee vain yhtä ajanjaksoa koko pitkästä tarinasta. Paavijärjestelmä on ollut olemassa 1 300 vuotta, ja se on koskettanut 40 – 50:tä sukupolvea kaikissa kristillisissä maissa. Sen historia on äärimmäisen monimutkainen ja vaihteleva. Se koskettaa sekä sekulaarisia että kirkollisia asioita, ja sillä on enemmän tai vähemmän tekemistä kaiken kanssa, mitä on tapahtunut Euroopassa sitten vanhan Rooman imperiumin kaatumisen. Ajanjakso on pitkä, vaikutusalue laaja, ja tarina äärettömän monisyinen. Haluan että kerrotte kaiken - ainakin pääpiirteissään - kertomuksessa, joka on luettavissa alle viidessä minuutissa ja kirjoitettavissa kymmenessä. Siinä on oltava kaikki

tärkeimmät kohdat: aika ja olosuhteet paavin alkuperälle, sen moraalinen luonne, sen poliittiset suhteet, sen maantieteellinen sijainti, sen itseään korostavat möläytykset ja toimet, sen maallinen kaikkivaltius, sekä vertauskohta sen vallan suhteesta Euroopan muihin kuningaskuntiin; sen Jumalaa herjaavat väittämät, sen julma ja pitkään kestänyt vaino Jumalan ihmisiä kohtaan, sen ylivallan kesto, nykyinen rapistuminen, sekä sen päälle langetetut tuomiot. Sinun on lisäksi kerrottava, millainen luulet sen **lopun** olevan, sekä selitettävä sen koko historian suhde, ilmoituksen kautta annettuun, jumalisen kaitselmuksen suunnitelmaan. Sinun on saatava kaikki edellä mainittu mukaan – eikä Timesin kuivaan tyyliin tiivistelmänä menneen vuoden tapahtumista, vaan - kiinnostavina, elävinä kuvina, jotka jättävät niin syvän muistijäljen, että niiden unohtaminen on mahdotonta.

Voitko tehdä tämän? Voin turvallisesti tarjota minkä suuruisen palkinnon tahansa henkilölle, joka osaa vastata tähän haasteeseen, ja kirjoittaa tarinan kuvailemallani tavalla. Mutta niin vaikeaa, tai jopa mahdotonta kuin sinun olisikin suoriutua tästä tehtävästä, vaikka tuntisit täydellisesti historian viimeisen 1300:n vuoden ajalta; kuinka äärettömän mahdotonta se olisikaan, jos tuo historia olisi kaukana tuntemattomassa ja salaperäisessä tulevaisuudessa, eikä menneisyydessä ja nykyisyydessä! Jos ei sitä yksikään silmä olisi nähnyt, yksikään korva kuullut; jos se olisi tutkimaton manner, näkymätön maailma, tulevien aikakausien kehitystä koskeva asia - kuka silloin voisi kertoa tarinaa lainkaan, puhumattakaan lyhyesti?

Tämä on täsmälleen mitä profeetta Daniel, kaikkitietävän ja ikiaikaisen Jumalan inspiroimana, on tehnyt. Hän kertoi paavijärjestelmän koko tarinan 2 500 vuotta sitten. Hän ei jättänyt pois yhtäkään luettelemistani asioista, ja silti profetia on pituudeltaan vain seitsemäntoista jaetta luvusta, joka voidaan lukea hitaasti ja vaikuttavasti alle viidessä minuutissa. Tämä siksi, että se on kirjoitettu ainoalla kielellä, jolla on mahdollista tiivistää **multum in parvo** *(paljon pienessä tilassa t. Pikkulammas)*, eli muinaisella **hieroglyfien kielellä**. Jumala paljasti tulevaisuuden Danielille näyssä, jossa hän ei nähnyt itse tapahtumia, vaan eläviä, liikkuvia ja puhuvia hieroglyfejä niistä. Nämä Daniel suoraan kuvailee, ja **hänen kuvauksensa niistä** kattaa profetian, joka on kirjoitettu hänen kirjansa seitsemänteen lukuun. Meidän on kuitenkin toistaiseksi lykättävä pohdintojamme tästä ihmeellisestä ennustuksesta, sillä olemme vieneet jo tarpeeksi aikaanne yhdelle luennolle.

Luento 2: Danielin ennusnäky roominismiin, toinen osa

Sallikaa minun aloittaa tämä luento lukemalla teille Danielin kuvaus jumalisesti suunnitelluista hieroglyfeistä, joiden avulla Rooman historia ennalta kuvailtiin. Daniel oli jo aikaisemmin kuvaillut Babylonin, Persian ja Kreikan imperiumien hieroglyfit, kunnes hän sanoo:

Senjälkeen minä näin tässä näyssä yöllä, ja katso, neljäs peto oli kauhia ja hirmuinen ja sangen väkevä, ja hänellä olivat suuret rautaiset hampaat, söi ympäriltänsä ja murensi, ja liian hän tallasi jaloillansa; se oli myös paljon toisin kuin ne muut pedot, jotka hänen edellänsä olivat, ja hänellä oli kymmenen sarvea. Minä katselin tarkasti sarvia, ja katso, niiden seassa puhkesi toinen vähä sarvi, jonka edestä kolme niistä ensimäisistä sarvista reväistiin pois; ja katso, sillä sarvella olivat silmät niinkuin ihmisen silmät, ja suu joka puhui suuria asioita. Nämät minä näin, siihenasti että istuimet pantiin, ja vanha-ikäinen istui, jonka vaatteet olivat lumivalkiat, ja hänen päänsä hiukset niinkuin puhdas villa; hänen istuimensa oli niinkuin tulen liekki, ja hänen rattaansa niinkuin polttava tuli. Tulinen virta juoksi ja kävi ulos hänen kasvoinsa edestä; tuhannen kertaa tuhannen palveli häntä, ja sata kertaa tuhannen tuhatta seisoi hänen edessänsä; tuomio pidettiin, ja kirjat avattiin. Minä katsoin niiden suurten puhetten äänen tähden, joita se sarvi puhui; minä katselin, siihenasti että peto tapettu oli, ja hänen ruumiinsa hukkui, ja tuleen palamaan heitettiin. Ja muiden petoin valta myös loppui; sillä heillä oli määrätty aika ja hetki, kuinka kauvan kukin oleman piti... Ja minä menin yhden tykö niistä, jotka siinä seisoivat, ja rukoilin häntä, että hän minulle näistä kaikista tiedon antais. Ja hän puhui minun kanssani, ja ilmoitti minulle niiden sanain selityksen. Nämät neljä suurta petoa ovat neljä kuningasta, jotka nousevat maasta. Vaan sen Korkeimman pyhät pitää valtakunnan omistaman, ja pitää siinä asuman ijankaikkisesti ja ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Sitte minä olisin mielelläni tahtonut tietää totista tietoa neljännestä pedosta, joka paljo toisin oli kuin kaikki ne muut: sangen hirmuinen, jolla rautaiset hampaat ja vaskiset kynnet olivat, joka ympäriltänsä söi ja murensi, ja liian jaloillansa tallasi; Ja niistä kymmenestä sarvesta hänen päässänsä, ja siitä toisesta, joka putkahti ulos, jonka edestä putosivat pois kolme; ja siitä sarvesta, jolla silmät olivat ja suu, joka suuria asioita puhui, ja suurempi oli kuin ne, jotka hänen tykönänsä olivat. Ja minä näin sen sarven sotivan pyhiä vastaan, ja voittavan heidät, Siihenasti, että vanha-ikäinen tuli, ja tuomio annettiin sen Korkeimman pyhille; ja aika joutui, että pyhät valtakunnan omistivat. Hän sanoi näin: neljäs peto on neljäs valtakunta maailmassa, joka on erinäinen kaikista valtakunnista; se syö kaiken maan, tallaa ja turmelee sen. Ne kymmenen sarvea ovat kymmenen kuningasta, jotka siitä valtakunnasta nousevat; ja niiden jälkeen tulee toinen, joka erinäinen on entisistä, ja nöyryyttää kolme kuningasta. Hän puhuu Korkeinta vastaan, ja hävittää Korkeimman pyhät, ja rohkenee ajat ja lain muuttaa; mutta he annetaan hänen käsiinsä yhdeksi hetkeksi ja monikahdoiksi ajoiksi ja puoleksi ajaksi. Sen jälkeen pidetään tuomio, ja hänen valtansa otetaan pois, että hän peräti hukutetaan ja kadotetaan. Vaan valtakunta, valta ja voima kaiken taivaan alla annetaan Korkeimman pyhälle kansalle, jonka valtakunta on ijankaikkinen valtakunta, ja kaikki vallat pitää häntä palveleman ja kuuleman.

Näissä jakeissa on koko paavinistuimen tarina, ja sen lisäksi vielä sen tulevaisuus, sekä Jumalan langettama tuomio sen moraaliselle luonteelle ja ansioille.

Kuinka elävät värit ja graafiset kuvat! Kunpa voisinkin maalata kuvan, tai vielä parempaa; asettaa silmienne eteen elävän näytelmän näin kamalasta ja hirmuisesta, sekä äärettömän vahvasta villipedosta, vaskisine kynsineen ja rautaisine hampaineen. Sekä sen hurjan, saaliinhimoisen luonteen; kymmenen sarvea, ja oudon, päänkaltaisen "pikkusarven," joka kykenee näkemään ja puhumaan sekä herjaamaan Kaikkivaltiasta vastaan, joka lopulta langettaakin tuhon pedon itsensä päälle! Kunpa voisinkin sallia teidän katsella sitä raastamassa ja repimässä vihollisiaan, rikkomassa niiden luita palasiksi, ahmimassa niiden lihaa, ja pronssikyntisillä jaloillaan riehakkaassa raivossaan tallomassa ja polkemassa alleen kaiken, mitä se ei jaksa syödä! Jos olet oppinut hieroglyfikielen aakkoset, tunnistat välittömästi, että tällaiset otukset ovat **jumalattomia valtakuntia**; kuningaskuntia, jotka ovat brutaaleja laiminlyödessään Jumalan, vailla itsehillintää, ja toimivat eläimellisten vaistojen varassa. Ne rakastavat verenvuodatusta ja ovat välinpitämättömiä ihmisten kärsimyksiä kohtaan: itsekkäitä, kamalia, julmia, mahtavia. Ne edustavat ja tuovat mieliimme ylpeitä sotasankareita, kuten Julius Caesar, joka polki kaikki vastustajansa alleen; despootteja, jotka alistavat tovereitaan; holtittomia valloittajia, kuten Tamerlane ja Napoleon, joita ei hetkauttanut miljoonien ihmisten teurastaminen – tämä on kaikkien tällaisten hieroglyfien geneerinen merkitys.

Mutta meitä ei jätetä arvailemaan tämän kyseisen hirviön merkitystä, ja sovelluskohdetta. Symbolille annetaan **jumalinen tulkinta**. "*Neljäs peto*," me luemme, "*on neljäs valtakunta maailmassa*." Tämä ilman epäilyksen häivääkään oli ROOMA - kuten kaikki historioitsijat ovat yksimielisiä; se oli neljäs ja viimeinen antiikin suurista universaaleista imperiumeista. Hirviö edustaa Roomaa; sen koko olemassaoloa suvereenisti hallitsevana valtana, Kreikan eli Makedonian pedon kaaduttua sen hyökkäysten edessä 197 eKr. Niinpä se esittää **Rooman historiaa, ulottuen yli 2000 vuotta** menneisyyteen, sekä vielä tulossa olevaan aikaan asti, sillä kuten huomasimme; tämä peto raivoaa ja hallitsee, ja sen persoonallinen pikkusarvi herjaa sekä pöyhkeilee aina siihen pisteeseen saakka, kunnes villipetoihin verratut imperiumit tulevat **päätökseensä**, ja "Ihmisen Poika ja *Korkeimman pyhät pitää valtakunnan omistaman, ja pitää siinä asuman ijankaikkisesti.*"

On tärkeää, että sisäistämme erään keskeisen historiallisen faktan - nimittäin sen, että Rooman valta ei ole koskaan alkamisensa jälkeen lakannut, lukuun ottamatta hyvin lyhyttä hetkeä goottien valloituksessa. Kuten olemme nähneet, niin sen

luonne on muuttunut, mutta se on silti jatkanut olemassaoloaan. Rooma hallitsi maailmaa Kristuksen ensimmäisen tulemisen aikana, ja se yhä hallitsee miljoonia ihmisiä, mikä tulee jatkumaan aina Kristuksen toiseen tulemiseen asti. Tämä profetia siis opettaa: ennen kuin Ihmisen Poika ottaa maailman haltuunsa ja perustaa kuningaskunnan joka ei koskaan lakkaa, ei Rooman valtaa edustavaa hirviötä tuhota. Toistamme: Rooman valta ei ole koskaan lakannut. Se oli sekulaarinen pakanavalta 500 - 600 vuotta, ja se on ollut kirkollinen sekä luopiokristillinen valta aina siitä lähtien, eli 1200 - 1300 vuotta. Näiden pääjaksojen välissä oli lyhyt ajanjakso, jolloin kristinuskoa tunnustavat keisarit hallitsivat Roomasta käsin, mitä seurasi suvantovaihe, kun näytti siltä, että suuri kaupunki oli saanut kuolettavan iskun goottivalloittajiltaan. Se **näytti siltä**, mutta **ei ollut niin**, sillä Jumalan sanaa ei voida rikkoa. Rooman valta **virkosi** uudessa muodossa, ja se oli yhtä todellista paavien alla 1200-luvulla, kuin se oli ollut alussa keisarien alla. Se oli yhtä alistava, julma, ja verinen Innocentius III:n hallitessa, kuin se oli ollut Neron ja Domitianuksen alla. **Todellisuus** oli sama, vaikka muoto oli muuttunut. Keisarit eivät vainonneet Jeesuksen todistajia yhtään sen ankarammin tai katkerammin kuin paavit. Diocletianus ei tuhonnut pyhiä tai vastustanut evankeliumia sen enempää, kuin paavin aikaiset inkvisitiot. Rooma on läpikotaisin sama, sekä sijainniltaan että moraaliltaan. Yksi kammottava villipeto edustaa sitä, vaikka symbolilla, kuten sen kuvaamalla historiallakin, onkin **kaksi osaa**. Ensin oli jakautumaton vaihe, sitten kymmenosainen vaihe. Yksi on pakanallinen Rooma, toinen paavillinen Rooma; yksi on vanha imperiumi ja toinen on moderni paavilainen pontifikaatti; yksi on keisarillinen imperiumi, toinen Rooman paavinistuin.

Puhun ylimalkaisesti, jättäen toistaiseksi pois kaikki yksityiskohdat. Löydämme niitä enemmän, kun tulemme Johanneksen myöhäisempään ennusnäkyyn. Danielin näky oli kaukainen katsanto Belsatsarin päivinä; aivan liian kaukainen yksityiskohtia varten. Yksikään taiteilija ei maalaa lammasta vuorenrinteellä, jos vuori on kahdeksan kilometrin päässä. Hän saattaa hahmotella sen ääriviivat, mutta jättää pois pienet yksityiskohdat. Niinpä Danielin kaukainen ennusnäky 2500:n vuoden takaa näyttää Rooman historian kaksi suurta osiota: jakamaton sotilasimperiumi, jota seurasi paavillis-kristillinen liittovaltio. Niistä jälkimmäinen on luonteeltaan yhtä latinalainen kuin edeltäjänsä. Daniel näyttää myös Rooman **lopun** Kristuksen toisen tulemisen aikaan. Mutta hän pidättäytyy kuormittamasta vaikuttavaa luonnostaan hämmentävillä poliittisilla yksityiskohdilla. Silti hän onnistuu täysin määrittelemään tarinan toisen puoliskon aikana Roomasta käsin hallitsevan vallan moraaliset sekä uskonnolliset piirteet - vallan, jota symboloi Rooman pedon ylpeä, älykäs, herjaava ja päänkaltainen ”pikkusarvi.” **Sille** hän omistaa suurimman osan profetiastaan, ja minun on nyt pyydettävä teitä pistämään huolellisesti merkille useat seikat, jotka

todistavat tämän sarven ihmeelliseksi profeetalliseksi symboliksi tai hieroglyfiksi Rooman paavinistuimesta, sopien siihen yhtä täydellisesti kuin Abloyn avain istuu lukkoon, johon se on tehty, samalla kun se totaalisesti kieltäytyy soveltamasta itseään mihinkään muuhun.

Meidän on pantava merkille seuraavat pääkohdat tämän pikkusarven luonteessa, piirteissä, ja toimissa, jotta pääsemme selville siitä, mitä valtaa tarkoitetaan:

1. **Sijainti**: se on neljännen imperiumin ruumiissa.
2. **Ajanhetki** sen alkuperälle: pian sen jälkeen kun Rooma jakautui kymmeneen kuningaskuntaan.
3. Sen **luonne**: **erilainen** kuin muut kuningaskunnat, vaikka onkin joissain suhteissa samanlainen. Se on sarvi, mutta sillä on silmät ja suu. Se olisi kuningaskunta kuten loputkin - monarkia – mutta sen kuninkaat olisivat ylivalvojia, tai piispoja ja profeettoja.
4. Sen **moraalinen luonne**: pöyhkeilevä ja herjaava; suuria sanoja Korkeinta vastaan.
5. Sen **laittomuus**: se väittäisi omaavansa auktoriteetin aikojen ja lakien yli.
6. Sen **vastarinta pyhiä vastaan**: se olisi **vainoava** valta, ja se olisi sitä niin kauan että se hävittää *(KJV: wear out = kuluttaa* t. Pikkulammas*)* Korkeimman pyhät, jotka annetaan sen käsiin määrätyksi ajaksi.
7. Sen **kesto**: ”aika ja kaksi aikaa ja puoli aikaa,” tai 1 260 vuotta.
8. Sen **kohtalo**: se kärsisi **ylivaltansa** menetyksestä ennen tuhoutumistaan. *”Sen jälkeen pidetään tuomio, ja hänen valtansa otetaan pois, että hän peräti hukutetaan ja kadotetaan (KJV: ...destroy it to the end = ...tuhotaan loppuun asti* t. Pikkulammas*).*”

Tässä kahdeksan selvästi erottuvaa ja konkreettista piirrettä. Jos ne kaikki yhdistyvät yhdessä suuressa todellisuudessa - jos huomaamme niiden kaikkien määrittelevän yhtä ja samaa valtaa - voimmeko silloin kyseenalaista sitä, että se on juuri **tuo**, tässä tarkoitettu valta? Ne kaikki yhdistyvät Rooman paavinistuimessa, jonka historian olen juuri nopeasti kuvaillut, joten voimme rohkeasti todeta, että **se on tuo ennustettu suuri ja paha todellisuus**. Muutama sananen jokaisesta edellä mainitusta kohdasta, vakuuttaaksemme teidät tästä asiasta.

1. **Sijainti**. Kukaan ei voi kyseenalaistaa sitä, että paavinistuin on **roomalainen**, erotuksena kreikkalaisesta tai itämaisesta vallasta. Sen istuimena on seitsemän vuoren kaupunki, sen kieli on Caesarin, Pliniuksen ja Tacituksen latina; sen kirkko on Rooman kirkko, joka on ainoa koskaan

kaupungin mukaan nimetty kirkko. Toisia on nimetty maiden tai miesten mukaan, mutta paavin kirkko yksin kantaa kaupungin nimeä, ja tuo kaupunki on Rooma. Paavinistuin täten täyttää ensimmäisen ehdon.

2. **Ajoitus**. Olemme näyttäneet, että Rooman viimeinen piispa ja ensimmäinen paavi oli Bonifatius III, 607 jKr. Läntinen valtakunta sai päätöksensä Romulus Augustuluksen myötä 476 jKr., eli 130 vuotta aikaisemmin. Tuona aikana kymmenen kuningaskuntaa olivat muotoutumassa vahan valtakunnan ruumiissa, ja tuon kyseisen ajanjakson aikana kirkon vaatimaton pappi muutti muotonsa paaviksi. Pieni sarvi kasvoi kymmenen keskelle. Paavinistuin kehittyi samanaikaisesti goottivaltioiden kanssa.

3. Sen **luonne**. Pienen sarven symboloima valta on tietysti **kuningaskunta** kuten loput kymmenenkin, mutta se ei ole **vain** sitä. Se on ”erilainen” kuin muut hallitsevat dynastiat, joihin se rinnastetaan. Se on villipedon sarvi, mutta sillä on **ihmisen silmät** ja ihmisen ääni, mikä alleviivaa sitä, että se sanoo olevansa näkijä, tai profeetta ja opettaja. Se ottaa kaitselmukseensa kaikki kymmenen; se on valvoja tai piispa, ja sillä on ”suu joka puhui suuria asioita.” Sen tärkein vaikutusvalta **ei** perustu pelkästään sen materiaaliseen valtaan – sillä se on kuningaskuntana pieni; ”pieni sarvi” – vaan sen uskonnollisiin väitteisiin. Eikö tämä täsmälleen kuvaa paavinistuinta? Eikö se ollutkin erilainen verrattuna kaikkiin goottivaltoihin, joiden keskellä se sijaitsi? Oliko se **pelkkä** kuningaskunta? Ehei, vaan se oli yhtä lailla hengellinen valtias sydänten ja mielten yli, kuin se oli valtias ihmisruumiiden yli. Sitä ei perustettu materiaalisilla aseilla, vaan hengellisillä oletuksilla. Se ei pohjautunut voimaan, vaan vääryyteen ja petokseen, sekä puoliksi sivistymättömien goottikuningaskuntien taikauskoisiin pelkoihin.

   Paavijärjestelmä on ollut aina innokas julistamaan omaa erilaisuuttaan suhteessa muihin kuningaskuntiin. Se väittää olevansa ”ruhtinaskunta, joka on täydellisempi kuin mikään inhimillinen ruhtinaskunta,” joka lyö ne laudalta ”siinä määrin, kuin auringonvalo ylittää kirkkaudessaan kuun.” Se vaatimalla vaatien väittää omaavansa ominaisluonteen, joka on yhtä ylivertainen suhteessa sekulaarisiin kuningaskuntiin nähden, kuin mitä ihminen on suhteessa epärationaaliseen eläimeen. Sen lakeja ei ole laadittu parhaalla ihmisviisaudella, vaan **auctoritate**, **scientiâ**, **ac plenitudine** - jumalaisen tiedon täyteydessä ja apostolisen voiman täyteydessä. Eikö paavinistuin olekin riittävän erilainen suhteessa muihin Länsi-Euroopan kuningaskuntiin, jotta se voidaan samaistaa vähäiseen sarveen? Mikä toinen kristillinen monarkia on koskaan teeskennellyt omaavansa

apostolisen auktoriteetin, tai hallinnut ihmisiä Jumalan nimissä? Pukeutuuko paavi kuninkaalliseen kaapuun? Ehei, vaan papillisiin varusteisiin. Käyttääkö hän kruunua? Ehei, vaan triplatiaraa, osoittaakseen valtansa taivaassa, maanpäällä, ja helvetissä! Heiluttaako hän valtikkaa? Ehei, vaan piispansauvaa, näyttääkseen että hän on kirkon hyvä paimen. Suutelevatko hänen alamaisensa hänen kättään? Ehei, vaan hänen varpaitaan! Totisesti tämä valta on ”erilainen” kuin muut, sekä suurissa että pienissä asioissa. Se on - tai se oli vuosisatojen ajan - yksi Euroopan monista maallisista valloista. Se on niistä ainoa, joka väittää omaavansa henkisen auktoriteetin ja universaalin ylivallan.

4. Sen moraalinen luonne. Keskeinen piirre tässä on *”suu joka puhui suuria asioita.”* Suuria sanoja Korkeinta vastaan, ja *”suurempi oli kuin ne, jotka hänen tykönänsä olivat.”* **Julkean ylpeilyn ja rohkean herjaamisen** täytyy siis määrittää sitä valtaa, joka täyttää symbolin tämän osan.

   Siispä kysymme: Onko paavinistuin näyttänyt merkkejä tästäkin? Aikani ei riitäisi lainaamaan sen suuria puheita **sanasta sanaan;** sen pöyhkeileviä itsensä korottamisia, ja sen pöyristyttäviä herjoja Jumalaa vastaan. Löydät niitä sivutolkulla teoksestani ”The Aproaching End of the Age” *(suomeksi: Aikojen lähestyvä loppu t. Pikkulammas)*, ja niitä löytyy roppakaupalla muualtakin, sillä paavilliset dokumentit eivät juuri muuta sisälläkään. Paavien väitteet ovat niin groteskeja ylpeilyssään sekä itsensä korostamisessa, että ne antavat melkein koomisen vaikutelman. Ne herättävät säälin sekaista vastenmielisyyttä, jota voisi tuntea katsellessaan sammakkoa, joka yrittää paisuttaa itseään härän kokoiseksi! Minun on silti kerrottava joitakin niistä **väitteistä**, jotka sisältyvät näihin ”suuriin sanoihin,” jotta näette paavillisten herjojen luonteen. Paavinistuin esimerkiksi väitti, että ”mitkään kaanoneita ja Rooman prelaattien säädöksiä vastaan olevat lait eivät ole lainvoimaisia,” ja että ”kaikkien kuninkaiden tuomioistuimet ovat alisteisia papeille” ja ”yksikään ihminen ei voi toimia Rooman kirkon kurinpitoa vastaan,” sekä; ”paavilliset julistukset tai julistukselliset nuhdesaarnat (epistolat) on luettava **kanonisoituihin raamatunteksteihin.**” Eikä siinä vielä kaikki, sillä raamatunkirjoitukset itsessään on hyväksyttävä vain koska ”pyhän paavi Innocentiuksen päätös niiden hyväksymisen puolesta julkaistiin.” On väitetty, että ”keisarien tulisi **totella**, eikä hallita pontiffeja.” Edes kamalaa, pahaa paavia, joka on ”helvetin orja,” ei voi kuolevainen ihminen nuhdella, sillä ”hän itse tuomitsee kaikki ihmiset, eikä kukaan voi häntä tuomita,” ja ”koska hurskas ruhtinas Konstantinus tyylitteli hänet Jumalaksi, **on ilmeistä että Jumalaa ei voi yksikään ihminen tuomita!**” He väittävät että mitkään lait, eivät edes heidän omat kaanoninsa, voi sitoa paaveja, ja aivan kuten

Kristus kaikkien lakien ja säädösten tekijänä voi rikkoa sapatinkäskyä – koska Hän oli myös sapatin herra – **samoin** voivat paavit jättää huomiotta minkä tahansa lain osoituksena siitä, että he ovat kaikkien lakien yläpuolella!

On väitetty että pyhän Pietarin istuin, eli Rooman hiippakunta, on tehty ”**maailman johtajaksi**,” eikä sitä voida alistaa yhdellekään ihmiselle, ”**sillä Jumalan suun kautta se on korotettu kaiken yläpuolelle**.” Kaanonin laissa Rooman pontiffia kuvaillaan sanoilla ”Herramme Jumala paavi,” ja hänen sanotaan olevan ”ei mies, ei Jumala, vaan molempia.” Mutta väitteiden huippu, lakikivi paavillisen teeskentelyn holvikaaressa, löytyy luultavasti Bonifatius VIII:n ”mahtipontisesta” **Unam Sanctamista**, joka kuuluu näin: ”Kaikki Kristukselle uskolliset ovat pelastuksen vaatimasta välttämättömyydestä johtuen Rooman pontiffin alamaisia; joka tuomitsee kaikki ihmiset, mutta jota itseään ei kukaan tuomitse.” ”Tämä auktoriteetti ei ole inhimillistä vaan jumalista… Siispä julistamme, asetamme, ja määritämme, että **alamaisuus Rooman pontiffia kohtaan on jokaiselle ihmisolennolle täydellisen välttämätöntä pelastuksen näkökulmasta.**”

Kaikkia edellisiä väitteitä Rooman paavit edistivät lakkaamatta ja universaalisti vuosisatojen ajan. Niitä yhä edelleen edistetään yhtä rohkeasti kuin koskaan virallisissa dekreeteissä, bullissa, ylisanoissa, kanonisoijien päätöksissä, tuomarien päätöksissä, kirjoissa, katekismuksissa, saarnoissa, sekä monenlaisissa asiakirjoissa. Niiden pyrkimyksistä ei voi olla erehdyksen vaaraa. Paavi väittää jumalista inspiraatiota, ja **hänen** sanansa on otettava Jumalan sanana; yksikään laki ei voi häntä sitoa, hän on kaikkien ylivaltias - jopa raamatunkirjoitukset itsessään saavat auktoriteettinsa häneltä. Yksiselitteinen kuuliaisuus häntä kohtaan on ainoa tie pelastukseen. Hänet on korotettu kaikkien yläpuolelle; kaikkien valtioiden, kuninkaiden, keisarien, ruhtinaiden, piispojen, arkkipiispojen, kirkkojen, ja koko maailman ylivaltiaaksi. Hän on kuin Jumala maanpäällä, ja sellaisena häntä on palvottava sekä toteltava. Sallikaa minun siteerata teille muutamia suuria sanoja vähäisen sarven omilta huulilta. Seuraava kielenkäyttö tarjoaa vain pienen näytteen tuhansista vastaavista, paavillisista herjoista.

”Pappissäädyn suuruus alkoi Melkisedekistä, se vahvistui Aaronissa, jatkui Aaronin lapsissa, täydellistyi Kristuksessa, tuli edustetuksi Pietarissa, korotettiin universaalissa tuomiovallassa ja tehtiin ilmeiseksi paavissa. Niinpä tässä pappeuttani edeltäneessä korkea-arvoisuudessa, kaikkien asioiden ollessa minulle alamaisia, se näyttää tulevan minussa hyvin vahvistetuksi, mitä Kristuksesta

sanottiin, ’*Sinä asetat hänen sinun käsitekois herraksi: kaikki olet sinä hänen jalkainsa alle heittänyt: Lampaat ja kaikki karjat, ja myös metsän eläimet, Linnut taivaan alla ja kalat meressä,*’ jne. On huomattava, että kaikella karjalla tarkoitetaan juutalaisia ja harhaoppisia, ja metsän eläimillä pakanoita… lampailla tarkoitetaan kaikkia kristittyjä; sekä suuria että pieniä, olivatpa he keisareita, prinssejä, prelaatteja tai muita. Taivaan linnuilla voidaan ymmärtää enkelit ja taivaalliset vallat, jotka kaikki ovat alisteisia minulle, sillä olen enkeleitä suurempi, ja sitä olen neljässä asiassa. Kuten edellä mainittiin, minulla on valta sitoa ja päästää taivaassa, lisäksi minulla on valta luovuttaa taivas heille, jotka taistelevat sodissani. Viimeiseksi meren kaloilla tarkoitetaan irtaantuneita sieluja, joko tuskissa tai kiirastulessa.

”Koko maailma on hiippakuntani, ja minulla on kaikkien kuninkaiden Kuninkaan auktoriteetti alamaisten yli. Olen kaikessa ja kaiken yläpuolella, niin että Jumala itse ja minä, Jumalan sijainen (vicar), omaamme yhden ja saman oikeusistuimen, ja minä olen kykenevä tekemään melkein kaiken, mihin Jumalakin kykenee. Kaikissa luettelemissani asioissa on tahtoni asetettava järjen asemaan. Kykenen lain voimalla nousemaan lakien yläpuolelle, ja voin tehdä vääryydestä oikeutta, korjaamalla lakeja ja muuttamalla niitä… Sillä jos ne asiat joita minä teen, eivät ole ihmisen tekoja vaan Jumalan, mitä muuta silloin itse voin olla, kuin Jumala? Jälleen: jos kirkon prelaatit lasketaan Konstantinuksen mukaan jumaliksi, niin silloin minä – ollen kaikkien prelaattien yläpuolella – olen järjen mukaan kaikkien jumalten yläpuolella. Ei siis ole mikään ihme, että vallassani on muuttaa ajat ja lait, lakkauttaa lakeja, sekä korvata kaikki asiat, kyllä, Kristuksen periaatteiden nojalla. Sillä missä Kristus sitoi Pietarin nostamasta miekkaansa, ja varoitti opetuslapsiaan ulkonaisen voiman käytöstä itsensä puolustamiseksi, enkö minä, paavi Nikolaus, kirjoittaessani Ranskan piispoille, kannustaisi heitä vetämään esiin materiaaliset miekkansa? Ja missä Kristus oli läsnä Kaanan häissä; enkö minä, paavi Marinus, omaksi erotuksekseni estäisi hengellistä pappissäätyä olemasta läsnä hääjuhlilla, sekä menemästä naimisiin? Lisäksi: missä Kristus estää meitä lainaamasta voittoa vastaan, enkö minä, paavi Marinus antaisi vapauden siihen asiaan? Mitä sanoisinkaan murhasta, sillä enhän toki tee murhaa tai tappoa kirkollisyhteydestä erotetun surmaamisesta? Yhtä lailla luonnonlait kuin apostolitkin, sekä apostolien kaanonit, voin ja aion sivuuttaa. Sillä missä he kaanonissaan määräsivät haureellisen papin pois virastaan; minä, Sylvesterin auktoriteetilla, muutan tuon säädöksen vakavuutta, arvioidessani miesten kehot ja mielet heikommiksi kuin tuohon aikaan.

”Kun nyt olen riittävästi julistanut valtaani maassa, taivaassa, ja kiirastulessa; kuinka suuri se on, ja mitä on sen täyteys sitomisessa, päästämisessä, käskemisessä, sallimisessa, valitsemisessa, vahvistamisessa, hävittämisessä, ohittamisessa, tekemisessä sekä tekemättä jättämisessä, jne.; puhun nyt hieman

rikkauksistani ja suurista omistuksistani, jotta jokainen ihminen voi vaurauteni kautta nähdä kaikkien asioiden yltäkylläisyyden: vuokrat, kymmenykset, lahjoitukset, silkkini, purppuraiset hiippani, kruunut, kulta, hopea, helmet ja jalokivet, maa-alueet ja herruudet. Minulle kuuluu Rooman suurvaltakaupunki, Lateraanipalatsi; Sisilian kuningaskunta on omaisuuttani; Apuli ja Capua ovat minun. Lisäksi Englannin kuningaskunta ja Irlanti – eivätkö ne ole, tai eikö niiden pitäisikin olla minulle omistettuja? Näihin lisään, muiden provinssien ja maiden lisäksi, sekä lännessä että idässä, pohjoisesta etelään, nämä hallintoalueet: [Tässä seuraa pitkä luettelo.] Mitä kertoisinkaan päivittäisistä rahavirroistani, ensihedelmistäni, alttarikankaista, aneista, bullista, rippikopeista, erivapauksista ja lainopillisista ohjeista, testamenteista, etuoikeuksista, virkaan valitsemisista, stipendeistä, uskonnollisista rakennuksista, ja muista sen kaltaisista, jotka eivät tule halvalla?… Siispä se mitä tulee kassalippaani suomiin hyötyihin, on osittain arvailua… Mutta mitä minun pitäisikään sanoa Saksasta, kun koko maailma on hiippakuntani, kuten kanonisoijani sanovat, ja kaikki ihmiset ovat pakotettuja uskomaan; elleivät he halua kuvitella manikealaisten tapaan kahta alkua, joka on väärin ja harhaoppista? Sillä Mooses sanoi: Alussa Jumala loi taivaan ja maan – ei aluissa. Siispä, kuten aloitin, samoin lopetan käskien, julistaen, ja ilmoittaen seisovani pelastuksen välttämättömyyden päällä, joka on jokaiselle ihmisolennolle yhtä kuin olla alamainen minulle.” (Fox: ”Acts and Monuments,” vol. iv., p. 145).

On hyödytöntä väittää, että paavinistuin ei tekisi näitä väitteitä ja puhuisi suuria sanoja Jumalaa vastaan, vieläpä Hänen nimissään ja Hänen edustajanaan. Asia on ilmeistä. Tämä profetia ennalta kertoo, mitä valta **tulisi** tekemään, ei mitä se **julistaisi tekevänsä**. Antaako paavinistuin kunnian Jumalalle, vai glorifioiko se itseään? Tosiasioita ei voi heittää syrjään valheellisten väitteiden tieltä. Saatana naamioituu valon enkeliksi. Kristillisen Kirkon pää ei asettaisi itseään avoimesti Kristusta vastaan; jos hän niin tekeekin, se tapahtuu Hänen palvelemisensa varjolla.[6] Paavinistuin on itse runsain mitoin polttomerkinnyt otsaansa tämän yksityiskohdan profetiasta; mahtailevan, herjaavan väitteen jumalisesta auktoriteetista, ja absoluuttisesta ylivallasta. Se on kaapannut itselleen

6 ”Olettakaamme kapinallinen jossain kaukaisessa maakunnassa, väärentämässä kuninkaallista sinettiä ja käsialaa, sekä esittämässä toimivansa hallitsijan nimissä. Sitten hän väittää vielä omaavansa varauksettoman liittolaisuuden. Hän lakkauttaa mitä tahansa lakeja haluaa, ja toimii hovia vastaan. Hän toimeenpanee omia säädöksiään ankarista rangaistuksista heitä kohtaan, jotka edelleen noudattavat kuningaskunnan vanhoja lakeja. Hän pukee ylleen valtiolliset kaavut, ottaa itselleen kuninkaalliset tittelit, väittää olevansa immuuni laeille – jopa omilleen. Hän teeskentelee, että kaikki säädökset saavat lainvoimansa yksin häneltä, ja yksin hän voi tulkita niiden merkityksen. Viimeisenä hän karkottaa, riistää omaisuudestaan, vangitsee, ja teloittaa kaikki alamaiset, jotka noudattavat kuninkaan lakeja, ja torjuvat hänen vallankaappauksensa. Eihän toki tässä tapauksessa väite toimimisesta monarkin nimissä vapauta, vaan ennemminkin lisää kapinan vakavuutta. On totta, että se vähentää suuresti petettyjen alamaisten syyllisyyttä, mutta lisää samassa suhteessa petkuttajan rikoksen määrää.” (BIRKS: ”The First Two Visions of Daniel,” p. 221).

jumalisia attribuutteja, jopa Jumalan nimen, ja tämän nimen suoman vallan voimalla se on väittänyt olevansa kaiken inhimillisen arvostelun yläpuolella.

5. Laittomuus oli seuraava piirre, jonka pienessä sarvessa havaitsimme. Edellä olemme antaneet joitain näytteitä paavinistuimen itselleen väittämästä oikeudesta syrjäyttää kaikki inhimilliset sekä Jumalan asettamat säädökset. ”Paavi on myös mitätöinyt ainoan paratiisista säilyneen lain, jonka Kristus sanoillaan vahvisti. Herra julisti *'Mitä siis Jumala on yhteen sovittanut, ei ihmisen pidä sitä eroittaman.'* Paavi julistaa 'Päätämme lisäksi, että pyhien kaanonien mukaisesti, pappien ja diakonien solmimat avioliitot on purettava, ja osapuolet määrätään katumusharjoituksiin.' Paavinistuin on lisäksi mitätöinyt toisen käskyn, jonka Jumala vuorella antoi, tehden teoriassa lapsellisen sekä virheellisen eron pakanallisten idolien ja kristillisten kuvien välille. Käytännössä se on piilottanut tämän tosiasian ihmisiltä, ja kitkenyt sen pois katekismuksen yleisistä ohjeista. Paavi on lisäksi tehnyt tyhjäksi evankeliumin tärkeimmät lait. Hän evää maljan maalikoilta, vaikka Herra itse on määrännyt '*Juokaa tästä kaikki*.' Hän kieltää Kristuksen kansaa yleisesti hyödyntämästä Jumalan sanaa omalla kielellään, vaikka Kristus itse on sanonut '*Tutkikaa kirjoituksia*.' Hän kieltää maalikkoja pohtimasta tai keskustelemasta evankeliumin opeista, vaikka p. Pietari on heitä määrännyt '*olkaa aina valmiit vastaamaan jokaiselle, joka teiltä kysyy sen toivon perustusta, joka teissä on*.' Paavi vieläpä antaa hyväksyntänsä pyhien ja enkelien esiin kutsumiselle, vaikka p. Pietari on meitä varoittanut *'Älkäät antako kenenkään voittaa teidän kilvoituksenne palkkaa, joka tahtoo teitä nöyryyteen ja enkelien palvelukseen,'* ja p. Johannes on uudistanut käskyn Kristuksen seuraajille, '*Lapsukaiset, kavahtakaat epäjumalia, amen!*' Vieläpä enkeli taivaasta uudistaa varoituksen samalle pyhälle apostolille: '*katso, ettes sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljeis kanssapalvelia ja niiden, joilla Jesuksen todistus on: kumarra ja rukoile Jumalaa.*'[7]

6. **Systemaattinen ja pitkäkestoin pyhien vaino** on profetian pienen sarven yksi huomattavammista piirteistä. Ennustetaan, että hän ”*hävittää Korkeimman pyhät*.” Hänen ensimmäinen **suuri** piirteensä on herjaava vastarinta JUMALAA vastaan; hänen seuraava huomattava piirteensä on alistava julmuus ihmisiä kohtaan, ja aivan kuten Kristus salli ihmistensä kärsiä kymmenen vainoa Rooman **paka**nakeisarien alla, hän salli uskollisten todistajiensa tulla hävitetyksi **paavillisen** Rooman julmuuksissa. ”*He annetaan hänen käsiinsä*.” Seurakunnan on asteltava

7 BIRKS: ”First Two Visions of Daniel,” pp. 258, 259.

Kristuksen jalanjäljissä, joka vastusti syntiä loppuun asti, ja tuli teloitetuksi Rooman vallan toimesta. Morsian on kutsuttu ottamaan osaa Hänen kärsimyksistään; **Hänen** kärsimyksensä takasi pelastuksen ihmiskunnalle, eivätkä **morsiamenkaan** ole jääneet hedelmättömiksi, sillä marttyyrien veri on seurakunnan siemen.

Mutta meidän on verrattava historiallisia tosiasioita profetian tähän osaan, nähdäksemme kuinka syvälle paavinistuimeen tämä merkki on kaiverrettu, enemmän kuin mihinkään toiseen valtaan, joka on koskaan maanpäällä ollut olemassa. Kukaan ei voi teeskennellä kieltävänsä, että Rooman kirkko on vainonnut laajasti ja pitkään. Itse asiassa; Rooma itse hekumoi asialla, ja pitää sitä yhtenä suurista saavutuksistaan. Toiset valtiot ovat nyt hylänneet huonosti perusteltuina ”vainon veriset dogmit.” Rooma pysyy edelleen kannassaan ja hyväksyy sen teoreettisesti, ja mikäli voisi, se jatkaisi sitä samalla innolla kuin ennenkin, myös käytännössä. Toiset vallat ovat vainonneet pienessä mittakaavassa ja satunnaisesti, mutta eivät koskaan systemaattisesti ja lain voimalla aikakausien halki. Kaikki muut paitsi Rooma pitävät nykyään uskonnollista vapautta ihmisten synnynnäisenä oikeutena. Rooma sen sijaan on **vainonnut periaatteen nojalla** ja tasaiseen tahtiin, 600-luvulta Ranskan vallankumoukseen asti, ja jossain määrin lähes nykypäiviimmekin. Se jatkaa sitä yhä salaisesti nunna- ja munkkiluostareissaan, katumusharjoitusten nimellä. Miksi muuten se tarvitsisi **puoteja kehollisten kidutusvälineiden myymiseen**, jollaisia on olemassa tälläkin hetkellä Lontoossa?

Rooma ei väitä etteikö se vainoaisi, mutta sen kanta on että se ei vainoa **pyhiä**. Se rankaisee harhaoppisia – täysin eri asia. Edellinen olisi paha asia, mutta jälkimmäinen on ansiokasta. Reimsiläisessä Uudessa testamentissa on huomautus sanojen ”*juovuksissa pyhien verestä*” kohdalla, joka kuuluu seuraavasti: ”Protestantit typerästi tekevät tämän väitteen Roomasta, **sillä se on paikka, jossa harhaoppiset mestataan**. Mutta **heidän** vertansa ei kutsuta **pyhien vereksi** yhtään sen enempää, kuin varkaiden, murhaajien, tai muiden pahantekijöiden. **Sen** vuodattamisesta yksikään kansainyhteisö ei joudu tilille.”

Siispä joudumme kysymään: Ovatko he, joita Rooma kutsuu ”harhaoppisiksi,” samoja joita Daniel kutsuu ”pyhiksi”? Jos asianlaita on tämä, paavinistuimen tunnistaminen on yhtä selvä asia tässäkin suhteessa, kuin se oli kaikissa aikaisemmissa kohdissa. Vastataksemme tähän kysymykseen, käyttäkäämme Rooman omaa määritelmää harhaoppisesta. Seuraavat lausunnot ovat paavijärjestelmän vahvistetuista dokumenteista, laeista, ja säädöksistä. Ne ajoittuvat paavi Pelagiukseen 500-luvulla, eli

1200 vuotta sitten. ”Skisma on pahuutta. Kuka ikinä on erotettu apostolisesta piispanistuimesta, on epäilemättä skismassa. Tee silloin se, mihin usein kannustamme. Kärsi vaivaa tuodaksesi heidät, joiden oletetaan syyllistyvän tähän syntiin, takaisin huostaan… Älä epäröi painostaa tällaisia ihmisiä, ja jos hän tätä halveksii, **tulkoon hän murskatuksi** julkisen vallan taholta.” Tulemme huomaamaan, että tämä tekee täydellisestä paaville alistamisen halusta riittävän perustan syytteille, vaikka vääriä oppeja tai tapoja ei havaittaisikaan. Paavi Damasus, jonka valinta varmistettiin 137:n murhan turvin, antoi laillisen vahvistuksensa kaikkien heidän vainolle, jotka puhuivat vastoin mitä tahansa pyhää kaanonia. Hän lisää, että ”ei ole sallittua sen enempää ajatella kuin puhua eriävästi Rooman kirkon kanssa.” Tämä on yksi niistä kaanoneista, joiden rikkominen on herjausta; hän joka uskaltaa olla eri mieltä, edes ajatuksissaan, missään asiassa Rooman kirkon kanssa, on täten harhaoppinen. Sadat yksityiskohtaiset esimerkit päätöksistä harhaoppeihin liittyen kiteytyvät tässä yhdessä. Roomalaiset säädökset tarjoavat samankaltaisia määritelmiä joka paikassa. Kaikki mikä uupuu absoluuttisesta sekä ehdottomasta antautumisesta toiminnan ja sananvapauden suhteen, ja jopa ajatusten ja omantunnon kohdalta, on harhaoppia. Jokainen evankelinen kristitty on siten roomalaisten kanonisoijien mielestä harhaoppinen, ja täten oikeutettu saamaan ”rangaistuksen.” Lisäksi Rooma suoraan myöntää, että ainoastaan silloin kun se **ei** olosuhteiden pakosta **voi** panna käytäntöön kirkollisia kurinpitotoimiaan, on se oikeutettu pidättäytymään vainoistaan. Paavinistuin opettaa kannattajilleen, että harhaoppisten hävittäminen on pyhä velvollisuus. Ajasta aikaan se on pyrkinyt murskaamaan kaiken vastustuksen sen dogmeja sekä korruptiota kohtaan - paavilliset julistukset vainon puolesta ovat lukemattomia. Neljäs Lateraanikonsiili laati kaanonin aiheesta, josta sittemmin tuli kamala instrumentti julmuudelle.

Kauan aikaa opetettiin, että kuka ikinä kuoli taistelussa harhaoppisia vastaan, oli ansainnut itselleen taivaan. Urbanus II laati säädöksen, voih, jota heti toteltiin! Tähän päivään asti Irlannissa harhaoppisen murhaaminen on anteeksi annettava teko. ”Emme laske murhaajiksi heitä, jotka katolisen äitinsä puolesta kiihkoa palaen sattuvat surmaamaan muutamia ehtoollisyhteydestä erotettuja.” Jos ei sentään murhata, niin Gregorius IX:n säädöksen mukaan harhaoppisia voidaan kohdella kaltoin **ad libitum** *(suomeksi: vapaasti/oman harkinnan mukaan t. Pikkulammas)*. Hän kirjoittaa Milanon arkkipiispalle: ”Anna heidän ymmärtää olevansa vapautettuja kaikesta lojaaliuden, huomion, ja palveluksen velasta – oli se kuinka vahvasti vahvistettua tahansa – heitä kohtaan, joiden on havaittu

langenneen harhaoppiin.” Harhaoppisten alamaisten systemaattinen vaino ja hävitys usein sysättiin kuninkaiden sekä keisarien päälle. Heitä vaadittiin kruunajaisissaan valtansa mukaan uskollisesti tarjoamaan palveluksiaan paaville. Jos he laiminlöivät tätä, kaikkivaltias pontiffi julisti vasallin vapaaksi, ja antoi alueen hallinnan jäyhemmän paavinseuraajan valtaan, joka tehokkaammin suoritti vainoja. Jos monarkit itse ryhtyivät harhaoppisiksi, heidät tuli poistaa vallasta ja asettaa kirkonkiroukseen. Tämän takia Pius V ”laati bullan kuningatar Elisabethin ja hänen kannattajiensa kadotustuomioon ja ehtoollisyhteydestä erottamiseen asettamiseksi,” sekä hänen irti leikkaamisekseen ”Kristuksen ruumiista ja yhteydestä,” riistäen Elisabethin kruunustaan ja kuningaskunnastaan, julistaen kirouksen hänen, sekä kaikkien häntä tottelevien päälle.

Paavinistuimen lait tätä aihetta koskien kasvavat pahansuopuudessaan moderniin aikaan asti. Bellarmine argumentoi harhaoppisten **polttamisen** välttämättömyyden puolesta. Tämä oli tapa, jonka Luther totesi Jumalan Hengen vastaiseksi. Bellarmine sanoo: ”Kokemus on osittanut, että ei ole muuta lääkettä, sillä kirkko on edennyt hitain askelin, kokeillen kaikkia parannuskeinoja. Ensin se ainoastaan erotti yhteydestään. Sitten se lisäsi rahasakon, ja lopulta karkotuksen. Lopuksi se oli pakotettu rankaisemaan kuolemalla. Sillä harhaoppiset halveksuvat ehtoollisyhteydestä erottamista, ja sanovat että nuo iskut jättävät kylmäksi. Jos uhkaat rahasakolla, he eivät pelkää sen enempää Jumalaa kuin ihmistä, sillä hölmöt eivät usko niihin, eivätkä niiden antajaan. Jos suljet heidät vankilaan tai karkotat maasta, he korruptoivat sanoillaan ihmiset heidän läheisyydessään, sekä ihmiset kaukana heidän kirjoillaan. Siksipä ainoa lääke on lähettää heidät edeltä omaan paikkaansa.”

”Näiden veristen ohjeiden varassa vainoja jatkettiin 1000- ja 1100-luvuilta melkein tähän päivään, minkä voimme historian sivuilta lukea. Kun lupa avoimeen marttyrointiin annettiin Orleansin kaanoneissa, seurasi albigenssien tuho ristiretkien varjolla, inkvisitiojärjestelmän perustaminen, julmat yritykset valdolaisten hävittämiseksi, lollardien marttyrointi, julmat sodat böömiläisten hävittämiseksi, Hussin ja Jeromen, sekä lukuisien muiden tunnustajien polttaminen ennen reformaatiota; sekä sen jälkeen raivokkaat julmuudet Alankomaissa, kuningatar Marian vallan alla tehdyt marttyyrit, reformaation tukahduttaminen tulella ja miekalla Espanjassa sekä Italiassa, ja petoksella ja avoimilla vainoilla Puolassa; Pärttylinyön verilöyly, hugenottien vainoaminen Liigan toimesta, vaud’laisten hävitys, sekä kaikki julmuudet ja väärät todistukset jotka liittyivät Nantin asetuksen kumoamiseen. Nämä ovat avoimempia sekä silmiinpistävämpiä

profetiaa selittäviä tosiasioita, Inkvisition pyhän tuomioistuimen hitaiden ja salaisten murhien lisäksi.”[8]

Rooministikirjailija - joka tunsi mielipahaa kirkkonsa harjoittamasta vainopolitiikasta - professori Rossetti, kirjoittaa: ”Tämän latinalaisen kirkon tekemän kohtalokkaan virheen ajatteleminen saa tosikristityn sydämen vuotamaan verta. Vainoamalla muita, se laski perustan omalle peruuttamattomalle tuholleen. Ei voida kiistää, että näiden niin sanottujen harhaoppisten mielipiteet olivat mitä vahingollisimpia Rooman kirkolle, mutta keinot joita niiden hävittämisessä käytettiin, olivat omiaan vahvistamaan niitä entisestään, ja juurruttamaan ne entistä syvemmälle. Daniel ja p. Johannes ennalta kertoivat, että saatanan delegaatti tulisi käyttämään kamalia julmuuksia, ja se hukuttaisi Babylonin Kristuksen marttyyrien vereen; ja paavi, todistaakseen että hän ei ole tuo delegaatti, todella käytti kamalia julmuuksia, ja sai puhtaimman kristillisen veren virtaamaan Roomassa ylitsevuotavasti!”

Historioitsija Sismondi kirjoittaa: ”Säilyttääkseen uskon yhtenäisyyden, kirkko turvautui keinoon polttaa kaikki, jotka erottivat itsensä sen yhteydestä. Mutta **vaikka melkein kahdensadan vuoden ajan roviot eivät koskaan sammuneet, silti se joka päivä näki roominististien luopuvan isiensä uskosta, syleillen uskontoa, joka usein ohjasi heidät seipäälle**. Turhaan Gregorius IX vuonna 1231 päästi hengiltä jokaisen Rooman sisältä löytämänsä harhaoppisen. Hänen omat kirjeensä osoittavat, että harhaoppisten määrä ainoastaan lisääntyi.”

Emme saa koskaan unohtaa, että kaikki Rooman määräykset harhaoppia vastaan - kaikki sen säädökset koskien vainoja - säilyvät sen kaanoneissa kumoamattomina ja muuttamattomina. Ja koska paavi omasta mielestään on erehtymätön, niitä ei voidakaan muuttaa; ne ”eivät ole reformoitavissa.” Se, että se nykyään **ei hyödynnä** vainoja, on seurausta raskaasta arvostelusta, joka sen päälle on vyörynyt uskonpuhdistuksen, ja etenkin Ranskan vallankumouksen jälkeen. Sillä ei tällä hetkellä ole omaa armeijaa eikä Inkvisitiota, eikä yksikään kuningaskunta Euroopassa ole enää halukas toimimaan sen pyövelinä. Siltä puuttuu valta – siltä **täydellisesti** puuttuu valta – vainota suoraan tai epäsuorasti. Se voi ainoastaan lietsoa eripuraa ja kapinahenkeä protestanttisissa maissa, ja täten pyrkiä vahingoittamaan sekä heikentämään protestanttisia valtoja, kuten se tänä päivänä tekeekin Irlannissa ja Yhdysvalloissa. Se on liian heikko poliittisesti, uhmatakseen moderneja yhteiskuntia ottamalla uudelleen käyttöönsä keskiaikaiset kidutukset, massamurhat, uskonnolliset

8 BIRKS: ”First Two Visions of Daniel,” pp. 248, 249.

ristiretket ja **auto de fé**t *(suomeksi: rangaistuksen julkinen toimeenpano t. Pikkulammas)*. Mutta se on yhtä **halukas** kuin aina ennenkin, ja ainoastaan odottaa tilaisuutta. Kuten juoppo pidättelee kyltymätöntä janoaan kun hänellä ei ole keinoja sen tyydyttämiseen; samoin Rooma, joka on jo kauan juopunut pyhien verestä, on pidätetty jatkamasta raivoa herättäviä ja turmiollisia kulauksiaan kammottavasta lempijuomastaan - ainoastaan koska se on kyvytön niiden jatkamiseen. Paavinistuin, joka perustelee vanhurskaudella kaikki menneisyytensä vainot, vahvistaa valmiutensa jatkaa niitä heti tilaisuuden tullen.

Palaan tähän aiheeseen käsitellessämme p. Johanneksen ennusnäkyä roominismista, joten en lisää siihen tällä kertaa enempää. Olen sanonut tarpeeksi osoittaakseni, että pienen sarven kuudes tunnusmerkki liittyy mitä ilmeisimmin paavinistuimeen, ja se osoittaa **ainoastaan** siihen kaikkien Rooman maaperällä koskaan hallinneiden valtojen joukossa. Se on marttyroinut miljoonittain Jumalan pyhiä, parhaimpia ja hurskaimpia ihmisiä. Sen vainoavat säädökset kattavat koko sen olemassaolon ajan. Nykyinen piispa on antanut niille hyväksyntänsä hyväksymällä Pius IX:n opetusohjelman, ja hän nimesi ne erehtymättömiksi.

7. **Sen kesto.** Tietty ja määrätty **ajanjakso** on säädetty vähäisen sarven valtakaudelle. Tuo ajanjakso on ilmaistu symbolisessa muodossa, joka on harmoniassa koko profetian symbolisen hieroglyfikielen kanssa. Sille annettu ajanjakso on ”*yhdeksi hetkeksi ja monikahdoiksi ajoiksi ja puoleksi ajaksi*” tai ”*tuhannen kaksisataa ja kuusikymmentä päivää.*” Tämä on miniatyyrikuva todellisesta ajanjaksosta, aivan kuten peto on miniatyyrikuva maailmanvallasta, ja vähäinen sarvi Rooman paavinistuimesta. Raamatunteksti muualla antaa meille mittakaavan jossa se on suurennettava: ”vuoden joka päivän edestä.” Se tarkoittaa siis 1260:tä **vuotta**. Rooman piispanistuimen poliittinen ylivalta ja valta vainota kestäisivät juuri tämän ajanjakson, eivätkä yhtään kauemmin. Olemme näyttäneet teille, että paavius alkaa seitsemännen vuosisadan **alusta**. Kun siihen lisätään kaksitoista ja puoli vuosisataa, pääsemme 1800-luvun lopulle – toisin sanoen aikaan jossa nyt elämme, ja jossa Rooma ei ole enää paavien hallinnassa, vaan siitä on tullut Italian kuninkaiden pääkaupunki. Minulla ei ole aikaa selittää tätä kronologiaa teille kunnolla tänä iltana. Jos haluatte opiskella sitä, löydätte sen huolellisesti ja tarkasti käsiteltynä tuoreesta teoksestani ”Light for the Last Days” *(suomeksi: Valoa viimeisiin päiviin t. Pikkulammas)*. Mutta se ohjaa minut tämän tunnuspiirteiden määrittelyn viimeiseen kohtaan.

8. **Ennustetun vallan kohtalo.** Mikä on tämän symbolisen pikkusarven loppu? ”*Hänen valtansa otetaan pois, että hän peräti hukutetaan ja kadotetaan.*” ”*Peto tapettu oli, ja hänen ruumiinsa hukkui, ja tuleen palamaan heitettiin.*” Tämä profetian viimeinen ehto ei tietenkään ole vielä täysin täyttynyt, sillä vasta Ihmisen Pojan tulemus taivaan pilvissä tuo mukanaan sen lopullisen täyttymyksen (jae 13). Spekulaatiot tulevaisuudesta jätämme futuristeille, ja siksi saattaakin ensinäkemältä vaikuttaa siltä, että meidän tulisi pidättäytyä sanomasta mitään tästä kyseisestä profetian kohdasta. Mutta asia ei kuitenkaan ole näin. Tämä kohtalo koostuu selvästi kahdesta osasta: ensin hävittäminen ja tuhoaminen loppuun **asti** (k*atso tässä kohtaa 33/38 käännös, joka ilmaisee asian Bibliaa selvemmin t. Pikkulammas*), ja toiseksi itse loppu, jota symboloi pedon tappaminen ja heittäminen tuleen palamaan. Ensimmäinen osa tästä kohtalosta on täyttymässä, ja se on täyttynyt reformaatiosta lähtien, etenkin sitten Ranskan vallankumouksen - vaikka toinen osa onkin vielä tulevaisuutta. Kysymme: Eikö viimeisen parin vuosisadan aikana ole ollut meneillään prosessi, jossa kerran vallaltaan mahtavaa paavinistuinta on järjestäen hävitetty – heikentymisen prosessi, jota voidaan pitää analogisena ihmiskehon riutumiseen; kuluttava rapistuminen, joka johtaa hävitykseen?

   On pidettävä mielessä, että tämä Danielin profetia koskee suuren antikristuksen **poliittista** puolta, **ei** hänen uskonnollista luonnettaan. Se tarkastelee häntä roomalaisen maailman monarkkina, eikä kristillisen kirkon piispana. Tulemme siihen puoleen hänen urastaan, kun otamme Paavalin ennusnäyn tarkasteluumme. Tässä se on yksi sarvi kymmenen joukossa; yksi kuningaskunta kymmenen latinalaisen kuningaskunnan joukossa, vaikka jossain mielessä hallitseekin niitä kaikkia. Kysymys kuuluukin: Eikö paavin kaikkivaltiudessa olekin ollut sellaista rapistumista ja pienentymistä, sellaista paavin vallan vähenemistä ja heikkenemistä, tulonlähteiden menetystä, sekä vaikutusvallan ja maa-alueiden, että voidaan reilusti sanoa sen täyttävän tämän ennustuksen?

   Mainitsin tämän luennon alussa joitain tosiasioita, jotka osoittavat erittäin huomattavaan paavinistuimen **vaikutusvallan** kasvuun Englannissa, viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana. Monet kiinnittävät katseensa näihin faktoihin niin tiiviisti, että he saavat vaikutelman roominismin kasvusta maailmassa yleisesti. Tämä on hyvin kaukana totuudesta, kuten tarkastelu paavinistuimen asemasta 1200-luvulla ja sitä seuranneilla kahdella vuosisadalla, verrattuna sen nykyiseen asemaan 1800-luvulla, osoittaa. **Silloin** Rooma todella käytti ”ylivaltaansa,” jota se **nyt** voi ainoastaan julistaa. **Silloin**, vapaaherrojensa suostumuksella, Englannin

kuningas myöntyi pitämään kuningaskuntaansa paaville kuuluvana lääninä, ja maksamaan hänelle vuosittain 100 000 markkaa tämän asian vakuudeksi. Voitko kuvitella kuningatar Victorian sekä aatelisten, tai rahvaiden Englannissa, suostuvan tähän nyt? **Silloin** suuri ja urhoollinen Saksan keisari seisoi kolme talvipäivää ja yötä paljasjaloin ”Hänen Pyhyytensä” esipihalla, odottaen kunniaa saada audienssin, jossa hän saisi rukoilla paavilta armahdusta, koska oli toiminut itsenäisenä monarkkina! Voisitko kuvitella keisari Vilhelmiä Berliinistä tekemässä niin nyt? Silloin paavi kykeni lakkauttamaan kaikki uskonnolliset menot - jopa kuolleiden hautaamisen ja häät - missä tahansa maassa, jolle hän oli loukkaantunut. Missä valtakunnassa hän kykenisi siihen nyt? Kauan sen jälkeen kun tämä absoluuttinen ylivalta oli mennyttä, paavilla oli niin sanottuja **konkordaatteja** (*sopimus paavin ja valtion välillä* *t. Pikkulammas*) eri maiden kanssa. Niissä sovittiin, että paavin hengellistä tukea vastaan, ne puolustaisivat häntä armeijansa sekä merivoimiensa turvin. Nämäkin ovat kaikki tulleet päätökseensä; ei yksikään maa Euroopassa nostanut sormeaankaan auttaakseen häntä, kun paavin viimeinenkin maallisen vallan linnake vietiin väkivalloin pois.

Nyt hänellä ei ole yhtään suoraa poliittista valtaa, vaikka hänen asemansa luopiollisen Rooman kirkon päänä antaakin hänelle silti valtavasti vaikutusvaltaa epäsuorasti. Kymmenen kuningasta ovat täysin karistaneet hänen ikeensä, eikä hänellä itsellään ole enää mitään laillista tuomiovaltaa. Hänen alueensakin on viety pois; aivan kuten valtansakin. Varallisuus, joka oli kerran valtava, on yhtä lailla poissa; luostareille kuuluneet laajat tilukset on suurelta osin takavarikoitu sekulaariseen käyttöön. Mutta suurin tosiasia tähän kaikkeen liittyen on **niiden lukumäärä, jotka ovat torjuneet hänen uskonnolliset teeskentelynsä**. Lateraanikonsiilissa 1513, sen jälkeen kun kaikki niin sanotut harhaoppiset oli hiljennetty tulella ja miekalla, puhuja osoitti paaville nämä sanat: ”Koko kristikunnan ruumis on nyt yhden pään alamainen - sinun. Kukaan ei enää vastusta, kukaan ei väitä vastaan.” Tänä päivänä maailmassa on **noin 150 miljoonaa protestanttia**! Eikö paavin valtaa olekin tuhottu? Voivatko muutama tuhat harhauttajaa Englannissa painaa vaakakupissa tätä häkellyttävää faktaa vastaan, että 150 000 000 ihmistä ei ole enää sen enempää Rooman paavin alaisia, kuin he ovat Tiibetin Laman alaisia? Kun huomioimme paavinistuimen historian kaikki 12 vuosisataa, ja muistamme että tämä vapautuminen kuuluu **ainoastaan** viimeiseen kolmeen, meidän on myönnettävä, että ennustettu hävittäminen on edistynyt huomattavasti. Poliittinen ylivalta ja maalliset omistukset ovat poissa. Paavin piispanistuin ei ole enää kuningaskunta, vaan ainoastaan

> kirkollinen valta, ja Kreikan kirkko mukaan lukien; niin kutsuttuja kristittyjä on paljon enemmän luopiokristillisen latinalaiskirkon **ulkopuolella** kuin sisäpuolella - jonka pää se on. Tämä piirre ennustuksessa täten siis pätee yhtä selvästi roominismiin, kuin kaikki loputkin.

Sallikaa minun tiedustella: Osaako kukaan ehdottaa yhtäkään **toista** valtaa, jossa kaikki nämä merkit, tai suurin osa niistä, yhdistyisivät? Niitä on kahdeksan, ja ne ovat selvästi määriteltyjä. Profetia laskee sormensa paikan päälle, josta tulemme suuren vihollisen löytämään: ROOMA; sekä **ajanhetken** päälle historiassa, jolloin voimme odottaa häntä nousevaksi: Rooman alueen jakaantuminen kuningaskuntien kansainyhteisöksi. Se määrittelee vallan **luonteen:** poliittiskirkollinen; sen **ominaispiirteet:** herjaava, itseään korottava, laiton, ja vainoava. Se mittaa sen **keston:** 1260 vuotta; ja kertoo sen **kohtalon:** sen ylivalta vähitellen hävitetään ja viedään pois, ja viimeiseksi se äkillisesti ja lopullisesti tuhotaan sen Jumalaa herjaavien väitteiden takia, kun Ihmisen Poika ilmestyy loistossaan, ja perustaa Jumalan kuningaskunnan maanpäälle.

Todistusaineisto sen puolesta, että paavinistuin on tarkoitettu valta, on kumulatiivista. Jos se sopisi yhteen näistä tunnuspiirteistä, voisimme pitää sitä pienenä mahdollisuutena; jos se sopisi useampaan niistä, mahdollisuus olisi vahva; jos se sopisi suurimpaan osaan, se olisi todennäköistä; mutta jos se sopii kaikkiin niistä, ei rehellinen mieli voi vastustaa, että **se on tässä tarkoitettu valta**. Profetiassa ei ole yhtäkään kohtaa, jonka ei voida **todistaa** soveltuvan Rooman paavinistuimeen täydellisesti, lukuun ottamatta viimeistä, joka ei ole vielä täyttynyt.

Rooma, joka pakanamenneisyydessään häpäisi ja tuhosi kirjaimellisen Jumalan temppelin Jerusalemissa, paavillisina päivinään häpäisi ja tuhosi antityypillisen, hengellisen Jumalan temppelin – kristillisen Kirkon. Eikö Jumalan kannattanutkin varoittaa tuota Kirkkoa edeltä käsin tästä tulevasta ja kammottavasta antikristillisestä vallasta, ja kannustaa sitä kaikissa kärsimyksissä, joita se joutuisi kestämään tyrannin taholta, antamalla sille ymmärrystä tästä suuresta ja kamalasta draamasta? Eikö ollutkin oikein, että Rooman vallalla – pakanallisella ja paavillisella – on yhtä keskeinen sija Raamatun sivuilla, kuin sillä todellisuudessa on historian sivuilla? Kahdeksantoista kristillistä vuosisataa ovat auki avattuna kaikkitietävän Jumalan edessä, eikä yksikään hahmo noussut esiin yhtä silmiinpistävänä koko tuolta ajalta, kuin suuri antikristus. Inspiraation kynä hahmotteli hänet muutamassa, rohkeassa, mestarillisessa siveltimenvedossa, eikä muotokuvasta voi erehtyä. Tulevilla luennoilla minulla on teille paljon sanottavana paavin antikristillisistä opeista ja tavoista. Tänä iltana olemme

opiskelleet vain Belsatsarin päivinä piirrettyjä laveita ääriviivoja, jotka muodostavat karkean perustan sille, mitä niistä täytyy seurata.

Huomioikaa lopuksi, mitä todistusaineistoa inspiraatiosta tämä mahtava profetia tarjoaa. Pystyikö Daniel ennalta näkemään asiat jotka olivat tulossa maanpäälle? Kuinka hän sattuikin valottamaan sitä asiaa, että universaaleja maailmanvaltoja olisi neljä - ja vain neljä - ja että neljännen jälkeen nousisi jotain, mitä maailma ei ollut koskaan ennen nähnyt: kymmenen kuningaskunnan kansainyhteisö? Kuinka hän saattoi kuvailla niin oudon ja erikoisen vallan, kuin paavinistuin? Miten hän kykeni sen kuvittelemaan? Pieni ja heikko kuningaskunta, joka kuitenkin hallitsee kaikkia kuningaskuntia! Erilainen ihmisdynastia kuin mikään toinen, joka silti kohotta itsensä Jumalaa vastaan, hänen pyhiään teurastaen! Niin paha valta, että taivas liikkuu sen tuhoamiseksi, ja koko Rooman maaperä tuhotaan sen seurauksena! Jos hetkeksi oletamme, että kyseessä onkin mielikuvituksen luonnostelma: kuinka silloin historia on niin ihmeellisesti tehnyt sen todeksi? Ennustus ei tuottanut omaa täyttymystään, sillä he jotka sen täyttivät, kielsivät sen sopivan heihin itseensä. Sitä ei sepitetty sopimaan tapahtumiin, sillä tapahtumat eivät edes alkaneet ennen kuin vasta tuhat vuotta sen julkaisemisen jälkeen. Ihmiset eivät järjestäneet tapahtumia sopimaan profetiaan, sillä se kattaa yli 40:n sukupolven pituisen ajanjakson. Ongelmaan on vain yksi oikea ratkaisu: ”*Pyhät Jumalan ihmiset ovat puhuneet, vaikutetut Pyhältä Hengeltä*.” ”*Hän ilmoittaa syvät ja salaiset asiat; hän tietää, mitä pimiässä on, sillä hänen tykönänsä on sula valkeus*.”

Sallikaa minun siis vakaasti vedota teihin: **arvostakaa tätä pyhää teosta;** ottakaa varteen sen varoitukset, kammotkaa tuomioita jotka se ilmoittaa, uskokaa sen lupauksiin, totelkaa sen periaatteita, tutkikaa sen pyhiä ennustuksia, ja olkaa varmoja siitä, että sen sana on inspiroitua ja ainoalta elävältä Jumalalta, josta Nebukadnetsar julisti ”*kaikkein jumalain Jumala ja kaikkein kuningasten Herra, joka salaiset asiat ilmoittaa*.”

Luento 3: Paavalin ennusnäky roominismiin

Muistatte edelliseltä luennoltani, että kerroin kuinka kolmella ennusnäyllä roominismista, jotka on esitetty Danielin, Paavalin sekä Johanneksen profetioissa, on kolme toisistaan erottuvaa luonnetta. Daniel antaa lähinnä sen **poliittiset** suhteet ja karkeasti kuvailtuna moraaliset piirteet, Paavali esittelee sen **kirkolliset** suhteet ja uskonnolliset piirteet, kun Johannes taas yhdistää käyttämänsä hieroglyfit näistä kahdesta - ja niitä käsittelemme seuraavalla luennolla – sillä hän esittelee näiden kahden ulottuvuuden **yhdistelmän; muuttuvat suhteet** sen vastakkaisten, mutta kuitenkin yhdistyneiden elementtien välillä, niiden pitkän, toisiinsa liittyneen uran aikana, ja se kertoo ennalta molempien selvästi erottuvat kohtalot.

Koskaan ei saada unohtaa, että Rooman paavinistuin oli vuosikausia absoluuttinen, rajoittamaton, tyrannimainen monarkkia - maallinen sekulaarihallinto. Sillä oli alueelliset vaikutusalansa, läänit, kaupungit ja kylät. Sillä oli oikeusjärjestelmä, aatelit, lähettiläät, armeija, poliisi, lainsäätäjät, juridiikka, lait, lobbarit, vankilat, tulonlähteet, verot, valtionrahasto, rahapainot, kalustoa, linnakkeita, ulkomaan sopimuksia, sekä kunnianhiomisia ja itsekkäitä suunnitelmia sekä politiikkaa, aivan yhtä paljon kuin **pelkällä** sekulaarikuningaskunnalla. Mutta se oli **myös** jotakin hyvin muuta – se oli latinalaisen kirkon pää; se oli suuri kirkollinen valta. Se oli uskonto yhtä paljon kuin hallitus, ja sellaisena sillä oli hiippakuntansa ja kirkonkylänsä, sekä arkkipiispojen, piispojen, pappien ja diakonien hengelliset hierarkiat; teologisia kouluja ja yliopistoja sekä professoreja, apotteja ja kirkkoherroja, konsiileja ja synodeja sekä tuomiokapituleja; luostareita munkeille ja nunnille, järjestöjä kerjäläismunkeille sekä muille luostariveljille, palveluksia, sakramentteja, uskontunnustuksia ja rippejä; doktriineja ja kurinpitotoimia, sekä katumusharjoituksia ja rangaistuksia. Roominismi on kaikenkattava termi, joka sisältää nämä **molemmat varsin erilaiset organisaatiot**. Molemmilla oli keskuksensa seitsemän vuoren kaupungissa, ja molemmat tunnustivat Rooman pontiffin johtajanaan. Aivan kuten vanhoina pakanallisina aikoina keisarit olivat itse sekä hallitsijoita, että kansallisen uskonnon pappeja, niin myös paavit keskiajalla olivat auktoriteetin alkulähde sekä kuningaskunnassa että kirkossa. Keisarien kirkollinen asema oli kuitenkin enimmäkseen nimellistä; sen sijaan paaveilla se oli mitä todellisinta. He olivat käytännöllisesti ja vaikutuksellisesti **johtajia** molemmilla alueilla.

Kaukaiselta näköalapaikaltaan Babylonin aikakaudella, valtiomies ja profeetta Daniel näki lähinnä paavin **poliittisen** statuksen. Viisisataa vuotta myöhäisemmältä näköalapaikaltaan, Rooman imperiumin sisältä, kristillinen

apostoli Paavali näki ja ennusti mitä selvimmin tulevan antikristuksen **kirkollisen** luonteen. Tänä iltana tulemme tarkastelemaan tätä jälkimmäistä ennusnäkyä roominismista; tutkimme sitä kirkkojärjestelmänä. Minun on lisäksi pyydettävä teitä opiskelemaan huolellisesti omalla ajallanne kolmea tai neljää tekstikohtaa apostoli Paavalin kirjoituksista, etenkin kolmatta ja neljättä lukua kirjeestä Timoteukselle, sekä toista lukua hänen toisesta epistolastaan tessalonikalaisille.

Huomaatte, että Paavalin ennusnäky koostuu kahdesta osasta: ensimmäinen antaa yleisnäkymän suuresta luopumuksesta, joka ajallaan nousisi Kirkon sisällä; toinen antaa huolellisesti piirretyn muotokuvan vallasta, johon tuo luopumus lopulta johtaa. Hän oli jopa aikaisemmin ennustanut luopumuksen, puhutellessaan Efeson kirkon vanhimpia heistä erotessaan, joka on kirjattu Apostolien tekoihin luvussa 20. Hän kertoi heille, että nousisi – ei ulkomaailmasta, vaan heidän joukostaan - Kirkon paimenista eli piispoista ”*hirmuiset sudet, jotka ei laumaa säästä.*” ”*Ja itse teistänne nousevat miehet, jotka vääryyttä puhuvat, vetääksensä pois opetuslapsia peräänsä. Sentähden valvokaat, muistain etten minä kolmena ajastaikana ole lakannut yöllä ja päivällä teitä kyyneleillä neuvomasta itsekutakin.*” Tämä oli vain summittainen ja nopea vilkaisu synkkään tulevaisuuteen. Mutta hetkellinen vilkaisu riittää näyttämään suuntaa antavasti pahuudet jotka aika toisi muassaan, ja jotka Paavali niin täydellisesti ennusti myöhemmin. Kymmenen pakanavainoa odotti Kirkkoa, mutta **niitä** Paavali ei ennusta. Lukemattomat kristityt tulisivat tekemään kirjaimellisesti sen mitä hän teki kuvainnollisesti: he taistelisivat villipetoja vastaan Rooman amfiteattereissa. Mutta apostolin profeetallinen katse ei lepää missään **sellaisessa** spektaakkelissa. Ei! Vielä monin verroin pahempi pahuus kaatuisi Kirkon päälle: vihollinen nousisi sen keskeltä, luopumus saisi alkunsa sen sylissä, ja söisi sen sisuksia syövän lailla. Sen omat johtajat tulisivat johtamaan sen harhaan; lauman ruokkimisen sijaan, paimenet ruokkisivat itsensä **sillä**, ahmien sitä kuin julmat sudet. Kierot pastorit ja itsekkäät palkkapiispat vetäisivät opetuslapsia **pois** ja seuraamaan itseään, sen sijaan että veisivät heitä Kristuksen luokse, kuten Paavali oli tehnyt. Hän ei ollut pyytänyt kenenkään hopeaa tai kultaa, kuten hän heitä muistuttaa; mutta nämä luopiopiispat jotka nousisivat olisivat täysin toista maata, ryöstäen ja alistaen Kirkkoa kuten sudet laumaa. He olisivat täysi vastakohta Hyvälle Paimenelle, joka antoi elämänsä lammasten puolesta, sekä apostolisille julistajille, jotka seurasivat Hänen jalanjäljissään.

On totta, että tämä apostoli Paavalin ensimmäinen ennustus oli osoitettu erityisesti Efeson vanhimmille tai piispoille (ἐπίσκοπον), mutta sen valossa mitä kaikkea sen jälkeen on tapahtunut, on helppo nähdä, että Efeson piispat olivat joka mittapuulla esimerkillisiä, sillä sanat ovat ennustus kirkollisesta

korruptiosta, joka kulminoitui paavinistuimessa. Se näppäilee kaikkia sen pahuuden päänuotteja, josta Kirkon kohtalona oli kärsiä niin pitkään ja laajasti. Pakanoiden vainot, jotka uhkasivat hävittää kristittyjen varhaiset sukupolvet, olivat harmittomia Kirkolle verrattuna sisäiseen korruptioon ja julmaan tyranniaan, jonka sen omat piispat esittelisivät myöhemmällä ajalla. Paavalin ennusnäky aivan alusta lähtien on **kirkollinen** pahuus, joka ei nouse keisarien valtaistuimelta vaan piispojen riveistä, ei Kirkon ulkopuolelta vaan sisäpuolelta. Tulet käsittämään tämän tosiasian tärkeyden paremmin myöhemmin kurssillamme, kuin mihin nyt kykenet; kehotan teitä laittamaan tämän asian erityisesti merkille.

Paavalin piirtämä kuva tulevasta luopumuksesta saa monia uusia ja synkkiä yksityiskohtia 1. Timoteuksen kirjeessä. Sen jälkeen kun hän oli antanut käytännöllisiä ohjenuoria vastasyntyneen Kirkon organisointiin sekä hallintoon, ja määriteltyään sen piispojen ja diakonien keskeisimmät ominaisuudet (joista yksi oli se, että he olisivat naimisissa olevia miehiä), ja sen jälkeen kun hän oli tehnyt nopean yhteenvedon Kristuksen uskosta ja ”jumalisuuden salaisuudesta” hän kirjoittaa – ja voimme hyvin uskoa että raskaalla sydämellä: ”*Mutta Henki sanoo selkiästi, että viimeisillä ajoilla muutamat luopuvat uskosta ja ottavat vaarin viettelevistä hengistä ja perkeleiden opetuksista, Niiden kautta, jotka ulkokullaisuudessa valheenpuhujat ovat, joiden omatunto on poltinraudalla merkitty, Ja kieltävät naimasta ja ottamasta ruokaa, jonka Jumala loi uskollisille kiitoksella nautittavaksi ja niille, jotka totuuden ymmärtäneet ovat. Sillä kaikki, mitä Jumala luonut on, on hyvää, ja ei ole mitään hyljättävää, kuin se kiitoksella nautitaan. Sillä se Jumalan sanalla ja rukouksella pyhitetään.*” Tässä meillä ei ole vain ennustusta, että tulisi ”luopumus,” tai lankeaminen pois kristillisen Kirkon uskosta, vaan kuvaus sen alkuperästä sekä tunnuspiirteistä. Sen alkuperä olisi satanistinen; sen opit olisivat perkeleiltä, eli demoneilta. Se olettaisi omaavansa auktoriteetin lakien ja rajoitusten asettamiseen. Yksi huomattava niistä oli avioliiton kieltäminen - juuri se suhde, jonka inspiroitunut apostoli oli aikaisemmin määrännyt piispoille ja diakoneille sanomalla ”*niin pitää siis piispan oleman nuhteettoman, yhden emännän miehen*”... ”*Joka oman huoneensa hyvin hallitsee, jolla kuuliaiset lapset ovat, kaikella kunniallisuudella*,” sekä sanoilla ”*Seurakunnan palveliat olkoon yhden emännän miehet, jotka lapsensa ja oman huoneensa hyvin hallitsevat.*” Avioliitto, vaikka onkin jumalisesti säädetty, tulisi kielletyksi ja lihat (ruuat), vaikka ovatkin luotu kiitoksella nautittavaksi, tulisivat kielletyiksi. Luopumusta määrittäisivät siis **poikkeaminen pois alkuperäisestä uskosta ja uskonpuhtaudesta**, sekä niiden tilalla autoritaarisen **asketismin** mieleen iskostaminen; ulkonaisella uskonnollisuudella ja itse asetetuilla uhreilla todellisen sydämen pyhityksen korvaaminen. Sillä tämä ulkonainen itsensä kieltäminen ei ollut todellista pyhyyttä, vaan peite sen

vastakohdalle. Sen tunnustajat olisivat tekopyhiä valehtelijoita, niin syntisiä ihmisiä, että he ovat menettäneet omatuntonsa synnille; ”***jotka ulkokullaisuudessa valheenpuhujat ovat****, joiden omatunto on poltinraudalla merkitty*.”

Tämä väärien tunnustajien piirre ilmestyy uudestaan sen rinnakkaisprofetiassa 2. Timoteuksen kirjeessä liittyen ”viimeisiin päiviin,” jossa tämän luopumuksen yllyttäjät sekä kannattajat kuvaillaan ihmisiksi ”*joilla on jumalinen meno olevinansa, mutta sen voiman he kieltävät pois*.” Nämä miehet eivät siis olisi jumalisuuden avoimia vastustajia, vaan päinvastoin; he olisivat suuria tunnustajia. Heillä olisi jumalisuuden ulkokuori – pettävä ulkokuori ilman todellisuutta: tyhjä kuori, tekopyhä kuori. Niinpä Paavalin kaksi suurta profetiaa luopumuksesta ”myöhempinä aikoina” ja ”viimeisinä päivinä” varoittavat Kirkkoa – eivät tunnustuksellisia epäuskoisia vastaan, vaan tunnustuksellisia uskonnollisia ihmisiä vastaan, jotka ovat evankeliumin salaisia vihollisia. Miehiä, jotka ovat naamioituneet itsensä kieltämisen ja ylivertaisen pyhyyden kaapuun; apostolien ovelia imitoijia, kuten taikurit Egyptissä, jotka eivät vastustaneet Moosesta kieltämällä hänen ihmeensä, vaan väärentämällä ne. Ovelia miehiä, jotka ”*huoneesta huoneesen juoksevat ja vaimoväen vangiksi vievät, jotka synneillä rasitetut ovat ja moninaisten himoin kanssa käyvät*,” ja lisäksi **koulutettuja,** oppineita miehiä, jotka ovat ”*aina oppivaiset, ja ei koskaan totuuden tuntoon tulevaiset*.” Huomioi tämä tarkkaan: miehet, joita Paavali kuvailee hänen ennalta näkemänsä luopumuksen johtajiksi, eivät ole **alhaisia ja tietämättömiä pakanoita, vaan oppineita tekopyhimyksiä, valehtelevia uskonnon tunnustajia, sekä itseään pettäviä askeetikkoja**.

Tähän **samaan tapaan** hän kirjoittaa myös tessalonikalaisille. Hän kertoo heille että Kristuksen tuleminen ei tapahtuisi ennen ”luopumusta” tai uskosta lankeamista. Tämä luopumus olisi seurausta ”laittomuuden salaisuuden” vaikutuksesta – huomattava ilmaus, joka on suoraan vastakkainen ”jumalisuuden salaisuudelle,” josta poikkeamista luopumus on (vertaa 1. Tim. 3:16). Kyseessä oleva laittomuus on salaista. Se on ”mysteeri” *(KJV: mystery of iniquity)*. Ihmiset eivät tunnistaneet sitä laittomuudeksi, vaan tulivat sen pettämiksi. Tästä ”laittomuuden salaisuudesta” syntyisi ajallaan ”synnin ihminen,” jonka tulemus tapahtuu ”saatanan vaikutuksesta.” Lopputulos tässä saatanan inspiroimassa luopumuksessa tapahtuisi **”kaikella vääryydellä ja petoksella”; ”petollisilla ihmeillä”** ja **valheiden uskomisella,** ”väkevän eksytyksen” vaikuttaessa heissä, jotka ”ovat mielistyneet vääryyteen.”

Kaikki tämä on johdonmukaista. Paavalin profetiat opettavat samaa asiaa. Ne varoittavat Kirkkoa samasta vaarasta. Ne ennustavat samanlaista luopumusta, jonka tunnuspiirre ei ole avoin vihamielisyys evankeliumia kohtaan, eikä

jumalisuuden avoin kieltäminen ja häpeilemätön ateismin tai uskonnosta luopumisen tunnustaminen, vaan ”tekopyhyys,” ”petos,” ”jumalisuuden ulkokuori,” ulkonainen uskonnollisuus, asketismin harjoittaminen, naamioitu korruptio – kaunis valon kaapu peittää itse pimeyden prinssin.

Lisäksi tällä luopumuksella olisi keulakuva, ja tuon keulakuvan tulo sekä sitä kuvaavat piirteet ovat Paavalin tessalonikalaisprofetian suuri aihe. Hänen ensimmäisen kirjeensä väärinymmärtäminen sai tessalonikalaiset odottamaan Kristuksen välitöntä ilmestymistä, ja toisessa epistolassaan Paavali korjaa tämän virhekäsityksen antamalla lisää ohjeita tulevaisuuden varalle. Hän kertoo heille jotain minkä tuli edeltää Kristuksen paluuta: suuri luopumus, joka saavuttaisi huipennuksensa erään mahtavan pahuuden vallan ilmestyessä - johon hän liittää kolme nimeä, ja josta hän antaa useita yksityiskohtia, jotka ovat samankaltaisia kuin Danielin ”pienestä sarvestaan” antamat; kuten paikka ja aika sen alkuperälle, sen luonne, toimiala, piirteet, toimintamalli sekä kohtalo.

Nimet, jotka apostoli antaa tälle luopumuksen keulakuvalle tässä profetiassa, ovat ”synnin ihminen”… ”kadotuksen lapsi” ja ”pahanilkinen” tai ”laiton.” Nämä ilmaisut saattavat antaa pinnallisen lukijan mieleen ajatuksen siitä, että ennustettu keulakuva olisi **yksilö**. Huolellinen opiskelu kuitenkin näyttää tämän vaikutelman vääräksi – vaikutelmaksi jolle ei löydy tukevaa perustaa tästä tekstistä. Ilmaisut itsessään, kun niitä tarkastellaan kieliopillisesti, sisältävät myös toisenkin merkityksen, joka sopii ehkä paremmin tilanteeseen, ja asiayhteyskin vaatii, että ne ymmärretään kuvaavaksi dynastiaa. ”Synnin ihminen,” aivan kuten ”Jumalan mies,” omaa laajemman merkityksen. Kun luemme ”*että Jumalan ihminen täydellinen olis, ja kaikkiin hyviin töihin sovelias*” emme oleta, että tämä koskee vain yhtä yksilöllistä ihmistä, vaikka se onkin määräisessä muodossa (*artikkeli ”the” käytössä t. Pikkulammas*). Se olettaa koko joukon ihmisiä joilla on tietyntyyppinen luonne; samankaltaisten ihmisten jatkumo. Epämääräisen artikkelin käyttö (jota vastaa kreikankielessä artikkelin poisjättäminen) todella rajoittaisi sellaista ilmaisua. (Joku) synnin mies (a man) voi olla vain yksi, aivan kuten Englannin kuningas (a king) voi tarkoittaa vain yksilöä. Kuningas määräisellä artikkelilla (the king) toisaalta saattaa sisältää koko dynastian. (Jollain) kuninkaalla (a king) on vain yhden ihmisen elinaika; (se) kuningas (the king) ei koskaan kuole. Puhuessaan juutalaisesta telttamajasta Hebrealaiskirjeessä, Paavali sanoo että kaikkein pyhimpään ”*meni ainoasti ylimmäinen pappi kerran vuodessa.*” Tämä sisältää koko israelilaisten ylipappien seurannon. Se että yksikkömuodossa ilmaistu asia profetiassa voi saada täyttymyksensä useassa ihmisessä, käy täysin selväksi Johanneksen sanoista

”niinkuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin nyt myös ***monta antikristusta*** *rupee olemaan*.”[9]

Kaikki epäilykset ja monitulkintaisuus ilmaisun ”synnin ihminen” todellisesta merkityksestä poistuvat kuitenkin kun otamme huomioon tekstin **asiayhteyden**. Se voi ehkä kieliopillisesti tarkoittaa joko yksilöä tai samankaltaisten yksilöiden perimystä. Asiayhteys määrittelee, että se itse asiassa tarkoittaa jälkimmäistä. ”Laittomuuden salaisuus,” jossa tämä laittomuuden ihminen jo piilevästi oli, teki työtään jo Paavalin päivinä. Luopumus josta hän tulisi nousemaan oli jo olemassa. ”*Sillä hän nyt pahuutta vaikuttaa salaisesti.*” Synnin ihminen puolestaan jatkaisi olemassaoloaan Kristuksen toiseen tulemiseen asti, joka on vielä tulevaisuudessa; sillä hänet tuhotaan, kuten asia selvästi ilmaistaan, vasta ilmestyksen kirkkaudessa. Ajanjakso Paavalin päivien, ja vielä tulevaisuudessa olevan toisen tulemuksen välillä, sen sijaan täyttyisi tuosta suuresta luopumuksesta - joko sen orastavassa vaikutuksessa laittomuuden salaisuutena, tai sen avoimessa muodossa ja suuressa ruumiillistumassa ”laittomuuden ihmisen ja kadotuksen lapsen” uran kautta. Tuon uran täytyy jatkua täten yli tuhat vuotta, sillä syntyvaihe oli huomattavasti lyhyempi kuin sen eliniän kesto. Tässä tapauksessa synnin ihmisen **molemmat vaiheet kestävät yhteensä ainakin kahdeksantoista vuosisataa**. Minkä osuuden tästä ajasta voimme osoittaa tämän vallan piilotetulle, salaiselle kasvulle, ja minkä sen ihmeellisen aktiiviselle ja vaikuttavalle elämälle? Elämän täytyy tietysti viedä ajasta suuremman osan, ja vähintäänkin voimme sanoa, että kukaan yksilö ei elä aikakausien läpi, joten olemme varmoja, että kyseessä on ihmisten seuranto; hallitsijoiden dynastia, jota tarkoitetaan monitulkintaisella ilmaisulla. Me opiskelijat 1800-luvulla voimme varmistua tästä, vaikka opiskelijat aikaisemmilla ajoilla eivät voineetkaan.

Paavali itse luultavasti oletti, että antikristus jonka hän ennusti olisi yksilö, sillä aina profeetoilla ei ole ymmärrystä viestistä, jonka he ovat inspiroituneet toimittamaan. ”*Ei he itseänsä sen kautta palvelleet, vaan meitä*” kuten Pietari meille sanoo. Joka tapauksessa varhaiskirkko luuli niin, kuten heidän kirjoituksensa todistavat. He odottivat yksilöllistä antikristusta, jota seuraisi välitön Kristuksen paluu. On myönnettävä, että apostolit ja varhainen Kirkko eivät tienneet mitään kahdeksantoista vuosisadan viivästyksestä, joka on

9 Seuraava laillinen erotus pitäisi pitää mielessä tarkasteltaessa tätä asiaa. Se annetaan teoksessa ”Blackstone’s Commentary,” book i., chapter i. ”Henkilöt jaetaan lain mukaan joko luonnollisiin henkilöihin tai keinotekoisiin (oikeushenkilöihin). Luonnolliset henkilöt ovat sellaisia, jotka ovat kuten luonnon Jumalan muovaamat; keinotekoiset ovat sellaiset kuten ovat ihmislakien luomat ja suunnittelemat yhteiskunnan ja hallituksen tarpeita varten, ja joita kutsutaan yhdistyksiksi tai poliittisiksi organisaatioiksi.” Niinpä on olemassa eräänlainen jatkuva henkilö, jonka sisällä yhteisö on, sekä lisäksi henkilö, jonka elämä on rajattu yhden yksilön olemassaolon rajoihin. Molemmat ovat yhtä todellisia, ja molemmista voidaan puhua yksikkömuodossa. ”Seurakunnan pastori” voi tarkoittaa joko yhtä tiettyä miestä, tai miesten sarjaa. Niinpä ”Rooman paavi” voi viitata yhteen piispaan tai pitkään perimykseen – jatkuvaan henkilöön. Siispä ”synnin mies.” Katso tästä aiheesta huolellinen tutkimus teoksessa ”The Apostasy Predicted by St. Paul,” by Dr. O. Sullivan (Curry, Dublin).

tapahtunut. He eivät olisi osanneet arvata tai edes käsittää, että lähes kaksituhatta vuotta kuluisi ennen toista tulemista. He odottivat sitä omana aikanaan. Paavali kirjoitti ikään kuin hän itse näkisi sen: ”*Sitte me, jotka elämme ja jälkeen jäämme, temmataan ynnä heidän kanssansa pilvihin, Herraa vastaan tuulihin, ja niin me aina Herran kanssa olemme*.” Mitään ilmestystä ei annettu, joka olisi ryöstänyt varhaiselta Kirkolta tuon suloisen ja siunatun toivon. Päinvastoin; ennustus luopumuksesta on **tarkoituksella muotoiltu siten, että se ei sammuttaisi tuota toivoa**. Jopa Danielin kirjassa, jossa ajalliset rajat on säädetty Rooman ”vähäiselle sarvelle,” ilmaus joka osoittaa ne, on symbolinen, ja tulkittavissa varmuudella vasta täyttymyksen kautta.

Paavalin profetia taas ei mainitse mitään **ajankestoa**, ainoastaan **kaksi rajoitusta**. ”Jo nyt” luopumus oli kehittymässä, eikä sitä tuhottaisi ennen kuin vasta toisessa tulemisessa. Sen verran paljastettiin selvästi, mutta ei ajanjakson kestoa ensimmäisen vuosisadan apostolisten päivien alkuhetken, ja toisen tulemisen – jota ei ole vielä tapahtunut 1800-luvullakaan – välillä. Profetian muotoilulle – monitulkintaisen yksikkömuodon käytölle - oli hyvä syy. **Se ei sen enempää tarkasti määrännyt kuin sulkenut poiskaan merkityksestään dynastiaa.** Ainoastaan aika voisi kertoa, ja se onkin kertonut.

Pitäen tämän mielessä: katsokaamme nyt Paavalin profeetallista muotokuvaa suuresta antikristillisestä vallasta, jonka hän ennalta näki ja ennusti. Se on omituinen, ja omaa erityisiä ja erikoisia piirteitä. Hänet esitellään istumassa Jumalan temppelissä tai asunnossa; ts. Kirkossa, joka on ”Jumalan asuinsija Hengessä,” - pyhä ympäristö, kaikkein pyhin maanpäällä. Sen keskellä, valtaistuimelle korotettuna, istuu syntinen kuolevainen, Jumalan vihollinen, ”synnin ihminen,” ottaen lukuisilta eksytetyiltä luopiokristityiltä vastaan palvovaa alistumista ja ihailua. Hänen allaan, kuin synkkä savupilvi josta hän on noussut, on ”laittomuuden salaisuus.” Pilvellä on kronologinen päivämäärä. Lähempi tarkastelu paljastaa siihen kirjailtuna sanat ”*on jo vaikuttamassa,*” osoittaen sen olemassaoloon jo Paavalin päivinä kahdeksantoista vuosisataa sitten. Toisella puolella on rikkinäinen holvikaari, täytettynä roomalaisilla veistokuvilla. Tämä holvikaari kerran esti synkän pilven tien korotetulle istuimelle, jolla ”synnin mies” istuu. Paavalin päivinä se seisoi tulevasti massiivisena esteenä, mutta hän näki ennalta, että se ”tulisi poistetuksi tieltä.” Jonkun mahtavan sivalluksen voimasta se on revitty alas, ja se makaa palasina. Este **on** ”tullut poistetuksi tieltä.” Aukosta raunioiden keskeltä, laittomuuden salaisuus on noussut pyhään paikkaan, ”kaiken vääryyden ja petoksen” muodossa. Massiivisen laajan petoksen seassa on tiettyjä johtovaleita, joihin vakaasti uskotaan, sekä useita ”petollisia ihmeitä.”

”Synnin ihmisen” olemuksesta paistaa teeskennelty pyhyys. Siinä on ylevyyden vaikutelma, jota tärvelee ylpeys. Kasvonpiirteet ovat täynnä voimaa ja älykkyyttä. Hänen päätään kehystää omituinen kruunu, jollaista kukaan tavallinen kuningas ei käytä, ja siihen on kirjoitettu titteli ”kuningasten Kuningas ja herrojen Herra” – vihjaten että hän on hallitsija sekä kirkossa että maailmassa, sillä hän on **kuin Jumala maanpäällä**. Hänen kätensä on kohotettu samalla asenteella kuin jonkun joka jakaa jumalisia palveluksia. Hänen ulkonäkönsä huokuu hyväntahtoisuutta ja siunauksia, samalla kun miehen henki on suuren vastustajan henki. Hänen takanaan puoliksi peitossa on synkkä ja vaikeasti erotettavissa oleva hahmo, jonka kasvot ovat täynnä pahansuopuutta. Hänen silmissään on uhmaava kiilto ja olemuksessaan tappava tarkoitus. Hänkin käyttää kruunua, ja nimi, joka siihen on kirjoitettu rikinkeltaisilla kirjaimilla, on ”tämän maailman jumala.” Hän seisoo ”synnin ihmisen” lähellä – liian lähellä jotta palvovat kansanjoukot voisivat hänet nähdä – ohjaillen, sekä inspiroiden kaikkia ”synnin ihmisen” puheita sekä eleitä. Uskomattomalla taituruudella hän hallitsee maailmanlaajuista valtaa tämän valitun agenttinsa kautta. Valtaa, jota on käytetty useilla tavoilla jo kuusituhatta vuotta - eksyttäen ihmisiä tuhoonsa - ja joka saavuttaa huippunsa tässä satanistisen taituruuden ja kirkollisen hehkutuksen yhdistelmässä. ”Synnin ihmisen” suulla hän puhuu kansanjoukoille, istuen pyhässä temppelissä eli Jumalan huoneessa, autoritääriseen sävyyn määräten heitä alistumaan hänen opeilleen sekä opastukselleen, ja alentamaan itsensä hänen läsnä ollessa. Hänen sanansa ovat: **”Kumarru maahan ja palvo minua.”** Eksytetty kansanjoukko sokeasti tottelee häntä, aivan kuin hänen äänensä olisi Jumalan ääni!

”Synnin ihmisen” jalkojen alla on kaksi kunnioitettavaa teosta, jotka kantavat nimiä ”Inhimilliset ja Jumaliset lait.” Hän talloo niitä molempia jalkojensa alla! Jotkut väkijoukosta huomauttavat tästä tosiasiasta, ilmaisten protestoivaa asennetta. Pitkän matkan päässä profeetat ja apostolit seuraavat tilannetta sivusta. Kaukana yläpuolella – täydellisenä kontrastina joka suhteessa itseään korottavalle ”synnin ihmiselle” – nähdään nöyrtyvä ja itsensä uhraava Jumalan Poika. Hänkin istuu: hän istuu säteilevällä valtaistuimella, josta virtaa taivaallista kunniaa. Hänen asenteensa on kuin sillä, joka tulee tuomitsemaan tuhoonsa ”synnin ihmisen” ja hänen syntiset palvojansa. Monet protestoijista katselevat Häntä, Hänen saapumistaan odottaen, ja näyttävät omaavan jotain Hänen olemuksestaan. Synnin ihmisen kasvot ovat valeapostolin kasvot; Juudaksen synkät kasvot. Temppelin seinään, valokirjaimilla kirjoitettuna, juuri ylpeän, valheellisen keskushahmon yläpuolelle, on nimi ”kadotuksen lapsi.” Synnin ihminen **on** Juudas – salainen vihollinen, joka vaikuttaa ystävältä – ”tuttu ystävä” ja silti kuolettava vihollinen, joka pettää suudelmalla ja tervehdyksellä!

Tässä kuvassa on useita piirteitä, jotka pyydän teitä erityisesti huomioimaan. Tarkastele **paikkaa** jota synnin mies asuttaa: ”temppeli” tai Jumalan huone. Tämä ei ole, eikä voi olla mikään juutalainen temppeli. Paavali, joka käyttää tätä ilmaisua profeetallisessa muotokuvassaan roominismista, hyödyntää sitä sekä Korinttolaiskirjeessä, että Efesolaiskirjeessä, viitatessaan **kristilliseen Kirkkoon**. Toisessa epistolassaan korinttolaisille, kun hän kirjoittaa pakanakristityille, hän sanoo ”*te olette elävän Jumalan templi, niinkuin Jumala sanoo: minä tahdon heissä asua ja heissä vaeltaa*.” Efesolaiskirjeessä hän kutsuu Kirkkoa ”pyhäksi temppeliksi” ja ”*Jumalalle asuinsiaksi Hengessä,*” eikä hän koskaan olisi liittänyt nimitystä juutalaiseen temppeliin, jota hän, kaikki muut juutalaiset asiat mukaan lukien, piti pelkkinä varjoina kristillisistä todellisuuksista. Paavalille Jumalan temppeli oli nimenomaan Kristuksen Kirkko. **Tämä** on se temppeli, johon hänen profeetallinen silmänsä näki synnin miehen nousevan. Kyse ei ole hänen kehollisesta sijainnistaan missään puusta ja kivestä tehdyssä rakennelmassa, vaan jostain paljon suuremmasta. Jumalan temppeli on se ”hengellinen huone” jossa hän asuu. Se on rakennettu ”elävistä kivistä”; tosiuskovista. Tässä paikassa synnin ihminen syrjäyttäisi Jumalan paikaltaan. Tämä on ”salaisuus (mysteeri),” kammottu vaara, kuolettava pahuus, jonka apostoli ennusti. Se ei ole yksittäinen henkilö kivisessä temppelissä, vaan **valtaa pitävä voima kristillisessä Kirkossa**.

Tarkastelkaa seuraavaksi synnin ihmisen **piirteitä;** hän on samalla kertaa Kristuksen imitaattori, että Hänen vastakohtansa. Hän pitää hallussaan Hänen sijaansa, mutta on täysin erialinen kuin Hän, ja asettunut Häntä vastaan. Hän on vallannut Hänen paikkansa ja Hänen etuoikeutensa, mutta niin kaukana on hän Hänen todellisesta edustajastaan, että hän todellisuudessa edustaa Hänen suurinta vihollistaan. Kuten Kristus toimii Jumalan puolesta, niin synnin ihminen toimii saatanan puolesta, joka todella onkin hänet tuottanut tätä tarkoitusta varten. Hänen ”*tulemus saatanan vaikutuksen jälkeen tapahtuu.*” Kristus ja hän ovat antagonistiset voimat: valon voima ja pimeyden voima; taivaan majesteettisuus ja helvetin mahti. Ja niin kuin Jumalan Poika alensi itsensä, samoin ”synnin ihminen” korottaa itsensä. Toisessa on ääretöntä nöyrtymistä; jumalinen luonto kumartuu ihmiskunnan puoleen – ja toisessa ääretöntä itsekorostusta; inhimillinen ja satanistinen olettaa olevansa jumalinen. Pistäkää merkille, että tässä kohtaa ei sanota, että synnin ihminen **sanoo** olevansa Jumala, vaan että hän **tekee itsensä** sellaiseksi *(katso Bibliasta parempi suomenkielinen käännös)*. ”*Hän istuttaa itsensä Jumalan templiin niinkuin Jumala, ja tekee itsensä jumalaksi*” tai jumaliseksi olennoksi (ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἔστιν Θεός). Tässä kohdassa nimen Jumala edessä ei ole artikkelia. Ilmaus antaa ymmärtää, että synnin ihminen osoittaisi tekojensa sekä julistustensa kautta omaavansa yliluonnollista ja jumalista kunniaa, auktoriteettia ja valtaa.

Pistä merkille synnin ihmisen sijainti. Huomaa sana καθίσαι, ”istuttaa” ja yhdistä se sanaan καθέδρας, istuin; sana, joka esiintyy Uudessa testamentissa kolme kertaa. Sitä käytetään kaksi kertaa siinä yhteydessä kun viitataan heidän istuimiinsa temppelissä, jotka myivät siellä kyyhkysiä ja tekivät Jumalan huoneesta markkinapaikan ja ryövärien luolan; sekä kerran lauseessa ”*Moseksen istuimella istuvat kirjanoppineet ja Pharisealaiset*.” Sanasta καθέδρα tulee ”katedraali,” ”piispan istuin,” sekä ilmaus **ex cathedra** eli hänen istuimeltaan, virallisesti ilmaistuna. Tuolta korotetulta katedraalipaikaltaan, ja väittäen edustavansa Jumalaa, synnin ihminen tulisi toimimaan ja säilymään teeskenneltynä sijaisena - mutta todellisena vastustajana Kristukselle - murentaen Hänen auktoriteettiaan, hävittäen Hänen lakinsa sekä alistaen Hänen ihmisiään. Tarkkailkaa sanoja ”*joka on vastaanseisoja*.” On mahdollista vastustaan jotakuta tehokkaasti olematta hänen **vannoutunut** vihamiehensä. Niinpä ennustetun vallan tunnustukset saattaisivat olla ystävällismielisiä, samalla kun hänen **toimintansa** olisi Kristuksen evankeliumin vastustajan toimintaa.

Olemme kertoneet että alkuperiaatteet, jotka lopulta tuottivat synnin miehen, olivat jo aloittaneet toimintansa Paavalin omana aikana. Hänen sanansa kuuluvat: ”*laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa,*” ja nämä periaatteet jatkaisivat vaikutustaan luopumuksen täyteen kehittymiseen asti, sekä sen lopulliseen tuhoon asti toisessa tulemisessa – toisin sanoen: **läpi kahdeksantoista kristillisen vuosisadan**. Niiden toiminta-alue ei siis voi olla juutalaisten temppeli, joka tuhoutui ensimmäisellä vuosisadalla, vaan sen täytyy olla tunnustavien kristittyjen Kirkko.

Tärkeä kohta profetiassa on apostolisena aikana olemassa oleva, tietty **pidättelevä voima**, joka estää synnin ihmisen ilmestymistä niin kauan kuin sen olemassaolo kestää. Paavali hyvästä syystä puhuu siitä peitellen, eli ”*se, joka nyt vielä pidättää*.” Paavali tiesi mikä se on, ja tessalonikalaiset tiesivät, mikä se on, hänen kauttaan: ”*Ettekö te muista, että minä teidän tykönänne ollessani näitä jo teille sanoin?*” Varhainen Kirkko – joka on ainoa lähde, jolta voimme oppia mitä Paavali kertoi heille suusanallisesti, mutta pidättäytyi laittamasta sitä paperille – on jättänyt kirjauksiinsa, että apostoli oli kertonut heille, että tämä pidättelevä voima oli **Rooman keisarien hallinto**. Niin kauan kuin **he** jatkoivat Rooman hallitsemista, ennustetun pahan vallan kehittyminen olisi mahdotonta. Siksi vaikuttaisikin siltä, että ROOMA olisi synnin ihmisen istuin. Hänellä ei ollut tilaisuutta nousuun niin kauan kuin Rooman imperiumi jatkui; hän ilmestyisi vasta sen kaatuessa. Kun keisarit hallitsivat hän ei voinut ilmestyä, mutta kun he menisivät menojaan, hän tulisi heidän tilalle.

Huomaa erityisesti, kuinka ilmaus ”se, joka nyt vielä pidättää” kattaa koko **keisarien perimyslinjan**, joten ilmaus ”hän joka istuttaa” voi aivan yhtä hyvin

kattaa vastaavan **perimyslinjan** hallitsijoita. Molemmat ilmaukset viittaavat dynastioihin, eivät yksilöihin.

Yksilöivät **nimet,** joita Paavali antaa suuren luopumuksen johtohahmolle, kuvaavat hänen **luonnettaan**. Ne ovat ”synnin ihminen,” ”kadotuksen lapsi” ja ”pahanilkinen” tai ”laiton” (ὁ ἄνομος). Ensinnäkin - hän olisi aivan ihmeellisen **syntinen** itsessään, ja hän yllyttäisi muitakin syntiin; toiseksi hän olisi **kuin Juudas**, jakaen hänen kohtalonsa. Kolmanneksi - hän uhmaisi kaikkia lakeja, niin ihmisten kuin Jumalankin. Hän olisi saatanan inspiroima, ja johtuen luonteensa ja tekojensa pahuudesta, hän lopulta ”menisi omaan paikkaansa”; pohjattomaan kaivoon, mistä hän muotonsa saikin. Hänen kohtalonaan olisi kaatua kahdessa vaiheessa: Herra itse tuhoaa häntä suunsa hengellä, ja hävittää hänet lopullisesti tulemuksensa ilmestyksessä, voimalla ja kunniallaan. Ensin olisi jatkuva tuhoaminen, ja sitten hävitys. Se jatkuisi Kristuksen toiseen tulemiseen asti – lausunto joka, kuten tulette huomaamaan, edellyttää Herran paluuta **ennen** tuhatvuotista valtakuntaa, sillä synnin ihmisen vallan alla ei voi olla tuhatvuotista valtakuntaa, eikä ennen hänen täydellistä hävittämistään.

Verratkaamme nyt tätä Paavalin piirtämää muotokuvaa synnin ihmisestä, Danielin muotokuvaan itseään korottavasta vallasta, jota opiskelimme viime viikolla. Vertailu osoittaa niiden henkilöllisyyden.

1. **Molemmat ovat roomalaisia**. Itseään korottava sarvi tai pää, jonka Daniel esitteli, on roomalainen: se kuuluu neljänteen, eli roomalaiseen imperiumiin. Samoin on laita Paavalin synnin miehellä, sillä Rooman keisarillinen hallinto täytyi poistaa sen nousun ja ylivallan tieltä. Se olisi Rooman keisarin seuraaja. Niillä on sama maantieteellinen sijainti.
2. **Niillä on sama kronologinen alkupiste**: molemmat nousevat vanhan, jakautumattoman Rooman valtakunnan kaatuessa. Niillä on myös sama kronologinen päätepiste: Danielin pieni sarvi tulee hävitetyksi kun Ihmisen Poika tulee kunniassaan, ja Paavalin synnin ihminen tuhotaan ilmestyksessä.
3. **Molemmat korottavat itsensä Jumalaa vastaan.** Daniel mainitsee herjaavan pikkusarven suuret **sanat**, ja Paavali synnin ihmisen julkeat **teot**, kun se tekee itsensä jumaliseksi.
4. **Molemmat aloittavat pienenä**, huomiota herättämättömänä valtana, ja kehittyvät vähitellen erittäin suureksi sekä vaikutusvaltaiseksi.
5. **Molemmat väittävät olevansa ihmisten opettajia.** Danielin pienellä sarvella olisi **silmät** kuten piispalla, eli ylivalvojalla (sanan piispa, επίσκοπος, merkitys on ylivalvoja), ja sillä olisi **suu**, eli se olisi opettaja.

Paavali sen sijaan liittää synnin ihmiseen **kirkollista** korkea-arvoisuutta; ylpeän aseman Jumalan temppelissä, eli kristillisessä Kirkossa.

6. **Molemmat ovat syyttäjiä (vainoajia).** Daniel kuvailee pientä sarvea vainoajana joka hävittää pyhät, ja Paavali puhuu synnin miehestä ”vastaanseisojana,” kutsuen häntä ”laittomaksi.”

Yhteenvetona - molemmilla on sama sijainti: Rooma; sama ajanjakso: kuudennelta vuosisadalta Herran toiseen kunniakkaaseen tulemiseen; sama pahanilkinen luonne, sama laittomuus, sama itseään korostava uhmakkuus Jumalaa vastaan, sama vähitellen tapahtuva kasvu heikkoudesta ylivaltaan, samat piispalliset väitteet, sama vainoava luonne, sama kaksijakoinen kohtalo.

Samankaltaisuudet ovat niin merkitseviä, lukuisia, kaikenkattavia ja täsmällisiä, että ne todistavat ilman epäilystä, että itseään korostava vainoava valta jonka Daniel ennusti, sekä tämä synnin ihminen, josta Paavali ennalta kertoi, **ovat yksi ja sama valta**. Jopa rooministit myöntävät tämän olevan asian laita, ja kutsuvatkin tätä kahdesti ennustettua valtaa **antikristukseksi**.

Douai Raamatun roomalaisten auktoriteettien hyväksymässä, ja kardinaalien Wiseman ja Manning allekirjoittamassa kommentaarissa, ”synnin mies” on tulkittu seuraavalla tavalla: ”*’hän istuttaa itsensä Jumalan templiin,’* jne. Kaikilla näillä sanoilla meille kuvaillaan **suuri antikristus**, …muinaisten Isien kyseenalaistamattoman auktoriteetin ja yhteisymmärryksen mukaan.” Rooma siis myöntää, että Danielin ”vähäinen sarvi” ja Paavalin ”synnin mies” ennustavat yhtä ja samaa valtaa, ja lisäksi se vahvistaa tuon vallan antikristukseksi.

Tarkastelemamme **profetiat** Rooman antikristuksesta on annettu tuhat tai viisisataa vuotta ennen ennustetun vallan todellista ilmaantumista. Profetioiden on täytynyt vaikuttaa oudoilta ja käsittämättömiltä sekä heille, jotka ne antoivat, että heille, jotka ne vastaanottivat. He tuskin pystyivät kuvittelemaan valtavaa mittakaavaa – sekä maantieteellisesti että kronologisesti – jossa ne tulisivat täyttymään! He ymmärsivät selvästi, että kamala luopumus tulisi varhaisen kirkon ja toisen tulemisen väliin; mutta sitä kuinka laajalle se ulottuisi ja kuinka kauan se kestäisi he eivät voineet tietää. Jumalan ja Hänen Kirkkonsa kamala vihollinen tulisi nousemaan, niin oudolta kuin se vaikuttikin, tuossa **Kirkossa itsessään** – ja silti sillä tulisi olemaan istuin Roomassa, joka heidän päivinään oli kristinuskoa vainoavien pakanoiden valtaistuin. Kuinka tämä kaikki voisi tapahtua? Paljon paljastettiin, mutta paljon jätettiin täysin mysteeriksi, ja vain aika voisi sen tulkita.

Kääntykää nyt profetiasta **historian** puoleen, ja antakaa jälkimmäisen tulkita edellistä. Näemme sen mitä ennustettiin, joten kysykäämme mitä on tapahtunut. Mitkä ovat historialliset faktat? Kristillinen Kirkko ei kerro tasaisesta

kehityksestä totuuden ja pyhittymisen polulla, häiriöttömästä Jumalan valtakunnan leviämisestä maanpäällä. Päinvastoin; se kertoo tarinan VALTAVASTA LUOPUMUKSESTA. Jopa jo ensimmäisellä vuosisadalla, kuten Uudesta testamentista opimme, poikkeaminen evankeliumista astui kuvioihin, sekä paluu tiettyihin ritualismin muotoihin, kuten tapahtui galatalaisten keskuudessa. Toisella ja kolmannella vuosisadalla antikristilliset opit ja antikristilliset tavat - kuten sakramentalismi sekä pappien rooli välittäjänä - tunkeutuivat Kirkkoon, ja vähitellen kiipesivät määräävään asemaan, josta ne eivät sittemmin koskaan väistyneet. Neljännellä vuosisadalla pakanallisuuden kaatumisen myötä alkoi maallinen, keisarillinen kristillisyys, joka oli täysin erilaista kuin alkuperäinen apostolinen kristillisyys. Se oli tavallaan kristillistettyä pakanallisuutta. Viidennellä ja kuudennella vuosisadalla nousi ilmoille paavinistuin, jonka urassa luopumus myöhemmin kulminoitui.

Mahtavat keisarit olivat hävinneet; Augustus, Domitianus, Hadrianus ja Diocletianus olivat poissa; jopa konstantinukset ja juliukset olivat nukkuneet pois. Ylivaltiaan istuin oli siirretty Roomasta Konstantinopoliin. Gootit ja vandaalit olivat ottaneet läntisen valtakunnan haltuunsa; kerran mahtava poliittinen järjestelmä värjötteli paloihin pirstaloituna. Goottien miekka oli surmannut keisarillisen hallinnon. Keisarit olivat poissa, ja Rooma oli hävityksen tilassa. Sitten hitaasti, vanhan keisarillisen Rooman raunioista, nousi toinen valta ja toinen monarkia – monarkia korkealentoisemmilla pyrkimyksillä ja vastuskykyisemmällä väkevyydellä. Se ei väittänyt omaavansa ylivaltaa vain ruumiiden yli, vaan ihmisten omatuntojen ja sielujen yli; ylivaltiutta ei vain kaatuneen valtakunnan rajojen sisällä, vaan läpi koko maailman. Yhä korkeammalle nousi paavinistuin, kunnes pimeällä ajalla **koko kristikunta oli sen vallan alla**.

”Pyhän Pietarin papillisen monarkian alla,” Gibbon sanoo, ”valtiot alkoivat ottaa tavakseen etsiä Tiberin rannoilta kuninkaitaan, lakejaan sekä kohtalonsa oraakkeleita.” Tämä oli vapaaehtoista alistumista. Paavijärjestelmä ei ollut tuohon aikaan kuningaskuntana millään tavalla asemansa puolesta kykenevä pakottamaan siihen. Rooman piispa ei saanut haltuunsa kaikkivaltiutta kirkossa ja maailmassa sotilasvoiman turvin, vaan hengellisillä ja uskonnollisilla väitteillä. Siinä edesauttoi hänen korkealentoinen väitteensä, jonka mukaan hän oli Kristuksen virallinen sijainen, eli hän oli Jumala maanpäällä. Kirkollisen asemansa avulla hän saavutti asteittain ylivertaisen vallan, ei vain kirkossa, vaan koko maailmassa.

Tämän kyseisen vallan kasvu jättimäisiin mittasuhteisiin oli mitä ainutkertaisin ilmiö. Uskonpuhdistaja Tyndale puhuu siitä näin: ”Nähdäksesi kuinka pyhä isä nousi, katso muratin tarjoamaa esimerkkiä. Aluksi se työntyy maasta esiin, ja

sitten se ryömii maata pitkin, kunnes löytää suuren puun. Sitten se yhdistää itsensä alapuolelta puun runkoon, ja alkaa ryömiä ylös vähän kerrallaan, hitaasti ja hiljaa. Alussa, kun se on vielä hentoinen ja pieni, sen rasitusta ei huomata. Se näyttää kauniilta koristaessaan puuta talvella. Mutta se pitää kiinni sinnikkäästi, eikä lakkaa kiipeämästä yhä ylös, kunnes se on latvassa ja sen yläpuolellakin. Sitten se lähettää haaransa puun oksia pitkin, ja tukahduttaa ne kaikki, kasvaen isoksi, raskaaksi ja paksuksi. Se imee kosteuden puusta ja sen oksista, niin että se kuristuu ja tukehtuu. Ja silloin inha, haiseva muratti kasvaa mahtavaksi puun kantoon, ja siitä tulee istuin ja pesä kaikille saastaisille linnuille; sokeille pöllöille jotka huhuilevat pimeässä, eivätkä tohdi valoon tulla.

”Tällä tavoin Rooman piispa, jota nyt paaviksi kutsutaan, alussa ryömi maata pitkin, ja jokainen mies asteli hänen päältään. Välittömästi kun ilmestyi kristitty hallitsija, hän kiinnitti itsensä hänen jalkoihin niitä suudellen, ja alkoi ryömiä ylös vähän kerrallaan, milloin anoen tätä etuoikeutta, milloin tuota… Ja sillä tavalla imarrellen ja teeskennellen, sekä tyhjän taikauskon turvin, pyhän Pietarin nimen alla, hän kiipi ylös, kiinnittäen juurensa keisarin sydämeen, jonka miekan avulla hän kiipesi kaikkien piispakumppaniensa yläpuolelle, ja toi heidät jalkojensa alle. Ja samalla kun hän alisti heidät keisarin miekan avulla, jopa sen jälkeen kun he olivat vannoneet uskollisuuttaan, hän heidän avullaan kiipesi keisarinkin yläpuolelle, ja alisti myös hänetkin, ja sai hänet kumartumaan omiin jalkoihinsa ja suutelemaan niitä... Ja tällä tavoin paavi, kaiken tekopyhyyden isä, valheilla ja kavaluudella kieroutti maailmanjärjestyksen, ja käänsi asiat päälaelleen.”

”Kaikki lännen kuninkaat kunnioittavat paavia Jumalana maanpäällä,” sanoi Grerorius II, ja hän puhui totta. Sismondi kuvailee kuinka Pipin ja frankit ottivat hänet vastaan jumaluutena. Hänen dogmejaan pidettiin oraakkelimaisina, ja bullia sekä tuomioitaan Jumalan äänenä. ”Ihmiset pitävät paavia sinä Jumalana, jolla on valta kaikkien asioiden yli maassa ja taivaassa.” Marcellus, puhutellessaan paavia Lateraanikonsiilissa, sanoi ”sinä olet toinen Jumala maanpäällä,” ja ”meidän Herramme, Jumala paavi” oli usein käytetty titteli. Nämä ovat tosiasioita - ne ovat merkittäviä historiallisia tosiasioita, jotka voidaan todistaa lukemattomilla dokumenteilla, ja joita yksikään rooministi ei edes kiellä. Ihmiset tarjosivat ja paavi vastaanotti palvontaa – palvontaa, joka pitäisi varata yksin Jumalalle. Paavi Innocentius X:n virkaan vihkiäisissä kardinaali Colonna, ”polvilleen kumartuneena,” lausui omissa ja Pietarinkirkon papiston nimissä paaville seuraavat sanat: ”Kaikkein pyhin ja siunattu isä! Kirkon pää, maailmanvaltias, jolle taivaan valtakunnan avaimet on annettu, jota taivaan enkelit kunnioittavat ja helvetin portit pelkäävät; jota koko maailma ihailee, ja me erityisesti ylistämme, palvomme, ja ihailemme teitä!” Mitä herjaavaa ylistämistä tämä on! Eivätkö Paavalin sanat olekin täyttyneet? Eikö tämä synnin

ihminen istuessaan Jumalan temppelissä, ole näyttänyt itselleen, että hän on Jumala, tai sallinut itseään kohdeltavan jumalisena - ehei, jopa vaatinut itseään niin kohdeltavan? Hän salli itsestään tehtävän ”Jumalan Lampaan, joka vie pois maailman synnit,” koska hän antoi ja myi aneita. Hän oli jopa Kristusta armollisempi; sillä **Hän** jätti sielut kiirastuleen, mutta paavi vei ne sieltä ulos! Hän pystyi käskemään jopa taivaan enkeleitä, ja lisäämään pyhimyksiä taivaankuoroon; nostamaan kuolleita ihmisiä osaksi taivaan hierarkiaa tekemällä heistä ”pyhiä,” ja täten tehden heistä palvonnan kohteita maanpäälliselle kirkolle.

KAIKISSA NÄISSÄ ASIOISSA PAAVI OLI JUMALA MAANPÄÄLLÄ. Hänellä oli oikeus puhua ja hallita Jumalana; maailmalla oli oikeus kumartua maahan, ja uskoa sekä totella.

Katsele häntä kuninkaitakin kuninkaallisemmissa kaavuissaan, kruunussa, joka hallitsee maallista suurempaa alaa – ei yksi, vaan kolme - kolme yhdessä: triplakruunu. Paavin ylpeä tiara symbolisoi valtaa maanpäällä, taivaassa ja helvetissä; kaikissa näissä paavi väittää hallitsevansa. Hän on kaukana kaikkien kuninkaiden yläpuolella. Hän on Jumalan virallinen sijainen, koko universumin sijaishallitsija! Hän ei koskaan nouse pontiffin valtaistuimeltaan ketään henkilöä varten, eikä hän riisuudu yhdenkään kuolevaisen edessä. Hän ei edes alennu kunnioittamaan yhtäkään ihmistä vähäisimmälläkään pään kallistuksella. Hänen nuntiuksensa ja legaattinsa ottavat etusijan kaikkien kruunupäiden suurlähettiläistä. Kardinaalit, kirkon pääruhtinaat, ihannoivat hänen pyhyyttään polvillaan, suudelleen hänen oikeaa kättään ja jopa hänen jalkojaan! Virkaan vihkijäisissä he asettavat hänet **Pietarinkirkon korkealle alttarille**, ja **ihailevat** häntä jumaluuden edustajana.

Häntä kannetaan kantotuolissa miesten olkapäillä, katoksen alla, jota reunustavat kultaiset koristeet. Kansa, prelaatit, ruhtinaat ja kardinaalit ylentävät ja palvovat häntä mitä juhlallisimmilla seremonioilla. Hän on universaalin Kirkon johtaja; sen oikeuksien ja etuoikeuksien välittäjä. Hän kantaa avaimia merkkinä vallastaan avata taivaan portit kaikille uskoville. Hän pitelee kahta miekkaa, maallisten ja hengellisten asioiden tuomarina. Hän on ihmisten ”ainoa ja ylin tuomari, eikä häntä itseään voi kukaan ihminen tuomita.” Hän on Kirkon aviomies, ja sellaisena hän käyttää sormusta, osoituksena Kirkon jatkuvasta kihlauksesta hänelle. Tuhannet ja taas tuhannet polvistuvat hänen eteensä; he kamppailevat päästäkseen hänen lähelleen, he kurottavat käsiään saadakseen hänen armahduksensa, he janoavat hänen valejumalista siunaustaan - ”**savujen savua**,” kuten Luther sitä kutsui. Eksytetyt kansanjoukot hapuilevat ilmaa huutojen säestämänä hänen lähestyessään. Hänen juhlakulkueissaan kaikki on upean kaunista mahtavuutta. Sveitsiläiskaarti ja muut asiaankuuluvat avustajat muodostavat hänen **cortège**n; purppuranpunaisissa kullalla kirjailluissa

kaavuissa, hopeisten sauvojen ja koristeloimien kera; silkkireunuksia, punaista samettia, purppuraa, kultakirjailtua satiinia, pitkiä laskostuvia kaapuja, jotka viistävät maata; osa verenpunaisia, osa mustia, osa valkoisia, sekä arvokkailla kivillä koristeltuja päähineitä ja auringossa kimaltavia kypäriä. Hänen kantotuolinsa on vuorattu purppuranpunaisella sametilla, reunustettu kullalla, ja hän itse on pukeutunut valkoiseen satiinikasukkaan sekä lisäksi stoolaan ja mozettaan; kaikki punaista samettia jos on talvi, ja punaista satiinia jos on kesä. Kaniikkien ja Pietarinkirkon papiston pitämässä adoraatiossa hän on pukeutunut valkoiseen asuun ja istuu valtaistuimella; näin varustautuneena hän ”**johtaa Herran temppelissä**.”

Pistä merkille nämä sanat: hän ”johtaa Herran temppelissä.” Otin ne Picartin, roomalaiskatolisen auktoriteetin, roomalaisen seremonian kuvauksesta. Roomინistit itse käyttävät tätä merkityksellistä lausetta paavillisesta pontiffista: hän ”johtaa Herran temppelissä.” Korotettuna tähän asemaan häntä suitsutetaan, ja jonain hetkenä kardinaalit juhlallisesti, tarkoituksellisesti, ja idolatrisessa alistumisen tilassa, suutelevat hänen kättään, hänen jalkaansa, ja jopa hänen vatsaansa. Häntä ympäröivät kardinaalit, arkkipiispat, piispat, apotit, papit ja ruhtinaat. Valtavia riikinkukon sulista tehtyjä viuhkoja kannetaan hänen tuolinsa molemmin puolin, aivan kuten tehtiin pakanamonarkeille vanhoina aikoina. Hän johtaa maailman suurimman valtakunnan asioita, halliten lähes ääretöntä määrää ihmisiä, joita hän jatkuvasti pitää itselleen alisteisina, ja joilta hän vaatii tilintekoa usein ja säännöllisesti. Hän jakaa hengellisiä lahjoja, ja korottaa korkeimpiin virkoihin; ei vain maanpäällä, vaan myös taivaassa, sillä eikö ole hänen vallassaan tehdä piispoja ja arkkipiispoja, kanonisoida keitä hän haluaa, sekä määrätä maailmalle heidän jatkuva muistamisensa sekä palvontansa?

Hänelle on luovutettu kaikki valta. Hän antaa syntejä anteeksi, hän jakaa armoa; hän peruuttaa rangaistuksia, jopa kiirastulen; hän eheyttää langenneet, hän erottaa ehtoollisyhteydestä kapinalliset, hän voi tehdä laittomasta laillista - hän ei voi erehtyä - hänen tuomionsa ovat lopullisia, hänen lausuntonsa erehtymättömiä, hänen säädöksiään ei voida uudelleen muotoilla. Voi peljättävää ylivaltaa! Voi pyörryttävää korkeutta! Voi Jumalaa pilkkaavia oletuksia! Voi ylevää, satanistista tyranniaa! Kuka on vertaisesi, sinä henkiin elvytetty keisari, sinä väärä Kristus? Omantunnon herra, sinä istut siinä kuin oikea jumalolento, QUASI DEUS; niin kuin Jumala. Sinä istut ylivertaisena, ja kuten omat sanasi todistavat, ”Herran temppelissä”!

Katso uudelleen rippikoppia, **missä jokainen pappi istuu mestarinsa paavin kuvana,** miesten ja naisten pyhitetyt **omatunnot** jalkojensa alla, niin kuin hän olisi jumala! Pistä merkille: hän tutkii sydäntä ja sielun syvimpiä salaisuuksia, hän vaatii kaikkien sen syntien paljastamista sekä tunnustamista, hän tekee

itsestään sen kaikkien ajatusten ja tarkoitusperien mestarin; **hän istuu siinä temppelissä, ihmistietoisuuden temppelissä**, jota Jumala vaatii yksin itselleen. Mikä kamala sijainti! Ja siellä hän väittää hallitsevansa, päättävänsä ja vapauttavansa synnistä; ”Absolvo te,” minä armahdan sinut, ovat hänen sanansa. Syntinen näkee hänet Jeesuksen Kristuksen paikalla. Tämä roomilainen teos on todisteena tästä asiasta. Se on **Ursuline Manual**. Siinä, kohdassa jossa annetaan ohjeita synnintunnustukseen menevälle - mikä on jotain, mitä jokainen paavilainen tekee - ovat nämä sanat: ”Rippi-isiä ei pitäisi tarkastella missään muussa valossa kuin… että **he ovat Jeesuksen Kristuksen paikalla**.” (s. 177). Ja jälleen sivulla 182: ”Kun lähdet rippikopista, älä vaivaa mieltäsi tutkiskelemalla oletko tunnustanut hyvin, tai oletko unohtanut joitain syntejäsi; vaan **ole levollisilla mielin** siitä, että jos olet tehnyt tunnustuksesi vilpittömästi ja oikeassa mielentilassa, **sinä olet, Trenton kirkolliskokouksen ilmaisemien päätösten mukaan, täysin armahdettu jokaisesta synnistä.**” *”Kuka voi antaa syntejä anteeksi paitsi Jumala yksin?”* Näetkö, miten ”synnin ihminen” istuu Jumalan temppelissä, ja ryöstää Häneltä Hänen paikkansa ja valtaoikeutensa!

Katsokaa tätä toista kirjaa. Se käsittelee jesuiittojen lakeja ja hallitusmuotoa. Siinä, sivulla 10, jesuiitalle opetetaan, että hänen täytyy osittaa esimiehelleen, kuka ikinä hän onkaan, kunnioitusta sekä nöyryyttä toiminnassaan ja ajatuksissaan, ja hänen täytyy tunnistaa esimiehensä **Jeesuksen Kristuksen sijalla**. Niinpä pappi rippikopissa tai esimies jesuiittajärjestössä, sekä piispa, arkkipiispa ja kardinaali: kaikki heijastavat paavin papillista ylivertaisuutta, joka istuu Jumalan temppelissä; omatunnon ja kristillisen Kirkon temppelissä, **vallan anastaneena jumalana – quasi Deus -** kuin Jumala itse.

Mutta meidän on mentävä tämän pisteen ohi - eli aseman, jonka synnin mies on itselleen omaksunut Jumalan Kirkossa - ja kysyttävä, onko roominismi täyttänyt p. Paavalin loput ennustukset ”petollisista ihmeistä” ja ”merkeistä,” eli valeihmeistä ja eksytyksistä. Onko se käyttänyt näitä **välineenä noustakseen** ”valtaan,” eksyttäen palvelijoitaan, jotta se voisi vieläkin tehokkaammin orjuuttaa heitä?

Korottaakseen pappissäätyä ja etenkin sen päätä, eli paavillista ylipappia, Rooma ei ole kaihtanut mitään keinoja. Se on polkenut alleen yhtä lailla ihmiskunnan älyn kuin omatunnonkin. Se on halveksinut sielujen ikuista hyvinvointia laittamalla ne uskomaan valeita. Synnin ihmisen oli määrä tulla kaikkien merkkien ja petollisten ihmeiden voimalla; kaikella petollisuudella ja vääryydellä. Aivan kuten apostolit tekivät ihmeitä saarnaamansa evankeliumin vahvistukseksi – tai ennemminkin: kun Herra työskenteli heidän kanssaan, ja vahvisti sanansa niitä seuraavilla merkeillä – niin saatanakin tekisi antikristuksen kanssa, vahvistaen väitteitään valheellisilla ihmeillä, joiden tarkoituksena olisi

evankeliumin syrjäyttäminen. Sallisburyn piispa John Jewell kirjoitti 1500-luvulla: ”Ensimmäisen tyyppisiä valeihmeitä olemme nähneet loputtoman määrän isiemme päivinä antikristuksen valtakunnassa. Silloin nähtiin ilmestyksiä hengistä ja näkyjä enkeleistä: leidimme tuli taivaasta alas uiskennellen, sieluraasut tulivat ryömien ja itkien ulos kiirastulesta, ja sinkoutuivat yläilmoihin. Ne jäivät paikoilleen heittäen alas tulenliekkejä, saartoivat maanteitä ja valittivat kohtaloitaan; tuskat ja kidutukset olivat niin katkeria.

”He etsivät apua, ja anelivat hyviä rukouksia; he anelivat valitusvirsien perään, he anelivat sielunmessuja - **scala coeli** messuja - kuolleenmessuja. Tästä kasvoi armahdusten huutokauppa, ja tästä kasvoi lääni nimeltään Kiirastuli; kaikkein tuottoisin maa, joka Rooman kaupungin vallassa on koskaan ollut.

”Mutta nämä ihmeet eivät olleet ihmeistä ensinkään. Ne olivat viekkaiden lurjusten ja laiskojen rikollisten tekosia rahan hankkimiseksi. Usein henget ovat löytyneet varastoista lojumasta, enkelistä on löytynyt naru, ja hyvä leidimme on saatu kiinni; (ihmeen) kuljetuslaite on ilmaantunut, moottorit ja temput ja toimintaperiaatteet on tunnustettu.

”Tuohon aikaan idolit pystyivät kulkemaan jalkaisin, krusifiksit osasivat puhua, kellot soivat itsekseen, kuvat laskeutuivat alas ja sytyttivät omat kynttilänsä, kuolleet puu-ukot hikoilivat ja heräsivät eloon; ne pyörittelivät silmiään ja liikuttelivat käsiään ja avasivat suutaan. Ne pystyivät parantamaan luita ja ompelemaan suonia, parantamaan sairaita ja herättämään henkiin kuolleita.

”Nämä ihmeet perustuivat uskotteluun ja oveluuteen, eivätkä olleet mitään ihmeitä. Arkut joista puhe tuli, narut ja vaijerit joiden avulla ne liikuttelivat kasvojaan ja käsiään, sekä loput heidän petoksistaan on paljastettu. Nämä ovat ihmeitä, joista Paavali puhuu – ne näyttävät ihmeiltä, mutta eivät ole mitään oikeita ihmeitä.

”… Järjestely oli myös sellainen, että pyhimykset eivät voineet työskennellä joka paikassa. Osa työskenteli Canterburyssa, osa Walsinghamissa, osa Yorkissa, osa Buxtonissa, osa yhdessä paikassa, osa toisessa, osa kaupungeissa, osa pelloilla. Jopa Jeremia sanoi juutalaisten keskuudessa luvussa 11 ’*niin monta kuin sinulla, Juuda, kaupunkia on, niin monta sinulla jumalaakin on.*’ Tästä kasvoivat pyhiinvaellukset ja kuvien palvonta, sekä reliikkien suutelu. Tästä kasvoivat ruokauhrit sekä luostarien rikastaminen. Jokaisella ihmisellä oli oma nimikkopyhimyksensä, jota hän kutsui. **Jokainen maa oli täynnä kappeleita, jokainen kappeli täynnä ihmeitä, ja jokainen ihme täynnä valeita.**

”Nämä ihmeet ovat antikristuksen tekosia; ne ovat hänen työkalujaan, hänen aseitaan joilla hän saa yliotteen, ne ovat täynnä valeita, täynnä petosta, täynnä

pahansuopuutta. Tällä tavoin antikristus menestyy ja hallitsee maailmaa. Näillä ihmeillä hän lumoaa monien korvat, silmät ja sydämet, ja vetää ne peräänsä.”[10]

Väitettiin, että eivät vain pyhimykset tehneet ihmeitä, vaan jopa heidän reliikkinsä. Calvin todistaa traktaatissaan koskien reliikkejä, että valtaosa rooministien käyttämistä reliikeistä on väärennettyjä; niin että jokaisella apostolilla on kolme tai neljä vartaloa, ja jokaisella pyhimyksellä kaksi tai kolme, ja Kristuksen varusteet ovat lukumäärältään lähes loputtomia! Koska Hänen kehonsa nousi taivaaseen, **siitä** ei tietysti voida reliikkejä löytää; mutta väärennetyt reliikit kaikesta mitä Hän koskaan käytti tai käsitteli, ovat lisääntyneet kyllästymiseen saakka. Edes Kristuksen keho ei ole jäänyt rauhaan; hampaita, hiuksia ja verta esitellään sadoissa paikoissa; seimi jossa Hän makasi syntyessään, liina johon Hänet kapaloitiin, Hänen kehto, ensimmäinen paita jonka Hänen äitinsä puki Hänelle, pylväs jota vasten Hän temppelissä nojasi, vesiastiat Kaanan häistä Galileasta, ja jopa viiniä jota niissä tehtiin; Hänen poikana käyttämänsä kengät, pöytä jonka ääressä Hän vietti viimeistä ehtoollista, ja satoja samankaltaisia asioita esitellään – ja useita niistä monessa paikassa - tähän päivään asti.

Ja mitä tulee Herramme kärsimyksiin ja kuolemaan liittyviin reliikkeihin; ne ovat lukemattomia. Tosiristin palasista, joita on siroteltuna joka puolelle ympäri maailmaa, syntyisi luetteloituna kokonainen kirja. ”Ei ole niin pientä kylää, etteikö sieltä löytyisi murusta siitä; eikä vain paikkakunnan pääkatedraalista, vaan myös pitäjien kirkoista. Tuskin on niin köyhää luostaria olemassakaan, etteikö sieltä löytyisi näytekappaletta. Joissain paikoissa on suurempia palasia, kuten Pariisissa, Poitiersissa ja Roomassa. Jos kaikki löydettävät palaset koottaisiin keoksi, niistä tulisi koko laivalastillinen, vaikka evankeliumi todistaa, että yksi henkilö kykeni kantamaan todellista ristiä. Kuinka röyhkeää onkaan sitten täyttää koko maailma sirpaleilla, joiden kantamiseen tarvittaisiin yli kolmesataa miestä!… Mitä tulee orjantappurakruunuun: vaikuttaisi siltä, että sen varvut on istutettu, jotta ne kasvavat uudelleen. Muussa tapauksessa en tiedä miten se on voinut olla kooltaan niin suuri… En koskaan pääsisi loppuun, mikäli alkaisin luetella kaikkia absurdeja esineitä, joita on otettu käyttöön tässä tarkoituksessa. Roomassa esitellään Vapahtajamme käteen asetettua ruokovaltikkaa… sientä, josta Hänelle tarjottiin sapella sekoitettua etikkaa. Kysyn: Miten nämä tavarat löydettiin? Nehän olivat pahojen käsissä. Luovuttivatko he ne apostoleille säilytettäväksi reliikkejä varten, vai lukitsivatko he itse ne talteen säilyttääkseen niitä tulevaisuuden varalle? Mitä jumalanpilkkaa on hyväksikäyttää Kristuksen nimeä peitteenä tällaisille höpsöille taruille!”[11]

10 Jewell on 2 Thessalonians, p. 245

11 Admonition Showing the Advantages which Christendom might Derive from an Inventory of Relics.” - CALVIN: *Tracts*, vol. i., p. 289.

Rooman palvomien kuvien joukossa tietty ryhmä niistä on ihmeitätekeviä. Espanjan Burgosissa olevalla krusifiksilla väitetään olevan parta joka kasvaa säännöllisesti, ja samantapaisia on muuallakin kolmessa tai neljässä paikassa. Typerät ihmiset uskovat tarun todeksi. Toisten krusifiksien väitetään puhuvan – niitä on paljon. Toiset vuodattavat kyyneliä, kuten Trierissa ja Orleansissa. Joistakin vuotaa lämmintä verta säännöllisesti.

Neitsyen ihmeitätekevät kuvat ovat vielä lukuisampia. Koska heidän mukaansa neitsyen keho nousi taivaaseen hänen Poikansa tavoin, he eivät voi esittää pitävänsä hallussaan hänen luitaan, toisin kuin pyhien luita. Muussa tapauksessa he olisivat antaneet hänelle niin kookkaan vartalon, että se olisi täyttänyt tuhat arkkua. Mutta he ovat paikanneet tämän puutteen hänen hiuksillaan sekä maidolla. Ei löydy niin pientä kylää, tai niin merkityksetöntä luostaria, että he eivät pitäisi vähän siitä hallussaan; osa vähäisemmissä, osa suuremmissa määrin. Kuten Calvin sanoi: ”Vaikka kaikkein pyhimmän neitsyen rinnat olisivat tuottaneet enemmän kuin lehmällä, ja vaikka hän olisi jatkanut imettämistä läpi koko elämänsä, hän tuskin olisi kyennyt tuottamaan määrää, jota esitellään. Kiinnostaisipa tietää,” hän kysyy, ”kuinka se kerättiin säilytettäväksi meidän päiviimme asti. Luukas kertoo profetiasta, jonka Simeon antoi neitsyelle, mutta se ei kerro Simeonin pyytäneen häntä antamaan maitoaan hänelle.” Tällaisten reliikkien väärentäminen oli tuottoisaa puuhaa keskiajalla; etenkin kuolleet ruumiit, kun ne pyhitettiin liittämällä niihin jonkun pyhän tai marttyyrin nimi. Esimerkiksi Toulouse kuvittelee omistavansa kuusi apostolista ruumista: Jaakob, Andreas, Jaakob pienempi, Filippus, Simon ja Juudas; mutta näiden ruumiiden kaksoiskappaleet löytyvät myös Pietarinkirkosta, ja muista kirkoista Roomassa. Matteus on Trierissa, ja hänen päitään ja käsivarsiaan sijaitsee eri paikoissa riittävästi toisen kehon rakentamiseen. Mitä voimme todeta hengestä, joka kannustaa uskomaan valeisiin ja eksyttää ihmisiä tällä tavalla? Alennustila, jonka nämä sadut aiheuttavat tietämättömissä ja kouluttamattomissa, on hirvittävä - kuten kuka tahansa, joka tarkkailee niiden vaikutuksia Irlannissa tai mantereella, voi nähdä. On vähän merkitystä sillä, ovatko synnin ihmisen ihmeet oikeita vai teeskenneltyjä. Keskeisintä on se, että niiden päämääränä on valheen edistäminen. ”Hänen menestyksensä lepää saatanan energialla saavutettujen ihmeiden sekä petosten ihmismieliin aikaansaamissa vaikutuksissa.” Hän käyttää ihmeitä ja petoksia, ja teeskentelee omaavansa ihmeellisiä voimia. Roominismi on hyödyntänyt tällaisia valheellisia keinoja valtavassa mittakaavassa, ja se on hyötynyt niistä sekä taloudellisesti että muilla tavoilla.

Petolliset ihmeet taikauskoisille ja tietämättömille massoille eivät olleet ainoa keino, jolla paavi haali itselleen valtaa keskiajalla; väärennettyjä dokumentteja – toisenlaista teeskentelyä – käytettiin kuninkaalliseen, aateliseen, ja oppineeseen luokaan vaikuttamiseksi. Tärkeimpänä näiden joukossa olivat arvostetut

dekreetaaliset epistolat; väärennös, jolla oli kaikkein merkityksellisimmät seuraukset paavinistuimelle, siitä huolimatta että sen valheellinen alkuperä lopulta huomattiinkin. Gibbon kirjoittaa: ”Ennen 700-luvun loppua joku apostolinen kirjuri, ehkäpä pahamaineinen Isidoros, kyhäsi ’dekreetaalit,’ sekä ’Konstantinuksen lahjoituksen’ – paavin maallisen ja hengellisen monarkian kaksi taikapylvästä. Tämä mieliinpainuva lahjoitus esiteltiin maailmalle paavi Hadrianus I:n epistolassa, joka kehottaa Kaarle Suurta matkimaan samaa ennakkoluulottomuutta, ja elvyttämään suuren Konstantinuksen nimen.”[12]

Niiden vaikutus oli valtaisa, edistäessään sekä paavien maallista että kirkollista ylivaltaa. Konstantinuksen lahjoitus perusti toisen, ja väärät dekretaalit toisen. Jälkimmäinen väitti olevansa Rooman varhaisen piispan antamat dekreetit kaikkien arkkipiispojen sekä piispojen itsenäisyyden rajoittamiseksi, ja **ylimmän hallintoalueen** perustamiseksi Rooman hiippakuntaan kaikissa tapauksissa, sekä kansallisten kokouksien kieltämiseksi ilman sen hyväksyntää. ”Näihin väärennettyihin dekreetaaleihin nojautuen,” sanoo herra Hallam kirjassaan ”History of the Middle Ages,” ”rakennettiin paavin ylivallan kudos kaikkien eri valtiollisten kirkkojen yli. Tämä kudos on kestänyt sen jälkeenkin kun perusta sen alta on murentunut, sillä kukaan ei ole viimeisen kahdensadan vuoden ajan esittänyt kieltävänsä, että petkutus olisi liian kouriintuntuva, jotta kukaan muu kuin tietämättömät ajat voisivat sen hyväksyä.”

On siis selvää, että roominismi on täyttänyt tämän osan ”synnin ihmisen” profetiasta, jonka tulemus tapahtuu saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla sekä **tunnusteoilla ja ihmeillä ja kaikilla vääryyden viettelyksillä**. Paavien valta rakentui tämänkaltaisten petosten sekä valheiden päälle, ja sitä on ylläpidetty kaikissa sille alisteisissa maissa teeskennellyillä merkeillä, tekaistuilla reliikeillä, valehtelevilla ihmeillä ja vääryyden petoksilla. Ne on kaikki valjastettu vastustamaan evankeliumia, ja juurruttamaan valheet.

Kun tarkastelemme roominismin kirkollista ulottuvuutta, emme saa koskaan päästää mielistämme sitä, että se on ennustetun luopumuksen lopputulos sekä huipennus, jonka piirteet Paavali kirjeessään Timoteukselle kuvailee. Meidän on päätettävä luentomme muutamilla huomioilla **uskosta luopumisesta**, jolla on niin keskeinen sija tuossa kuvauksessa. Sillä *”muutamat luopuvat uskosta ja ottavat vaarin viettelevistä hengistä ja perkeleiden opetuksista, niiden kautta, jotka ulkokultaisuudessa valheenpuhujat ovat, ja kieltävät naimasta ja ottamasta ruokaa, jonka Jumala loi uskollisille kiitoksella nautittavaksi.*” Usko on tässä käsitettävä tietysti laajassa merkityksessä, sisällyttäen siihen kaikki kristillisen uskonnon opit ja käskyt. Luopumuksen tunnuksena olisi poikkeaminen tästä uskosta; väärien oppien opettamisen sekä raamatunkirjoitusten vastaisten tapojen

12 GIBBON: ”Decline and Fall of the Roman Empire,” chap. xlix.

mieliin istuttamisen kautta. Voimme huoletta todeta, että paavijärjestelmä on täysin ristiriidassa Kristuksen uskon kanssa kaikissa tärkeissä asioissa, ja voimme tämän runsain mitoin myös todistaa. Poimitaan vain muutamia pääkohtia.

1. Apostoli Paavali opettaa, että Pyhät kirjoitukset ”*sinun taitaa autuuteen neuvoa*” ja niiden avulla ”*Jumalan ihminen täydellinen olis, ja kaikkiin hyviin töihin sovelias*.” Jaakobin mukaan sisimpään istutettu Jumalan sana ”*voi teidän sielunne pelastaa*.” Todellisen opin mukaan siis Raamattu sisältää kaiken, mikä pelastukselle on välttämätöntä. Mikä on roominismin oppi tässä asiassa? Yksi Trenton konsiilin artikkeleista sanoo, että ei ainoastaan Vanhaa ja Uutta testamenttia tule vastaanottaa Jumalan sanan vaatimalla kunnioituksella, vaan myös ”kirjoittamattomat perinteet, sekä uskoon että tapoihin liittyvät, jotka ovat tulleet meille katolisen kirkon säilyttämänä perintönä.” Kun pohdimme tätä säädöstä, ja kohtalokasta vaikutusta mikä on sillä, että pelkät ihmisperinteet nostetaan jumalisen ilmoituksen rinnalle, mieliimme muistuvat Ilmestyskirjan päättävät painavat sanat; ”*jos joku lisää näihin, niin Jumala on paneva hänen päällensä ne vitsaukset, jotka tässä kirjassa kirjoitetut ovat*.” Kristus sen sijaan opetti, että perinteet olisi aina hylättävä, kun ne ovat ristiriidassa raamatunkirjoitusten kanssa. ”*Miksi te itse rikotte Jumalan käskyn perinnäissääntönne tähden?*” ”*Vaan turhaan he minua palvelevat, opettain niitä opetuksia, jotka ovat ihmisten käskyt.*” ”*Te hylkäätte Jumalan käskyn ja noudatatte ihmisten perinnäissääntöä.*” ”*Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet.*”

2. Vielä kerran: Raamattu opettaa meille velvollisuudestamme lukea ja tutkia raamatuntekstejä. Herra Jeesus itse sanoi, *”Tutkikaat Raamatuita.”* Mutta roominismi kieltää raamatuntekstien yleisen lukemisen, julistaen että sellainen Jumalan sanan käyttö vulgaarilla kielellä aiheuttaa enemmän harmia kuin hyvää, ja sellaista ei tulisi koskaan harrastaa ilman erityistä, papin kirjoittamaa kirjallista lupaa. Se joka ryhtyy lukemaan ilman sitä, ei voi saada synninpäästöä. Kirjakauppiaille, jotka myyvät Raamattuja kaikille halukkaille, tulisi asettaa rangaistuksia, ja kenenkään ei tulisi ostaa Raamattua ilman erityistä lisenssiä ylemmältä taholta. Tähän sisältyy myös Raamatun vastaanottaminen lahjana.

3. Tosiusko opettaa meille, että jokainen ihminen on velvollinen itse arvioimaan Raamatun merkityksen. ”*Koetelkaat kaikki, ja pitäkäät se mikä hyvä on.*” ”*’Pysykää laissa ja todistuksessa!’ Elleivät he näin sano, ei heillä aamunkoittoa ole.*” Mutta Trenton kirkolliskokous määrää, että ”kukaan omaan arvioonsa luottava ei saa tohtia repimään pyhiä raamatuntekstejä omaan järkeensä, joka on ristiriidassa pyhän äitikirkon

arvoin kanssa, ja jonka oikeutena niiden merkityksen arviointi on.” Jos joku rikkoo tätä säädöstä vastaan, häntä on rangaistava lain mukaan.

4. Raamattu opettaa meille lukuisin esimerkein, että Kristus on Kirkon ainoa pää. Jumala antoi Hänen hallintaansa kaikki Kirkon asiat, joka on Hänen ruumiinsa. Mutta roominismi opettaa, että paavi on Kirkon pää maanpäällä. ”Paavi on kaikkien päiden pää, sekä koko Kristuksen kirkon - joka hänen allaan on – ruhtinas, valvoja ja paimen,” sanoo Benedictus XIV. Douain katekismus, jota kaikissa paavilaisissa kouluissa opetetaan, sanoo: ”Hänen, joka ei ole täydessä yhteydessä ja täydessä alistuneisuudessa paaville, täytyy kuolla. Häntä ei voida lukea Kirkon jäseneksi.”

5. Raamattu opettaa meille, että synnin palkka on kuolema. ”*Sillä jos joku koko lain pitää, ja rikkoo yhdessä, hän on vikapää kaikissa.*” ”*Kirottu olkoon se, joka ei pidä tämän lain sanoja eikä täytä niitä*.” Mutta paavijärjestelmä opettaa, että on olemassa syntejä, jotka eivät ansaitse Jumalan vihaa ja kirousta, ja että anteeksiannettavat synnit eivät tuo mukanaan hengellistä kuolemaa sielulle.

6. Raamattu opettaa meille, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja, ja että meidät vanhurskautetaan vapaasti Hänen armossaan, Jeesuksessa Kristuksessa löytyvän lunastuksen kautta. Mutta paavijärjestelmä irtisanoutuu tästä opetuksesta. Trenton kirkolliskokous julistaa, että kuka ikinä vahvistaa sen, että olemme vanhurskautettuja Jumalan armolahjan kautta, tulisi tuomita kiroukseen, ja samoin kaikki joiden mielestä pelastus ei tule töiden vaan armon kautta.

7. Raamatunkirjoitukset opettavat meitä tunnustamaan syntimme yksin Jumalalle. ”*Sinua ainoata vastaan minä olen syntiä tehnyt, tehnyt sitä, mikä on pahaa sinun silmissäsi*.” ”*Niin on siis meidän jokaisen tehtävä Jumalalle tili itsestämme*.” ”*Jos me tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi.*” Roominismi kieltää tämän ja sanoo, että sakramentaalinen synnintunnustus papille on välttämätöntä pelastukseen, ja jokainen joka irtisanoutuu salaisen synnintunnustuksen harjoittamisesta Kristuksen antamien säädösten ja käskyjen vastaisena, pitäen sitä pelkkänä ihmiskeksintönä, on asetettava kiroukseen.

8. Pyhät tekstit opettavat meille, jälleen kerran, että ainoastaan Jumala voi antaa syntejä anteeksi, ja papin tehtävä on ainoastaan ilmoittaa Hänen anteeksiantonsa. ”Kääntymystä ja syntien anteeksiantoa” tuli saarnata Hänen nimessään kaikkien kansojen seassa. ”*Sillä Jumala oli*

Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan.” Hän käski meitä saarnaamaan ihmisille, että ”*jokainen, joka uskoo hänen päällensä, pitää hänen nimensä kautta synnit anteeksi saaman*.” Trenton konsiili julistaa vastakkaista. Sen mukaan jokainen joka sanoo, että papin toimittama synninpäästö ei ole juridinen toimenpide, vaan ainoastaan julistustehtävä katuvaisen syntien anteeksi saamisesta; tai että katuvaisen ripittäytyminen ei ole välttämätöntä synninpäästön saamiseksi papilta, olkoon kirottu.

9. Raamatunkirjoitukset opettavat meille, että yksikään ihminen ei ole täydellisen vanhurskas, eikä yksikään ihminen varmasti voi koskaan ylittää velvollisuuksiaan Jumalalle. ”*Jos me sanomme, ettei meillä ole syntiä, niin me petämme itsemme*.” ”*Sillä ei yksikään elävä ole vanhurskas sinun edessäsi*.” ”*Niin myös te, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, sanokaa: 'Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.'*” Trenton konsiili sitä vastoin julistaa, että hurskaan ihmisen hyvät työt; hänen paastot, almut ja katumusharjoituksensa todella lisäävät armon sekä ikuisen elämän määrää, ja että Jumala on kaikkein hurskaimpien palvelijoidensa siivellä halukas armahtamaan myös muita. Se opettaa, että ihminen voi tehdä enemmän kuin oman osansa, ja antaa hyvien töidensä ylijäämän muille.

10. Raamattu opettaa meille, että usko Kristukseen poistaa synnin ja syyllisyyden; ”*Jumalan Karitsa, joka pois ottaa maailman synnin.*” Kuolemansa kautta Kristus poisti syntimme, niin että ”*Jeesuksen Kristuksen veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä*.” Mutta roominismi opettaa, että meidän on kuoleman jälkeen sovitettava anteeksiannettavat syntimme kiirastulessa, ja että uskollisten rukoukset voivat auttaa siinä. Paavi Pius IV:n säädös sisältää seuraavan pykälän: ”Jatkuvasti huomioin, että on olemassa kiirastuli, ja että siellä säilytettävät sielut hyötyvät uskollisten vetoomuksista.”

11. Raamattu opettaa meille, että ”*hän on yhdellä ainoalla uhrilla ainiaaksi tehnyt täydellisiksi ne, jotka pyhitetään*.” Hän kerran uhrasi itsensä kantaakseen monien synnit. Mutta roominismi julistaa, että jokaisessa loputtomiin toistettavassa messussa, sen lukemattomissa kirkoissa ympäri maailmaa, tarjotaan Jumalalle ”todellinen, oikea, ja sovittava uhri elävien sekä kuolleiden puolesta.”

12. Raamattu opettaa - kuten olemme jo näyttäneet - että Kristuksen pappien avioliitot ovat laillisia ja kunniallisia. Pietari oli naimisissa ja Paavali ilmaisee lupansa mennä naimisiin, samalla kun hän sanoo, että piispan on

oltava yhden vaimon mies, jonka lapset ovat kuuliaisia kaikella kunniallisuudella, ja lisäksi että seurakunnan työntekijöiden on oltava yhden vaimon miehiä, jotka oman huoneensa hyvin hallitsevat. Roominismi sen sijaan opettaa, että ”pappissääty ei saa mennä naimisiin, heille avioliitto on saastutusta.”

13. Raamattu sanoo: ”*Herraa sinun Jumalaas pitää sinun kumartaman ja häntä ainoaa palveleman*.” Barnabas ja Paavali kielsivät kauhulla ihmisjoukkoa palvomasta heitä, ja samoin enkeli kielsi Johannesta sanomalla ”*katso, ettes sitä tee.*” Roominismi määrää palvomaan sekä enkeleitä, pyhiä, että reliikkejä. ”Pyhimyksiä, jotka hallitsevat yhdessä Kristuksen kanssa, tulee kunnioittaa ja kutsua. He tarjoavat rukouksia Jumalalle puolestamme, ja heidän reliikkejään tulee kunnioittaa.”
14. Raamattu jälleen opettaa, että kuvia ei tule palvoa. ”*Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä*.” ”*Minä, Herra, se on minun nimeni, minä en anna kunniaani toiselle enkä ylistystäni epäjumalille*.” Mutta roominismi opettaa seuraajiaan sanomaan ”Mitä varmimmin julistan, että Kristuksen kuvat, sekä Jumalan äidin - ikuisen neitsyen - kuvat, sekä muiden pyhien kuvat on säilytettävä, ja niiden ansaitsemaa kunnioitusta ja ylistystä on ositettava niille.”
15. Ennen kaikkea Raamattu opettaa meille, että on yksi Jumala, ja yksi välittäjä Jumalan ja ihmisen välillä: Ihminen Kristus Jeesus, eikä ole pelastusta kenessäkään toisessa. Mutta roominismi opettaa, että on runsain mitoin muitakin välittäjiä Jeesuksen Kristuksen lisäksi, ja että Neitsyt Maria ja pyhimykset ovat sellaisia. ”Pyhät jotka hallitsevat yhdessä Kristuksen kanssa tarjoavat rukouksiaan Jumalalle puolestamme.”

En aio jatkaa pitempään, ja vertailla Raamatun ja Rooman opetuksia esimerkiksi Herran ehtoollisesta, sairaanvoitelusta sekä lukuisista muista asioista. Sanon sen sijaan lyhyesti, että ei ole sellaista evankeliumin oppia, jota tämä systeemi ei olisi kumonnut tai vääristänyt, ja se seisookin maailman edessä ilman epäilystäkään kantaen polttomerkkiä Paavalin luopumusprofetian täyttäjänä – sitä luonnehtii **uskosta luopuminen**.

En ehkä voi tarjota teille parempaa esimerkkiä roominismin erityislaatuisista opeista liittyen kiistanalaisiin kohtiin, kuin lukemalla paavi Pius IV:n tunnustuksen. Tämä uskontunnustus otettiin käyttöön kuuluisassa Trenton kirkolliskokouksessa, joka pidettiin 1500-luvulla, kun uskonpuhdistuksen opit jo levisivät laajalti ympäri Eurooppaa, ja ne otettiin vastaan ilolla monien maiden nuorissa protestanttisissa kirkoissa. Trenton konsiili todellakin oli **Rooman vastine reformaatiolle**. Hiljattain uudelleen löydetyt evankeliumin totuudet

leimattiin sen kaanoneissa harhaoppiseksi rutoksi, ja niitä vastaan taistelemiseksi valmisteltiin ja hyväksyttiin tämä tunnustus. Se alkaa Nikean uskontunnustuksella, joka on yhteinen sekä rooministeille että protestanteille, mutta näihin yksinkertaisiin ja muinaisiin ”selviin sanoihin” se lisää kaksitoista uutta artiklaa, jotka ovat yksinomaan roomalaisia, ja ilmaisevat sen selvästi hylkäävän raamatunkirjoitusten opit, jotka reformaatio oli uudelleen löytänyt.

1. ”Minä vakaasti myönnän ja syleilen apostolisia ja kirkollisia **perinteitä**, sekä kaikkia muita saman Kirkon perussäädöksiä sekä juhlamenoja.
2. ”Myönnän myös pyhät Kirjoitukset saman ymmärryksen mukaan kuin pyhä äitikirkko on ne ymmärtänyt ja ymmärtää, ja kenelle kuuluu Pyhien Kirjoitusten todellisen merkityksen arviointi sekä **tulkinta**; enkä koskaan käytä tai tulkitse niitä toisin, kuin mikä on Isien yksimielinen ymmärrys.
3. ”Tunnustan myös, että on todella ja kunnolla olemassa uuden lain **seitsemän sakramenttia**, jotka Jeesus Kristus Herramme on säätänyt ihmiskunnan pelastukseksi, vaikka kaikki eivät ole välttämättömiä jokaiselle. Ne ovat: kaste, konfirmaatio, eukaristia, katumusharjoitus, sairaanvoitelu, pappisvihkimys ja avioliitto; ja ne välittävät armoa, ja että näistä kastetta, konfirmaatiota ja pappisvihkimystä ei voida toistaa ilman pyhäinhäväistystä.
4. ”Minä myös vastaanotan ja myönnän katolisen kirkon **seremoniat,** jotka vastaanotetaan ja hyväksytään kaikkien edellä mainittujen sakramenttien juhlallisissa toimituksissa.
5. ”Minä otan vastaan ja syleilen **kaikkea ja jokaista yksittäistä asiaa, joka on määritelty ja julistettu Trenton pyhässä konsiilissa,** koskien **perisyntiä ja vanhurskauttamista**.
6. ”Tunnustan lisäksi, että **messussa** Jumalalle tarjotaan todellinen ja asianmukainen sovittava uhri elävien sekä kuolleiden puolesta; ja kaikkein pyhimmässä eukaristian uhrissa on läsnä todellisesti, oikeasti ja aineellisesti Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumis ja veri, yhdessä sielun ja jumaluuden kanssa; ja siinä tapahtuu koko leivän aineellinen muutos ruumiiksi ja koko viinin aineellinen muutos vereksi, mitä muutosta katolinen kirkko kutsuu transsubstantiaatioksi.
7. ”Tunnustan myös, että kummassa tahansa niistä koko Kristus ja oikea sakramentti tulevat täysin vastaanotetuksi.
8. ”Jatkuvasti huomioin että on olemassa **kiirastuli**, ja että siellä säilytettävät sielut hyötyvät uskollisten vetoomuksista.

9. ”Samoin huomioin, että yhdessä Kristuksen kanssa hallitsevia **pyhiä** tulee kunnioittaa ja kutsua, ja että he tarjoavat rukouksia Jumalalle puolestamme, ja heidän reliikkejään tulee kunnioittaa.
10. ”Mitä vakaimmin julistan, että **kuvia** Kristuksesta ja ikuisesti neitseellisestä Jumalan äidistä sekä muista pyhistä tulee säilyttää, ja asianmukaista kunnioitusta ja ylistystä on niille osoitettava.
11. ”Vahvistan myös, että **aneiden** voima jätettiin Kirkolle Kristuksen toimesta, ja niiden käyttäminen on mitä hyveellisintä kristityille ihmisille.
12. ”Tunnustan pyhän katolisen ja apostolisen Rooman Kirkon; kaikkien kirkkojen äidin ja rakastajan – ja **lupaan ja vannon todellista kuuliaisuutta Rooman piispalle, pyhän Pietarin seuraajalle, apostolien ruhtinaalle ja Jeesuksen Kristuksen sijaiselle**.
13. ”Minä lisäksi tunnustan ja ilman epäilystä vastaanotan **kaikki muuta asiat jotka ilmoitetaan, määritellään ja julistetaan pyhissä kaanoneissa sekä yleiskokouksissa, ja aivan erityisesti pyhässä Trenton konsiilissa.** Samoin myös tuomitsen, torjun ja asetan kirkonkiroukseen kaikki sille vastakkaiset asiat, sekä kaikki harhaopit; mitä ikinä Kirkko on tuominnut, torjunut ja asettanut kirkonkiroukseen.

”Tätä aitoa katolista uskoa, jota ilman kukaan ei voi pelastua, ja jota vapaasti nyt tunnustan ja johon uskon, minä N., lupaan ja vannon jatkuvasti vaalia ja tunnustaa samalla tavalla, Jumalan avustuksella, koko loppuelämäni, ja niin pitkälle kuin asia on vallassani; samaa vaalitaan, opetetaan ja saarnataan kaikkien alaisteni keskuudessa, tai heidän parissaan jotka ovat haltuuni annettu virkani puolesta. Jumala minua siinä auttakoon, sekä nämä Jumalan pyhät evankeliumit.”

Tämä paavi Pius IV:n uskontunnustus on lainvoimainen paavillinen yhteenveto Trenton kirkolliskokouksen kaanoneista sekä säädöksistä. Tämän kirkolliskokouksen tärkeys ”riippuu siinä huomiossa, että sen kirjaukset sisältävät Rooman kirkon vakaat, muodolliset ja viralliset päätökset – joka väittää olevansa ainoa pyhä ja katolinen Kristuksen Kirkko – kaikista reformoijien opettamista tärkeimmistä doktriineista. **Rooministit ottavat vastaan** sen säädökset kaikista doktriineihin liittyvistä asioista, **ikään kuin ne sisältäisivät erehtymättömän auktoriteetin. Jokainen paavillinen pappi vannoo ottavansa vastaan, tunnustavansa, ja säilyttävänsä kaiken, mitä siinä määritellään sekä julistetaan.”**[13]

Esimerkkinä sen vastaanotosta sekä ylläpidosta nykyisen **erehtymättömän** Rooman kirkon pään - sekä koko joukon roomalaiskatolisia piispoja - toimesta,

13 W. CUNNINGHAME, D. D.: ”Historical Theology,” vol i., p. 483.

ohjaan huomionne heidän käytökseensä verrattain hiljattain pidetyssä Vatikaanin kirkolliskokouksessa.

Katselkaa melkein uskomatonta spektaakkelia vuodelta 1870! Katselkaa kirkon seitsemääsataa piispaa ympäri maailmaa, kokoontuneena Roomaan pyhän Pietarinkirkon alttarille. Näe ja kuule heidät! Tässä roomalaisessa kirjassa nimeltään ”The Chair of Peter” *(suomeksi: Pietarin istuin t. Pikkulammas)* sivulla 497 löytyy kuvaus tästä näkymästä. ”Paavi lausui kuuluvalla äänellä uskontunnustuksen, nimittäin Nikean ja Konstantinopolin säädökset, **yhdessä Trenton konsiilin määrittelyiden kanssa, jotka ovat nimeltään paavi Pius IV:n uskontunnustus**. Niiden jälkeen se luettiin ääneen saarnastuolista piispa Fabrianon toimesta, ja sitten kokonaisen kahden tunnin ajan - erään paikalla olleen prelaatin sanoja lainataksemme – ’kardinaalit, patriarkat, priimakset, arkkipiispat, piispat ja toiset konsiilin isät **osoittivat yhtyvänsä siihen, suutelemalla kirkon pään valtaistuimella olevaa evankeliumia**.’ Todella ylivertainen spektaakkeli; nuo 700 piispaa joka puolelta maailmaa, **edustaen yli kolmeakymmentä maata sekä 200 miljoonaa kristittyä**, täten tunnustaen avoimesti yhtä, yhteistä uskoa, yhdessä yhden ja ylivertaisen pastorin ja kaikkien opettajan kanssa!”

Kyllä: Trenton tunnustus, Trenton kaanonit ja dekreetit, Pius IV:n uskontunnustus - nuo kaksitoista artiklaa, jotka Rooma on lisännyt muinaiseen Nikean uskontunnustukseen - messun uhri, transsubstantiaatio, ehtoollinen yhdellä elementillä, seitsemän sakramenttia, perinteet, roomalaiset tulkinnat, paavilliset seremoniat, vanhurskauttaminen töiden kautta, kiirastuli, pyhien kutsuminen, anekauppa, kuvien palvonta, paavin absoluuttinen ylivalta Kristuksen virallisena sijaisena, eikä pelastusta ilman yhteyttä hänen kanssaan ja ilman alistumista hänelle; he tunnustivat ja julistivat näitä kaikkia, ja vannoivat sitoutuvansa niihin, suudellen pyhää evankeliumia sen merkiksi taivaan ja maan edessä.

Voi **jumalattoman** Piuksen tunnustusta, voi Trenton doktriineja – ”vakaita, muodollisia ja virallisia” Rooman kirkon päätöksiä kaikista reformoijien opettamista doktriineista. **Rooman vastaus reformaatioon:** sen tarkoituksellinen, lopullinen torjunta, ja kirkonkirous sen siunatuille opetuksille sekä tunnustuksille, jotka on otettu suoraan Jumalan pyhästä sanasta. Voi Trenton tunnustusta ja jumalatonta pappia, jonka sana syrjäyttää Jumalan sanan tarujen, herjojen ja valeiden avulla; olet luopiollisen, latinalaisen kristillisyyden kamala päätös kaikkien aikojen kiistassa. PÄÄTÖS, JOHON ROOMAN ON NYT LOPULLISESTI SITOUDUTTAVA; se on sinetöity, sinetöity erehtymättömänä, ja julistettu olevan ei-korjattavissa! Voi merkityksellistä tosiasiaa! Trenton kohtalokas tunnustus! Olet **myllynkivi** Rooman pontiffin kaulassa, sekä kardinaalien, arkkipiispojen, piispojen, pappien ja paavilaisen kirkon ihmisten –

mahtava myllynkivi, joka upottaa heidät tuhoon ja kadotukseen! Sinua ei voida ravistella pois. Voi kauhistus! He ovat tuominneet itsensä käyttämään sinua, he ovat vihkineet ja sitoneet itsensä sinun kuolettaviin valeisiin, he ovat sinetöineet, he ovat vannoneet sinun erehtymättömyyttäsi ja korjaamattomuuttasi, ja tuominneet itsensä kiinni sinuun ikiajoiksi! **Se on tapahtunut. Rooman viimeinen sana on sanottu.** Sen kohtalo on sinetöity sen oman toiminnan seurauksena; sen omien lausuntojensa, omien valojensa seurauksena. Yksilöt voivat paeta; he voivat jättää systeemin taakseen. Mutta kirkkona se ei enää voi toipua, se on täydellisesti reformaation tuolla puolen. Kunpa tuhannet pakenisivat hänestä, niin kauan kuin vielä on aikaa! Kunpa he kuulisivat hartaan ja ajankohtaisen vetoomuksen ”*lähtekää ulos hänestä*”! Kunpa he heräisivät kurjasta, sokean alistumisen tilastaan näkemään tekopyhän tyrannian, niin kauan kuin vielä on aikaa katua!

Ja nyt loppuyhteenvetona; olemme näyttäneet nopeasti mutta selvästi, että roominismi on apostolisena aikana vaikutuksensa aloittaneen laittomuuden salaisuuden jälkeläinen. Sen tunnuspiirteitä ovat tekopyhyys, asketismi, ruokien ja avioliiton kieltäminen, taikausko ja idolatria - reliikkien, kuvien, pyhimysten ja enkelien palvonta - lisääntyvät välittäjät, petolliset ihmeet, valheelliset merkit ja tunnusteot, sekä opit ja säädökset jotka ovat ristiriidassa Kristuksen opetusten sekä käskyjen kanssa. Olemme näyttäneet, että **paavilaiset pontiffit** ovat korottaneet itsensä kaikkien muiden piispojen yläpuolelle, sekä kaikkien kuninkaiden yläpuolelle. He ovat väärentäneet uusia uskon artikloja sekä uusia sääntöjä käytäntöihin, he ovat muuttaneet pelastuksen perusteita, he ovat myyneet armahduksia synneistä rahaa vastaan ja tehneet mittaamattoman arvokkaista armon lahjoista kauppatavaraa itsekkään hyödyn takia. He ovat sitoneet kuolettavat oppinsa lukemattomien miljoonien sieluihin hirvittävillä uhkauksilla ja pannan julistuksilla. He ovat jääräpäisesti torjuneet totuuden valon, he ovat päättäväisesti ja vihamielisesti vastustaneet niitä, jotka ovat tuominneet heidän jumalattomuutensa. Heitä vastaan he ovat pauhanneet bullia ja interdiktejä, ehtoollisyhteydestä erottamisia sekä kirkonkirouksia; he ovat julistaneet sodan heitä, sekä uskollisia pyhiä vastaan läpi aikojen. He ovat hallinneet ja hävittäneet pyhiä pitkillä ja julmilla vainoilla; pahamaineisilla ja epäinhimillisillä massamurhilla. He ovat julistaneet heitä vastaan, ei sen vähempää kuin **hävityssodan**, hyödyntäen siinä koko voittamattoman Rooman valtakunnan voimaa sekä koneistoa, samoin kuin luopiokristillisen kirkon henkisiä voimia; niin että **saatanan kaikella voimalla**, kaikella vallalla, merkeillä, ja petollisilla ihmeillä he ovat VASTUSTANEET KRISTUSTA; vastustaneet Hänen oppejaan, Hänen periaatteitaan, Hänen ihmisiään, Hänen tarkoitustaan, ja vastustaessaan Kristusta he ovat vastustaneet JUMALAA ITSEÄÄN, sekä käyneet sotimaan Häntä vastaan, joka on taivaan ja maan Herra.

He ovat lausuneet Häntä vastaan julkeat kieltonsa sekä pannaan julistuksensa. He ovat istuttaneet itsensä Hänen pyhään temppeliinsä, talloneet jalkoihinsa Hänen pyhät lakinsa, ja polkeneet alas Hänen pyhiään sekä palvelijoitaan, rohmuten itselleen Hänen paikkansa ja valtansa sekä etuoikeudet; samalla kun he ovat syyllistyneet valtavan uskomattomaan pahansuopuuteen, ja ovat Jumalaa pilkaten väittäneet olevansa **Hänen virallinen sijaisensa** - sekä Kirkossa että maailmassa - ja olevansa Hänen Henkensä inspiroima, ja että he ovat EREHTYMÄTTÖMIÄ opetuksissaan ja säädöksissään. He ovat vara-Kristuksia, vara-Jumalia – toisin sanoen he ovat KUIN KRISTUS JA JUMALA ITSE, NÄKYVÄSTI MAAILMALLE PALJASTETTUNA.

Lisäksi olemme näyttäneet, että profeetat ja apostolit **ennalta näkivät** ja **ennalta kertoivat** tällaisen suuren luopiovallan nousun, valtakauden sekä kohtalon; kuvaillen sitä neljännen, eli Rooman imperiumin ”vähäisenä sarvena,” joka omaa älyä ja valvovan aseman. Sillä on suuria ja herjaavia asioita puhuva suu, sekä valta, joka on sekä poliittinen että kirkollinen. Roomalainen hallitsija, joka kuitenkin on kristillisen Kirkon ylivalvoja. Valta, joka nousee vanhan Rooman imperiumin hajoamisen seurauksena, ja on olemassa yhtä aikaa sen jakautuneiden goottivaltioiden kuninkaiden kanssa. Valta jota saatana inspiroi, ja joka saa voimansa valheellisten ihmeiden ja tunnustekojen avulla. Valta joka nousee ylös ”laittomuuden salaisuudesta,” ja jota kuvailevat kaikki vääryyden viettelykset; laiton, itseään korottava valta, joka väittää omaavansa jumalisia etuoikeuksia, ja joka ottaa vastaan alistumista ja kunnioitusta - jotka pitäisi varata yksin Jumalalle - miljoonilta eksytetyiltä. Valta, jota kuvailee kaiken ylittävä henkilökohtainen synnillisyys, sekä laajalle levinnyt synnin edistäminen muissa ihmisissä. Ennen kaikkea se on **vainoava** valta - valta joka käy sotaa pyhiä vastaan hävittäen heidät ja voittaen heidät läpi pitkän uransa, joka sisältää ylpeää vallankaappausta ja voittoisaa tyranniaa.

Nämä inspiroidut profetian sanat sekä kiistämättömät historialliset tosiasiat ovat **yksimielisiä**. Jumalisesti kirjoitetun sanan pitkälle ulottuvat valonsäteet **paljastivat** Rooman paavinistuimen. Sen muotokuva on maalattu; sen salaisuus on läpäisty, sen ominaispiirteet ja sen teot on piirretty, sen tuhannet peitteet ja harhautukset on revitty auki. Inspiraation säälimätön käsi on sen riisunut, sekä jättänyt sen seisomaan historian lavalle epämuodostuneena ja alastomana: pimeä ilmestys kuilusta - veren tahrima ja Jumalaa pilkkaava - kamppailee sokeana taivaallisen tunnistuksen keskitetyissä valonsäteissä, sen nopeasti lähestyvästä kohtalosta varoittavan myrskyn, sekä salamoiden keskellä.

Luento 4: Johanneksen ennusnäky roominismiin

Kolmella edellisellä luennolla tarkastelimme ensin roominismi POLIITTISTA luonnetta sekä kytköksiä, niin kuin ne ennalta kuvaillaan Danielin profetioissa, ja sen jälkeen sen KIRKOLLISTA luonnetta sekä suhteita, niin kuin ne Paavalin epistoloissa on ennustettu. Meidän on nyt tarkasteltava **näiden kahden ulottuvuuden yhdistelmää**, eli roominismin POLIITTIS-KIRKOLLISIA ominaispiirteitä, niin kuin ne esitetään Johanneksen profetioissa.

Ilmestyskirja, eli ”Jeesuksen Kristuksen Ilmestys” on pitkälle kehittynyt täsmennys kaikkiin toisiin profetioihin. Se antaa Kristuksen kuningaskunnan koko tarinan, esittäen sen sekä sisältä että ulkoa käsin, paljastaen sekä sen poliittisen että kirkollisen historian. Heijastaessaan uskollisesti tulevaisuutta, se antaa keskeisen sijan Rooman vallalle ja luopumukselle. Se kertoo aiheesta yksityiskohtaisesti, sekä esittelee latinalaisen kirkon ja Rooman valtion keskinäiset suhteet käyttäen **komposiittihahmoja** tätä tarkoitusta varten. Hahmoja, joiden yksi osa edustaa roominismin poliittista puolta maallisena hallituksena, ja toinen osa sen uskonnollista puolta kirkollisena systeeminä.

Ilmestyskirja tarjoaa kaksi suurempaa ennusnäkyä roominismista; sen **nousuun** ja **valtakauteen** liittyen luvussa 13, ja **hiipumiseen** sekä **kaatumiseen** liittyen luvuissa 17 – 19. Nämä molemmat ovat **tupla**profetioita. Ensimmäinen on profetia ”pedosta” ja ”väärästä profeetasta”; toinen on profetia ”pedosta” ja ”portosta.” Väärä profeetta toimii ”pedon” puolesta, ja portto ratsastaa ”pedolla.” Molemmissa niistä on kaksi valtaa, jotka ovat selvästi erottuvia, mutta läheisesti toisiinsa kytköksissä. ”Petoa” ja ”väärää profeettaa” ei voida sen enempää sekoittaa kuin erottaakaan toisistaan. Sama koskee ”pedon” ja ”porton” keskinäistä suhdetta. Peto kantaa porttoa koko hänen pitkän, rikoksista ja julmuuksista koostuvan uransa läpi, ja ne molemmat kohtaavat tuhonsa samalla Jumalan vihanmaljojen oikeudenmukaisen tuomion aikakaudella, joka päättää nykyisen aikakauden.

Ennen kuin tarkastelemme näiden ihmeellisten apokalyptisten profetioiden tulkintoja, on tarpeen omistaa muutama hetki DANIELIN ja JOHANNEKSEN profetioiden väliselle **suhteelle**. Koska esittelemme roominismista kertovia profetioita kokonaisuutena, meidän on välttämätöntä jäljittää yksinkertainen mutta keskeinen yhteys juutalaiselle profeetalle Babylonissa Nebukadnetsarin ja Belsatsarin päivinä annetun, ja kristitylle apostolille Patmoksella Domitianuksen päivinä annetun ennusnäyn välillä. Ne paljastavat julmien ja idolatristen pakanavaltojen elinkaaren, joita seuraa ikuinen Jumalan valtakunta – ja ne tekevät tämän hyödyntäen samoja symboleja.

Danielin profetioita sekä Ilmestyskirjaa voidaan pitää yhden profetian kahtena osana; niiden **aihe** on sama, ja **symbolit** ovat samoja. Daniel paljasti **neljä imperiumia** - Johannes **ainoastaan neljännen**, sillä hänen päivinään ensimmäiset kolme olivat jo menneet menojaan. Babylon, Persia ja Kreikka olivat kaatuneet, mutta Rooma paistatteli yhä suuruutensa keskipäivässä, ja sen oli määrä kestää vielä aikakausia, ja hallita jopa omiin päiviimme asti suurta osaa ihmiskunnasta. Siispä Johannekselle näytettiin huomattavan täydellisesti Rooman vallan tulevaisuus. Ilmestyskirja sisältää ihmeellisen ennusnäyn **Rooman paavinistuimen noususta, valtakaudesta, alamäestä ja kaatumisesta** - sekä Jumalan pyhien kärsimyksistä sekä voitoista sen aikana, ja heidän valtaan nousustaan sen jälkeen.

Rooman valtakunta esitellään Danielille ja Johannekselle saman, huomiota herättävän sekä erityisen symbolin avulla: **kymmensarvinen villipeto**. Daniel näki Meedo-Persian valtakunnan **kaksisarvisena oinaana**, jonka toinen sarvi oli toista korkeampi (Dan. 8:3). Kreikan imperiumin hän näki **neljäsarvisena kauriina** (Dan. 8:8-22); ja Rooman imperiumin hän näki **kymmensarvisena villipetona**. Niinpä nämä kolme suurta imperiumia olivat Danielin näyssä **kaksisarvinen**, **neljäsarvinen** ja **kymmensarvinen**. Tämä on huomionarvoista ja helppoa muistaa. Seuraavaksi Danielin kymmensarvinen peto **ilmestyy uudelleen Ilmestyskirjassa**. Tässä meillä on tärkeä kytkös Vanhan testamentin ja Uuden testamentin välillä, sekä vihje Raamatun viimeisen kirjan merkityksestä. Pyrkikäämme selkeyteen tässä asiassa. Neljä petoa edustavat Babylonia, Persiaa, Kreikkaa ja Roomaa. Neljäs on kymmensarvinen. Tämä kymmensarvinen peto ilmestyy uudelleen Ilmestyskirjassa – jumalisesti annettu symboli neljännelle, viimeiselle maalliselle imperiumille. Näet sen Ilmestyskirjan luvuissa 12, 13 ja 17. Vertaillaan nyt näitä tekstejä.

Ensin Daniel luku 7, jae 7: ”*Senjälkeen minä näin tässä näyssä yöllä, ja katso, neljäs peto oli kauhia ja hirmuinen ja sangen väkevä... ja hänellä oli* ***kymmenen sarvea***.” Seuraavaksi Ilmestyskirja luku 12, jae 3: ”*Ja toinen ihme näkyi taivaassa, katso: suuri ruskia lohikärme, jolla oli...* ***kymmenen sarvea***.” Ilmestyskirja luku 13, jae 1: ”*Ja minä näin pedon merestä astuvan ylös, jolla oli…* ***kymmenen sarvea***…” Viimeisenä Ilmestyskirja luku 17, jae 3: ”*Ja minä näin vaimon istuvan verenkarvaisen pedon päällä, ...jolla oli* ***kymmenen sarvea***.”

Yleismaailmallisesti on myönnetty, että tämä neljäs, eli kymmensarvinen peto, edustaa roomalaista imperiumia. Itse enkeli tulkitsee asian siten. Haluan teidän erityisesti huomaavan, että meitä ei ole jätetty **spekuloimaan** näiden symbolien merkitystä, vaan kaikkitietävä Jumala joka on ne valinnut sekä meille antanut, on suvainnut antaa meille niiden oikean **tulkinnan**. Kaikki nämä päänäyt on jumalisesti tulkittu.

Aluksi: mitä tulee näkyyn neliosaisesta kuvapatsaasta, sille annetaan mitä yksityiskohtaisin inspiroitu selitys. Muistat sanat joilla se alkaa: ”*Tämä on uni; nyt me tahdomme kuninkaalle sen* **selityksen** *sanoa*.”

Näyssä neljästä pedosta on selitys joka alkaa näin: ”*Ja hän puhui minun kanssani, ja ilmoitti minulle niiden sanain* **selityksen**.” Näyssä toisesta ja kolmannesta imperiumista, Danielin kirjan luvussa kahdeksan, on seuraava selitys; Daniel sanoo: ”J*a minä kuulin... ihmisen äänen, joka huusi ja sanoi: Gabriel, selitä hänelle tämä näky, että hän* ***ymmärtäis****,”* ja niin edelleen.

Samaa menettelytapaa käytetään Ilmestyskirjassa. Avausnäky seitsemästä kynttilänjalasta on selitetty. Muistatte sanat ”*ne seitsemän kynttiläjalkaa, jotka sinä nähnyt olet, ovat seitsemän seurakuntaa*.” Samaan tapaan näky naisesta, joka istuu seitsenpäisen ja kymmensarvisen pedon selässä luvussa 17, on selitetty – jokainen osa siitä. Tarkastelkaa enkelin sanoja: ”*Minä sanon sinulle vaimon salaisuuden ja pedon salaisuuden, joka häntä kantaa, ja jolla on seitsemän päätä ja kymmenen sarvea.*” Jos haluatte, voitte merkitä Raamattuihinne nämä neljä lausetta enkelien tulkinnoista:

”Peto, jonkas näit”

”...ne kymmenen sarvea, jotkas näit”

”...vedet, jotkas näit”

”Ja vaimo, jonka sinä näit”

Nämä neljä lausetta ovat Ilmestyskirjan avain. Peto, sarvet, vedet ja nainen ovat kaikki **selitetty**; ja niiden selitykset sisältävät, tai kantavat mukanaan, koko Ilmestyskirjan selityksen. Pedon seitsemän päätä on myös selitetty - siten että symboli tulee sidotuksi ROOMAN valtakuntaan. Enkeli nimittäin mainitsee tärkeän, aikaan liittyvän huomion; hän sanoo seitsemästä päästä, että ”*viisi ovat langenneet, ja YKSI ON, ja toinen ei ole vielä tullut*…” Tämän pedon päät ovat siis – kun näky tulee selitetyksi – menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus; viisi olivat menneisyydessä, kuudes oli sillä hetkellä olemassa ja seitsemäs ei ollut vielä tullut. Tämä osoittaa kyseisen vallan Rooman valtakunnaksi. Johanneksen päivinä hallinnutta valtaa symboloi seitsenpäisen pedon kuudes pää. Tämä on varma asia. Ja silloin hallitseva valta olivat Rooman keisarit. Tämä on yhtä lailla varma asia. Siispä Rooman keisareita edusti symbolisen pedon kuudes pää. Varmistaaksemme tämän asian vielä toistamiseen, laittakaa merkille enkeliselityksen loppulause: ”*Ja vaimo, jonka sinä näit, on suuri kaupunki, jolla on valta maan kuningasten ylitse*.” Huomaa sanat ”jolla on valta” (ἡ ἔχουσα βασιλείαν), tai latinaksi ”quæ habet regnum.” Vulgatassa sanat ovat ”Et mulier quam vidisti, est civitas magan, **quæ habet regnum** super reges terræ”: ”*Ja vaimo, jonka sinä näit, on suuri kaupunki, jolla on (tai joka pitelee hallussaan)*

kuningaskuntaa (tai hallitusta) maan kuningasten ylitse.” Suuri kaupunki ”jolla on valta”; ei jolla **oli** valta, tai jolla **tulee olemaan** valta, vaan ”jolla **on valta**” - eli joka tosiasiassa oli hallinnassa tuohon aikaan. Mikä suuri kaupunki hallitsi maan kuningasten yli tuohon aikaan? **Rooma**, eikä mikään muu. Rooma täten on valta, jota tarkoitetaan. Meillä nyt on AVAIN Ilmestyskirjaan; emme ole enää eksyksissä tulkitsemattomien symbolien sekamelskassa. Danielin ja Johanneksen pedot ovat maailmanvaltoja. Kymmensarvinen peto on Rooman valtio. Tämä peto esiintyy Ilmestyskirjassa kolme kertaa, ja enkeli selostaa sitä. Tämä selostettu symboli on avain koko profetiaan.

Ja minä näin pedon merestä astuvan ylös, jolla oli seitsemän päätä ja kymmenen sarvea, ja hänen sarvissansa kymmenen kruunua, ja hänen päissänsä pilkan nimi. Ja peto, jonka minä näin, oli pardin muotoinen, ja hänen jalkansa olivat niinkuin karhun käpälät, ja hänen suunsa oli niinkuin jalopeurain suu; ja lohikärme antoi sille voimansa, ja istuimensa, ja suuren vallan. Ja minä näin yhden hänen päistänsä niinkuin se olis kuoliaaksi haavoitettu ollut, ja hänen kuolemahaavansa parani, ja koko maan piiri ihmetteli sitä petoa, Ja kumarsivat lohikärmettä, joka pedolle voiman antoi. Ja he kumarsivat petoa ja sanoivat: kuka on tämän pedon kaltainen? kuka voi sotia häntä vastaan? Ja hänelle annettiin suu puhua suuria asioita ja pilkkoja, ja hänelle annettiin valta pitää sotaa kaksiviidettäkymmentä kuukautta. Ja hän avasi suunsa pilkkoja puhumaan Jumalaa vastaan, pilkkaamaan hänen nimeänsä, ja hänen majaansa, ja niitä, jotka taivaassa asuvat. Ja hänen sallittiin sotia pyhäin kanssa ja voittaa heitä. Ja hänelle annettiin valta kaikkein sukukuntain päälle, ja kansain, ja kielten, ja pakanain. Ja kaikki, jotka maassa asuvat, kumarsivat häntä, joiden nimet ei ole kirjoitetut Karitsan elämän kirjassa, joka maailman alusta tapettu on.

Pää on kehoa hallitseva voima. Tämän pedon päät edustavat toisiaan seuraavia hallituksia. Pistäkää merkille ”kuolinhaava” seitsemännessä päässä, ja sen ihmeellinen parantuminen; tai kuoliaaksi haavoitetun pään, eli hallituksen virkoaminen. Sitten pistäkää merkille tyrannimaiset ja kammottavat **teot** joita tämä vironnut eli kahdeksas pää tekee. Siitä tulee Jumalan ihmisten suuri ja kamala vihollinen. Roomalainen vihollinen – ei varhaisroomalainen vihollinen, ei pakanakeisari - ei Nero tai Domitianus, mutta joku jolla on myöhäisempi sija: viimeinen sija. Sillä häntä ei kukaan seuraa tuossa maailmanvallassa, sillä ennalta on kerrottu, että hänen tuhonsa on seurausta Kristuksen sekä Hänen kuningaskuntansa ilmestymisestä.

Vertailu tämän roomalaisen, Jumalan ihmisten vihollisen, jota Johannes kuvailee, sekä Danielin ennakoiman ”pienen sarven” välillä, tuo esiin tärkeän tosiasian niiden **identiteetistä**. Ne ovat yksi ja sama. Tarkastelkaa seuraavia kohtia:

1. Danielin näkemä vainoava sarvi on sarvi **Rooman** valtakunnassa; se on roomalainen sarvi. Johanneksen näkemä vainoava pää on **roomalaisen**

pedon pää. Tässä suhteessa ne ovat samanlaisia. Molemmat ovat roomalaisia.

2. Vainoava sarvi kasvaa myöhäisemmässä, eli jakautuneessa Rooman valtakunnassa; se nousee kymmenen **goottilaisen** sarven keskeltä. Johanneksen näkemä vainoava pää myös kasvaa **samasta** Rooman valtakunnan myöhäisemmästä vaiheesta, sillä se **seuraa** seitsemää päätä, ja on **viimeinen**. Kuudennen sanottiin enkelin mukaan olevan olemassa Johanneksen aikana, ja seitsemäs tulisi kestämään vain lyhyen aikaa; se saisi kuolettavan haavan, ja sitten se elpyisi uudessa ja lopullisessa, erityisen tyrannimaisessa sekä vainoavassa muodossa. Danielin ”pieni sarvi” kuuluu myöhäisempään, Rooman valtakunnan kymmensarviseen eli goottilaiseen kauteen; ja Johanneksen näkemä valtakunnan parantunut **pää** kuuluu samaan aikakauteen. Pistäkää tämä asia merkille: niiden **aikakausi** on sama. Tämä on niiden identiteetin toinen merkki.

3. Molemmilla on **suu**. Tämä on erittäin erityinen ja huomattava piirre. Toiset sarvet sekä päät olivat mykkiä, mutta tämä **puhuu**. Vainoavasta roomalaissarvesta luimme Danielilta, että sillä on ”suu”; ja vainoavasta roomalaispäästä luemme Johannekselta, että ”*hänelle annettiin suu*.”

4. Molemmissa tapauksissa tämä suu puhuu samoja asioita. Roomalaisen sarven suusta Daniel sanoo luvussa 7, jae 8: ”*suu joka puhui suuria asioita,*” jae 11: ”*niiden herjaavien sanojen tähden, joita sarvi puhui*,” jae 20: ”*suu, joka suuria asioita puhui*,” jae 25: ”*puhuu sanoja Korkeinta vastaan*.” Johannes sanoo roomalaisesta päästä: ”*Ja sille annettiin suu puhua suuria sanoja ja pilkkapuheita… Ja hän avasi suunsa pilkkoja puhumaan Jumalaa vastaan, pilkkaamaan hänen nimeänsä, ja hänen majaansa, ja niitä, jotka taivaassa asuvat*” (Ilm. 13:6). Sarvi puhuu, pää puhuu: molemmat puhuvat suuria sanoja, molemmat puhuvat pilkkapuheita Jumalaa vastaan. Tämä huomiota herättävä vastaavuus on lisäosoitus niiden identiteetistä. Molemmilla on στόμα λαλοῦν μεγάλα (Dan. 7:8, Ilm. 13:5). Ilmaus on täsmälleen sama Danielin käännöksessä Septuagintassa, sekä Ilmestyskirjassa.

5. **Sarvella** on suuri **ylivalta**. Se vetää pois kolme sarvea, ja näyttää muita suuremmalta (Dan. 7:20). Se käy sotimaan ja voittaa, ja sen suuri ”ylivalta” lopulta viedään pois ja tuhotaan: ”*hänen valtansa otetaan pois*” (Dan. 7:26). Samaan tapaan **päällä** on suuri **ylivalta**: ”*...sen valtaan annettiin kaikki sukukunnat ja kansat ja kielet ja kansanheimot*.” Näitä sanoja ei tule soveltaa niiden tarkoittaman vaikutusalan yli. Siinä vaikutusalassa, tietyn ajanjakson ajan, sarven tai pään valta tulisi olemaan

kaikenkattavaa ja universaalia. Mitä tulee niiden ylivaltaan; ne ovat samanlaisia.

6. Molemmat käyvät **sotaa pyhiä vastaan**: molemmat ovat hirvittäviä Jumalan ihmisten **vainoajia**. Daniel sanoo: ”*Ja minä näin sen sarven sotivan pyhiä vastaan, ja voittavan heidät... Hän puhuu Korkeinta vastaan, ja hävittää Korkeimman pyhät… he annetaan hänen käsiinsä yhdeksi hetkeksi ja monikahdoiksi ajoiksi ja puoleksi ajaksi*.” Johannes sanoo: ”*Ja hänen sallittiin sotia pyhäin kanssa ja voittaa heitä…*” (Ilm. 13:7); ”*...on heidän kanssansa sotiva, ja heitä voittava ja tappava heidät* ” (Ilm. 11:7). Johannes kuvailee tämän sodankäynnin metodit: millä tavalla ja mistä syystä ”pyhät” tai ”Jeesuksen marttyyrit” ”joutuvat kuolemaan” (Ilm. 13:15). Näistä marttyyreista ääni taivaasta sanoo ”*autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästälähin. Jaa, Henki sanoo: heidän pitää lepäämän töistänsä; sillä heidän tekonsa noudattavat heitä*” (Ilm. 14:13). Vainotessaan pyhiä Danielin ”sarvi” ja Johanneksen parantunut ”pää” ovat samanlaisia.
7. Molempien **kesto** on sama. Tämäkin on huomionarvoinen piirre. Vainoavan sarven kesto ilmoitetaan Danielin kirjassa mystisesti ”aika, kaksi aikaa ja puoli aikaa,” tai kolme ja puoli aikaa (Dan. 7:25). Vainoavan pään kestoksi Ilmestyskirjassa ilmoitetaan 42 kuukautta. ”*...hänelle annettiin valta pitää sotaa kaksiviidettäkymmentä kuukautta.*” (Ilm. 13:5). Nämä ovat yksi ja sama ajanjakso. Tämä ilmenee vertailemalla seitsemää jaetta, joissa tämä ajanjakso esiintyy sekä Danielilla että Ilmestyskirjassa. Niissä se on joko 1 260 päivää, 42 kuukautta, tai kolme ja puoli aikaa. 1 260 päivää on 42 kuukautta ja 42 kuukautta on kolme ja puoli vuotta. Mitä nämä symboliset ajanjaksot edustavat on kokonaan toinen kysymys; tässä kohtaa meitä kiinnostaa ainoastaan niiden tunnistaminen. Vainoava sarvi ja vainoava pää ovat kestoltaan täysin samat. Tämä on taas yksi todiste lisää sen todellisuuden samuudesta, jota ne edustavat.
8. Ne **päättyvät samaan tapaan** ja **samaan aikaan**. Tämä täydentää todisteet niiden identiteetistä. Vainoava **sarvi** surmataan tuomiolla paljastuvan Vanhaikäisen ja hänen valtakuntansa kunnia kautta (Dan. 7:9-11, 22). Vainoava **pää** surmataan tuomiolla paljastuvan ”kuningasten Kuninkaan ja herrain Herran” toimesta, kun Hän polkee kaikkivaltiaan Jumalan vihan viinikuurnaa. Tuomio on sama (Ilm. 19:11, 20).

”Pieni sarvi” ja parantunut ”pää” ovat täten samoja sijainniltaan, ajaltaan, luonteeltaan, auktoriteetiltaan, vainovalta toiminnaltaan, kestoltaan ja kohtaloltaan. Ne nousevat samasta pisteestä, ne kestävät saman ajanjakson ajan,

ne tekevät samoja tekoja, ne tulevat päätökseensä samalla hetkellä ja samassa Kristuksen sekä Hänen valtakuntansa kunnian ilmestyksessä. Ne eivät voi ennalta kuvailla **kahta**, näissä kaikissa suhteissa absoluuttisesti samanlaista valtaa; vaan **yhtä ja samaa**. Jopa Rooman kirkko myöntää niiden identiteetin. Se opettaa, että molemmat ovat symboleja samalle suurelle vainoavalle vallalle.

Tie on nyt auki näiden profetioiden **tulkinnan** tarkastelulle. Se on todellakin jo määritelty tämän tunnistamisen kautta. Danielin pieni sarvi kuvailee ennalta - kuten olemme jo aikaisemmin todistaneet - Rooman paavinistuinta. Siispä samoin tekee myös tämä parantunut pää. Tutkimme nopeasti **todisteita** jotka tukevat tätä johtopäätöstä, mutta koska olemme jo hahmotelleet sen historian, meidän ei ole tarpeen viipyä pitkään näissä eri kohdissa. Ottakaamme profeetalliset piirteet siinä järjestyksessä kuin olemme ne jo esittäneet, pohtien ensin faktoja **nousuun** liittyen, sitten kyseessä olevan vallan **hallintakauteen** liittyen.

Ensimmäisenä siis sen **nousu:** Ennustettu pää nousee **Rooman** valtakunnasta. Se on siis roomalainen. Niin on paavinistuinkin. Olemme kutsuneet systeemiä, jonka päänä paavi on, roominismiksi, koska sen istuimena on seitsemän vuoren kaupunki.

Toiseksi; ennustettu vainoava valta kasvaa Rooman historian toisesta vaiheesta. Se on vanhan, **henkiin heränneen** imperiumin seitsemäs tai viimeinen pää. Tämä on täsmälleen paavinistuimen sijainti. Paavijärjestelmä kuuluu Rooman imperiumin toiseen, eli kristilliseen vaiheeseen. Se kasvoi goottisarvien eli kuningaskuntien keskeltä. Se oli haavoitetun vallan **parantuminen**. Kun pakanaimperiumi syrjäytettiin, paavi nousi sen tilalle. Ensin keisarit hallitsivat Roomassa; sitten paavit. Gootit kukistivat Rooman valtakunnan viidennellä vuosisadalla; Romulus Augustulus luopui keisarillisesta arvonimestä 476 jKr. Tämä oli seitsemännen pään ”kuolinhaava.” Tuosta päivästä eteenpäin paavinistuin kasvoi vapaasti; se kasvoi goottisarvien, eli kuningaskuntien keskellä. Huomatkaa tämä piirre: paavijärjestelmä kuuluu Rooman valtakunnan toiseen eli kristilliseen vaiheeseen. Se oli sarvi goottisarvien keskellä. Se oli parantunut pää. Keisarien valta eli jälleen paavien universaalissa ylivallassa.

Paavinistuin oli aloittaessaan pieni, mutta se kasvoi suureen ylivaltaan. Se käytti yhtä suurta vaikutusvaltaa kuin keisarit joita se seurasi. Koko Eurooppa alistui sen hallintaan. Se myös väitti, ja yhä väittää, omaavansa vallan ilman kilpailijoita tai rajoituksia. Hallam, kuten jo aikaisemmin olemme kertoneet, toteaa 1200-luvusta, paavin vallan iltapäivästä: **”Rooma inspiroi tällä aikakaudella kaikkia muinaisen nimensä kauhuja. Vielä kerran hän oli maailman rakastajatar, ja kuninkaat olivat hänen vasallejaan.”**[14] Muista paavien ottama ylväs titteli:

14 HALLAM: ”History of the Middle Ages,” Fourth Edit., p. 368.

rector orbis – maailman hallitsija. Tässäkin suhteessa paavinistuin täyttää profetian.

Tarkastelkaa **seuraavaksi** tuota erityislaatuista piirrettä sekä Danielin kirjassa että Ilmestyskirjassa: vallan **suu**. Sekä Danielin sarvella, että Johanneksen päällä on suu, στόμα λαλοῦν μεγάλα – ”suu, joka puhui suuria asioita.” Tämä piirre täyttyy mahtavasti paaveissa. Mikä suu tuolla latinalaisella hallitsijalla onkaan! Mikä puhuja! Mikä opettaja! Mikä pauhaaja! Kuinka hän onkaan paisuttanut ja korostanut itseään, sekä erottanut yhteydestään ja asettanut kirkonkiroukseen kaikki, jotka häntä ovat vastustaneet? Onko maailma koskaan nähnyt hänen vertaistaan tässä suhteessa? Kaikki goottikuninkaat olivat hänen nöyriä palvelijoitaan. Hän oli omien sanojensa mukaan, ja yhä on, Kristuksen edustaja, Jumalan edustaja, maailman hallitsija; varustettuna kaikilla Kristuksen voimilla taivaassa, maanpäällä sekä helvetissä. Hän on erehtymätön; hänen dekreettinsä eivät ole korjattavissa. Suu todellakin kuuluu hänelle - suu, joka puhuu suuria asioita!

Huomatkaa **kolmanneksi** hänen **sotimisensa** pyhiä vastaan. Ilmestyskirjasta luemme: ”*Ja hänen sallittiin sotia pyhäin kanssa ja voittaa heitä*.” En tässä kohtaa aio tehdä enempää kuin ainoastaan muistuttaa teitä siitä, että niin kamalasti kuin pyhät kärsivätkin keisareiden alla pakanallisessa Roomassa, he kärsivät paljon pahemmin ja paljon pidempään paavillisen Rooman alla. Anna albigenssien, valdolaisten, hussilaisten ja lollardien massamurhaamisen, sekä massamurhien Hollannissa ja Alankomaissa, Pärttylinyön verilöylyn ja massamurhan Irlannissa vuonna 1641, sekä Inkvisition kidutusten, ja joka puolilla Eurooppaa kaikissa maissa roihunneiden rovioiden puhua todisteena tämän profetian täyttymisestä. Kyllä; paavi on käynyt sotaa pyhiä vastaan ja voittanut heidät sekä hävittänyt heitä, ja hän olisi täydellisesti murskannut ja tuhonnut heidät ilman Jumalan ylläpitävää kättä sekä elvyttävää voimaa. Pitkitetyssä, julmassa ja universaalissa pyhien vainossaan paavinistuin on täyttänyt tämän surullisen profetian.

Huomatkaa **neljänneksi** tämän vainoavan vallan ennustettu **kesto**. Daniel ilmoittaa sen kestoksi mystisesti kolme ja puoli aikaa; Johannes 42 kuukautta. Profetian symbolinen luonne sekä aiheen laajuus kieltävät meitä ymmärtämästä näitä aikoja **kirjaimellisesti**. Aivan kuten peto on symbolinen ja sen eri osat ovat symbolisia, niin myös ajankesto sen vainoavalle päälle on symbolinen.

Löydät tämän ajankeston mainittuna yhteensä seitsemän kertaa Danielin kirjassa sekä Ilmestyskirjassa, ja sitä kutsutaan joko 1 260:ksi päiväksi, 42:ksi kuukaudeksi tai kolmeksi ja puoleksi ”ajaksi.” Nämä ovat, kuten olemme jo sanoneet, sama ajanjakso. Laske itse, ja huomaat että asia on näin. Sekä **lain** kirjoissa että **profetioissa** päivää käytetään symbolina vuodelle. Mooses,

Hesekiel ja Daniel käyttivät sitä niin. Danielin 70 viikkoa, eli 490 päivää Messiaan tuloon, täyttyivät 490:ssä vuodessa; ts. ne täyttyivät vuosi päivää kohti -mittakaavassa. Tässä mittakaavassa 42 kuukautta, eli 1 260 päivää, on 1 260 vuotta. Siksi kysymmekin: Onko paavinistuin kestänyt tämän ajanjakson? Historiallisten tosiasioiden tutkiminen osoittaa, että se on. Sen noususta 500-luvulla keisari Jusitinianuksen määräyksen seurauksena - kun hän teki Rooman piispasta kaikkien kristillisten kirkkojen pään vuonna 533 – 1 260 vuotta eteenpäin tuo meidät vuoteen 1793; valtavan paavillisen syrjäytyksen hetkeen **Ranskan vallankumouksessa**. Tämä on erittäin tärkeä tosiasia. Pistäkää se tarkasti muistiin. Tähän lisäämme lisäksi sen tosiasian, että edelliselle analogisesta keisari Fokasin määräyksestä - joka vahvisti paavin johtoaseman kristikunnan yli vuonna 607 – 1 260 vuotta eteenpäin tuo meidät vuoteen 1866-7, joka on alkuperäinen päivämäärä hiljattain tapahtuneelle, huomattavalle paavilaisten hallitusten syrjäyttämiselle, joka kulminoitui paavin maallisen vallan menetykseen vuonna 1870. Sinä vuonna paavinistuin oletti omaavansa korkeimman aseman jota se koskaan voisi saada, nimittäin erehtymättömyyden, ja se menetti maallisen ylivaltansa, jota se oli pitänyt hallussaan jo yli tuhat vuotta. Niinpä ennustettu ajankesto on täytetty. Mitä todistusaineistoa tämä onkaan! Paavinistuin on täyttänyt profetian; ei vain maantieteelliseltä ja historialliselta sijainniltaan, moraaliselta luonteeltaan, poliittiselta vallaltaan, herjaavilta oletuksiltaan, tyrannimaiselta uraltaan, mutta myös **kronologisesti** – mitä tulee sen nousuun, kestoon ja alamäkeen syrjäytymisensä kriisissä.

Olemme jo ohjanneet huomionne siihen tosiasiaan, että paavinistuin on **monitahoinen valta**, ja tarvitsee esittämiseensä **monitahoisia symboleja**. Se on sekä **sekulaarinen** että **kirkollinen** valta; ja kirkollinen valta on röyhkeästi olettanut oikeudekseen luoda sekulaarisen vallan, tai sulkea sen jumalisen auktoriteettinsa sisään. Lisäksi se on valjastanut sekulaarisen vallan energiat omien epäpyhien päämääriensä tavoitteluun.

Ilmestyskirjan luku 13 esittää nämä molemmat organisaatiot ”petoina.” Yksi esitellään **kymmensarvisena** ja toinen **kaksisarvisena** petona. Edellinen nousee, aivan kuten Danielin pedot, **merestä**. Jälkimmäinen nousee **maasta**. Yksi nousee myrskyssä, toinen tyyneydessä. Ristituulet ja puuskat ovat läsnä toisen syntymässä; toinen kasvaa hiljaa alhaalta, maantasolta, kuin murattikasvi tai myrkyllinen rikkaruoho. Yhden kymmenen sarvea ovat vahvat rautavaltakunnat; toisen kaksi sarvea ovat lempeät ja lampaan kaltaiset. Kaksi petoa seisovat rinnakkain; ne toimivat kaikessa yhdessä. Maasta syntynyt peto on merestä syntyneen pedon ”profeetta”; se on ”väärä profeetta.” Hän painostaa alistumaan sekulaarivallalle, etenkin sen uudelle päälle - sille, joka on saanut kuolinhaavan ja **parantunut**. Hän vakiinnuttaa tuon pään idolatrisen palvonnan, eli alistumisen sen jumaliselle auktoriteetille. Hän ”käyttää” kaikkea kymmensarvisen pedon

valtaa sodassaan Jumalan pyhiä ja palvelijoita vastaan. Hän tekee petollisia ihmeitä ja saa aikaan valheellisia merkkejä; hän saa jopa **tulenkin** lankeamaan maahan, Herran profeetoiden **imitointina** - eli hän saa **tuomion** lankeamaan vastustajiensa päälle. Hän käyttää työkalunaan ehtoollisyhteydestä erottamista – taivaallisen auktoriteetin asetta – ja heiluttaa sitä kamalin seurauksin. Hän asettaa valtakuntia interdiktien alle, ja kansakuntia kirkonkiroukseen. Hän tekee idolatriasta pakollista, ja toimittaa kaikki kieltäytyjät sekulaarisen kouran käsiin, jotta heidät voidaan **tuomita kuolemaan**. Hän kieltää kaiken kanssakäymisen ”harhaoppisten” kanssa; kaiken kaupankäynnin sekä kommunikoinnin heidän kanssaan. **Hän ei salli kenenkään ostavan heiltä, tai kenenkään myyvän heille.** Hän laittaa käytäntöön järjestelmän jota nykyään kutsutaan ”**boikotoinniksi**”; vainojärjestelmän, jota paavillinen papisto käytteli vapaasti keskiajalla, ja jota se yhä käyttää, kuten tiedämme, tietyissä paavilaisissa maissa.

Voitaisiinko luopiollisen Rooman valtakunnan poliittisen sekä kirkollisen vallan keskinäisiä suhteita edes kuvailla paremmin, kuin näillä ihmeellisillä symboleilla? **Monarkia** ja **papisto** ovat läheisessä ja rikollisessa suhteessa; papisto voitelee monarkian ja tarjoilee sekä käyttää sitä. Yhdessä ne hallitsevat, ja yhdessä ne vainoavat. Yksikään symboli ei voi esittää kaikkea; yksikään vertauskuva ei voi vastata kaikissa suhteissa kuvaamaansa todellisuutta. On eittämättä riittävää, jos pääpiirteet sekä tärkeimmät kytkökset esitellään symbolissa - tai heijastetaan vertauskuvassa. Juuri näin on tehty apokalyptisessa profetiassa. Katso tosiasioita. Paavinistuin on ollut poliittinen valta yli tuhat vuotta. Rooman paavit ovat olleet sekulaarisia **monarkkeja**. He ovat hallinneet alueita, perineet veroja, asettaneet lakeja, omistaneet armeijoita, aloittaneet sotia. Paavilainen monarkia on ollut jo vuosikausia **keskeinen osa Rooman valtakuntaa**. Paavinistuin on myös ollut **papillinen valta**, ja se on sitä yhä. Vaikka sen maallinen hallinto on kaatunut, hengellinen säilyy yhä. Lisäksi paavilla on alaisuudessaan laaja **papillinen organisaatio**, joka käsittää noin **tuhat piispaa ja puoli miljoonaa pappia**. Tämä organisaatio hallitsee **200:n miljoonan** ihmisen vakaumuksia sekä toimia, yli kolmessakymmenessä valtiossa. Jos paras symboli esittämään Rooman **valtakuntaa** hallitsijoineen on kymmensarvinen peto, niin mikä sen parempi symboli esittämään paavilaista **hierarkiaa** kuin kaksisarvinen peto, jonka sarvet ovat kuin lampaan, mutta ääni on lohikäärmeen? Ja mikä olisi sen parempi nimi tuolle hierarkialle, kuin ”väärä profeetta”? Eikö se väitäkin kertovansa viestejä taivaasta? Ja aivan kuten Mooses ja Elias kutsuivat alas Jumalan tuomion tulen Israelin vihollisten päälle; eikö tämä hierarkia tuonut alas kerta toisensa jälkeen - arvioiden mukaan miljoonittain - Jumalan tuomioita niiden päälle, jotka vastustivat sen tahtoa, olivatpa he yksilöitä tai kansakuntia? Eikö tämä olekin ollut yksi sen järisyttävimmistä ja vastustamattomimmista aseista? Lue keskiajan historiaa, sekä 1500-luvun

historiaa. Mikä valtio Euroopassa ei olisi ollut aika ajoin paavillisen interdiktin alla, ja pakotettuna tällä tavoin alistumaan Rooman pontiffin päätöksiin? Ja eikö sen papisto ole myös ollut kokonaisvaltaisen idolatrian ja vainojärjestelmän alkuunpanija, sekä liikkeelle laittaja? Eikö se olekin **hyödyntänyt valtiovaltaa** idolatrian edistämisessä, ja julmasti vainonnut kuoliaaksi miljoonia uskovaisia, jotka eivät ole notkistaneet polveaan modernille Baalille? Kaikissa näissä asioissa historia vastaa profetiaa liiankin hyvin. Syvyys syvyydelle huutaa, ja inspiraation sanoista otetaan vaari, kun ne kaikuvat sukupolvien kokemuksissa. Profeettojen äänet palaavat ukkosen jylinän lailla aikakausien läpi, todistuksena siitä että Jumala on puhunut - värähdellen ympäri maailmaa.

Kun nyt olemme nopeasti tutkineet Johanneksen profetiaa paavillisen vallan nousuun ja hallintakauteen liittyen, meidän on seuraavaksi luotava silmäys hänen ennustukseensa sen **kaatumisesta ja syrjäytymisestä**. Löydät ne Ilmestyskirjan luvuista 17 – 19. Aikamme ei riitä lukemaan näitä kappaleita nyt. Ne ovat epäilemättä sinulle tuttuja, ja niitä on hyvä opiskella huolellisesti sekä perusteellisesti. Ne sisältävät toisen monitahoisen, eli tuplaprofetian roominismiin liittyen: ”suuren Babylonin” ura ja tuomio.

Tässä profetiassa Johannes kuvailee Rooman valtakuntaa edustavan kymmensarvisen PEDON kantamassa mystistä NAISTA, pukeutuneena helakanpunaiseen ja purppuraan, ja koristeltuna kullalla ja jalokivillä sekä helmillä. Portto, joka on maan porttojen ja kauhistuksien äiti, kuninkaiden rakastajatar, pyhien julma vainoaja; juovuksissa, mutta ei viinistä, vaan pyhien sekä Jeesuksen marttyyrien verestä. Mikä näky! Mikä profetia!

Muistatteko enkelin selityksen tästä näystä: ”*Ja vaimo, jonka sinä näit, on suuri kaupunki, jolla on valta maan kuningasten ylitse.*” Osoitimme ilman vastaväitteiden sijaa, että tuo kaupunki on Rooma. Rooministit itse myöntävät, että suuri Babylon tarkoittaa Roomaa. Kardinaali Bellarmine sanoo että ”**Ilmestyskirjassa nimi Babylon merkitsee Roomaa.**” Kardinaali Baronius myöntää että ”**kaikki ihmiset tunnustavat, että Johanneksen Ilmestyskirjassa nimellä Babylon viitataan Roomaan**.” Bossuet havainnoi että ”**piirteet ovat niin tarkat, että on helppoa löytää Rooma Babylonin hahmon alta**” (Rome sous la figure de Babylone). Mutta samalla kun he myöntävät että seitsemän vuoren päälle istutettu suuri Babylon tarkoittaa Roomaa, paavilaiset tulkitsijat vakuuttavat, että se tarkoittaa **pakanallista** Roomaa, ei kristillistä Roomaa; keisarien Roomaa, ei paavien Roomaa. Kommentoidaksemme tätä: me **ensin** vastaamme, että porton otsaan on kirjoitettu nimi ”**salaisuus**,” eikä pakanallinen Rooma ollut mikään salaisuus. Pakanallisen Rooman todellinen luonne ei ollut koskaan peitossa. Toisaalta kristillinen Rooma on ”salaisuus” - se ei ole sitä miltä se näyttää - tunnustuksessaan se on jumalinen, luonteeltaan se on satanistinen.

Toiseksi toteamme, että Ilmestyskirjassa tuodaan esiin tarkoituksellinen kontrasti kahden kaupungin, eli Babylonin ja Jerusalemin välillä, mitä paavilaiset tulkitsijat eivät huomioi. Ilmestyskirjassa Babylon on kaupunki ja portto; Jerusalem on samassa kirjassa kaupunki ja morsian. Edellinen on maallisten kuninkaiden korruptoitunut kumppani, jälkimmäinen on taivaallisen Kuninkaan siveä morsian. Lisäksi jälkimmäinen on **Kirkko**; siispä ei edellinenkään ole mikään tavallinen pakanametropoli. Kontrasti on kirkon ja kirkon välillä; uskollisen Kirkon ja luopiokirkon.

Kolmanneksi osoitamme sitä tosiasiaa, että Ilmestyskirjan luvussa 18 kuvailtu tuomio tulee Babylonin päälle **kun hänen syntinsä ulottuvat taivaaseen asti** – ts. hänen uransa synkimmässä pisteessä. Mutta kun Alarik tuhosi Rooman 410 jKr., tuo kaupunki oli parantanut tapojaan. Siitä oli tullut kristillinen, ja se oli sillä hetkellä puhdistettuna pakanallisten idolien palvonnasta. Se ei myöskään ollut uponnut paavillisiin syvyyksiin. Rooma ei saavuttanut laittomuutensa äärimmäistä huippua 400-luvulla. Kaupungin valtaus Alarikin sotilaiden toimesta, kun se ei ollut sen enempää pakanallinen kuin paavillinenkaan, ei voinut olla tässä ennalta kerrottu tuomio.

Neljänneksi osoitamme siihen tosiasiaan, että Babylonin tuho Ilmestyskirjassa on **täydellinen ja lopullinen**; kuin suuri ”myllynkivi” hänet heitetään syvyyteen – tästä ei ole enää virkoamista. Tämä ei voi viitata pelkkään Rooman polttamiseen vuonna 410, sillä sitä seurasi nopeasti koko kaupungin täydellinen restaurointi. Kun Ilmestyskirjan luvussa 18 kuvailtu Babylon tuhoutuu, savu sen tulesta nousee ikuisesti; sitä ei enää lainkaan löydetä.

Viidenneksi osoitamme siihen tosiasiaan, että Babylonin tuhon toteuttavat **aikaisemmin sen alaisuudessa olleet sarvet eli hallitukset**. Me kaikki myönnämme, että gootit tuhosivat muinaisen Rooman, mutta gootit eivät olleet sitä ennen Rooman vallan alla. Goottivaltiot eivät ensin kuuliaisena alistuneet Roomalle, sitten sysänneet sitä syrjään, ja sitten repineet, polkeneet sekä tuhonneet sitä. Kaiken tämän nämä valtiot kuitenkin tekivät paavillisen Rooman yhteydessä. Vuosisatoja ne olivat sen siirreltävissä; sitten ne sysäsivät sen syrjään. Katso Ranskan vallankumousta, ja katso Ranskan toimia. Katso Italiaa vuonna 1870. Katso mantereelle tänä päivänä.

Kuudenneksi ositamme siihen tosiasiaan, että ennalta kerrottua Babylonin tuhoa seuraa välittömästi ”Karitsan hääjuhla.” Tämä kerrotaan ennalta selvästi Ilmestyskirjan luvussa 19. Mutta tuo tapahtuma ei seurannut Alarikin suorittamaa Rooman kaappausta. Alarik valtasi Rooman viisitoista vuosisataa sitten, mutta Karitsan hääjuhla on edelleen tulevaisuudessa. Tämä täydellisesti kumoaa väitteen, että Alarikin suorittama Rooman tuho olisi tarkoitettu tuomio, tai että suuri Babylon edustaisi **pakanallista** Roomaa. Ja koska suuri Babylon ei

edusta pakanallista Roomaa, sen on edustettava paavillista Roomaa. Muita vaihtoehtoja ei ole.

Nyt loppuyhteenvetona: lukekaa tämä ihmeellinen profetia liittyen ”suureen Babyloniin,” **historian kirkkaassa ja kaiken paljastavassa valossa**. Kysyn teistä niiltä, jotka olette lukeneet historiaa viimeisen kahdeksantoista vuosisadan ajalta: Eikö kristillisestä Roomasta tullutkin portto? Eikö paavillinen Rooma liittoutunutkin maailman kuninkaiden kanssa? Eikö se hehkuttanutkin itseään kuningattarena, ja kutsunut itseään Maailman Rakastajattareksi? Eikö se ratsastanutkin pedon ruumiilla, eli neljännellä valtakunnalla, ja hallinnut sen toimia vuosisatojen ajan? Eikö paavillinen Rooma vaatettanutkin itseään purppuraan sekä helakanpunaiseen, koristellen itseään kullalla, jalokivillä ja helmillä? Eikö tämä ole yhä sen asu? Me vetoamme tosiasioihin. Mene kirkkoihin ja näe. Katso pappeja, katso kardinaaleja, katso paaveja, katso purppuraviittoja joita he käyttävät, katso helakanpunaisia kaapuja; näe upotetut jalokivet, katso ylellisiä palatseja joissa he elävät, katso 11 000:ta salia ja huonetta Vatikaanissa, sekä sinne kerättyä rajatonta vaurautta ja loistoa, katso upeita spektaakkeleja Rooman Pietarinkirkossa, jättäen varjoonsa jopa kuninkaallisen upeuden. Mene ja näe nämä asiat - tai lue heidän todistuksensa niistä niiltä, jotka ovat ne nähneet. Häpeämättömänä Rooma pukee ylleen juuri samat varusteet; samat sävyt ja värit, jotka inspiroidun profetian sivuilla kuvaillaan. Tunnistat porton hänen vaatetuksestaan yhtä varmasti kuin nimestä, jota hän otsallaan kantaa.

Mutta mitä tulee kaikkein synkimpään piirteeseen: Eikö Rooman kirkko olekin juonut mitä runsaimmissa määrin pyhien ja marttyyrien **verta**? Me vetoamme tosiasioihin. Mitäpä albigensseistä 1200-luvulla? Mitäpä valdolaisista 1200-luvulta Cromwellin ja kansainyhteisön aikoihin asti? Ethän ole unohtanut Miltonin runoa heistä, noita ikimuistoisia säkeitä? Ja mitäpä protestanttien vainoista Ranskassa - noista kamalista vainoista, joita armottomasti jatkettiin yli 300 vuotta? Mitäpä Pärttylinyön verilöylystä, ja Nantin asetuksen kumoamisesta? Mitäpä Smithfieldin paloista? Mitäpä kamalasta Inkvisitiosta?

Minäpä vien teidät Inkvisitioon. Saatte astua sen hämyisille käytäville, saatte kävellä sen pimeillä kujilla, saatte seistä sen helvetillisissä kidutuskammioissa, saatte kuulla sen uhrien itkua, ja saatte kuula heidän omia sanojaan. Mitä tuskia onkaan kärsitty näissä ankeissa holveissa, joita yksikään ihmissilmä ei ole nähnyt, lukuun ottamatta pirullisia inkvisiittoreita! Mitä itkuja onkaan itketty tässä kolkossa paikassa, joka ei ole koskaan saavuttanut avointa maailmaa jossa me elämme. Lukitut ovet sulkivat ne sisäänsä, kiviseinät tukahduttivat ne. Mikään ääni ei karannut, ei edes heikko ja kaukainen vaikerrus. Mutta aina silloin tällöin uhri löysi vapauteen; yksi toisensa jälkeen on tullut esiin

kidutuskammiosta kalpeana ja vavisten, rampana sekä silvottuna, kertoakseen asioista, joita he kokivat pyhien inkvisiittoreiden käsissä. Kutsumme joitakin heistä todistajiksi.

Tämä kirja on **Limborchin** ”History of the Inquisition” *(suomeksi: Inkvisition historia t. Pikkulammas)*. Se kertoo tarinan sen alkuhetkistä 700 vuotta sitten, sekä sen vakiinnuttamisesta ja kehittymisestä Ranskassa, Espanjassa, Italiassa, Portugalissa, Puolassa, Sisiliassa, Sardiniassa, Saksassa, Hollannissa sekä muualla maailmassa. Se kuvailee sen toimeenpanijoita sekä menetelmiä; sen pastoreita, avustajia, notaareita, tuomareita sekä muita virkamiehiä. Se kuvailee inkvisiittoreiden valtaa ja heidän toimintatapojaan. Se paljastaa heidän kammotun tuomioistuimensa, avaa heidän verentahriman kirjanpitonsa, kuvailee heidän tyrmänsä, salaiset kidutukset joita he harjoittivat - äärimmäiset, armottomat, lieventämättömät kidutukset - sekä lisäksi julkiset, niin sanotut ”uskon teot,” eli harhaoppisten roviolla polttamiset. Mikä todistus! Mikä tyrannian ja sietämättömän tuskan maailma tiivistettynä yhteen sanaan: **Inkvisitio**! Omatunnon tyranniaa! Ihmiset Jeesuksen Kristuksen nimessä venyttämässä, sitomassa, rampauttamassa ja ruhjomassa kanssaihmisiään, pakottaakseen heitä kutsumaan valoa pimeydeksi ja pimeyttä valoksi; kutsumaan Kristuksen evankeliumia valeeksi ja saatanan valetta totuudeksi, tunnustamaan että väärä on oikein sekä myöntämään että oikein on väärin, kumartumaan alas miehen eteen ja palvomaan häntä Jumalana, kutsumaan Kristuksen opetuksia harhaopiksi ja antikristuksen oppeja jumalaisiksi! Järisyttävä oli tuon kammottavan tuomioistuimen valta. Espanjassa ja Portugalissa se murskasi reformaation täysin. Mitkään salaisuudet eivät pysyneet salassa inkvisiittoreilta. Yleensä satoja ihmisiä pidätettiin yhdessä päivässä, ja heidän kiduttamisensa seurauksena saadut tiedot johtivat tuhansiin uusiin pidätyksiin.

Vankilat, luostarit, jopa yksityisomistuksessa olleet talot oli sullottu täyteen uhreja; inkvisitiosellit täytettiin ja tyhjennettiin kerta toisensa jälkeen. Sen kidutuskammio oli helvetti. Mitä sietämättömämpiä laitteita käytettiin jopa hentoisten naisten raajojen sijoiltaan laittamiseen. Tuhansia poltettiin roviolla. Evankeliumille laitettiin kapula suuhun ja se murskattiin, ja Kristus itse Hänen jäsentensä muodossa, altistettiin tuskille toisessa Golgatassa.

Katsokaamme Espanjan Inkvisition kauhukammioon. ”Kidutusten paikka,” sanoo espanjalainen historioitsija, jota Limborch lainaa sivulla 217, ”Espanjan Inkvisition kidutusten paikka on yleensä maan alla ja erittäin pimeä huone, jonka sisälle mennään usean oven läpi. Sen sisälle on järjestetty tuomioistuin jossa inkvisiittori, valvoja ja sihteeri istuvat. Kun kynttilät on sytytetty ja kidutusta odottava henkilö tuotu sisään, häntä odottava pyöveli astuu esiin tehden häkellyttävän ja kammottavan vaikutuksen. Hän on kietoutunut kauttaaltaan

mustaan pellavavaatteeseen, joka on tiukasti vartalon ympärillä. Hänen pää ja kasvot on peitetty pitkällä mustalla hupulla, johon on tehty vain kaksi pientä näköaukkoa. Kaiken tämän tarkoituksena on lietsoa lisää kauhua surkean raasun mielessä sekä kehossa, kun hän näkee itsensä kidutettavana jonkun sellaisen käsissä, joka näyttää aivan paholaiselta."

Limborch lainaa Julius Clarusta muiden kirjailijoiden ohella, jotka kertovat kidutuksen eri asteista. Niitä on useita, ja niihin sisältyy muun muassa seuraavat:

1. Kidutuksella uhkailu.
2. Vienti paikkaan jossa kidutetaan.
3. Riisuminen ja sitominen.
4. Piinapenkkiin nostaminen.
5. Jotain mitä kutsuttiin "squassaatioksi" (*Uhrin kädet sidotaan selän taakse, ja hänet nostetaan kainaloiden alle sidotun köyden avulla kattoon roikkumaan. Sitten jalkoihin sidotaan paino, jota heitetään. t. Pikkulammas*).

Tämä oli kidutusta vinssiä hyödyntäen. Lisäksi oli kidutusta **tulella:** jalkapohjia poltettiin palavilla hiilillä täytetyillä kattiloilla. Sitten oli kidutusta piinapenkissä, sekä toisella instrumentilla, jota espanjalaiset kutsuivat nimellä "**escalero**". Sitten oli pellavapussi joka työnnettiin kurkkuun, ja siihen kaadettiin vettä; rautainen **kuutio,** joka työnnettiin jalkateriin ruuveilla, sekä **kartioita**, jotka asetettiin ristikkäin sormien väliin ja painettiin niitä vasten sietämätöntä tuskaa aiheuttaen; kidutusta **nyöreillä**, joita sidottiin tiukasti eri kehonosien ympärille, niin että ne leikkasivat ihoa. Laitteita, joihin kärsivä asetettiin pää alaspäin - ja lisäksi punaiseksi kuumennettuja rautoja, jotka asetettiin rintakehää ja kylkiä vasten, kunnes ne polttivat tiensä läpi luuhun asti.

Tässä, sivulla 219, on kirjaus uhrien riisumisesta; kuinka miehet ja naiset valmisteltiin kidutukseen. Pyhät inkvisiittorit riisuivat heiltä kaikki vaatteet, ja pukivat heidät lyhyisiin pellava-alusvaatteisiin, niin että loppukeho jäi paljaaksi kidutukselle. Tässä, sivulla 221, on Isaac Orobion kertomus kärsimyksistään heidän käsissä. Alkuillasta hänet vietiin inkvisiittoreiden kidutuspaikkaan. Se oli suuri maanalainen huone – holvattu, ja seinät mustien kankaiden peitossa. Seinille oli kiinnitetty kynttilöitä, ja koko huone oli valaistu niillä. Huoneen päädyssä oli suljettu tila, ikään kuin komero, jonne inkvisiittori ja notaari asettivat pöytänsä. Hänestä koko paikka vaikutti kuolemankartanolta; kaikki vaikutti karmivalta ja kamalalta. Sitten inkvisiittori nuhteli häntä ja käski tunnustamaan totuuden ennen kuin kidutus alkoi. Kun hän vastasi kertoneensa totuuden, inkvisiittori esitti painavan vastalauseensa ja sanoi, että koska hän oli niin itsepäisen halukas kärsimään kidutusta, **pyhä kanslia oli asiassa viaton** (mitä erinomaista tekopyhyyttä), siinäkin tapauksessa että hän sattuisi jopa

kuolemaan sen keskellä. Sanottuaan tämän, hänen ylleen vedettiin pellavavaate, joka sidottiin niin tiukasti hänen kehonsa ympärille, että se melkein puristi hänet kuoliaaksi. Kun hän oli kuolemaisillaan, he välittömästi höllensivät vaatetta. Kun hän alkoi jälleen hengittää, äkillinen muutos aiheutti hänelle mitä kamalimmat tuskat ja kivut. Kun hän oli toipunut tästä kidutuksesta, sama nuhteleva kuulustelu toistettiin, jotta hän tunnustaisi totuuden lisäkidutusten estämiseksi. Kun hän toisti kieltävän vastauksensa, he sitoivat hänen peukalonsa ohuilla nyöreillä niin tiukasti, että niiden päät turposivat, ja lopulta veri purskahti ulos kynsien alta. Tämän jälkeen hänet asetettiin selkä seinää vasten penkille. Seinälle oli kiinnitetty rautaisia vinssejä, joiden läpi kulki köysiä, ja ne kiedottiin hänen käsivarsien sekä säärten ympärille useista kohdista. Pyöveli, kiristäen köysiä väkivaltaisesti, kiinnitti hänet niiden avulla seinälle. Hänen käsivarret ja jalat, ja etenkin sormet ja varpaat olivat niin tiukasti sidottu, että hän oli niin kamalissa tuskissa, että hänestä tuntui kuin hän olisi ollut tulessa.

Tämän jälkeen seurasi uusi kidutus. Siinä käytettiin instrumenttia, joka näytti kuin pieniltä tikapuilta; siinä oli kaksi pystypuuta ja viisi poikittaista puuta, jotka oli teroitettu edestä. Kiduttaja asetti instrumentin häntä vasten, ja yhdellä liikkeellä hän iski sen suurella voimalla vasten hänen molempia sääriään, niin että hän sai niihin viisi voimakasta iskua, jotka aiheuttivat niin sietämättömän kivun että hän menetti tajuntansa. Kun hän palasi tajuihinsa häntä kidutettiin lisää. Kiduttaja sitoi Orobion ranteiden ympärille köysiä. Sitten hän veti köydet oman selkänsä ympärille - joka oli **peitetty eläimen nahalla, jotta kiduttaja ei satuttaisi itseään**. Kiduttaja heittäytyi taaksepäin kaikella voimalla, vetäen köysiä niin tiukalle että ne leikkasivat Orobion lihan läpi, jopa luuhun asti. Tämä kidutus toistettiin kahdesti; toisella kerralla köydet sidottiin käsivarsien ympärille kahden sormenleveyden etäisyydelle edellisistä haavoista, ja niitä vedettiin jälleen samalla voimalla. Tämän jälkeen viereisestä asunnosta haettiin paikalle lääkäri ja kirurgi, ja heiltä kysyttiin, vieläkö kidutusta voitaisiin jatkaa ilman kuolemanvaaraa. Koska henkiinjäämisen mahdollisuus oli vielä olemassa, kidutus sen jälkeen **toistettiin**, minkä jälkeen hänet kiedottiin omiin vaatteisiinsa ja vietiin takaisin vankityrmään. Tässä kertomuksen vieressä on kuva, joka esittää näitä lukuisia kidutuksia. Pitkän vankeuden jälkeen Orobio vapautettiin ja hänet karkotettiin Sevillan kuningaskunnasta.

Ennen kuin laskemme esiripun tämän kamalan aiheen eteen, kuunnellaan sitä ennen muutama sana skottilaiselta **William Lithgowlta**, joka kärsi Inkvisition kidutuksista Jaakko I:n aikana. Kerrottuaan helvetillisestä käsittelystään - joka oli hyvin samankaltaista kuin juuri edellä kuvailin - hän sanoo: ”**Silmäni alkoivat säpsähdellä, suustani valui vaahtoa ja hampaani kalisivat kuin pärisevät rumpukapulat. Voi omituisia, epäinhimillisiä, hirviö-ihmisruntelijoita!** ...huolimatta värisevien huulteni tulisesta kiihkosta, kiivaasta

vaikerruksesta ja käsivarsiani pitkin virtaavasta verestä, rikotuista jänteistä – kyllä vain – ja kehostani, joka roikkuu lihaa leikkaavien nyörien varassa; silti he lyövät minua naamalle nuijilla, taltuttaakseen ja tukahduttaakseen pakahtuvan ääneni pauhaavan mölyn. Lopultakin, vapautettuna näistä **kivun lakipisteistä**, makasin maassa kädet sidottuina heidän lakkaamattomien vetoomustensa alla: 'Tunnusta, tunnusta, tunnusta ajoissa, tai vääjäämättömät kidutuksesi ovat seurauksena.' Kun eivät saa minusta muuta irti, kuin yhä viattoman - 'Oi! Olen viaton. Oi Jeesus, Jumalan Karitsa, ole armollinen minulle, ja vahvista minua kärsivällisyydessä kestämään tämä barbaarinen murha…'"

Tarpeeksi! Tässä kohtaa esirippu laskeutukoon. Teen teidät sairaaksi, mikäli jatkan aiheesta enempää; se on liian kamalaa, liian tuomittavaa.

Tässä paperissa minulla on **vähän marttyyrien tuhkaa**, vähän heidän poltettuja luitaan. Minulla on ruostuneita raudan paloja sekä sulanutta lyijyä, jonka vein itse ja omakätisesti Quemaderosta Madridista – paikka, jossa he polttivat marttyyreja - ei kaukana Inkvisitiosta. Vierailin siellä vuonna 1870, juuri ennen Rooman suurta ekumeenista kirkolliskokousta, jossa paavi julistettiin erehtymättömäksi. Olin Espanjassa tuona keväänä, ja vierailin hiljattain avatussa Quemaderossa. Minä näin marttyyrien tuhkat. Vein mukanani joitain jäännöksiä tuosta paikasta, ja nyt ne ovat tässä pöydällä.

Kuulkaa minua, vaikka tuskin osaan edes puhua tästä aiheesta. Olen melkein mykkä kauhusta kun ajattelenkin sitä. Olen vieraillut paikoissa Espanjassa, Ranskassa ja Italiassa, jotka ovat mitä syvimmin värjätty ja tahrattu marttyyrien verellä. Olen vieraillut Piemonten laaksossa. Olen seisonut Sevillan suuren katedraalin varjossa; paikassa, jossa he polttivat marttyyreja sekä repivät heitä palasiksi raajan kerrallaan. Olen seisonut rintaani asti ulottuvan marttyyrien tuhkan keskellä Madridissa. Olen lukenut Rooman tekojen tarinan. Olen kahlannut läpi sivutolkulla historiaa ja marttyrologiaa. Olen vieraillut - joko matkoillani tai ajatuksissani – maisemissa, jotka ovat liian lukuisia nimetäkseni niitä kaikkia, joissa paavillinen Rooma on teurastanut Jumalan pyhiä; tuo ruumiiden ja sielujen suuri teurastaja. En voi kertoa teille mitä olen nähnyt, mitä olen lukenut, mitä olen ajatellut. En voi kertoa teille tunteistani. Voi, se on verinen tarina! Olen seisonut Luzernin laaksossa, jossa uskolliset valdolaiset majailivat, nuo muinaiset protestantit, jotka pitivät kiinni puhtaasta evankeliumista läpi koko pimeän keskiajan. Tuo ihana laakso mäntyjen reunustamine rinteineen, jotka Rooma muutti teurastuspaikoiksi. Voi, tuota kamalaa lempeiden, jalojen, hyvätapaisten ja jalomielisten ihmisten massamurhaa! Voi tuota herkkien naisten ja avuttomien lasten kamalaa massamurhaa! Kyllä; heitä te vihasitte, heitä te jahtasitte, heidät te nappasitte ansaan, heitä te kidutitte, heitä te iskitte miekoilla, heitä te seivästitte, lävistitte,

heitä te hirtitte, heitä te kärvensitte, heitä te nyljitte, paloittelitte palasiksi, häpäisitte heitä, pahoinpitelitte naisia, te pahoinpitelitte lapsia, survoitte kiviä heihin sekä keihäitä; te täytitte heidät ruudilla ja räjäytitte taivaan tuuliin, revitte heiltä raajat irti ja heititte jyrkänteeltä alas, murskasitte heitä kiviä vasten, leikkelitte elävältä. Te silvoitte, poltitte, kidutitte, rampautitte, massamurhasitte pyhiä miehiä, pyhiä naisia; äitejä, tyttäriä, herkkiä lapsia, harmittomia vauvoja - satoja, tuhansia, tuhansia tuhansien päälle. Te uhrasitte heitä kasoittain, joukkohaudoittain, muuntaen koko Espanjan, Italian, Ranskan, Euroopan - koko kristillisen Euroopan - teurastaloksi, hautakammioksi; Akeldamaksi. Voi kamalaa, liian kamalaa edes ajatella! Näkö sumenee, sydän sairastuu, sielu häkeltyy tämän kamalan spektaakkelin äärellä. Voi porttoa, kullattua porttoa - julkeaotsaista ja julkeasydämistä! Punaiset ovat vaatteesi, punaiset ovat kätesi. Sinun nimesi on kirjoitettuna tähän kirjaan. Jumala on sen kirjoittanut. Maailma on sen lukenut. Sinä olet murhaaja, oi Rooma. Sinä olet murhaajatar Babylon – ”suuri Babylon,” juovuksissa, täysin juovuksissa - kyllä, juovuksissa puhtaasta verestä, jota olet vuodattanut jokina ja virtoina, pyhien verta, Jeesuksen marttyyrien verta. **Jos ei muuta olisikaan josta voisimme sinut tunnistaa, oi vainoava Rooman kirkko; tämä kammottava merkki paljastaisi identiteettisi.** Tämä on sinun polttomerkkisi; tästä me sinut tunnemme. Sinä olet tuo ennalta kerrottu Babylon. Tunnemme sinut sijainnistasi. Tunnemme sinut ylpeistä luuloistasi, valtaistuimesta jolla istut, noista seitsemästä vuoresta, pedosta jolla ratsastat, vaatteista joihin pukeudut, maljasta jota kannat, nimestä joka otsaasi on kirjailtu, kuninkaallisista rakastajistasi, sinun häpeämättömästä ulkonäöstä, saastuneista teoistasi; mutta oi, ennen kaikkea tästä: pitkitetystä ja kamalasta pyhien vainosta, noista massamurhista, tuosta Inkvisitiosta, palavista rovioista. Pistä merkille, kuinka niiden punahehkuinen liekki nousee, katso miten sen syyttävä savu kohoaa ylös taivaaseen!

Tästä pyhästä profetiasta katsele kuvaasi, lue nimesi, ja todella, lue kirjoitettu kohtalosi. Ranskan vallankumous lankesi päällesi; se oli yksi vaihe tuomiossasi, eikä enempää. Peto, joka sinua kantoi apaattisessa alistuneisuudessaan, kääntyi sinua vastaan, heitti sinut maahan, riisui vaatteesi ja repi sinut sarvillaan. Oli ennalta kerrottua, että näin kävisi. Se on täytetty, mutta tuo täyttymys ei ollut loppu. Se on vasta lopun alkua. Tärise kauhusta, sillä kohtalosi on kirjoitettu muinaisuudesta lähtien. Käsi on sen seinään kirjoittanut, kaikkivoipain Jumalan sormi on sen kaivertanut. Kammottavia ovat syntisi olleet; kammottava tulee rangaistuksesi olemaan. Olet polttanut elävältä lukemattomia Kristuksen jäseniä, olet polttanut heitä poroksi ja tuhkaksi; sinun kohtalosi on tulla poltetuksi, sinua odottaa kauhistuttava liekki, jonka savu nousee ikuisesti.

Olen valmis. Profetia on puhunut ja historia on täyttänyt sen, mitä se on sanonut. Pakanallinen Rooma kesti aikansa, ja paavillinen Rooma tuli sen tilalle. ”Suuri

Babylon” on noussut, on hallinnut, on kaatunut; hänen loppunsa on lähellä. ”*Lähtekää siitä ulos, te minun kansani*,” lähtekää ulos hänestä ennen viimeisen tuomion näytelmää luopumuksen suuressa draamassa. ”*Lähtekäät ulos hänestä*,” sanoi Jumalanne, ”*ettette hänen synneistänsä osallisiksi tulisi, ettette myös jotakin hänen vitsauksistansa saisi*.” JA VÄKEVÄ ENKELI OTTI KIVEN, NIINKUIN SUUREN MYLLYNKIVEN, JA HEITTI SEN MEREEN SANOEN: ”NÄIN HEITETÄÄN KIIVAASTI POIS BABYLON, SE SUURI KAUPUNKI, EIKÄ SITÄ ENÄÄ LÖYDETÄ.”

Luento 5: Profetioiden tulkinta sekä hyödyntäminen ennen reformaation aikakautta.

ROOMINSIMI – **ennalta kerrottuna**. Tämä on ollut aiheemme neljällä edellisellä luennolla - Raamatun **profetiat** sekä paavilainen **historia**. Syvä ja laajalle levinnyt luopumus on tapahtunut kristillisessä Kirkossa. Tämä luopumus on tuottanut pakanallisia kristillisyyden muotoja, joista johtavin on roomalainen kirkko. Ja roomalaisen kirkon luopumus on huipentunut paavinistuimessa. Paavijärjestelmä on kestänyt pitkien vuosisatojen läpi, ja se yhä hallinnoi yli puolta koko kristikunnasta. Se on vainonnut uskollisia verisesti; pyrkinyt hävittämään Jumalan evankeliumin, ikään kuin kuolettavana harhaoppina. Se on hävittänyt Jumalan pyhiä kuin kirottuja kerettiläisiä, ja ilman ylistettävää uskonpuhdistusta se olisi ollut täydellisen voitokas. Uskonpuhdistus eli reformaatio räjäytti sen kahleet, vapauttaen miljoonien orjuutetut omatunnot, viemällä koko maailman vakaumukset ja teot uusille urille. Tällaisia ovat tosiasiat, joita **historia** meille esittelee. Nämä ovat laajoja ja kiistattomia faktoja. Ne ovat niin surullisenkuuluisia asioita, että ne ovat kaiken kyseenalaistamisen tuolla puolen, ja niin pitkäkestoisia, että ne täyttävät kirjanpidon tuhannen vuoden ajalta.

Ja tämä suuri luopumus oli **ennalta kerrottu**. Sen kertoivat jo aikakausia ennen sen lopullista päätökseen saattamista Vanhan testamentin profeetat, sekä Uuden testamentin apostolit. Babylonissa majaillut Daniel kertoi sen ennalta, sekä Johannes Patmokselle karkotettuna, ja Paavali, pakanoiden apostoli. Se että nämä miehet, pakanallisuuden ympäröiminä ja tietämättä omasta kokemuksestaan mitään kristinuskon täydellisestä korruptiosta, joka sittemmin on maailmaa synkentänyt kuin pitkä ja kamala vanhurskauden **auringonpimennys** – se, että nämä miehet, profeetat ja apostolit eläessään kaukaisina aikoina - ennustivat ihmeelliset tapahtumat, jotka ovat sittemmin tapahtuneet, **maalaten** ne elävissä väreissä ylistettävien kirjoitusten sivuille jotka he meille jättivät, ja että nuo ennustukset ovat kahdeksantoista vuosisadan ajan haastaneet luopiollista kristikuntaa syytöksillään, heijastaen kuin vääristämätön peili koko sen historian kulun; tämä on syvällinen **profeetallinen** totuus, jota olemme pyrkineet valaisemaan.

Nyt meidän on opiskeltava näiden ihmeellisten profetioiden TULKINTAA SEKÄ KÄYTTÖÄ kristillisen Kirkon näkökulmasta. Miten kristillinen Kirkko on ymmärtänyt ne ja hyödyntänyt niitä? Mitä käytännön hyötyä näistä profetioista sille on ollut viimeisten kahdeksantoista vuosisadan aikana? On selvää, että ne on kirjoitettu sille ohjenuoraksi, suojelukseksi sekä pyhitykseksi. Paavalin ja Johanneksen profetiat on osoitettu kristillisille kirkoille. Inspiraation ääni selvästi

kutsuu koko Kirkkoa niitä tutkimaan, ja Kirkko onkin tätä ohjetta noudattanut. Se on lukenut, pistänyt merkille ja oppinut, sekä omaksunut ”profetian varman sanan.” Miten tämä on vaikuttanut siihen moraalisesti? Kuinka pitkälle tämä on ohjannut Kirkon askeleita ja ylläpitänyt sen toivoa? **Jos nämä profetiat osoittautuvat väkeväksi voimaksi sen historiassa; jos ne ovat säilyttäneet Kirkon uskon yleisen luopumuksen aikakaudella, jos ne ovat synnyttäneet hienoja reformaatioliikkeitä, jos ne ovat inspiroineet tunnustajia, sekä tukeneet marttyyreja roviolla; jos ne ovat rikkoneet pappisluokan, taikauskon sekä tyrannian kahleet**, ja jos tämä on lopulta aikaansaanut useiden miljoonien ihmisten paluun puhtaaseen, primitiiviseen kristillisyyteen, niin ne ovat vastannet tarkoitustaan, ja oikeuttaneet paikkansa pyhien, totuudellisten, raamatunkirjoitusten joukossa. Emme myöskään voi suhtautua kevyesti siihen **tulkintaan,** joka on saanut aikaan tällaisia tuloksia. Mikäli profetioita olisi tulkittu väärin ja sovellettu Hengen mieltä vastaan, emme voi uskoa, että ne olisivat tuottaneet niin siunaavia seurauksia. Tosiasia on, että ymmärrettynä sekä sovellettuna uskonpuhdistajien tapaan, ne ovat tuottaneet hengellistä sekä ikuista hyvää lukemattomille ihmisille. Se **on todiste siitä että niitä on sovellettu oikein**, sillä ”*tunnette heidät heidän hedelmistään*” pitää paikkansa ei vain opettajista, vaan myös heidän opetuksistaan. Protestanttisuus, kaikkine sanomattomine siunauksineen, on historiallisen tulkintajärjestelmän hedelmä.

Toisaalta tämä kaikki johtaa meidät olettamaan, että siinä missä antikristillisen tyrannian alla kärsivät tulkitsisivat heitä opastamaan ja tukemaan kirjoitetun profeetallisen sanan oikein, voimme syystä odottaa, että **heidän vainoajansa varmasti tulkitsisivat sen väärin**. Aivan kuten luopiojuutalaiset tulkitsivat Vanhan testamentin profetiat väärin; samoin meidän tulisi olettaa, että luopiokristityt väärintulkitsevat profetiat Uudessa testamentissa. Opiskellessamme tulkintoja viimeisten kahdeksantoista vuosisadan ajalta, meidän ei pidä siis odottaa löytävämme oikeita tulkintoja **luopioiden** joukosta, vaan **uskovien** joukosta; ei vainoajien joukosta, vaan vainottujen joukosta. Ei heidän joukostaan, jotka ovat sotineet Kristuksen evankeliumia vastaan, vaan heidän joukostaan jotka tunnustavat sen puhtaan opetuksen, ja ovat sinetöineet tuon tunnustuksen verellään.

Meidän ei tule yllättyä löytäessämme profeetallisten tulkintojen seasta **vihamielisiä koulukuntia**, vaan päinvastoin; meidän tulisi **odottaa** sitä. Meidän tulisi myös odottaa, että luopiot ja vainoajat kuuluvat yhteen koulukuntaan, ja uskolliset tunnustajat sekä marttyyrit toiseen. Jos poliisi tai oikeusjärjestelmä pidättää miehen koska hän vastaa täydellisesti viranomaisten julkaisemaa kuvausta pahamaineisesta rikollisesta; onko todennäköistä, että mies itse myöntää kuvauksen sopivan häneen? Tietysti hän kieltää vastaavuuden, mutta hänen kielloillaan ei ole mitään painoarvoa. Kun käännymme profetioiden

tulkinnan historiaan, tämä kuvaa täsmälleen tilannetta. Vaikka variaatioita on lukematon määrä, huomaamme että **kaksi suurta sekä toisilleen vastakkaista tulkintakoulukuntaa** on ollut olemassa, - ja yhä edelleen on - nimittäin paavilainen ja protestanttinen; tai **futuristinen** ja **historiallinen**. Jälkimmäinen huomioi että Danielin, Paavalin, sekä Johanneksen profetiat täydellisesti sekä uskollisesti asettuvat **koko kristillisen historian aikajanalle**; edellisen mukaan pääasiassa **pienen pienelle ajanjaksolle tulevaisuudessa, aivan aikojen lopulla**.

Edellistä, eli futuristista profetioiden tulkintajärjestelmää – niin kummallista kuin se onkin – kannattavat nykyään monet protestantit, mutta alkujaan sen keksi jesuiitta Ribera 1500-luvun lopulla lievittääkseen paavin stigmaa, jonka protestanttinen tulkinta oli sen päälle asettanut. Tämä tulkinta oli todistettavasti niin oikea ja tarkoituksenmukainen, että paavin tukijat kokivat välttämättömäksi - hinnalla millä hyvänsä - kääntää tai tylsyttää sen terän. Jos paavidynastia oli ennustettu antikristus, kuten protestantit julistivat; kysymys oli sillä selvä, ja irrottautuminen paavijärjestelmästä muodostuisi keskeiseksi velvollisuudeksi.

Oli vain kaksi vaihtoehtoa. Jos antikristus ei olisi nykyinen valta, sen olisi oltava joko menneisyydessä tai tulevaisuudessa. Osa kirjoittajista julisti ennustusten viittaavan Neroon. Tämä ei ottanut huomioon sitä ilmiselvää tosiasiaa, että ennustetun antikristusvallan oli tarkoitus seurata keisareiden kaatumista sekä kehittyä goottivaltojen keskellä. Siksi toisesta vaihtoehdosta tuli suosittu paavin kannattajien keskuudessa: **antikristus oli tulevaisuudessa -** näin Ribera, Bossuet ja muut opettivat. Yksittäistä miestä tarkoitettiin, ei dynastiaa. Hänen valtansa kesto ei tulisi olemaan kaksitoista ja puoli vuosisataa, vaan ainoastaan kolme ja puoli vuotta. Hän olisi Kristuksen avoin vihollinen, ei valheellinen ystävä; hän olisi juutalainen, ja hän istuisi juutalaisessa temppelissä. Tulevaisuuden spekulointi tuli menneisyyden sekä nykyhetken tutkimisen tilalle, sekä historiallisten tosiasioiden ja profetioiden ennustusten huolellisen keskinäisen vertailun tilalle. Todettiin, että ne eivät viittaakaan Kirkon historian päälinjoihin, vaan ainoastaan sen historian päättävään muutamaan vuoteen. Rooman kirkkoa johtava paavi ei ollutkaan valta, jonka Daniel ja p. Johannes määrittelivät. Niin tarkasti kuin hän kuvausta vastasikin; hän ei ollut rikollinen johon viitattiin. Hänet täytyi päästää vapaaksi, ja salapoliisin oli etsittävä toista miestä, joka varmasti ilmaantuisi ennen pitkää. Historiallinen tulkinta tietysti torjuttiin intensiivisellä sekä katkeralla ylenkatseella sen kirkon toimesta, joka oli julistettu Babyloniksi, ja sen vallan toimesta, joka oli leimattu antikristukseksi. Se edelleen vastustaa kaikkia, jotka millään tavalla ajattelevat tämän suuntaisesti.

Monet uskovat että **historiallisen** tulkinnan koulukuntaa edustaa **Kirkossa** vain **pieni ja moderni murto-osa**. Me tulemme näyttämään, että se on ollut olemassa

alusta lähtien, ja suurin osa Kirkon hienoimmista sekä parhaimmista opettajista 1800:n vuoden ajalta kuuluu siihen. Me tulemme näyttämään, että Kirkon **isät** kuuluivat siihen; kaikkein oppineimmat keskiaikaiset kommentoijat kuuluivat siihen, **tunnustajat, uskonpuhdistajat** ja **marttyyrit** kuuluivat siihen, ja se on sulkenut sisäänsä laajan enemmistön myöhempien aikojen oppineista selostajista. Tulemme näyttämään, että he kaikki ovat pitäneet kiinni siitä keskeisestä totuudesta, että profetia uskollisesti peilaa Kirkon historiaa kokonaisuutena, eikä ainoastaan pientä murusta joko sen alku- tai loppuhistoriasta.

Monet ajattelevat, että **futuristista** tulkintakoulukuntaa edustaa pääasiassa tunnettu joukko protestanttisia kommentoijia ja opettajia, jotka kieltävät että profetia ”synnin ihmisestä” viittaa Rooman paaviin. Me tulemme näyttämään, että **futuristinen tulkintakoulukunta päin vastoin koostuu lähinnä opettajista jotka kuuluvat Rooman kirkkoon. Tuon luopiokirkon kaikki paavit, kardinaalit, piispat ja papit ovat futuristeja**, ja futuristinen tulkinta on yksi roominismin tärkeimmistä tukipilareista.

Edessämme on kaksi profeetallista tulkintalinjaa: **historiallinen** ja **futuristinen**. Historiallinen tulkintakoulukunta näkee näiden profetioiden heijastavan neljättä eli Rooman valtakuntaa, kaikissa sen tärkeimmissä ulottuvuuksissa - ensimmäisestä viimeiseen. Mukaan lukeutuu etenkin synkkä **luopumus**, joka on pitkään hallinnut kristikuntaa - sekä Jumalan uskollisten ihmisten todistukset ja kärsimykset tämän luopumuksen keskellä, sekä heidän aatteensa lopullinen voitokkuus.

Toisaalta futuristinen tulkintakoulukunta taas näkee näiden profetioiden käsittelevän lähes yksinomaan kaukaista tulevaisuutta, lopullisen täyttymyksen hetkellä. Se ei näe niiden käsittelevän sitä, mitä on tapahtunut viimeisten kahdeksantoista sadan vuoden aikana, vaan pääasiassa jotain sellaista, mitä tapahtuu viimeisessä loppukouristuksessa. Sota, jota Rooman ”vähäinen sarvi” Danielin profetioista käy pyhiä vastaan, ”synnin ihmisen” ylpeä vallankaappaus sekä hänen vihamielisyytensä todellisen uskon aatetta vastaan, jonka Paavali ennalta kertoi, herjaavat väitteet, sekä Rooman valtakunnan parantuneen pään vainotoimenpiteet, joista Johanneksen profetioissa kerrottiin; **kaikki nämä liittyvät futuristisen koulukunnan mielestä lyhyeen aikakauteen tulevaisuudessa**, välittömästi ennen toista tulemista. Futuristinen koulukunta **kieltää näiden tärkeiden sekä käytännöllisten profetioiden soveltamisen Kirkon konflikteihin viimeisten kahdeksantoista vuosisadan ajalta**. Se riistää Kirkolta sen käytännöllisen opastuksen koko tuona aikana. Tämä on Rooman kirkon ottama kanta, tämä on sen paavien, kardinaalien, arkkipiispojen, piispojen ja muiden luopiokirkon suurten opettajien ottama kanta. Tämä on se profeetallinen tulkinta, jota he ovat julkituoneet tuhansissa muodoissa, ja

vannoneet sen nimeen dogmaattisella auktoriteetilla. Tämä on ollut ylpeiden paavilaisten vallankaappaajien tulkinta; julmien vainoajien, armottomien tyrannien - Jumalan evankeliumin pyhien palvelijoiden vihollisten - rooministinen tulkinta.

Tulemme myös huomaamaan aihetta tutkiessamme, että profetioiden historiallinen tulkinta – tulkinta, joka tuomitsee Rooman, ja jonka Rooma vastavuoroisesti itse tuomitsee – **kasvoi vähitellen** tapahtumien kehkeytyessä, ja latinalaisen luopiokristillisyyden kehittymisen myötä. Se muotoili yksityiskohtansa hitaasti tosielämän faktojen valaisevan vaikutuksen alla, pitäen periaatteensa muuttumattomina aikakausien läpi. Lukuisat vakavamieliset tutkijat sekä uskolliset kommentoijat puolustivat sitä. Se muokkasi sankarillisten kamppailujen historiaa, sekä hengellistä elämää ja todistusten kunniakasta henkiin heräämistä.

Tämä on se tulkintatapa, jonka **historiaa** aiomme tänä iltana tarkastella **viidentoista vuosisadan ajalta**. Jaamme nämä viisitoista vuosisataa **kolmeen aikakauteen**:

I. Aikakausi, joka ulottuu **apostolisista ajoista Rooman imperiumin kaatumiseen viidennellä vuosisadalla**.

II. Aikakausi, joka ulottuu **Rooman imperiumin kaatumisesta ja paavinistuimen noususta viidennellä vuosisadalla hetkeen, jolloin se kohotettiin korkeuksiin Gregorius VII:n** (eli Hildebrand) **pontifikaatin alla,** ja joka perusti paavilaisen teokratian 1000-luvulla.

III. Aikakausi **Gregorius VII:stä reformaatioon**.

Katselkaamme **ensin** siis profeetallisen tulkinnan historiaa aikajanalla, joka ulottuu **apostolisista ajoista Rooman imperiumin kaatumiseen asti viidennellä vuosisadalla**. Tämä oli niin kutsuttujen kristillisten **kirkkoisien** aikakausi. Meille on säilynyt heidän kirjoituksiaan lukuisasti, sisältäen melkein lukemattoman määrän ei vain viittauksia kyseessä oleviin profetioihin, vaan täydellisiä kommentaareja Danielin kirjaan sekä Ilmestyskirjaan. Julkeasti väitetään, että monet ensimmäisten viiden vuosisadan kirkkoisistä olisivat kannattaneet näiden kirjojen **futuristista** tulkintatapaa. Me kiellämme tämän näkökannan paikkansapitävyyden, ja kerromme kirkkoisien ensimmäiseltä viideltä vuosisadalta kuuluneen **historialliseen** tulkintakoulukuntaan. Heidän oli mahdotonta, varhaisesta sijaintihetkestään johtuen, ennakoida **tapaa** tai **mittakaavaa,** jolla nämä ihmeelliset profetiat täyttyisivät. Mutta niin pitkälle kuin heidän olosuhteensa sen sallivat, he käsittivät oikealla tavalla niiden yleisen merkityksen ja he sitoutuivat tulkintaan, joka huomioi profetioiden ennalta

kertovan Kirkon koko sodankäynnin kulun; ensimmäiseltä vuosisadalta toiseen tulemiseen asti.

Tällä erää on mahdotonta tehdä enempää, kuin esittää lyhyt **yhteenveto** kirkkoisien näkemyksistä tätä asiaa koskien, sekä nimetä muutamia heidän teoksistaan ja ohjata teidät niiden pariin.

1. **Kirkkoisät tulkitsivat neljän profeetallisen villipedon edustavan neljää maailmanvaltaa; eli Babylon, Persia, Kreikka ja Rooma.** Tässä meillä on jo pohja profetioiden historialliselle tulkinnalle. Otetaan esimerkiksi **Hippolytoksen** sanat Danielin kuvapatsaasta sekä neljästä villipedosta: ”Patsaan kultainen pää on identtinen leijonan kanssa, ja niillä **babylonialaiset** esitettiin; hopeiset hartiat ja käsivarret ovat sama kuin karhu, ja niillä **persialaisia ja meedialaisia** tarkoitetaan; vatsa ja reidet vaskesta ovat leopardi, joilla **kreikkalaisia**, jotka hallitsivat Aleksanterista eteenpäin, tarkoitetaan. Rautaiset jalat ovat kauhistuttava ja pelkoa herättävä peto, joilla **roomalaisia**, jotka nyt pitävät valtakuntaa hallussaan, tarkoitetaan; varpaat savesta ja raudasta ovat kymmenen sarvea, jotka ovat tulossa; yksi toinen pieni sarvi joka nousee ylös niiden seasta, on **antikristus.** Kivi joka iskee patsaaseen hajottaen sen palasiksi, ja sitten täyttää koko maailman, on **Kristus**, joka tulee taivaasta ja tuo tuomion maailmalle.”[15] Tämä lausunto on erittäin merkityksellinen selkeydessään, paikkansa pitävyydessään ja tiiviydessään. Lisäksi se tuo ilmi näkemyksen, joka historiallisella koulukunnalla edelleen on.

   Hippolytos sanoo tutkielmassaan ”Christ and Antichristi” *(suomeksi: Kristus ja Antikristus t. Pikkulammas)*: ”Riemuitse siunattu Daniel, sinä et ole ollut väärässä; kaikki nämä asiat ovat sittemmin tapahtuneet” (s.19). ”**Jo nyt rauta hallitsee**; jo nyt se alistaa ja hajottaa kaiken palasiksi. Jo nyt se tuo kaikki haluttomat valtansa alle; jo nyt me näemme nämä asiat itse. Nyt me ylistämme Jumalaa, että saimme opastusta sinun kauttasi” (s.20).

2. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että Danielin ja Johanneksen kymmensarviset pedot ovat yksi ja sama peto.** Esimerkiksi Irenaeus sanoo kirjassaan ”Against Heresies” *(suomeksi ”Harhaoppeja vastaan” t. Pikkulammas)* luvussa 26: ”**Johannes** Ilmestyskirjassa… opettaa meille mitä tulee kymmenestä sarvesta, jotka **Daniel** näki.”

3. **Kirkkoisät kannattivat Ilmestyskirjan historiallista tulkintaa.** Kuten Elliot sanoo, yksikään kirkkoisistä ei ”viihdyttänyt itseään ajatuksella, että apokalyptinen profetia **hyppäisi yli** kronologisen aikajänteen - oli se sitten lyhyt tai pitkä - joka edeltää loppuhuipennusta, ja sukeltaisi suoraan

15 HIPPOLYTUS: vol. i., p. 447.

loppuhuipennuksen ajanjaksoon."[16] Tässä on esimerkiksi **Victorinuksen** kommentaari Johanneksen Ilmestyskirjaan, kirjoitettu kolmannen vuosisadan lopulla. Tämä on varhaisin kokonaisena säilynyt Ilmestyskirjan kommentaari. Siinä ensimmäisen sinetin alla liikkeelle lähtenyt valkoinen hevonen on tulkittu evankeliumin voitoiksi ensimmäisellä vuosisadalla. Tämä näkemys – tulette huomaaman – liittyy koko Ilmestyskirjan **historialliseen** tulkintaan. Victorinus tulkitsee aurinkoon pukeutuneen naisen, jolla on kuu jalkojensa alla ja päässään kruununa kaksitoista tähteä, ja joka kärsii synnytystuskissaan, "muinaiseksi esi-isien, profeettojen, pyhien sekä apostolien Kirkoksi"; toisin sanoen hän on juutalais-kristillisten pyhien joukko (ruumis). Hän ei tietenkään voinut osoittaa täyttymyksiin, jotka olivat vielä hänen varhaisina päivinään tulevaisuutta, mutta hän tunnisti periaatteen.

4. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että Danielin pieni sarvi, Paavalin ennustama synnin ihminen, sekä Rooman valtakunnan parantunut pää, josta Johannes ennalta kertoi, edustavat yhtä ja samaa valtaa, ja lisäksi heistä tuo valta oli antikristus.** Esimerkiksi Origenes kuuluisassa kirjassaan "Against Celsus" *(suomeksi: Kelsosta vastaan t. Pikkulammas)* ilmaisee asiansa sillä tavalla (6. kirja, luku 46). Lainattuaan lähes kokonaan Paavalin profetian synnin ihmisestä 2. Tessalonikalaiskirjeessä, jonka hän tulkitsee kertovan antikristuksesta, hän sanoo: "Koska Kelsos hylkää niin kutsuttua antikristusta koskevat lausunnot, vaikka ei ole lukenut mitä hänestä sanotaan **Danielin** kirjassa tai **Paavalin** kirjoituksissa, eikä sen enempää sitä mitä Pelastaja evankeliumeissa on hänen tulostaan ennustanut, meidän täytyy tehdä muutamia huomioita tästä aiheesta… Paavali puhuu hänestä, jota kutsutaan antikristukseksi, kuvaillen, vaikkakin tietyllä varauksella, sekä **tapaa** että **ajankohtaa**, ja syytä hänen tulolleen… Antikristusta koskeva profetia on ilmaistu myös **Danielissa** siten, että se saa älykkään ja vilpittömän lukijan ihailemaan sanoja, jotka ovat todella jumalisia sekä profeetallisia; sillä niissä mainitaan tulevaan kuningaskuntaan liittyvät asiat Danielin ajoista alkaen, ja jatkuen aina maailmanloppuun asti."

   Jerome sanoo Danielin kirjan kommentaarissaan (luku 7), viitatessaan pieneen sarveen jonka suu puhuu suuria sanoja, että "se on synnin ihminen, kadotuksen lapsi, joka julkeaa istuutumaan Jumalan temppeliin, tehden itsensä Jumalaksi."[17]

5. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että Rooman keisarikunta oli "pidättäjä" tai estäjä, johon Paavali viittaa 2.**

16 ELLIOT: "Horae Apocalypticae," vol. iv., p. 299, 4th ed.
17 "Est enim homo peccati, filius perditionis, ita ut in templo Dei sedere audeat, faciens se quasi Deum."

Tessalonikalaiskirjeessä, ja joka pidätteli ”synnin ihmisen” ilmestymistä. Tämä on tärkeä asia. Paavali selkeästi kertoo meille että hän tiesi, ja että tessalonikalaiset tiesivät, mikä pidättelijä oli, ja että se oli sillä hetkellä olemassa. Varhainen Kirkko kertoo meille kirkkoisien kirjoitusten välityksellä, mitä se tiesi tästä aiheesta. Huomattavalla yksimielisyydellä se vahvistaa, että tämä ”pidättäjä” eli este oli **Rooman imperiumi keisareiden hallitsemana** – niin kauan kuin keisarit pitivät hallussaan imperiaalista valtaa, ennustetun antikristuksen oli mahdotonta nousta, ja keisarien kaatuessa se **tulisi nousemaan**. Tässä meillä on kohta, jossa Paavali vahvistaa tiedon olleen kristillisen Kirkon hallussa. Varhainen Kirkko tiesi – hän sanoo – mikä pidättäjä oli. Varhainen Kirkko kertoo meille, mitä se tästä aiheesta tiesi, eikä kukaan voi tänä päivänä olla ristiriidassa sen antaman todistuksen kanssa, koskien sitä mitä Paavali oli suusanallisesti kertonut tessalonikalaisille. Se on aihe jossa muinaisella perinteellä yksin **voi** olla mitään auktoriteettia. Modernit spekulaatiot tällaisesta aiheesta ovat yksinomaan epäolennaisia.[18]

---

18 Mitä tulee ”synnin ihmisen” ilmestymisen ”estäjään” tai pidättäjään johon 2. Tessalonikalaiskirjeessä viitataan, Hra. Elliot sanoo: ”Meillä on varhaisten kirkkoisien samanmielinen todistus; Irenaeukselta, joka oli pyhän Johanneksen oppilaan oppilas, aina Khrysostomokseen ja Jeromeen asti, nimittäin että sen ymmärrettiin olevan keisarillinen valta, joka hallitsi ja piti majapaikkaansa Roomassa.” - ”Horae Apocalypticae,” vol. Iii., p. 92.

IRENAEUS oli sitä mieltä, että Rooman imperiumin jakautuminen kymmeneen kuningaskuntaan välittömästi edeltäisi antikristuksen ilmaantumista. Teoksessaan ”Against Heresies,” kirjassa v., kappale xxx., hän sanoo, ”Antakaamme heidän odottaa, ensinnäkin, **kuningaskunnan jakautumista kymmeneen osaan**; sitten **toiseksi**, kun nämä kuninkaat hallitsevat ja alkavat saamaan asiansa järjestykseen ja alkavat edistämään kuningaskuntiaan, (antakaamme heidän oppia) huomioimaan, että **hän joka tulee saapumaan väittäen kuningaskuntaa omakseen**, tulee kauhistuttamaan noita ihmisen poikia joista olemme puhuneet, ja hän jonka nimi sisältää edellä mainitun numeron (666) on todella se hävityksen kauhistus.” Siispä Irenaeuksen mukaan antikristuksen ilmestyminen vaatii **sitä edeltävän,** silloin olemassa olleen, Rooman imperiumin **syrjäyttämisen**.

TERTULLIANUKSEN ”Apology” taas kuvailee kristillisellä Kirkolla olleen tapana toisella vuosisadalla rukoilla Rooman imperiumille suojelusta, sen tiedon valossa, että sen kaatuminen toisi mukanaan katastrofin antikristuksen valtakauden sekä maailman tuhoutumisen muodossa. Puhutellessaan ”Rooman imperiumin hallitsijoita” hän sanoo: ”Me tarjoamme rukouksia ruhtinaittemme turvallisuuden puolesta ikuiselle, elävälle Jumalalle, jonka suosiota ylitse kaikkien muiden heidän tulee itse haluta… Sinua kohti kohotamme silmämme; kädet ojennettuina koska olemme vapaita synnistä, pää peittämättömänä, sillä meillä ei ole mitään hävettävää, ja lopuksi ilman valvojaa, sillä sydämestä me nöyränä anomme. Taukoamatta tarjoamme rukouksia kaikille hallitsijoillemme. Rukoilemme heille pitkää ikää, valtakunnan turvallisuuden takia… Kätemme ojennettuina ylös Jumalaa kohti; repikää meitä rautakynsillänne, ripustakaa meitä risteille, kietokaa meidät liekkeihin, viekää päämme miekalla, vapauttakaa villipedot kimppuumme – Kristillisen rukouksen koko ydin on valmistautumisessa kaikkiin rangaistuksiin. Olkoon tämä, hyvät hallitsijat, teidän työnne; vääntäkää meistä sielumme irti - rukoilemme Jumalaa keisarin puolesta. Jumalan totuuden ja Hänen nimelleen omistautumisen päälle laita rikoksen leima… On olemassa myös toinen ja suurempi välttämättömyys rukouksille, joita tarjoamme Jumalalle hallitsijoiden, imperiumin vakauden ja Rooman yleisen edun puolesta. Sillä me tiedämme, että taustalla häämöttävä väkevä isku uhkaa koko maailmaa – itseasiassa se on kaikkien asioiden loppu; uhkaavia, karmivia voi-huutoja – ja vain Rooman imperiumin jatkuva olemassaolo sitä jarruttaa. Siispä ei meillä ole mitään halua joutua näiden kamalien tapahtumien kouriin; ja rukoillessamme niiden tulolle viivästystä, me tarjoamme tukemme Rooman kestävyyden puolesta.” - ”Apology,” §§ 30 – 32.

(”Est et alia maior necessitas nobis orandi pro imperatoribus, etiam pro omni statu imperii rebusque Romanis, qui vim maximam universo orbi imminentem ipsamque clausulam sæculi acerbitates

Mikä siis oli varhaisen Kirkon näkemys? Katso **Tertullianuksen** sanoja. Lainatessaan Tessalonikalaiskirjettä hän sanoo: ”Nyt te tiedätte mikä estää, että hän vasta ajallansa ilmestyy, sillä laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa; jahka vain tulee tieltä poistetuksi se, joka nyt vielä pidättää. **Mitä muuta estettä on olemassa, paitsi Rooman valtio,** jonka kaatuminen ja jakautuminen kymmeneen kuningaskuntaan tuo lavalle antikristuksen,... jotta petoantikristus väärän profeettansa kanssa voi käydä sotaan Jumalan Kirkkoa vastaan?”[19]

Loistavassa teoksessaan ”Apology,” joka on osoitettu Rooman keisarikunnan hallitsijoille, Tertullianus sanoo että kristillinen Kirkko – huomaa, että ei hän itse, vaan kristillinen Kirkko - **rukoili** keisarien puolesta, sekä Rooman imperiumin vakauden puolesta, koska he tiesivät ”että taustalla häämöttävä väkevä isku uhkaa koko maailmaa - itseasiassa se on kaikkien asioiden loppu - uhkaavia, karmivia voi-huutoja – ja VAIN **Rooman imperiumin jatkuva olemassaolo** sitä JARRUTTAA.”[20]

Lukekaa sanat **Khrysostomoksen** kommentaarista koskien 2. Tessalonikalaiskirjettä (”Commentary on 2 Thessalonians”): ”Luonnollisesti herää kysymys, että mikä on se joka pidättää, ja sen jälkeen voisi saada myös tietää miksi Paavali ilmaisee asian niin epämääräisesti… ’jahka vain tulee tieltä poistetuksi se, joka nyt vielä pidättää.’ Toisin sanoen: **kun Rooman keisarikunta otetaan tieltä pois; silloin hän tulee**. Ja luonnollisesti, niin kauan kuin **tämän keisarikunnan** pelko säilyy, kukaan ei pääse korottamaan itseään; mutta kun se liukenee, hän käy anarkiaan kiinni, ja pyrkii kaappaamaan itselleen sekä ihmisten että Jumalan hallituksen. Sillä niin kuin kuningaskunnat ennen tätä tuhoutuivat; meedialaisten babylonialaisten toimesta, babylonialaisten persialaisten toimesta, persialaisten makedonialaisten toimesta ja makedonialaisten roomalaisten toimesta – **niin tuhoutuu tämäkin antikristuksen toimesta,** ja hän tuhoutuu Kristuksen toimesta.”

Sitten, ottaessaan huomioon Paavalin varautuneisuuden tätä asiaa koskien, hän lisää: ”Koska **hän sanoo tämän asian Rooman imperiumista**, hän luonnollisesti ainoastaan sivusi aihetta ja puhui peitellen, sillä hän ei halunnut usuttaa kimppuunsa tarpeettomasti vihamiehiä tai turhia vaaroja. Sillä jos hän olisi sanonut, että vähän ajan päästä Rooman keisarivaltio

horrendas comminantem ROMANI IMPERII commeatu scimus retardari.” - TERTULLIAN: ”Apologeticum,” § 32.)

JEROME kirjoittaa samaan tapaan kommentaarissaan koskien 2. Tessalonikalaiskirjeen lukua 2: ”Se, joka vielä estää tai pidättää.” ”Ut qui tenet nunc teneat, etc. Donec REGNUM QUOD NUNC TENET, de medeo auferatur, prius qua antichristus reveletur.”

19 TERTULLIAN: ”On the Resurrection,” chaps. Xxiv., xxv.

20 ”Apology,” § 32.

hiipuu, hänet oltaisiin välittömästi saatettu jopa murskata vihamielisenä henkilönä, ja kaikkien elossa olevien uskovaisten olisi nähty työskentelevän tätä päämäärää kohti."[21]

Irenaeaeuksesta, joka eli lähellä apostolisia aikoja, aina **Khrysostomokseen** ja **Jeromeen** asti kirkkoisät opettivat, että "synnin ihmistä" pidättelevä voima oli **keisareiden aikainen Rooman valtakunta**. Siispä kirkkoisät kuuluvat **historialliseen**, eivätkä futuristiseen tulkintakoulukuntaan. Futuristit kuvittelevat, että synnin ihmisen ilmestymistä pidättelevä voima on **yhä olemassa;** siitä huolimatta, että keisarit ovat jo kauan sitten menneet menojaan.

6. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että Rooman keisarivaltakunnan tuho oli vääjäämättömän lähellä, ja siksi myös antikristuksen ilmestyminen olisi pian käsillä.** Esimerkiksi Justinos Marttyyri, yksi varhaisimmista kirkkoisistä, teoksessaan "Dialogue with Trypho" *(suomeksi: Dialogi Tryfonin kanssa t. Pikkulammas)*, luku 32, sanoo: "Hän, jonka Daniel ennalta kertoo hallitsevan 'ajan, kaksi aikaa ja puoli aikaa,' **on jo oven takana**, valmiina puhumaan herjaavia ja rohkeita sanoja Korkeinta vastaan." **Cyprianus** sanoo teoksessaan "Exhortation to Martyrdom" *(suomeksi: Kehotus marttyriuuteen t. Pikkulammas)*: "Koska… **antikristuksen vihamielinen aika alkaa olla jo lähellä**, kerään pyhistä raamatunteksteistä joitain kehotuksia veljien mielten valmistamiseksi sekä vahvistamiseksi, ja joiden avulla saatan elävöittää Kristuksen sotilaita taivaallista ja hengellistä kisailua varten."[22]

7. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että "synnin ihminen" eli antikristus olisi Rooman valtakunnan pää eli hallitsija.** Silmiinpistävä osoitus tästä asiasta on **Irenaeuksen** sekä **Hippolytoksen** tulkinnat mystisestä numerosta 666 - pedon parantuneen pään, eli antikristuksen numero. Irenaeus antaa sen tulkinnaksi sanan **Latinos**. Hän sanoo: "Latinos on numero 666, ja se on hyvin todennäköinen (vastaus), että **tämä on viimeisen kuningaskunnan nimi, sillä LATINALAISET ovat niitä jotka tällä hetkellä hallitsevat**."[23] **Hippolytos** tarjoilee saman vastauksen tutkielmassaan "Christ and Antichrist."

8. **Kirkkoisät olivat sitä mieltä, että Ilmestyskirjan Babylon tarkoittaa Roomaa.** Tästä asiasta he olivat **kaikki yksimielisiä**, ja heidän yksiäänisyytensä on tärkeä sinetti tämän tulkinnan oikeellisuudelle. Esimerkiksi Tertullianus sanoo vastauksessaan juutalaisille: "Johanneksen

21 CHRYSOSTOM: Homily IV., "On 2 Thessalonians ii."

22 Treatise xi.

23 IRENÆUS: "Against Heresies," book v., chap. xxx.

Babylon on **kuva Rooman kaupungista**, sillä se on yhtä suuri ja ylpeä omasta vallastaan sekä voitokkuudestaan pyhiä vastaan” (luku 9). Victorinus, joka kirjoitti varhaisimman säilyneen kommentaarin Ilmestyskirjaan, sanoo sen luvusta 17: ”Ne seitsemän päätä ovat seitsemän vuorta, joiden päällä vaimo istuu – **tämä on Rooman kaupunki**.”

Hippolytos sanoo: ”Kerro minulle siunattu Johannes, Herran opetuslapsi ja apostoli; mitäs näitkään ja kuulitkaan koskien **Babylonia**? Nouse ja puhu, sillä **lähettihän se sinut myös karkotukseen**.”[24] Huomaa edellisessä näkemys, jonka mukaan **Rooma**, joka karkotti apostoli Johanneksen, on Ilmestyskirjan Babylon.

Augustinus sanoo: ”**Rooma, toinen Babylon** ja ensimmäisen tytär, jonka valtaan Jumala mielistyi koko maailman alistamaan, ja tuomaan yhden kaikkivaltiaan alle, oli nyt perustettu.”[25] Luvussa 28 hän kutsuu Roomaa ”**läntiseksi Babyloniksi**.” Luvussa 41 hän sanoo: ”Ei ole turhan takia **tämä kaupunki saanut mystistä nimeä Babylon**; sillä Babylon merkitsee hämmennystä (sekaannusta), kuten olemme toisaalla todenneet.”

Näistä kirkkoisien lainauksista käy selväksi, että he eivät tulkinneet Ilmestyskirjan Babylonia joko kirjaimelliseksi Babyloniksi Eufratin varrella, tai joksikin suureksi kaupungiksi Ranskassa tai Englannissa, vaan tarkoittavaksi **Roomaa**. Ja tämä on edelleen historiallisen koulukunnan tulkinta, vaikkakin tapahtumat viimeisten 800:n vuoden ajalta ovat todistaneet Babylonin edustavan Roomaa ei sen **pakanallisessa**, vaan **paavillisessa** muodossa.

On tärkeää pistää merkille, että **yksikään kirkkoisistä ei kannattanut futuristista rakoteoriaa**; teoriaa, jonka mukaan Ilmestyskirja hyppää yli liki kahdeksantoista vuosisataa kristillistä historiaa, **syöksyen suoraan kaukaiseen tulevaisuuteen**, omistaen itsensä kokonaan muutaman viimeisen vuoden ennustamiselle juuri ennen koko liiton täyttymystä. Mitä antikristukseen tulee; heidän välillään vallitsi kattava yksimielisyys profetian **yleisestä ideasta**. Vaikka yksityiskohdissa olikin eroja; ja nämä erot nousivat pääasiassa siitä ajatuksesta, että antikristus olisi jollain tavalla yhtä aikaa sekä **juutalainen** että **roomalainen**. On totta, että he ajattelivat antikristuksen olevan **yksittäinen mies**. Heidän varhainen sijaintinsa aikajanalla selittää tämän. Heillä ei ollut käsitystä - eikä olisi voinutkaan olla käsitystä - valtavan luopumuksen todellisesta **luonnosta** sekä **kestosta**, jonka oli määrä asettua kristillisen Kirkon ylle. He eivät olleet profeettoja, eivätkä he voineet ennalta nähdä Kirkon säilyvän erämaassa

24 Treatise ”On Christ and Antichrist,” § 36.
25 ”City of God,” book xviii., chap. xxii.

yhdeksäntoista vuosisadan ajan, kulkien läpi pitkitettyjen ja katkerien vainojen nimellisesti kristittyjen luopiohallitsijoiden alla, jotka täyttivät muinaisten keisarien paikan matkien heidän antikristillisiä tekojaan. Mikäli he olisivat tienneet nämä asiat, voimme hyvin uskoa, että heidän näkemyksensä olisivat täydellisesti harmonisoituneet myöhempien aikojen historiallisten tulkitsijoiden kanssa. Kirkkoisät menivät niin pitkälle samaan suuntaan viimeisten päivien historiallisten tulkitsijoiden kanssa, kuin se heille oli mahdollista. Lisäksi paljon siitä, mikä oli heille profetioissa pimeän peitossa, on käynyt selväksi heidän seuraajilleen sen täyttymysten valossa. Jumalinen kaitselmus on valaissut - sillä mitä muutakaan se olisi voinut tehdä - jumalisen ennustuksen.

Tulemme nyt **toiseksi** arvioimaan hyvin nopeasti profeetallisen tulkinnan historiaa **aikajänteellä, joka ulottuu Rooman läntisen valtakunnan kaatumisesta paavillisen teokratian kehittymiseen 1000-luvulla Gregorius VII:n alla**. Myös tämän aikakauden tulkitsijat kuuluivat kirkkoisien tapaan **historialliseen koulukuntaan**. He tulkitsivat Ilmestyskirjan profetiaksi kaikista tapahtumista - aikavälillä ensimmäisestä adventista lopulliseen täyttymykseen. Seuraavat kirjoittajat, jotka elivät tällä aikajänteellä, kirjoittivat kokonaisia **kommentaareja Ilmestyskirjaan: Primasius, Beda Venerabilis, Anspert, Haymo, Andreas, Arethras ja Berengaud**.

500-luvun puolivälissä elänyt **Primasius** tulkitsi ”*sata neljäkymmentä neljä tuhatta*” merkittyä henkilöä Ilmestyskirjassa kristilliseksi Kirkoksi. Hän oli sitä mieltä, että antikristus tulisi tarjoamaan itseään Kristuksen tilalle ja hän tulisi herjaavasti anastamaan Hänen kunniansa, ja että seitsemän vuoren kaupunki oli Rooma.

Beda Venerabilis, joka eli Pohjois-Englannissa 600-luvun lopulla, oli Ilmestyskirjan historiallinen tulkitsija. Tässä on kopio hänen kommentaaristaan. Hän tulkitsee ensimmäisen sinetin kuvaavan alkukirkon voitokkuutta. Hän selittää lampaankaltaisen pedon Ilmestyskirjan luvussa 13, pseudokristilliseksi valeprofeetaksi.

Ambrose Anspert kirjoitti runsaan kommentaarin Ilmestyskirjaan 700-luvun puolivälissä. Hän selittää toisen pedon Ilmestyskirjan luvussa 13 tarkoittavan antikristuksen saarnaajia sekä pappeja, ja hän opettaa, että antikristus tulee olemaan ”pro Christo,” eli Kristuksen paikalla. On huomattava asia, että hän selittää häijyn ”haavan” tai paiseen joka seuraa ensimmäisestä maljasta tarkoittavan **uskottomuutta**. Tämä on yleisin näkemys nykyajan historiallisten tulkitsijoiden keskuudessa. He tulkitsevat Ranskan vallankumouksen uskottomuuden olevan tämän maljan täyttymys.

Haymon 800-luvulla kirjoitettu kommentaari on suurimmaksi osaksi lyhennelmä **Anspertin** kommentaarista. **Andreas**, joka oli Caesarean piispa, toteaa yksioikoisesti että Ilmestyskirja on profetia asioista, jotka tapahtuvat Kristuksen ensimmäisestä tulemisesta lopulliseen täyttymykseen asti. Hän tulkitsee ”sadan neljänkymmenen neljän” tarkoittavan todellisia kristittyjä, ja että antikristus olisi **roomalainen** kuningas sekä ”pseudo-Kristus” eli vale-Kristus.

800-luvulla kirjoittanut **Arethras** seuraa pääasiassa Andreasta. Samalla vuosisadalla kirjoitettu **Berengaudin** Ilmestyskirjan kommentaari on vähiten tyydyttävä kaikista. Hän oli benediktiinimunkki, ja eli hyvin synkällä aikakaudella. Hänen näkemyksensä mukaan **antikristus olisi vannoutunut vääräoppinen, ja irstauden avoin edistäjä**. Hän oli, ainakin sen perusteella mitä tiedämme, ensimmäinen tulkitsija joka ehdotti tällaista näkemystä.

Paavijärjestelmän **tasainen nousu**, mutta **ei vielä sen täysimittainen ilmentyminen,** leimasi aikajännettä jolla nämä tulkitsijat elivät. Oli kaksi asiaa, jotka voimakkaasti estivät heitä tunnistamasta epätäydellisesti kehittynyttä paavikuntaa ennustetuksi ”synnin ihmiseksi.” He kuvittelivat että koska Rooman itäinen valtakunta Konstantinopolista käsin johdettuna yhä jatkoi olemassaoloaan, niin ”pidättäjä” eli este antikristuksen ilmestymiselle oli yhä paikoillaan - täysin sivuuttaen sen tosiasian, että kerrottu profetia on ehdottomasti kytköksissä **Rooman seitsemään vuoreen**, ja sitä myöten läntisen valtakunnan kaatumiseen, sekä latinalaisen, eli läntisen Kirkon luopumukseen.

Sen jälkeen he **hengellistivät** ja selittivät tyhjiin ison osan profetiasta; he olettivat elävänsä **tuhatvuotisessa valtakunnassa,** ja että antikristus ei ilmaantuisi ennen kuin lyhyeksi ajaksi aivan aikojen lopussa, kun paha pääsee hetkeksi valloilleen. Tällä väärällä käsityksellä oli kohtalokkaat seuraukset. Samalla kun nämä tulkitsijat – samoin kuin valtaosa kristityistä tuolla ajanjaksolla – odottivat ”synnin ihmisen” ilmaantumista kaukaisessa tulevaisuudessa, **hän hiipikin huomaamattomasti heidän joukkoonsa**, ja anasti Kristuksen sijan Hänen tarkkailusta herpaantuneen laumansa keskeltä.

Ennen kuin jätämme tämän keskiaikaisen aikakauden, meidän on viitattava kolmeen huomionarvoiseen todistukseen. **Gregorius Suuri** kuudennella vuosisadalla julisti kristikunnan edessä, että kuka ikinä kutsuisi itseään **universaaliksi piispaksi** tai universaaliksi papiksi: hän olisi **antikristuksen edeltäjä**. Tässä lausunnossaan hän oli epäilemättä täydellisen oikeassa. Kun **Bonifatius III** pian Gregoriuksen kuoleman jälkeen otti itselleen tämän tittelin vuonna 607, hänestä tuli antikristuksen esiaste, joka täysin paljastui **Bonifatius VIII**:ssa.

Gerbert Reimssilainen, ennen vuotta 1000, sanoi paavista joka istui korkealla, kultaisella ja purppuraisella valtaistuimellaan, että **kuin köyhänä armeliaisuudesta, hän on antikristus, joka istuu Jumalan temppelissä**. Lopuksi **Berenger** 1000-luvulla, viitatessaan paavin tuolloin tekemään transsubstantiaatiota koskevan doktriinin vahvistamiseen, julisti että Rooman piispanistuin ei ollut apostolinen istuin, vaan **Saatanan istuin**. Joten vähitellen ymmärrys paavin todellisesta luonteesta **valkeni** tuon ajan kristilliselle Kirkolle.

Nyt me aiomme, **kolmanneksi ja viimeiseksi,** pikaisesti pohtia profeetallisen tulkinnan historiaa **Gregorius VII:n ajoista 1000-luvulta reformaation aikakauteen asti 1500-luvulla**.

Gregorius VII:n pontifikaatti oli **paavinistuimen paljastumisen** aikakausi. Silloin paavi pudotti paimenen naamion, ja vaihtoi **paimensauvansa valtikkaan** sekä **miekkaan**. Gregorius VII:n valtaistuimelle nousu vuonna 1073 oli suuri maamerkki Kirkon historiassa. Gregorius VII eli Hildebrand, kuten häntä kutsuttiin, loi – kuten olemme jo aikaisemmin todenneet – **paavilaisen teokratian**. Tiedättekö mitä tämä tarkoittaa? Hän väitti itselleen, Jumalan nimissä, **absoluuttisen sekä rajoittamattoman ylivallan kaikkien kristillisten valtioiden yli; pyhän Pietarin seuraajana sekä Kristuksen maanpäällisenä, virallisena sijaisena**. Häntä seuranneet paavit venyttivät nämä väitteet aivan äärirajoilleen asti. 1200-luvun lopussa he omaksuivat itselleen ylpeän tittelin **koko maailman mestarit**. Kolme nimeä pistää silmään tämän synkän ajanjakson kolmelta keskimmäiseltä vuosisadalta: **Gregorius VII, Innocentius III ja Bonifatius VIII**. Keskiaikainen historioitsija toteaa hyvin: ”Kun Gregorius VII ilmaantuu; kaikkein pyrkyrimäisin koko ihmiskunnasta, kunnes luemme Innocentius III:n historiasta; ja samoin Innocentius III jää Bonifatius VIII:n ylivertaisen röyhkeyden varjoon.”[26] Suuri italialainen runoilija **Dante** eli tuohon aikaan. Hän kuvaili omaa aikaansa häkellyttävän voimallisesti. Kirjoittaessaan 1200-luvulla ja vieläpä Italiassa, hän maalasi kuvan paavista sellaisena kuin maailma hänet silloin näki. Ja mitä maailma silloin näkikään? Se näki paavissa vallan anastavan ”synnin ihmisen,” ja Rooman kirkossa **Ilmestyskirjan Babylonin**. Huomaa, että jopa maailma näki tämän. Kuunnelkaa muutama rivi Danten kuolemattomasta runosta, joka kertoo helvetistä, kiirastulesta ja paratiisista:

”Voi kurjuus sinua Simon taikuri! **Voi kurjuus teitä, hänen kurjat seuraajansa**, jotka Jumalan lahjoja, jotka pitäisi omistaa hyvyydelle; niitä – niin saaliinhimoisia kuin olette – te prostituoitte kultaa ja hopeaa vastaan!” *(käännös: Pikkulammas)*

26 HALLAM: ”History of the Middle Ages,” p. 384.

”Ahneutenne peittää maailman vaikerointiin, polkee jalkansa alle hyvän, sekä korottaa ylös pahat miehet. **Teidänlaisistanne paimenista evankelista oli tietoinen, kun vaimoa, joka istuu aaltojen päällä, hän pitää kuninkaiden kanssa saastaisessa huoruudessa; vaimoa, joka syntyessään komeili seitsemän vuoren päällä, ja joka kymmeneltä sarvelta otti todistuksensa kunniastaan**, niin kauan kuin vaimon puoliso hyveisiin oli mielistynyt. Kullasta ja hopeasta olette jumalanne tehneet, eroten idolinpalvelijasta miten muuten, kuin siten, että missä hän palvoo yhtä, te palvotte sataa? **Oi Konstantinus, kuinka paljon pahaa synnytitkään, et kääntymykselläsi, vaan runsaalla huomenlahjalla, jonka ensimmäinen varakas Isä sinulta saikaan!**”[27] *(käännös: Pikkulammas)*

Runossaan Paratiisi hän sanoo:

”Minun paikastani - hän joka vallan anastaa maanpäällä - hän on tehnyt **yleisen likaviemärin** jossa **loka ja veri** virtaa. Ei ollut tarkoituksenamme, että avaimet jotka annettiin säilytettäväksi, laitettaisiin **sotalippuihin joiden alla käydään taisteluun kastettuja vastaan**; tai laitettaisiin sinetiksi myytävien ja valheellisten etuoikeuksien päälle, jotka saavat minut usein kiivastumaan sekä näkemään punaista. **Paimenen vaatteissa ahnaat sudet käyskentelevät läpi koko laidunmaan. Jumalan käsivarsi, miksi vielä nukut**?” *(käännös Pikkulammas)*

Paratiisi runonsa lopussa hän viittaa apostoli Johannekseen:

”Näkijä, **joka ennen kuolemaansa näki puhtaan morsiamen kaikki raastavat ajat**, ja joka peitsellä ja nauloilla voitettiin.” *(käännös: Pikkulammas)*

Huomaat, että nämä kauniit ja koskettavat sanat tunnistivat Ilmestyskirjan **historiallisen** tulkinnan. Danten mukaan apostoli Johannes näki ”**kaikki raastavat ajat,**” joiden läpi Kirkon kohtalona oli kulkea.

Ja sen minkä Dante näki, näkivät myös albigenssit sekä valdolaiset. Mitä ihmeellistä tässä sitten oli? Eikö ihme olisi ollut se, jos pyhät olisivat jääneet sokeiksi profetian täyttymykselle, joka oli niin ilmiselvää ja käsinkosketeltavaa, että jopa maailma sen tunnisti? Aurinkoisessa Etelä-Ranskassa, Provencessa ja Kataloniassa, elivät **albigenssit**. He olivat sivistyneitä ja korkeasti koulutettuja ihmisiä. Heidän keskuudestaan nousi esiin erittäin laaja todellisen uskon elpyminen, ja yksi sen luonnollisista seurauksista oli rohkea todistaminen luopiollisen Rooman iljetyksiä vastaan. Tässä on **Sisimondin** ”History of the Albigenses” *(suomeksi: Albigenssien historia t. Pikkulammas)*. Sivulla seitsemän hän sanoo heistä, sekä valdolaisista: ”Kaikki olivat yksimielisiä mitä tuli Rooman kirkkoon

27 ”Di voi pastor’s accorse il Vangelista, Quando colei, che siede sovra l’acque Puttaneggiar co’ Regi a lui fu vista: Quella che con le sette teste nacque, E dalle diece corna ebbe argomento, Fin che virtute al suo marito piacque. Fatto v’avete Dio d’oro e d’argento: E che altro è da voi all’ idolatre, Se non ch’egli uno, e voi n’orate cento? Ahi Constantin, di quanto mal fu matre, Non la tua conversion, ma quella dote Che da te prese il primo ricco patre!” DANTE: ”Inferno,” canto xix.

– että se oli täydellisesti vääristänyt kristillisyyden, ja **näin sanoessaan lisäksi totesivat että se on hän, jolle Ilmestyskirjassa on omistettu nimi Babylonin portto**.” Rooma ei voinut sietää tätä todistusta; se veti esiin kuolettavan miekkansa, ja kävi sotaan heitä vastaan, jotka siihen yhtyivät. Vuonna 1208 albigensseja vainottiin murhaavasti. **Innocentus III** (mitä ivaa hänen nimensä onkaan [innocent = viaton]) hyödynsi ristiretkiä tässä kamalassa tehtävässä. Hävityssota julistettiin pyhäksi. Paavin sotilaat suorittivat sitä hartaalla innolla: miehiä, naisia ja lapsia hoputettiin liekkeihin, kokonaisia kaupunkeja poltettiin. Béziersissä jokainen sielu massamurhattiin; 7 000 kuollutta ruumista laskettiin yhdestä ainoasta kirkosta, jonne ihmiset olivat paenneet turvaan. Koko maa hävitettiin maan tasalle, kokonaisia kansakuntia teurastettiin, ja näiden varhaisten uskonpuhdistajien kaunopuheinen todistus vaiennettiin hautakammion hiljaisuudeksi.

Näin alkoi järisyttävä **sota pyhiä vastaan**, josta Daniel ja Ilmestyskirja ennalta kertoivat, ja siitä lähtien sitä jatkettiin murhaavasti vuosisadasta toiseen. Varhaisella 1200-luvulla perustettiin **Inkvisitio**, ja paavit luovuttivat täydet vainoamisvaltuudet dominikaaneille.

Jäännös henkiinjääneitä valdolaisia jotka pakenivat Etelä-Ranskasta, ottivat turvapaikakseen Alpit, missä evankeliumin valoa oli vääristelty varhaisista ajoista lähtien. Olen vieraillut valdolaisten laaksoissa, ja yritän muutamalla sanalla tuoda ne teidän silmienne eteen.

Epäilemättä muistatte Milanon kaupungin Lombardian tasangolla. Kuuluisan Milanon katedraalin huipulta avautuu upea näkymä eteläisille Alpeille. Lombardian ja Piemonten tasangot jatkuvat niiden juurelle asti. Alpit näyttävät jatkuvan itä- ja länsisuunnassa niin pitkälle kuin silmä kantaa. Iltapäivällä aurinko laskee niiden runsaiden lakien päälle. Siellä ne seisovat karussa, villissä ylevyydessään; niiden alarinteet synkkien metsien peitossa, ja huiput jäätiköiden sekä ikilumen kruunaamina.

Niiden joukossa länsipuolella, Torinon kaupungista eteenpäin, nousee leveä valkoinen kartio nimeltään Monte Viso. Vuorten keskellä ja niiden juurella sijaitsevat valdolaisten kylät. Niitä on yhteensä viisi, ja ne jatkuvat kapeisiin kohoaviin kuruihin, jotka mutkittelevat kuusipeitteisten jyrkänteiden seassa, nousten ylös pilvien sekaan jotka leijailevat jäisten alppihuippujen ympärillä. Nämä laaksot olivat pakopaikka ”Alppien Israelille.” Protestantteja kauan ennen reformaatiota – nämä jalot vuoristolaiset päättäväisesti kieltäytyivät polvistumasta Baalille – he olivat varhaisen Kirkon uskollinen jäännös, joka säilyi läpi kaikkien luopumuksen keskeisimpien vuosien.

Tämä **kokoelmateos** on uskollinen kirjaus valdolaisten historiasta. Sen on kirjoittanut valdolainen pastori **Leger** 217 vuotta sitten. Se sisältää hänen muotokuvansa. Olen usein katsonut sitä kiinnostuneena. Olemus on kärsimysten arpeuttama, mutta samalla se on täynnä hengellistä valoa. Leger kertoo yksinkertaisella selkeydellä valdolaisten tarinan aikaisimmista ajoista lähtien, ottaen lainauksia muinaisista, aidoista dokumenteista. Hän antaa heidän täydellisen uskontunnustuksensa sekä selostaa heidän marttyyriutensa historiaa, johon sisältyy kamala massamurha Luzernin laaksossa vuonna 1655, **jonka silminnäkijänä hän itse oli**. Tämä kirja kirjoitettiin vain **neljätoista vuotta tuon massamurhan jälkeen**. Se sisältää useita, valan alla annettuja todistajanlausuntoja siihen liittyen, sekä pitkiä listoja sen uhrien nimistä. Se tarjoaa myös kuvia **painolevyistä**, jotka kuvaavat kammottavia tapoja joilla heitä teurastettiin. Painolevyt kuvaavat miehiä, naisia ja lapsia, joilta otetaan jäseniä sijoiltaan, vedetään ulos sisälmyksiä, heitä revitään kappaleiksi, viilletään miekoilla, seivästetään, irrotetaan raajoja yksi kerrallaan, heitetään alas kielekkeeltä sekä paahdetaan liekeissä. Ne ovat melkein liian karmeita katseltavaksi. Ja tämä oli vain yksi valdolaisten massamurha pitkässä sarjassa, jotka jatkuivat läpi 600:n tuskallisen vuoden. **Milton** kirjoitti näistä protestanttisista kärsijöistä kuolemattoman sonettinsa:

”Kosta, oi Herra, teurastettujen pyhiesi puolesta, joiden luut makaavat siroteltuna Alppien kylmille vuorille; Jopa heitä, jotka pitivät Sinun totuutesi puhtaana varhaisesta asti, kun kaikki esi-isämme palvoivat puupölkkyjä ja kiviä, älä unhoita: Sinun kirjassasi säilyvät sinun lampaittesi huudot, joiden muinainen katras surmattiin verisellä Piemontella, jolla äiti vieri yhdessä pienokaisensa kanssa kalliolta alas. Heidän vaikerruksensa kaikuivat laaksossa vuorten kyljistä, kun he menivät taivaaseen. Heidän marttyyriverensä ja tuhkat kylvettyinä ympäri Italian peltoja, missä vieläkin valtaansa pitää triplatyranni; joka kasvattaa heitä satakertaiseksi, jotka opittuaan tuntemaan tiesi, varhain voivat huutaa **Babylonin** voi-huutoa.” *(käännös Pikkulammas)*

Vainotut valdolaiset olivat profetian opiskelijoita varhaisesta lähtien. Miten he tulkitsivat profetiat koskien ”Babylonia” ja ”synnin ihmistä”? Tästä Legerin kirjasta löytyy heidän **Tutkielma Antikristuksesta** *(Treatise on Atichrist)*, joka on kirjoitettu vuonna 1120, eli **lähes 800 vuotta sitten**. Se on kirjoitettu nyt jo kadonneella kielellä; Leger antaa ranskankielisen käännöksen viereisellä sarakkeella (se on tässä sivulla 71). Yksinkertaisilla ja kuvaavilla sanoilla **tämä tutkielma leimaa Rooman kirkon Babylonin portoksi, ja paavit ”synnin ihmiseksi” ja antikristukseksi**. Tämä oli valdolaisten usko ja tunnustus.[28]

28 Extract from the Waldensian Treatise on Antichrist, dated A.D. 1120 (Hitoire Générale des Églises Évangéliques des Vallées de Piémont, ou Vaudoises, par Jean Leger, A.D. 1669, p. 71, etc.).

[1] *Extract from the Waldensian Treatise on Antichrist, dated* A.D. 1120 (*Histoire Générale des Églises Évangéliques des Vallées de Piémont, ou Vaudoises, par Jean Leger, A.D.* 1669, *p.* 71, *etc.*).

"ANTICHRIST. . . . Ma meseima la falseta, pausa contra la verità quilli se quebre, e se orna de belleza, e de pieta, de fora de la Gleisa de Christ, enaima de Christ, enaima de Nom, de Officies, de Scripturas, e de Sacramèns, e de motas autras cosas. La iniquità d'aquesta maniera com li seo Ministre majors, e menors, com li seguènt ley de maluàs cor e cec, aital congregation ensemp presa ès appelà ANTICHRIST, o BABYLONIA, o QUARTA BESTIA, o MERETRIX, o HOME DE PECCÀ, Filli de perdition.

"L'ANTICHRIST . . . Mais c'est la fausseté même opposée à la verité, qui se couvre et s'orne de beauté, et de pieté, hors de l'Eglise de Christ, comme des Noms, des Offices, des Ecritures, et des Sacremens, et de plusieurs autres choses : l'iniquité laquelle est de cette maniere, avec tous ces Ministres grans et petis, avec tous ceux qui les ensuivent de mauvais cœur, et aveugle, telle congregation prise ensemble est appelée ANTICHRIST, ou BABYLONE, ou QUATRIÈME BÊTE, ou PAILLARDE, ou HOMME DE PECHÉ, FILS DE PERDITION.

"Li seos Ministres sonappella FALS PROPHETAS, Maistres mesongers, Ministres de tenebras, Sperit d'error, MERETRIX APOCALYPTICA, maire de fornication, niolas senza aigua, arbres auctomnals, morts & arancàs per doas vez, undas del crudel mar, stellas errans, Balaamitiens, e Gissiptiens.

"Ses Ministres sont appelez FAUX PROPHETES, Maîtres mensongers, Ministres de tenebres, Esprit d'erreur, PAILLARDE APOCALYPTIQUE, Mere de fornication, nuées sans eau, arbres automnals morts et arrachez par deux fois, ondes de la cruelle mer, étoiles errantes, Balaamites, et Egyptiens.

"*El es dit Antichrist emperçò ca cubert e orna sot specie de Christ, e de la Gleisa*, e de li seo fidel membre, *contraria à la salù faita per Christ*, e aministrà veramènt en la Gleisa de Christ."

"*Il est dit Antichrist, pour ce que couvert et orné de la Livre de Christ, et de son Eglise*, et de ses fideles membres, *il contrarie au salut fait par Christ*, et administré vrayement en l'Eglise de Christ."

Käännytään nyt muutamaksi hetkeksi **Böömin** puoleen. Muistatte, että se on laaja lääni Itävallan luoteisosassa. Siellä reformaatio nosti päätään yli sata vuotta ennen Lutherin aikaa, ja se nitistettiin verivirtoihin. Mikä sen nousun aiheutti? **Jan Husin** ja **Jerome Prahalaisen** tunnustukset. Mitä nämä miehet ajattelivat Rooman kirkosta ja paaveista? Että Rooma on **Babylon** ja paavit ovat **antikristus**.[29] Olkaa todistajina heidän tunnustukselleen, kuten marttyrologi Fox on heitä lainannut. Olen itse seisonut sillä paikalla Konstanzissa, jossa nämä miehet tuomittiin kuolemaan. Rooma poltti heidät. Tässä historiikki ”Reformaatio ja antireformaatio Böömissä.” Böömiläiset veljet vannoivat Jan Husin oppien nimeen, mukaan lukien hänen näkemyksensä paavin vastaisista profetioista. Rooma hävitti reformoidut böömiläiset. Tarina on kammottava.[30] Mutta heidän tuhkistaan nousi uusia todistajia. Vainotuista böömiläisistä versoivat esiin määriläiset, jotka tänä päivänä ovat **lähetyssaarnaajia** ympäri maailmaa!

Lopuksi käännymme hetkeksi **Englannin** puoleen. Ennen reformaatiota, 500 vuotta sitten, Jumala nosti tässä maassa ylös **John Wicliffen**. Ihmiset kutsuvat

---

29 Jan Husin epistola Prahan kansalaisille: ”...Sitä varovaisempia teidän tulisi olla, sillä tuo ANTIKRISTUS työskentelee yhä kovemmin vaivatakseen teitä. Viimeinen tuomio on käsillä; kuolema tulee nielemään monia, mutta Jumalan valituille lapsille Jumalan valtakunta lähestyy… Tietäkää te, minulle rakkaat, että ANTIKRISTUS ollessaan kuohuksissa teitä vastaan, hankitsee moninaisia vainoja.” - ”Acts and Monuments,” vol. Iii., pp. 497, 498.

”Jan Husin kirje lordi John de Clumille: ”...Kirjeestäsi, jonka eilen vastaanotin, sain käsityksen että ensiksikin suuren lutkan laittomuus, toisin sanoen pahan seurakunta, JOSTA EDELLINEN MAININTA ILMESTYSKIRJASSA TEHDÄÄN, on tunnistettu ja tullaan yhä enemmän tunnistamaan; tuon lutkan kanssa kaikki maan kuninkaat haureutta harjoittavat, huoraten henkisesti Kristuksesta poispäin. Ja kuten siitä on sanottu; luisuen pois totuudesta ja myöntyen ANTIKRISTUKSEN valeisiin; hänen viettelynsä sekä pelon takia, tai liittolaisuuden toivossa, saadakseen maallista kunniaa.” - ”Acts and Monuments,” vol. Iii., p. 499.

”Jan Husin kirje jossa hän lohduttaa ystäviään, eikä halua heidän huolestuvan hänen kirjojensa saamasta tuomiosta. Lisäksi hän julistaa pappissäädyn pahuuden: ”Isäntä Jan Hus, toivottavasti Jumalan palvelija, kaikille uskovaisille jotka rakastavat häntä ja hänen säädöksiään: toivotan totuutta ja Jumalan armoa… Varmasti on jopa tänä päivänä ANTIKRISTUKSEN pahuus, iljetykset ja saastaisuus paljastuneet paavissa ja muissa hänen neuvostonsa jäsenissä… Voi kuinka hyväksyttävä asia olisikaan, jos aika kärsisi heidän kierojen toimiensa kertomisen, jotka nyt ovat ilmeisiä, jotta Jumalan uskolliset palvelijat voisivat ne tietää! **Luotan Jumalaan, että Hän jälkeeni lähettää minua urhoollisempia yksilöitä, ja että nyt on elossa heitä jotka tekevät vielä ilmeisemmäksi ANTIKRISTUKSEN pahuuden, ja antavat elämänsä kuollakseen Herramme Jeesuksen Kristuksen totuuden puolesta,** joka antaa sekä teille että minulle ikuisen elämän ilot. Tämä epistola kirjoitettiin p. Johannes Kastajan päivänä vankilassa ja raudoissa; mietiskelen sitä itsekseni, kuinka Johannes mestattiin vankisellissään sidottuna, Jumalan sanan puolesta.” - ”Acts and Monuments,” vol. Iii., pp. 502, 503.

30 ”Vuonna 1421 böömiläisten kärsimät kurjuudet suuresti lisääntyivät. **Hukuttamalla**, **polttamalla** ja **miekalla** tapahtuneiden teloitusten lisäksi, useita tuhansia Husin seuraajia, etenkin táborlaisia, kaikista luokista sekä molemmista sukupuolista heitettiin alas Kutná Horan vanhoihin kaivoksiin ja kuiluihin… Yhteen kuiluun oli heitetty 1700, toiseen 1308 ja kolmanteen 1321 henkilöä. Joka vuosi 18. huhtikuuta pidettiin arvokashenkinen tapaaminen sinne rakennetussa kappelissa noiden marttyyrien muistoksi, aina vuoteen 1613 asti, jolloin rahapajamestari Wrschesowetz pyrki estämään sen; silti tästäkin huolimatta sitä jatkettiin vuoden 1621 suureen vainoon asti. Sanotaan että muistomerkki yhä merkitsee paikkaa (Lasitius, ’Origo Fratrum,’ vol. i., p. 69; Theobald’s ’Hussite War,’ p. 150. 1624; Rieger’s ’History of the Bohemian Brethren,’ vol. ii., p. 592; Regenvolscius, ’Systema Hist. Eccles. Sclavonic.’).” - ”The Reformation and Anti-Reformation in Bohemia,” p. 13.

häntä ”reformaation aamutähdeksi.” Hän käänsi Raamatun englanninkielelle, ja kävi sotaan Rooman kirkon virheitä ja iljetyksiä vastaan. Miten Wicliffe tulkitsi nämä profetiat? Aivan kuten valdolaisetkin. Tässä on yksi hänen kirjoistaan, jotka ovat täynnä viittauksia paaviin **antikristuksena**. Hän kirjoitti erityisen tutkielman, nimeltään **Speculum de Antichristo** (”Antikristuksen peili”). Wicliffestä versoivat englantilaiset **lollardit**. Heitä oli satojatuhansia. Mikä oli heidän todistuksensa? Sallikaa minun esittää se teille heistä yhden omilla sanoilla; **lordi Cobham**, tuo kuuluisa Jumalan mies, joka eli vain vuosisata ennen Lutheria.

Kun hänet tuotiin kuningas Henrik V:n eteen nuhdeltavaksi, koska hän oli kieltäytynyt alistamasta itseään paaville kuuliaisen lapsen tavoin, tämä oli hänen vastauksensa: ”Koskien paavia ja hänen hengellisyyttään: en ole niille velkaa sen enempää haarniskaa kuin palvelustakaan, **sillä mitä itseeni tulee, niin tunnistan hänet raamatuntekstien perusteella suureksi antikristukseksi, kadotuksen lapseksi, Jumalan avoimeksi vastustajaksi, ja kauhistukseksi joka seisoo pyhässä paikassa**.”

Säilyen tiukkana, torjuessaan roomalaisen virheen ja kieltäytyessään kumartamasta paavia, lordi Cobham tuomittiin kuolemaan harhaoppisena. John Fox kertoo meille, että tuomionsa täytäntöönpanon päivänä vuonna 1417 lordi Cobham tuotiin ulos Lontoon Towerista ”kädet taakse sidottuina, olemukseltaan erittäin hilpeänä. Sitten hänet asetettiin kelkkaan makaamaan, ja täten vedettiin St Gilesin pihamaille, jonne oli pystytetty pari uutta hirttolavaa. Kun hän oli tulossa mestauspaikalle ja hänet otettiin pois kelkasta, hän kaatui hartaana maahan polvilleen, anoen kaikkivaltiasta Jumalaa armahtamaan vihollisiaan. Sitten hän nousi ylös ja katseli väkijoukkoa, kehottaen heitä, mitä vanhurskaimpaan tapaan seuraamaan Jumalan lakeja jotka on Raamattuun kirjoitettu, ja joka hetki varomaan sellaisia opettajia, joiden he näkevät toimivan Kristusta vastaan puheissaan sekä elämässään; ja lisäksi monia muita erityisiä neuvoja. **Sitten hänet ripustettiin rautakahleisiin sidottuna, ja täten elävältä poltettiin. Hän jatkoi Jumalan nimen ylistämistä, niin kauan kuin hänen henkensä kesti**.”

Toisin sanoen hänet kärvennettiin kuoliaaksi. Heidät poltettiin, poltettiin, nämä siunatut Jumalan miehet! Hus poltettiin, Jerome poltettiin ja lordi Cobham poltettiin. Jopa Wicliffen luut kaivettiin ylös 41 vuotta hänen kuolemansa jälkeen ja poltettiin. Savonarola, joka saarnasi trumpetin tavoin että Rooma on Babylon, poltettiin. Kaikki heidät poltettiin ennen reformaatiota, ja tuhansia heidän lisäkseen. Heidät **poltettiin**, mutta heidän sanojaan ei poltettu! **Heidän todistustaan ei poltettu! Se jatkoi elämäänsä!** Tuli ei voinut sitä kärventää, kahleet eivät sitoa, suukapulat eivät voineet sitä vaientaa, vankilat eivät tukahduttaa, miekat eivät surmata; ei mikään voinut sitä tuhota. Totuus on

kuolematon, totuus on voittamaton. Laita se vankilaan, ja se astuu ulos vapaana; hautaa se, ja se nousee maasta ylös; murskaa se maata vasten ja se ponnahtaa ylös voitokkaana - puhtaampana joka kiistan jälkeen, jalompana voitossaan.

Totuus jonka puolesta nämä todistajat todistivat, versoi jälleen esiin vuosisata myöhemmin. Se vyöryi Euroopan yli uskonpuhdistuksen valtavassa hyökyaallossa. Ja **mistä tulikaan** tämä todistus jota mikään voima ei kyennyt tukahduttamaan? Mistä tulikaan tämä trumpetin lailla soiva todistus jota Rooma, kaikessa moninaisessa väkevyydessään, oli kykenemätön hiljentämään tai pidättelemään? Mistä muualta se olisikaan tullut paitsi **tuosta pyhästä teoksesta**, joka synkissä vankiselleissä kirjoitettiin - maanpaossa ja karkotettuna - opastukseksi, säilyvyydeksi ja tueksi Jumalan kärsiville pyhille, sekä uskollisille todistajille joka aikakaudella! Daniel pakkosiirtolaisena, Paavali vankisellissä, Johannes karkotettuna: tällaisia olivat sen inspiroidut kirjoittajat. Miehiä, joiden lävistävä katse silmäili pitkin Kirkon pitkää, vastoinkäymisten täyttämää polkua, pisti merkille sen marttyyrit, ja näki sen voitot jo kaukaa.

Oi, jumalisesti annetun profetian sanaa! Oi ihmeellistä kirjaa, jonka seitsemän sinettiä Karitsa on avannut vastatakseen kärsivän Kirkon moraalisiin ja henkisiin tarpeisiin - Kirkon, jota Hän niin kovasti rakastaa! Kuinka onkaan vaikuttavia sanojasi, salaperäisiä symboleitasi kahlattu läpi, sekä opiskeltu hartaiden ja pyhien silmien toimesta! **Kuinka niitä onkaan vankiloissa pohdittu, muisteltu piinapenkissä, toisteltu liekkien keskeltä!** Kirjoituksesi ovat **ikkunoita**, joiden lävitse valo loistaa kolmannesta taivaasta alas synkimpiin syvyyksiin asti, keskelle maallisia konflikteja, salaisuuksia ja voi-huutoja. Oi hurskas ja pyhittävä totuus! Kuinka sanojasi onkaan kasteltu kärsivien pyhien kyynelillä, syventyessään niiden tuskaan ja suruun, sekä värjätty heidän runsaana vuotavalla verellään! Kultaakin kalliimpia ovat elämät, jotka ovat tekstisi sinetöineet; kultaakin kalliimpi on totuus, jonka nuo elämät ovat sinetöineet! Sanasi ovat olleet **siivet**, joiden avulla vainottu Kirkko on liitänyt erämaasta ja taistelutantereelta ikuisesti kestävän rakkauden ja rauhan puhtaaseen seesteisyyteen! Kuin kirkas enkeli olet taivaasta laskeutunut, ja johdat meidät taivaalle. Sinun avullasi Jumala on opastanut **pyhien**, **tunnustajien** sekä **marttyyrien** jalon armeijan kunnialliseen täyteyteensä, loistamaan valtaistuimensa ympärille kuin ikuiset tähdet. **He ovat menneet tuohon kunnian maailmaan – ikuisesti poissa - mutta valo, joka heidät sinne ohjasi, säilyy yhä heidän jäljessään!** Emme voi koskettaa heitä. He ovat haihtuneet ihmisten edestä kuin profeetta, jonka vaunu taivaaseen oli siivekäs liekki! Emme kuule heidän harppujensa säveliä tai heidän laulunsa pauhinaa; **mutta me yhä pitelemme käsissämme kirjaa jota he rakastivat, ja joka teki heistä sen mitä he olivat, ja yhä ovat.** Te **valdolaiset,** yksinäisiltä veren tahrimilta Alpeilta; te karmivan **Inkvisition** nimettömät uhrit; te jalot protestantit ennen reformaatiota:

Wicliffe, Hus, Jerome, Cobham, Savonarola, - me pidämme hallussamme pyhiä sivuja, joita te pohditte; totuuden ja elämän sanoja, jotka te marttyyriverellänne sinetöitte! **Olkoonpa nuo sanat meille samaa kuin teille**; olkoon ne inspiraatiomme ja todistuksemme, sekä lastemme todistus meidän jälkeemme, aina siihen hetkeen asti jolloin **totuus**, vapautettuna kaikista ansoista, loistaa läpi koko maailman sumentamattomassa loistossaan, ja virheet, taikausko ja valheellisuus pakenevat sen tieltä lopullisesti!

Luento 6: Profetioiden tulkinta sekä hyödyntäminen reformaation aikakaudella.

1500-luku esittelee spektaakkelimaisen aamunkoiton myrskyn keskellä kolkon yön jälkeen. Eurooppa heräsi pitkästä taikauskon unestaan, kun valtiot karistelivat sen kahleet yltään. Kuolleet heräsivät. Totuuden todistajat, jotka oli hiljennetty sekä surmattu, seisoivat jälleen kerran pystyssä tunnustustaan toistaen. Marttyroidut tunnustajat ilmestyivät uudelleen uskonpuhdistajien hahmossa. Hengellisessä pyhäkössä tapahtui puhdistus. Kansalaisten vapaudet ja uskonnollinen vapaus vihittiin käyttöön. Kirjapainon keksiminen sekä oppineisuuden elpyminen kiihdyttivät liikettä. Joka puolella tapahtui kehitystä. Kolumbus seilasi merten yli, ja avasi näköpiiriin uuden maailman. Rooma tutisi seitsemällä vuorellaan, ja menetti puolet hallintoalueistaan. Protestanttiset valtiot syntyivät. Moderni maailma tuli olevaksi.

1500-luku oli reformaation aikakautta. Kirkosta oli tullut pelottavan **epämuodostunut:** se oli perusteellisen uudelleenmuotoilun, eli **reformaation** tarpeessa. Se oli poikennut uskosta, ja se oli tuotava takaisin oikealle polulle. Se tarvitsi entisöinnin ei-luopiolliseen kristillisyyteen. Vaadittiin jumalisten ja inhimillisten oikeuksien uudelleenvahvistamista. Paavinistuin oli mullistanut sekä Jumalan hallinnon että ihmisten vapaudet. Sen keskeinen periaate oli ollut **maailmalta sen oikeutetun Hallitsijan ja Pelastajan riistäminen**, sekä Hänen korvaamisensa Jumalaa herjaavista pyrkyreistä koostuvalla dynastialla. Yhtä keskeistä sille oli ollut **kaikkien ihmisten jaloimpien oikeuksien tuhoaminen,** kieltämällä heiltä heidän laillinen pääsynsä yhteyteen Luojansa kanssa. Toinen kuolevainen, teeskentelevä pappi, seisoo tiellä tukkien polun ikuiseen elämään. Hän seisoo Jumalan rakkauden loistavan auringonvalon edessä, ja luo kuolettavan varjon pelokkaan ihmissielun ylle. Hän väittää omistavansa avaimet taivaaseen ja helvettiin. Hän pauhaa valehtelevia kirkonkirouksia, sekä kieltää ihmiskuntaa lähestymästä rajattoman armon valtaistuinta, muuten kuin hänen kauttaan, ja silloinkin vain niin pitkälle kuin hän sen sallii. Ja näin Kristus on pimennetty, pelastus varastettu; paavillinen pappi on korvannut syntisten Pelastajan. Laittomuuden salaisuus jumalisen salaisuuden tilalla, Rooman ylpeä paavi pyhän Rauhanruhtinaan tilalla; myrkkyä ruuan sijaan, ja saatana itse korotettuna Jeesuksen Kristuksen Kirkon ylle, sen pääksi ja puolisoksi.

Mikä kirottu järjestelmä! Mieli voi vaivoin käsittää pohjatonta pahuutta jonka se synnyttää! Se pysäyttää taivaan virtaavat vedet erämaahan, ja muuttaa elämän virrat seisovaksi, mätäneväksi verilammikoksi. Se estää taivaan pyhää valoa loistamasta - evankeliumin totuuden valaisevaa vaikutusta - ja upottaa maailman synkkyyteen sekä pimeyteen, joka on niin suunnatonta että sen voi tuntea. Se

pysäyttää jumalisen armon ja anteeksiannon parantavan käden, ja korvaa sen papillisten sormien saastuttavalla kosketuksella, jotka ovat himon, tekopyhyyden ja veren tahraamat. **Se muuttaa armon**, joka on suloinen ja armas salaisuus - hengellinen, pyhä, ei maallinen – ja vapaa, oi kuinka vapaa ja kuinka jumalinen se onkaan! Sillä se on Hengen vaikutus. Se muuttaa sen **mystiseksi iljetykseksi, sietämättömäksi kyhäelmäksi; joksikin, mitä tekopyhät sormet manipuloivat**, ”toimittavat” kuten he sanovat, sakramenttien kautta - sakramenttien, jotka ovat heidän omaa keksintöään sekä aikaansaannostaan. Seitsemän sakramenttia, totta tosiaan! Ne ovat jotain, mitä välitetään teeskenneltyjen Jeesuksen Kristuksen sijaisten sukupolvien läpi - sekä heidän edustajiensa - ja joita **he välittävät kuolevalle maailmalle rahallista korvausta vastaan!** Eivätkö he punastu jatkaessaan näin kirottuja petoksiaan? Eikö ihmisten ikuisilla tarpeilla ole mitään arvoa heidän silmissään? **Onko Jumalan arvo muunnettavissa likaiseksi valuutaksi, jotta se voidaan tallettaa pappien taskuihin, ja kierrättää heidän keskuudessaan kuin kolikkoa konnien ja kulkurien kesken?** Onko heidän omatuntonsa täydellisen kuollut? Kuollut? Se voisi yhtä hyvin olla kuollut; ”poltinraudalla merkitty” kunnes se on menettänyt kaiken käsityksen oikeasta ja väärästä, eikä enää kykene tunnistamaan häpeällisyyttä doktriineissa, jotka olisivat saaneet ihmiset Sodomassa punastumaan häpeästä. Järjestelmä - joka tekee totuudesta irvikuvan, kovettaa omatunnon, orjuuttaa mielen, korruptoi sydämen, hautaa Raamatun, prostituoi saarnavirkaa, halventaa sakramentit, vainoaa pyhiä, pettää sekä teurastaa Kristuksen katrasta, sekä tyrmistyttää kaiken mikä on pyhää ja kaiken mikä on Jumalasta - ansaitsee ja vaatii tulla paljastetuksi, halveksituksi, tuomituksi, tuhotuksi sekä pyyhityksi pois haavoitetusta maailmasta.

Ja Jumala synnytti reformaation tätä protestityötä varten: paljastamaan, tuomitsemaan ja vapauttamaan. Palauttamaan ihmisille Hänen sanansa, palauttamaan heille heidän oikeutensa, avaamaan kansakuntien silmät, nostamaan heidät ylös seisomaan omilla jaloillaan, vastuullisina ja vapaina; vierittämään synkän incubuksen pois heidän henkensä päältä - papillisen teeskentelyn ja tyrannian ikuisen painajaisen - uudelleen vakiinnuttamaan puhtaan ja primitiivisen uskonnon määräykset sekä etuoikeudet. Tällaisia olivat Jumalan herättämän reformaation työtehtävät Euroopassa kolme vuosisataa sitten.

Hän, joka nosti ylös profeettoja ja apostoleja entisaikoina, Hän joka nosti ylös tunnustajia ja todistajia keskiajalla, nosti ylös uskonpuhdistajat 1500-luvulla; leijonan kaltaisia miehiä, suorittamaan tätä väkevää tointa sekä tekemään tämän loistavan työn. Oli **leijona Luther**, joka ravisteli Roomaa sekä Eurooppaa karjunnallaan, ja leijona Tyndale, joka väänsi Raamatun pappien käsistä ja antoi sen meille täällä Englannissa omalla äidinkielellämme, vaikka se maksoikin

hänellä hänen henkensä tehdä näin. Ja sveitsiläinen leijona Zwingle, joka kaatui taistelukentällä, ja tuo Picardyn leijona John Calvin, joka kasvoi vahvuudessa sekä majesteettiudessa Zwinglen kaaduttua, ja tuo leijona John Knox Skotlannista, joka ei pelännyt yhdenkään miehen kasvoja eikä väistynyt kenenkään tieltä: tällaisia ja tämän kaltaisia olivat miehet, joiden kautta Jumala sysäsi syrjään paavin ylivallan Saksassa, Sveitsissä, Ranskassa, Englannissa, Skotlannissa sekä Hollannissa.

Toivomme teiltä erityistä huomiota sille tosiasialle, että reformoijien vakaumukset liittyen paavillisen kirkon luonteeseen sekä siitä irrottautumisen velvollisuuteen, juontuivat suurelta osin heidän profeetallisten raamatuntekstien opiskelusta ja tulkinnasta. Kehotamme teitä pohtimaan tapaa, jolla reformoijat tulkitsivat profetioita, ja niiden suhdetta paavilliseen luopiollisuuteen, sekä sitä miten he hyödynsivät niitä käytännössä, kuin myös voimaa, joka näistä profetioista lähti uskonpuhdistuksen suuren työn ohjaamiseen sekä kannattelemiseen. Reformoijille Rooma oli Ilmestyskirjan ”Babylon” ja paavillinen pontiffi oli ennustettu ”synnin ihminen.” Irtaantuminen Rooman kirkosta ja sen paavilaisesta johtajasta oli heidän mielestään pyhä velvollisuus. He yllyttivät kaikkia kristittyjä Rooman kirkon sisällä apokalyptisellä käskyllä *”lähtekäät ulos hänestä, ettette hänen synneistänsä osallisiksi tulisi, ettette myös jotakin hänen vitsauksistansa saisi.”* Heille irrottautuminen Roomasta ei ollut irrottautumista Kristuksesta, vaan antikristuksesta. Tämä oli periaate, jonka nojalla he **aloittivat** sekä **jatkoivat eteenpäin** reformaatiotyötään; periaate, joka ohjasi ja kannatteli heitä, sekä teki heistä voittamattomia.

Otetaan tarkasteluun reformaation ensimmäinen tapaus: **Luther**. Varhain vuonna 1520 hän kirjoitti Spalatinukselle näin: ”Olen äärimmäisen vaivattu mielessäni. Minulla ei ole paljonkaan epäilystä siitä, että paavi on oikea antikristus. Paavien elämät ja keskustelut, heidän toimensa, heidän dekreettinsä: kaikki ne sopivat mitä ihmeellisimmin hänestä tehtyihin kuvauksiin Pyhissä Teksteissä.”

Saman vuoden syksynä hän painatti **tutkielman ”Kirkon Babylonialaisesta pakkosiirtolaisuudesta**” *(Babylonish Captivity of the Church)*. Tämä oli sen otsikko. Siinä hän paljasti anekauppapetoksen. Hän osoitti, että niiden tarkoituksena oli ryöstää ihmisiltä rahat evankeliumia vääristelemällä. Tässä eläväkielisessä tuotoksessa Luther kutsui paavinistuinta ”**Babylonian kuningaskunnaksi**.” Sillä välin Leo X julkaisi kuuluisan Lutherin tuomitsevan bullansa häntä vastaan, joka sisälsi otteita hänen töistään. Leo X kielsi kaikkia ihmisiä lukemasta Lutherin kirjoituksia kirkosta erottamisen uhalla, sekä määräsi hänen töitään omistavat polttamaan ne. Hän karkotti Lutherin kirkosta uppiniskaisena harhaoppisena, joka on toimitettu saatanalle hänen lihansa tuhoamista varten. Hän määräsi kaikkia maallisia ruhtinaita samojen

kirkonkirousten uhalla, sekä kaikkien arvonimiensä menettämisen uhalla, pidättämään tämän henkilön hänen rangaistustensa mukaisesti.

Saman vuoden lokakuussa Luther kirjoitti Spalatinukselle: ”Lopultakin Rooman bulla on tullut, ja Eckius on sen kantaja. Suhtaudun siihen halveksuen. Sinä näet, että siinä on tuomittu Kristuksen itsensä ilmaisemat doktriinit. **Tunnen itseni nyt vapaammaksi, tultuani vakuutetuksi siitä, että paavidynastia on antikristillinen ja Saatanan istuin.”**

Joulukuussa hän julkaisi kaksi traktaattia vastauksena bullaan. Toinen niistä oli otsikoitu ”Martti Luther Antikristuksen iljettävää bullaa vastaan.” Sen loppuyhteenvedossa hän nuhtelee paavia sekä kardinaaleja, kehottaen heitä luopumaan sinnikkäästä hulluudestaan, ”**eikä enää täyttämään epäilemättä raamatunkirjoituksista löytyvän antikristuksen roolia**.”

Joulukuun 10. päivä samana vuonna 1520, Luther kutsui yhteen Wittembergin kaupungin professorit sekä oppilaat, ja julkisesti poltti paavin bullan. Samalla hän poltti kaanonin lait, dekretaalit, Klemensin tekstit sekä paavien liioittelut.

Arpa oli heitetty. Luther oli julistanut sodan Rooman pontiffia vastaan. Hän oli ”rohkeasti nimennyt hänet synnin ihmiseksi, ja kannusti kaikkia kristittyjä ruhtinaita ravistelemaan yltään hänen vallan anastuksensa.” Tähän tapaan reformaatio vihittiin käyntiin.

Oikeuttaakseen toimensa, Luther valitsi kolmekymmentä artiklaa paavillisten lakien kokoelmasta, valaistakseen niiden avulla polttamiensa kirjojen sisältöä. Ne hän painatti kommenttiensa kera, pyytäen ihmisiä käyttämään omaa arvostelukykyään niitä lukiessa. Hän tiivistää asian toteamalla, että vertailemalla kaanonin lain eri osia keskenään, sen kieli yksinkertaisesti summautuu tähän: ”Paavi on Jumala maanpäällä ja kaiken maallisen, katoavan tai hengellisen yläpuolella; kaikki asiat kuuluvat paaville, eikä kenenkään tule rohjeta kysymään: ’Mitä oikein teet?’”

Tässä on vanha kopio Lutherin teoksesta ”Kommentaari epistolaan galatalaisille.” Toisessa jakeessa olevan ilmauksen ”*Galatian seurakunnille*” alla hän sanoo ”Missä ikinä pyhien sakramenttien substanssi säilyy, siellä on pyhä Kirkko, **vaikkakin antikristus siellä hallitsee, joka, kuten Raamattu todistaa, ei istu vihollisten tallissa, tai sikolätissä, tai pakanoiden seurueessa, vaan kaikkein korkeimmassa ja pyhimmässä paikassa, nimittäin Jumalan temppelissä**.”

Lisäksi hän julistaa: ”Eikö Jumalan temppeliin asettautuminen ole sama asia kuin julistaa itsensä koko Kirkon johtajaksi? Mikä on Jumalan temppeli? Onko se kiveä ja puuta? Eikö Paavali sanonut, että Jumalan temppeli on pyhä; temppeli, joka te olette? Asettuu – mitä muuta se on kuin hallitsemista, opettamista ja

tuomitsemista? Kuka on sitten Kirkon alkupäivien tohtinut kutsua itseään koko Kirkon mestariksi, paitsi yksin paavi? Ei yksikään pyhistä, eikä yksikään harhaoppisista koskaan lausunut niin kamalia ylpeyden sanoja.”[31]

Toisaalla hän taas sanoo, että kun Daniel ”näki kamalan kymmensarvisen villipedon, joka kaikkien yksimielisyydellä on Rooman valtakunta, hän lisäksi näki toisen **pienen sarven** nousevan niiden keskeltä. **Tämä on paavillinen valta**, joka nousi ylös Rooman valtakunnan keskeltä.” Tällä tavalla Luther tulkitsi profetian. Ja Danielin, Paavalin, sekä Johanneksen profeetallisten opetusten vaikutuksen alaisena hän syöksyi esiin, ja alkoi edistää loistokasta reformaatiota 1500-luvulla.

Yksi todistaja Lutherin käymälle väittelylle Leipzigissa oli **Philip Melanchthon**; oppinut kreikankielen professori Wittembergista. Melanchthon oli ihmeellisen kyvykäs ja taitava mies. Hänen käsissään kaikkein vaikeimmatkin aiheet muuttuivat yksinkertaisiksi. Hän oli yksi aikansa suurimpia teologeja, ja hän kirjoitti arvostetun **Augsburgin tunnustuksen** vuonna 1530, joka on perusta reformoidulle saksalaiselle uskolle. Koska tuo tunnustus oli tarkoitus lukea julkisesti vihamieliselle roomalaiskatoliselle keisari Kaarle V:lle ruhtinaiden sekä kirkollisten merkkihenkilöiden läsnä ollessa, Melanchthon lievensi sitä niin paljon kuin oli mahdollista, vältellen kaikkia roomalaiskatolisen kirkon tuomitsemisia, jotka voisivat loukata. Luther valitti tätä laiminlyöntiä. ”Saatana näkee selvästi,” hän sanoi, ”että sinun puolustelusi on sivunnut ainoastaan kevyesti artikloita, jotka koskevat kiirastulta, pyhien palvontaa, sekä **ennen kaikkea paavia ja antikristusta**.”[32]

Melanchthonilta puuttui Lutherin rohkea henki, mutta hän jakoi suurimman osan hänen ajatuksistaan. Hän oli selvä vakaumuksistaan, että Rooma on Ilmestyskirjan Babylon ja paavi on synnin ihminen.[33] Avioliittoa koskevassa kiistassa, viitaten ensimmäiseen epistolaan Timoteukselle, hän sanoo, ”Koska on mitä varminta, että pontiffit ja munkit ovat kieltäneet avioliiton, **on mitä näkyvintä ja ilman epäilystäkään totta, että Rooman pontiffi, yhdessä koko säätynsä ja kuningaskuntansa kanssa, on itse antikristus**.”[34] Hän lisää: ”Samoin 2. Tessalonikalaiskirjeessä, luvussa 2, Paavali selvästi sanoo, että synnin ihminen tulee hallitsemaan Kirkossa, korottaen itsensä Jumalan palvontaa vastaan jne. Mutta on ilmeistä, että paavit hallitsevat Kirkossa, ja Kirkon nimen alla puolustavat idoleita. **Tämän takia lausun, että yhtäkään harhaoppia ei ole noussut, eikä todella tule koskaan olemaankaan, johon nämä Paavalin kuvaukset voisivat todellisemmin sekä varmemmin yhtyä ja sopia kuin**

31 ”Works,” vol. ii., p. 385.
32 See D’Aubigné’s ”History of the Reformation,” book xiv., chap. viii.
33 ”Works,” vol. iv., p. 537.
34 ”Quod Romanus pontifex, cum universo ordine suo et regno, **sit ipsissimus antichristus**,” etc. (”Works,” vol. iv., p. 537).

tähän paavin kuningaskuntaan.”[35] Hän lisää samaan väitökseensä (artikla 25): ”Profeetta Daniel myös liittää nämä kaksi asiaa antikristukseen; nimittäin että hän tulee asettamaan idolin temppeliin, ja kunnioittaa sitä kullalla ja hopealla, ja että hän ei kunnioita naisia. Nämä molemmat asiat kuuluvat Rooman pontiffille; kuka tätä ei selvästi näkisi? Selvästi idolit ovat jumalaton messu, pyhien palvonta, sekä kullalla ja hopealla koristellut patsaat joita esitellään palvottaviksi.”

Reformaatio alkoi Sveitsissä Zwinglen toimesta, joka aikaisemmin oli ollut kaniikki ja pappi Zürichissa, ja sitä jatkoivat Oecolampadius, Bullinger sekä muut. He tuottivat **Helvetian tunnustuksen** *(Helvetic Confession)*, jonka kokosivat Baselin reformoidut sveitsiläiset teologit vuonna 1536. Tämä tunnustus - sen jälkeen kun reformoidut piirikunnat ja kaupungit olivat hyväksyneet sekä allekirjoittaneet sen - lähetettiin luterilaisille teologeille, jotka olivat kokoontuneena **Schmalkaldeniin** vuonna 1537. Sekä Helvetian että Schmalkaldenin tunnustuksissa paavinistuin tuomitaan ennustetuksi antikristilliseksi vallaksi.[36]

Samaa suurta doktriinia opetetaan kallisarvoisessa **Böömin tunnustuksessa** vuodelta 1573, joka koottiin yhteen neljästä, muinaisemmasta tunnustuksesta. **John Calvin**, väkevä teologi ja reformoija, jonka kirjoitukset on julkaistu 50:ssä osassa, sanoi asiansa aiheesta ilman sekaannuksen vaaraa. Kirjeessään keisari Kaarle V:lle, koskien Kirkon reformoinnin välttämättömyyttä, hän kirjoitti seuraavasti: ”**Antikristuksen ylimielisyys,** josta Paavali puhuu, on se, että hän istuu Jumalan temppelissä niin kuin Jumala, tehden itsensä **Jumalaksi. Sillä missä onkaan Jumalan vertaansa vailla oleva majesteettius** sen jälkeen, kun kuolevainen mies on korotettu sellaisiin korkeuksiin, että hänen lakinsa ottavat etusijan Jumalan ikuisista säädöksistä? Jätän pois laskuista sen, että apostoli kuvailee ruokien ja avioliiton kieltämistä riivaajien oppina – se on jo varmasti tarpeeksi paha asia – mutta kaiken kruunaava jumalattomuus on asettaa ihminen Jumalan yläpuolelle arvoasteikossa. **Jos he kieltävät lausuntoni totuuden,**

35 ”Quare affirmo, nullam unquam extitisse hæresin, neque adeo futuram esse, cui verius et certius hæ Pauli descriptiones, convenire ac competere queant atque huic pontificio regno.” - ”Works,” vol. iv., p. 537.

36 ”Art. Smalc. S. 347: Constat, Romanos pontifices cum suis membris defendere impiam doctrinam et impios cultus. Ac plane notae ANTICHRISTI competunt in regnum papæ et sua membra. Paulus enim ad Thessalonicenses describens ANTICHRISTUM, vocat eum adversarium Christi, extollentem se super omne, quod dicitur aut colitur Deus, sedentem in templo Dei, tanquam Deum. Loquitur igitur de aliquo regnante in ecclesia, non de regibus ethnicis : et hunc vocat adversarium Christi, quia doctrinam pugnantem cum evangelio excogitaturus sit, et is arrogabit sibi auctoritatem divinam. Primum autem constat, papam regnare in ecclesiâ, et praetextu ecclesiasticæ auctoritatis et ministerii sibi hoc regnum constituisse.

"... Deinde doctrina papae multipliciter pugnat cum evangelio, et arrogat sibi papa auctoritatem divinam tripliciter : primum quia . . . secundo quia . . . tertio quia . . . Hoc autem est se Deum facere, nolle ab ecclesiâ aut ab ullo judicari. . . . Haec quum ita sint, cavere omnes Christiani debent, ne fiant participes impiae doctrinæ, blasphemiarum et injustsæ crudelitatis papæ. Ideo papam cum suis membris, tanquam regnum ANTICHRISTI, deserere et exsecrari debent.”

minä vetoan tosiasioihin.” Hän jatkaa: ”Mitä muuta ovat selibaattilaki ja korvaan lausuttu synnintunnustus kuin sielujen hirveä murha?” Keisarille suunnatun kirjeensä päätöksenä hän toteaa: ”Kieltäydyn näkemästä tuota piispakuntaa apostolisena, kun ainoa asia jonka näen, on järkyttävä luopumus. **Kiellän hänen olevan Kristuksen sijainen, joka raivokkaasti evankeliumia vainotessaan ainoastaan osoittaa olevansa antikristus.** Kiellän hänen olevan Pietarin seuraaja, joka tekee kaikkensa hävittääkseen joka ikisen Pietarin pystyttämän rakennelman. Lisäksi kiellän hänen olevan Kirkon pää, joka tyranniallaan raatelee ja amputoi Kirkkoa, sen jälkeen kun hän on irrottanut sen Kristuksesta - ainoasta päästään.”

Teoksessa ”Institutes of the Christian Religion” *(suomeksi: Kristillisen uskonnon instituutit t: Pikkulammas)*[37] Calvin jälleen puolustaa näkemystä, jonka mukaan Rooman pontiffi on antikristus. ”Joillekin,” hän sanoo, ”me vaikutamme marisevilta panettelijoilta, kun kutsumme Rooman pontiffia antikristukseksi. Mutta he jotka näin ajattelevat eivät käsitä, että **he samalla nostavat syytteen hillittömyydestä Paavalia vastaan, jonka mukaan me puhumme, ehei, jonka aivan omia sanojaan me puhumme**… Paavali sanoo että antikristus tulisi istumaan Jumalan temppelissä… Siispä päättelemme, että hänen tyranniansa koskee enemmän sieluja kuin kehoja; tyrannia joka on asettautunut Jumalan hengellistä valtakuntaa vastaan… Kun hän lisää, että hänen omana aikanaan laittomuuden salaisuus, jonka oli tarkoitus myöhemmin ilmestyä avoimesti, oli jo aloittanut vaikutuksensa salaisesti, me siitä ymmärrämme, että **tätä onnettomuutta ei esittelisi vain yksi mies, eikä sitä yksi mies loppuun suorittaisi**. Lisäksi, koska merkki jolla hän antikristuksen tunnistaa, olisi se, että hän ryöstää Jumalan kunnian itselleen, antaa hän pääpiirteen, jota meidän tulisi seurata etsiessämme antikristusta, etenkin kun kuvailtu ylpeys etenee Kirkon avoimeen järkkymiseen. **Koska sitten näemme, että Rooman pontiffi varmasti on röyhkeästi siirtänyt itselleen Jumalan ja Kristuksen erityisimmät piirteet**, ei voi olla epäilystäkään, että hän on jumalattoman ja iljettävän kuningaskunnan johtaja sekä ylläpitäjä.”

Katsotaan nyt **William Tyndalen** todistusta. Tässä on useita teoksia, jotka sisältävät tuon kuuluisan saarnaajan, reformoijan sekä marttyyrin doktriineja sekä tutkielmia. Hän käänsi ensimmäisenä Uuden testamentin kreikasta englanniksi. Katsokaa miten mutkattomasti tämä oppinut ja rehellinen mies puhui paavin antikristillisestä luonteesta. ”Antikristus,” hän sanoo, ”eräällä tapaa lähetti omat opetuslapsensa, nuo valheellisesti voidellut, joista Kristus meitä aikaisemmin varoitti, että he tulisivat esittelemään ihmeitä ja tunnustekoja, jopa ohjaamaan valitut pois tieltä jos mahdollista… Piispan on oltava nuhteeton, yhden vaimon mies. Ehei, sanoo paavi, ei yhdenkään vaimon mies, vaan niin monen naisen

37 Book iv. 25.

holhooja kuin häntä itseään huvittaa. Mitä sanoi paavi? Käsken lukemaan evankeliumia latinaksi… On aivan yhtä hyvä saarnata sioille kuin ihmisille, jos saarnaat heille kielellä jota he eivät ymmärrä… Noh, sanoi paavi, jos he eivät tahdo tulla hallituksi, lähetä heille haaste tulla paikalle, ja kysy heiltä terävästi mitä he ajattelevat paavin vallasta; hänen armahduksistaan, hänen bullistaan, kiirastulesta, seremonioista, synnintunnustuksista… Jos he vastaavat väärin missään kohdassa, tee heistä harhaoppisia ja polta heidät… **Keisarit ja kuninkaat eivät nykyään ole muuta, kuin paavien ja piispojen pyöveleitä; he tappavat kenet ikinä he käskevätkään, ilman kysymyksiä** – aivan kuten Pilatus oli kirjanoppineille, fariseuksille, ja ylipapeille ristiinnaulitessaan Kristuksen… Mitä tarkoittaa, että prelaatit ovat niin verisiä sekä pukeutuvat punaiseen? Sitäkö, että he olisivat joka hetki valmiina kärsimään marttyyriuden, julistaessaan Jumalan sanaa? Eikö tämäkin ole valheellinen tunnusmerkki, kun yksikään ihminen ei tohdi avata suutaan kysyäkseen mitään Jumalan sanaan liittyvää, koska he ovat valmiina polttamaan hänet?… Eikö tuo käyrä paimensauva – piispansauva - ole valheellinen tunnusmerkki? Eikö tuo valkoinen pitsivaate (rochet), jota piispat ja kaniikit käyttävät aivan kuin naiselliset nunnat, ole valheellinen tunnus? Ja mitä muuta ovat heidän jalkineensa, hansikkaansa, hiipat ja kaikkien naamioidensa prameus - kuin valheellinen tunnusmerkki, jonka alla Paavali profetoi heidän tulevan? Ja aivan kuten Kristus varoitti meitä kehottaen tarkkailemaan susia lampaiden vaatteissa, sekä **vetosi meihin, että katsoisimme ennemmin heidän hedelmiään ja tekojaan, kuin että ihmettelisimme heidän naamioitaan** – käykää läpi kaikki pyhät uskontomme, ja te havaitsette niidenkin yhtä lailla pukeutuneen valheeseen.”

Kuuluisasta antikristuksesta kertovasta jakeesta Johanneksen ensimmäisessä epistolassa, Tyndale sanoo: ”Vaikka Rooman piispa ja hänen lahkonsa antavat Kristukselle nämä nimet (Hänen oikeutetut nimensä), he samalla silti ryöstävät Häneltä kaiken voiman, ja ottavat Hänen nimiensä merkityksen itselleen, sekä tekevät Hänestä pelkän tekopyhän, samoin kuten he itsekin ovat; **itse he ovat oikea antikristus ja kieltävät sekä Isän että Pojan**, sillä he kieltävät Isän todistuksen Pojasta, ja riistävät Pojalta kaiken sen vallan sekä kunnian, jotka Hänen Isänsä Hänelle antoi. *’Jokainen joka kieltää Pojan, ei hänellä Isääkään ole,’* sillä *’ei kenkään tunne Poikaa, mutta Isä; eikä Isää tunne yksikään, mutta Poika, ja kenelle ikänä Poika tahtoo sen ilmoittaa.’* Lisäksi jos et tunne armoa, jota Jumala on sinua kohtaan osoittanut Kristuksessa, et voi tuntea häntä Isänä. Saatat hyvinkin – ilman Kristusta – tuntea Hänet tyrannina, ja saatat tuntea Hänet Hänen töidensä kautta aivan kuten muinaiset filosofit; että Jumala on olemassa. Mutta et voi uskoa Hänen armoonsa tai rakkauteensa tai lakeihinsa, jotka ovat ainoaa palvontaa hengessä, muuten kuin Kristuksen kautta.”

Myös kaikki muut englantilaiset uskonpuhdistajat, mukaan lukien **Latimer, Ridley, Cranmer, Bradford ja Jewell,** pitivät Rooman paavia synnin ihmisenä. Samoin teki **John Knox** Skotlannista, ja hän julisti todistustaan tästä aiheesta kuin trumpetti. Tässä on vanha kopio Knoxin teoksesta ”History of the Reformation” *(suomeksi: Reformaation historia t. Pikkulammas)*. Sen sisältöä on kuvailtu alkulehdellä seuraavasti: ”Tapa sekä henkilöt, joiden kautta Kristuksen evankeliumin valo on tehty näkyväksi tässä todellisuudessa, sen kamalan ja universaalin totuudelle osoitetun petturuuden jälkeen, joka on tullut **Rooman antikristuksen** konstien kautta.”

Knox aloittaa historiikkinsa antamalla listan uskon kappaleista jotka liitetään Kylen lollardeihin, otettuina Glasgown rekistereistä. Niiden 32. kappale kuuluu seuraavasti: **”Paavi on antikristuksen Kirkon pää.”** Kuvailtuaan Patrick Hamiltonin liikuttavan marttyyriuden - hänen viimeiset sanansa olivat: ”Herra Jeesus, vastaanota henkeni! Kuinka kauan saa pimeys hallita tätä todellisuutta? Kuinka kauan kärsit tätä ihmisten tyranniaa?” - hän kertoo, kuinka itse päätyi saarnaamaan Jumalan sanaa julkisesti. Vuonna 1547 Knox, voipuneena paetessaan paikasta toiseen vainojen takia, saapui St Andrewn linnaan, tarkoituksenaan jättää Skotlanti, lähteäkseen Saksaan. Siellä hän omaksui John Rough nimisen jumalisen saarnaajan roolin, roomalaista dekaani Annania vastaan. Knox teroitti kynänsä niin perusteellisesti, että Annan lyötiin kaikista puolustuksistaan, ja hänen oli pakko hakea suojaa kirkon auktoriteetin alta, joka auktoriteetti, hän sanoi: ”kirosi kaikki luterilaiset ja harhaoppiset, ja siksi hänen ei tarvinnut väitellä enempää.” Tähän Konx vastasi: ”Ennen kuin olemme, tai voit todistaa meille, että olisimme riittävän vakuuttuneita, meidän täytyy määritellä Kirkko Jumalan Raamatussa oikeasta Kirkosta annettujen suuntaviivojen mukaan. Meidän tulee erottaa Jeesuksen Kristuksen neitseellinen morsian hämmennyksen äidistä, henkisestä Babylonista, ettemme hävyttömästi syleile porttoa siveellisen puolison sijaan. Tai puhuaksemme selvillä sanoilla; ettemme antaudu Saatanalle, kuvitellen antautuvamme Jeesukselle Kristukselle. Sillä **niin kuin sinun Roomalainen Kirkkosi on nyt korruptoitunut… En enempää epäile, etteikö se olisi Saatanan synagoga, ja täten sen pää, nimeltään paavi, on synnin ihminen josta apostoli puhui - kuin epäilen, että Jeesus Kristus kärsi lunastaessaan Jerusalemin näkyvää Kirkkoa**. Kyllä vain, tarjoudun suullisesti tai kirjoituksellani **todistamaan**, että Rooman Kirkko tänä päivänä on rappeutunut enemmän apostolisten päivien totuudesta, kuin mitä juutalaisten Kirkko oli rappeutunut Mooseksen laeista, kun he hyväksyivät viattoman Jeesuksen Kristuksen kuoleman.” Knox kertoo meille, että nämä sanat puhuttiin avoimelle St Andrewn kirkon seurakuntayleisölle,” dekaani Annanin puheenvuoron jälkeen. Kuultuaan hänen tarjouksensa, ihmiset yllyttivät Knoxia esittämään todisteensa heille julkisessa puheessa, sanoen että jos Knox oli

oikeassa, heitä oli kavalasti petetty. Knox suostui, ja hänelle sovittiin saarna seuraavaksi sunnuntaiksi. Sinä päivänä, hän kertoo meille, **hän saarnasi ensimmäisen saarnansa, ottaen tekstinsä Danielin kirjan seitsemännestä luvusta**. Hän antaa meille saarnansa ääriviivat. Se alkoi neljän imperiumin ”lyhyellä esittelyllä” – Babylon, Persia, Kreikka ja Rooma – kuten Danielin seitsemäs luku ne esittelee neljän villipedon avulla. Sitten hän näytti että neljännen imperiumin vainoava ”pieni sarvi” oli identtinen synnin ihmisen ja antikristuksen kanssa, ja että ne merkitsivät Rooman paavinistuinta. Tämän saarnan takia Knox kutsuttiin tekemään tiliä ”harmaiden luostariveljien ja mustien pirujen” - kuten hän heitä kutsuu – eteen. Yhdeksän artiklaa ladottiin häntä vastaan. Ensimmäinen kohta oli hänen opetuksensa että ”yksikään kuolevainen ihminen ei voi olla Kirkon pää.” Toinen kohta oli ”paavi on antikristus, eikä täten ole mikään Kristuksen mystisen ruumiin jäsenistä.” Knox antaa selonteon argumenteistaan jotka hän munkkiveljille antoi tässä tilaisuudessa, jääden heistä selvästi voiton puolelle. Ja näin lähti liikkeelle reformaatio Skotlannissa, ja Knoxin St Andrewn kirkossa pitämä saarna koskien profeetallista ”pientä sarvea” soitti ensimmäisen sävelen sen todistuksista.

Englannin reformoijat eivät olleet yhtään vähemmän selkeitä tai ponnekkaita näkemyksissään sekä opetuksissaan. **Ridley** ilmaisi itseään näin: ”Rooman paavinistuin on Saatanan istuin, ja **sillä istuva paavi, joka ylläpitää siellä tapahtuvia iljetyksiä, on itse antikristus tosiaan**. Ja samoista syistä tämä istuin on tänä päivänä sama, jota p. Johannes kutsuu Ilmestyskirjassaan Babyloniksi, tai Babylonin portoksi; henkiseksi Sodomaksi ja Egyptiksi, haureuksien ja iljetysten äidiksi maanpäällä.”

Latimer, kun asiamiehet kuulustelivat häntä hänen oikeudenkäynnissään, sanoi: ”Tunnustan että on katolinen Kirkko, tämän määritelmän takana seison. Mutta se ei ole se Kirkko jota te kutsutte katoliseksi, ja jota ennemmin voitaisiin kutsua helvetilliseksi.” Toisessa neuvonpidossaan Ridleyn kanssa hän sanoo: ”Tosiaan, mitä yhteistä Kristuksella on antikristuksen kanssa? Siksi ei ole laillista kantaa samaa iestä paavin kannattajien kanssa. *’Lähtekää pois heidän keskeltänsä ja erotkaa heistä, sanoo Herra.’”*

Piispa Jewell kirjoitti mitä mestarillisimman ja vaikuttavimman kommentaarin Tessalonikalaiskirjeeseen, todistaen samalla Rooman paavin synnin ihmiseksi. Tässä on siitä kopio. Ottakaa seuraavat lauseet siitä tyylinäytteenä, koskien antikristusta: ”Jotkut sanovat, että hänen pitäisi olla juutalainen Danin heimosta; jotkut että hänen pitäisi syntyä Babylonissa;… jotkut sanovat, että Muhammed on antikristus;… jotkut sanovat, että Nero oli antikristus; jotkut sanovat, että hän syntyy munkin ja nunnan lapsena; jotkut sanovat, että hänen uransa kestää vain kolme ja puoli vuotta; jotkut sanovat, että hän kääntää puut ylösalaisin - latvat

maata vasten - pakottaen juuret kasvamaan taivaalle, ja sitten hän itse syöksyy taivaalle, ja putoaa alas taittaen niskansa. Nämä tarut on taitavasti kyhäilty lumoamaan silmämme, niin että kun pohdimme näitä arvailuja, sekä täten pidämme itsemme kiireisinä varjojen kanssa - eli teemme hypoteeseja antikristuksesta - hän joka todella on antikristus, voi tietämättämme pettää meitä.

”Hän saapuu Kristuksen nimessä; silti hän tekee kaikki asiat Kristusta vastaan, teeskennellen samalla palvelevansa Kristusta. Hän ahmii Kristuksen lampaat sekä kansan, hän mitätöi kaiken mitä Kristus ikinä opetti, hän tukahduttaa tulen jonka Kristus sytytti, Kristuksen istuttamat taimet hän repii juurinensa; hän heikentää Kristuksen rakentamaa taloa, hän on vastoin Kristusta, hänen uskonsa on Kristuksen uskoa vastaan, ja hänen elämänsä vastoin Kristuksen elämää…

”Kristus oli nöyrä ja alamainen. Profeetta puhuu – omilla sanoillaan - Hänestä psalmissa 22: *’Mutta minä olen mato enkä ihminen, ihmisten pilkka ja kansan hylky.’* Ja apostoli sanoi Filippiläiskirjeen luvussa 2 *’hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti.’* Katselkaa Hänen vanhempiaan, Hänen syntymäänsä, Hänen kehtoaan; katselkaa Hänen elämäänsä, Hänen opetuslapsiaan, Hänen oppejaan ja Hänen kuolemaansa; kaikki todistivat Hänen nöyryydestään. Hän sanoi itsestään ’*Ihmisen Pojalla ei ole, mihin hän päänsä kallistaisi*’ ja opetuslapsillensa Hän sanoi: ’*Te tiedätte, että kansojen ruhtinaat herroina niitä hallitsevat, ja että mahtavat käyttävät valtaansa niitä kohtaan. Näin älköön olko teillä keskenänne.’* Ja jälleen, ’*oppikaa minusta, sillä minä olen hiljainen ja nöyrä sydämeltä; niin te löydätte levon sielullenne*.’

”Nyt sen sijaan **katsokaa antikristusta**. Katselkaa hänen syntymäänsä, hänen paikkaansa, hänen istuintaan, hänen tiluksiaan, hänen oppejaan, hänen opetuslapsiaan; ja koko hänen elämänsä ajalta et näe muuta kuin prameutta ja kunniaa. Gregorius kutsuu häntä ylpeyden kuninkaaksi. Hän on ylpeä elämässään, ylpeä opeissaan, ylpeä puheissaan, ja ylpeä teoissaan; hän on kuin Lucifer, ja asettaa itsensä veljiensä yläpuolelle, sekä valtioiden ja kuningaskuntien yläpuolelle.

”Hän pakottaa jokaisen polven notkistumaan edessään sekä palvomaan häntä; hän tekee kuninkaita tuomaan itselleen vettä, kannattelemaan laahustaan, pitelemään kuppiaan, kantamaan tarjotintaan, taluttamaan ratsuaan ja ojentamaan jalustinta. Hän väittää omaavansa vallan taivaassa sekä maanpäällä - herrojen herra ja kuninkaiden kuningas. Hän väittää, että hänen auktoriteettinsa ulottuu ylös taivaaseen ja alas helvettiin, ja hän voi käskyttää Jumalan enkeleitä. Hän tuomitsee kenet haluaa, ja hän tekee pyhimyksiä kenestä häntä huvittaa. Ja mitä ikinä hän siunaa se on siunattu, ja mitä ikinä hän kiroaa se on kirottu.

”Hän myy hyveitä, syntien anteeksiantoja – uhri nopeille ja kuolleille. Hän tekee ihmisten sieluista kauppatavaraa, hän laittaa saastaiset kätensä Herran voideltujen päälle, hän siirtää kuninkaat syrjään ja suistaa pois valtiot sekä maailman ruhtinaat. Tällainen on antikristus, ja tällainen on hänen valtansa. Näin hän työskentelee ja kantaa itseään. Näin hän istuu Jumalan temppelissä. Kansat ihmettelevät häntä, ja pitävät häntä arvossa - he sanovat: Kuka on pedon vertainen? Kuka on niin viisas, väkevä, niin jumalinen, niin hyveellinen, niin pyhä, niin Jumalan kaltainen? Yhtä sietämätön ja hirviömäinen on hänen ylpeytensä.”

Kuunnelkaa nyt tunnetun reformoijan, **arkkipiispa Cranmerin**, kuolintunnustusta tästä aiheesta. Sallikaa minun lukea teille hänen sanansa juuri ennen hänen marttyrointiaan: ”Niin selvästi kuin olenkin nyt tullut elämäni päätepisteeseen, missä kaikki riippuu entisestä elämästäni ja tulevasta elämästäni - joko elän isäntäni Kristuksen kanssa ikuisessa ilossa, tai olen ikuisessa tuskassa ilkeiden paholaisten kanssa helvetissä - ja minä näen edessäni tällä hetkellä joko taivaan valmiina vastaanottamaan minut, tai helvetin valmiina nielemään minut. **Sen takia julistan teille koko uskoni; miten uskon**, ilman väritystä ja ilman salailua. Sillä nyt ei ole aika peitellä mitään menneitä sanomisiani tai kirjoituksiani.” Ilmaistuaan nopeasti uskonsa pääkohdat, hän viittaa **aikaisempaan lausuntojensa pyörtämiseen** seuravilla sanoilla: ”Nyt tulen suureen aiheeseen joka niin paljon vaivasi omatuntoani, enemmän kuin mikään muu asia, jonka olen tehnyt tai sanonut koko elämäni aikana; ja se on se, että laitoin liikkeelle totuuden vastaisen kirjoituksen, josta tässä ja nyt irtisanoudun sekä kieltäydyn; asioista, jotka käteni on kirjoittanut sydämessäni pitelemän totuuden vastaisesti, ja jotka kirjoitettiin kuolemanpelossa, henkeni pelastamiseksi. Ne ovat kaikki sellaiset lausunnot sekä paperit, joita olen omalla kädelläni kirjoittanut tai allekirjoittanut alennustilani jälkeen, jolloin olen kirjoittanut monia epätosia asioita. Ja niin paljon kuin käteni loukkasikaan, kirjoittaessaan sydämeni vastaisesti; **minun kättäni siis rangaistakoon ensin; joten kun tulen rovion luokse, poltettakoon se ensin. Ja mitä tulee paaviin: kiellän hänet Kristuksen vihollisena ja antikristuksena, kaikkine valheellisine oppeineen.**”

Lausuessaan tätä, Cranmer vedettiin pois lavalta ja ohjattiin roviopaikalle. Riisuttuaan päällysvaatteensa, hän seisoi jalkoihin ulottuvassa paidassaan. Hänen partansa oli pitkä ja tuuhea, peittäen hänen rintakehänsä. Sitten rautaketju kiinnitettiin hänen ympärilleen sekä risukimput sytytettiin palamaan. Kun ne alkoivat kyteä ja tuli alkoi polttaa hänen lähellään, hän kurotti oikean kätensä liekkiin ja **piteli sitä siinä liikkumatta**. Ja näin hän seisoi, eikä enää liikkunut enempää kuin seiväs, johon hänet oli kiinnitetty. Hänen katseensa oli taivasta kohti, ja usein hän toisti: ”Tämä käsi on loukannut, tämä kelvoton oikea käsi!”

Lopuksi suurten liekkien keskeltä hän huusi: ”Herra Jeesus, vastaanota henkeni!” Ja näin hän luopui hengestään.

”Antikristus, joka nyt Jumalan tahdosta raivoaa uskomme koetukseksi, ei tee mitään muuta, kuin tarjoaa meille valmiiksi valjastetun hevosen, joka vie meidän taivaaseen.” Näin sanoi tuo pyhä mies **John Bradford** – ”veli Bradford” kuten Ridley häntä kutsui. Ja hänetkin poltettiin. **Kun häntä ohjattiin seipäälle, hän nosti käteensä risukimpun ja suuteli sitä,** riemuiten kärsiessään kuoleman Kristuksen puolesta. Sitten seisoessaan seipäällä, hän molemmat kädet kohotettuina huusi: ”Oi Englanti, Englanti! Käänny synneistäsi, käänny synneistäsi: **varo idolatriaa, varo valheellisia antikristuksia; ole varuillasi, etteivät ne sinua petä.”**

Cranmer, **Ridley**, **Latimer** ja **Bradford** poltettiin heidän paavilaista antikristusta vastustavan todistuksensa takia, aivan kuten **Hus** ja **Jerome,** sekä **Cobham** heitä aikaisemmin. Tuhannet marttyyrit ovat sinetöineet tämän tunnustuksen, ja **tämän tunnustuksen päällä reformaatio lepää. Tämän tunnustuksen hylkääminen on yhtä kuin sen työn perustusten hylkääminen**; se on sama kuin hylätä jaloimman ja jumalisimman työn perusta, jota tässä maailmassa on nähty sitten helluntain.

Älkää ymmärtäkö minua väärin. En sano että Raamatun profetioiden opetukset olisivat **ainoa** perusta reformaatiolle. Raamatun **doktriinit** sekä **käytännölliset** totuudet ohjasivat reformoijien toimia yhtä paljon kuin **profeetalliset** totuudet. He vastustivat Rooman kirkkoa, jonka tuomitsivat yhtä lailla **doktriinit**, **periaatteet,** kuin **profetiatkin** jotka Jumalan sanasta löytyvät. On vaikeaa sanoa, mikä näistä kolmesta painoi heille eniten. Jokaisesta niistä he olivat selviä ja painokkaita. Näitä kolmea elementtiä ei voida erottaa tosistaan, kun tehdään arvioita reformaation lähteistä. Niistä ensimmäisestä liike kaiken kaikkiaan lähti liikkeelle, ja sitä ohjasi profeetallinen sana. **Luther** ei koskaan tuntenut olevansa vapaa käymään sotaan paavillista luopumusta vastaan, ennen kuin hän tunnisti paavin antikristukseksi. Ja se oli hetki, jolloin hän poltti paavin bullan. Knoxin ensimmäinen saarna - saarna, joka laukaisi hänen elämäntehtävänsä reformoijana - käsitteli paavia koskevia profetioita. Reformoijat ilmensivät tulkintojaan profetioista uskontunnustuksissaan, ja Calvin ”Institutes” teoksessaan. Kaikki uskonpuhdistajat olivat **yksimielisiä** asiassa; jopa lempeä ja varovainen Melanchthon oli vakuuttunut profetioiden paavinvastaisesta merkityksestä, aivan kuten itse Luther. Ja heidän tulkintansa näistä profetioista määrittelivät heidän reformoivia toimenpiteitään.

Se johti heidät protestoimaan Roomaa vastaan ilmiömäisellä voimalla sekä pelottomalla rohkeudella. Se antoi heille hermoja vastustaa luopiokirkon väitteitä äärirajoilleen asti. Se teki heistä marttyyreja; se antoi heille kestävyyttä seipäällä.

Ja tuhannet, ja sadat tuhannet, jakoivat reformoijien näkemykset. Ruhtinaat sekä kansalaiset omaksuivat ne. Niiden vaikutuksesta valtakunnat luopuivat liittolaisuudestaan Rooman valheelliselle papille. Tästä seuranneessa reaktiossa näyttivät kaikki helvetin voimat pääsevän irti, reformaation kannattajien päälle. Sota seurasi sotaa: kidutuksia, rovioita, ja massamurhia moninkertaistettiin. Silti reformaatio seisoi kukistumattomana ja voittamattomana. Jumalan sana kannatteli sitä, sekä Hänen kaikkivoipain Henkensä energia. Se oli Kristuksen työtä yhtä varmasti, kuin Kirkon perustaminen kahdeksantoista vuosisataa sitten. Ja tulevaisuudenilmestys jonka Hän antoi taivaasta – tuo profeetallinen kirja joka päättää Raamatun – oli yksi väkevimmistä työkaluista, joita hyödynnettiin sen tavoitteiden täyttämiseksi.

Sen käyttötarkoituksen vastustaminen, mihinkä uskonpuhdistajat raamatunprofetiat laittoivat, ei ole mikään kevyt tai merkityksetön asia. **Profeetallisen tulkinnan järjestelmä, joka tunnetaan nimellä futurismi, vastustaa tätä käyttötarkoitusta.** Se tuomitsee reformoijien tulkinnan. Se tuomitsee kaikkien näiden miesten näkemykset, sekä kaikkien marttyyrien ja tunnustajien, sekä Kristuksen uskollisten todistajien näkemykset pitkien vuosisatojen ajalta. Se tuomitsee albigenssit, valdolaiset, Wycliffen seuraajat, hussilaiset, lollardit, luterilaiset sekä kalvinistit; se tuomitsee heidät kaikki **asiassa, josta he kaikki olivat yksimielisiä:** raamatuntulkinta, jota he ilmensivät vakaissa tunnustuksissaan, ja joka sinetöitiin heidän verellään. Se tuomitsee heidän toimintansa lähteen, heidän pystyttämänsä rakenteen perustan. Kuinka uskalias tämä teko onkaan, ja kuinka vailla oikeutusta! Mikä vastalause mitä selvimmin jumalisen työn **tukipylväille**! Sillä kyse ei ole yhtään vähäisemmästä asiasta; sillä futurismi toteaa Lutherin, sekä kaikkien uskonpuhdistajien olleen väärässä tässä perustavanlaatuisessa asiassa.

Ja kenen tulkinnan profetioista se oikeuttaa ja hyväksyy? Rooministien. Olkoon tämä teille selvä asia. Rooma tunsi näiden profetioiden voiman, ja se pyrki hävittämään sen. Sillä ei ollut muuta keinoa, kuin kieltää niiden soveltuvuus. Se ei voinut kieltää niiden olemassaoloa Raamatussa. Sillä siellä ne ovat, riittävän selvästi. Mutta se kielsi, että nämä profetiat viittasivat roomalaiseen kirkkoon sekä sen päähän. Se työnsi ne syrjään. Se siirsi ne kokonaan pois keskiaikaisen sekä modernin historian kentältä. Mitä tuli suureen Babyloniin; se ilmoitti sen tarkoittavan pakanallista Roomaa, ei paavin Roomaa. **Pakanallinen Rooma** vuodatti kaiken veren, johon viitataan Ilmestyskirjan luvuissa 17 ja 18. **Kristillinen Rooma** ei vuodattanut siitä pisaraakaan. Profetia oli monisanainen keisareiden teoista, mutta hiljaa paavien vastaavista; ja näin siitä huolimatta, että paavien suorittamat vainot ylittivät keisarien vainot. Profetia kulutti voimansa varoittamalla Kirkkoa pakanallisuuden uhista, jotka se täydellisesti ymmärsi, mutta oli sanaton paljon suuremmasta vaarasta, joka nousi

kristillisestä luopumuksesta, ja josta se tarvitsi mitä perusteellisimman varoituksen ja opastuksen. Sillä oli kotkansilmä vaaroille ulkopuolelta, mutta se oli täysin sokea vaaroille sisäpuolelta. Se opasti ja vartioi Kirkkoa kolme ensimmäistä vuosisataa, mutta **jätti Kirkon seuraavaksi tuhanneksi vuodeksi, ja enemmänkin, ilman valaisevaa lamppua sen askelia ohjaamaan**.

Mitä tulee profetioihin synnin ihmisestä, eli antikristuksesta; niillä ei ollut mitään tekemistä keskiajan kanssa, tai Rooman paavien kanssa, tai Kirkon pisimpien sekä karvaimpien, keskeisten konfliktin vuosisatojen kanssa. Ne ainoastaan viittasivat vähäpätöiseen ajanjaksoon kaukaisessa tulevaisuudessa, maailmanlopun edellä. Synnin ihminen oli vain ohikiitävä vainoaja. Hänen koko valtakautensa kestäisi vain kolme ja puoli vuotta. Hän olisi viekas juutalainen Danin heimosta; ovela uskoton, joka kutsuisi itseään Jumalaksi ja kohottaisi itsensä juutalaiseen temppeliin Jerusalemissa. Kristityillä ei ollut varsinaisesti mitään tekemistä hänen kanssaan. Juutalainen tekisi kaikki väärinteot. Koko pahuus ei olisi mitään muuta, kuin juutalaisen uskottomuuden lyhyt kouristus aivan historian viimeisellä tunnilla, ennen toista tulemista. Siispä kaikki reformoijat olivat väärässä ilmiantaessaan paavinistuimen. He olivat hölmöjä, harhaan johdettuja, kohtuuttomia, fanaattisia - ja paavit saivat vapauttavan tuomion profeettojen äänistä. Daniel tai Johannes eivät sanoneet mitään heistä. **He** eivät olleet ennustettuja luopioita. Siitä huolimatta, että he vuodattivat harhaoppisten verta kuin vettä, ja joivat sitä kuin viiniä; siitä juopuen - korottivat itsensä kaikkien kuninkaiden yläpuolelle, sekä maailman yläpuolelle, ja vaatettivat itsensä vauraudella sekä loistolla, purppuralla sekä helakanpunaisella, kullalla ja helmillä! Siitä huolimatta, että he todella istuivat kaikkivaltiaina seitsemän vuoren päällä, ja ratsastivat sekä määräsivät Rooman valtakuntaa sen jakaantuneessa goottivaiheessa, sekä käyttivät sen valtaa harhaoppisten vainoamiseen sekä tukahduttamaan sitä, mitä jotkut julkesivat kutsua Jeesuksen Kristuksen evankeliumiksi! Profetiat, joiden nuo halveksittavat uskonpuhdistajat ja kurjat, niin kutsutut marttyyrit, sanoivat soveltuvan heihin, eivät tehneet mitään sellaista; oli hullutusta olettaa mitään sinne päinkään. Ne soveltuivat toisiin ihmisiin ja toisiin tilanteisiin. Ne soveltuivat ainoastaan **pakanallisuuteen** ja **uskottomuuteen**: kauan sitten menneeseen pakanallisuuteen sekä tulevaisuuden lyhytikäiseen uskottomuuteen, eikä yhtään sen enempää. **Kolme vuosisataa menneisyydessä, ja kolme vuotta tulevaisuudessa; siinä kaikki, millä oli mitään tekemistä niiden kanssa.** Mitä tulee **viiteentoista vuosisataan niiden välissä**; ne eivät liittyneet asiaan vähäisimmässäkään määrin. Paavit saattoivat ottaa rennosti, kuten myös kardinaalit, konsiilit, paavilaiset ruhtinaat ja papit, inkvisiittorit ja vainoajat, dominikaanit sekä jesuiitat! **Profetian myrskyjä ei ollut kohdennettu heitä vastaan, vaan noita kuolleita keisareita vastaan, ja sitä yhtä syntymätöntä juutalaista vastaan.** Ja näin he tuhahtivat reformoijille

ja ilkkuivat marttyyreita, sekä ylenkatsoivat ja halveksivat heitä, jatkaen ylpeää tyranniaansa, lieventämättä mitään herjaavista väitteistään tai verisistä vainoistaan.

Kumpi teidän mielestänne oli oikeassa raamatuntulkinnoissaan? Nuo ylpeät paavit, nuo julmat inkvisiittorit, nuo epäinhimilliset hirviöt jotka silpoivat pyhien miesten ja naisten kehoja kidutuskammioissaan. Nuo tekopyhät murhaajat, jotka yllyttivät koko kristikunnan mahdin vuosisadasta toiseen evankeliumia vastaan sekä Jeesuksen uskollisia tunnustajia vastaan. Vai nuo puhtaat ja vainotut pyhät; nuo uskolliset valdolaiset, Wyckliffen seuraajat, nuo hurskaat hussilaiset ja lollardit, nuo uhrautuvat luterilaiset ja hugenotit, nuo jalot tunnustajat, reformoijat sekä marttyyrit? Yhdellä mielellä ja yhdellä suulla kaikki nämä protestantit olivat yksimielisiä protestinsa pääsisällöstä. Heille Rooma oli Babylon, ja sen ylpeää pää oli antikristus. Olivatko he kaikki erehtyneitä, harhautettuja - ja sen sijaan heidän julmat, tyrannimaiset alistajansa sekä vainoajat olivatkin oikeassa? Mitä te ajattelette?

Ehkä sanotte: Eikö Rooma ollut oikeassa missään asiassa? Täytyykö doktriinin olla väärä, vain koska se on Rooman näkemys? Eikö Rooma usko totuuteen Kristuksen jumaluudesta, sekä joissain muissakin tärkeissä asioissa? Myönnän, että Rooma uskoo joihinkin totuuksiin. Sillä ei olisi mitään moraalista valtaa jos se ei uskoisi. Jopa muhamettilaiset uskovat joihinkin totuuksiin, samoin pakanat. Mutta pistäkää merkille; **tämä on kysymys, joka koskee Rooman arviota itsestään, sekä sitä, miten profetiat liittyvät sen omaan historiaan sekä luonteeseen.** Tässä tuomiossa **futuristit** väittävät Rooman olevan oikeassa, ja reformoijien olevan väärässä. Ja **seuraukset ovat mitä vakavimmat**, sillä me elämme **elpyneen paavilaisen aktiviteetin aikakaudella**. Paavinistuin ei ainoastaan käytä valtavaa vaikutusvaltaansa ulkomaailmassa, eikä se ole ainoastaan säätänyt omasta erehtymättömyydestään, eikä se ainoastaan hyökkää protestanttisuutta vastaan sen vahvuusalueilla jokaisella käytössään olevalla aseella – jotka ovat poliittisia, kansallisia ja uskonnollisia – mutta sen ohjaileman sekä hallinnoiman järjestelmän periaatteet sekä toimintamallit ovat **tulleet siirretyiksi** protestanttisen kirkon ytimeen. Ne on **istutettu tukevasti sen seinien sisäpuolelle**, ja ne työskentelevät sen korruptoimisen ja syrjäyttämisen eteen vakavin seurauksin. Ei ole koskaan ollut aikaa Kirkon historiassa, jolloin se olisi enemmän tarvinnut niitä **muureja**, jotka profetia on sen suojelemiseksi nostattanut. Ja nyt kun niitä niin kovasti kaivattaisiin, niitä ei löydetä mistään. Futurismi on hiipinyt protestanttiseen kirkkoon, **purkaen alas nämä pyhät seinämät. Rooministit, ritualistit sekä protestanttiset futuristit ovat kaikki yksimielisiä** siitä, että Raamatun profetiat eivät ole sovellettavissa Rooman kirkkoon ja paavinistuimeen. Roministeja on 200 miljoonaa, ritualisteja on satoja tuhansia, ja protestanttisia futuristeja on lukumäärältään useita tuhansia.

He kaikki kieltävät näiltä profetioilta niiden paikan ja viran. **He poistavat nämä muurit.** Mikä siis enää pidättelee tulossa olevaa paavilaista tulvaa? Profetian sanojen - koskien sen vakavia varoituksia Kirkkoa kohtaavista uhista ja vihamiehistä, joita sen on vastustettava – on todettu olevan hiljaa näistä asioista. Miksi tätä on sitten syytä pelätä? Reformoijat erehtyivät, paavit olivat oikeassa. Kaarle V ja Kaarle IX, Espanjan Filip ja Englannin Maria I, Alban herttua sekä Ludvig XIV, sekä koko innocentiusten ja leojen, sekä gregoriusten ja klemensien heimot, sekä Pius IV ja Pius IX: kaikki he olivat oikeassa torjuessaan perustavanlaatuisen näkemyksen, että paavillinen Rooma on Babylon ja sen pää on antikristus; ja kaikki reformoijat, ilman poikkeusta, olivat väärässä pitäessään siitä kiinni. He olivat ”vahvan profeetallisen sanan” hölmöjä tulkitsijoita, sekä täydellisen erehtyneitä Raamatun todellisesta todistuksesta liittyen Rooman kirkkoon.

Onko tämä teidän näkökantanne? Onko se johtopäätös, jota puolustatte? Ovatko nämä näkökantoja, joita edistätte? Te, protestantit - ja tämäkö kaiken sen jälkeen mitä aiheesta on kirjoitettu, ja mitä historian sekä kokemuksen valaiseva kirkkaus on sen päälle loistanut? Jos se on, niin **katso tarkasti, että sinua ei löydetä taistelemasta totuutta vastaan;** sotimassa Jumalan sanaa vastaan, vastustamassa profetian hengen todistusta, vaikeuttamassa uskonpuhdistuksen työtä sekä edistämässä luopumuksen etenemistä - vastustamassa Kristusta ja auttamassa antikristusta.

Jopa rooministit itse saattavat sinut häpeään kirkasnäköisellä ymmärryksellään kyseessä olevista **asioista**. Kardinaali Manning sanoo: **”Katolinen kirkko on joko Saatanan mestariteos tai Jumalan Pojan valtakunta.”** Kardinaali Newman sanoo: ”**Papillinen sääty** on historiallisesti Rooman kirkon **ydin; jos se ei ole jumalisesti säädetty, se on doktriineiltaan antikristuksen ydin**.” Näistä molemmista lausunnoista asia käy selväksi, ja viesti on sama. Rooma itse myöntää - myöntää avoimesti - että **jos se ei ole itse Kristuksen valtakunta, sen on oltava antikristuksen valtakunta**. Rooma julistaa, että se on näistä joko **yksi taikka toinen**. Se itse esittää ja edistää tätä vakavaa vaihtoehtoa. Kavahdatko tätä asiaa? **Hyväksy se.** Omatunto velvoittaa minua. Historia käskee minua. **Menneisyys, kamala menneisyys nousee eteeni.** Minä näen SUUREN LUOPUMUKSEN; minä näen savuavat rauniot, näen hirviöiden valtakauden, näen nuo sijaisjumalat; tuo Gregorius VII, tuo Innocentius III, tuo Bonifatius VIII, tuo Aleksanteri VI, tuo Gregorius XIII, tuo Pius IX – näen heidän pitkän perimysjärjestyksensä, minä kuulen heidän sietämättömät herjauksensa, minä näen heidän iljettävät elämänsä. Näen sokaistuneet sukupolvet heitä palvomassa, ja heidät itsensä jakamassa onttoja siunauksia, kauppaamassa valheellisia aneita, luomassa pakanallista kristillisyyttä. Näen heidän virkapukuiset orjansa, heidän pappiensa ajellut päät, heidän selibaattitunnustajansa; näen pahamaineisen

rippikopin, pilatut naiset, murhatut viattomat. Kuulen valheelliset synninpäästöt, kuolinkorinat - kuulen uhrien itkun. Kuulen anateemat, kiroukset sekä heidän interdiktiensä pauhun. Näen heidän piinapenkkinsä, kellarityrmänsä, rovioseipäät; näen epäinhimillisen Inkvisition, Smithfieldin tulipalot, Pärttylinyön verilöylyn, Espanjan armadan, sanoinkuvaamattomat Ludvig XIV:n määräykset - tuo loputon sotien jatkumo, nuo hirvittävän lukuisat massamurhat. **Näen ne kaikki, ja sen Kirkkoon sekä maailmaan tuoman hävityksen nimissä,** sen kieltämän totuuden nimissä – temppelin, jonka se on saastuttanut – Jumalan nimissä jota se on herjannut, sielujen nimissä joita se on tuhonnut, niiden miljoonien nimissä, joita se on eksyttänyt, miljoonien joita se on teurastanut ja miljoonien jotka se on kironnut - yhdessä pyhien tunnustajien, jalojen reformoijien ja lukemattomien marttyyrien, sekä kaikkien aikojen pyhien kanssa, **julistan sen saatanan mestariteokseksi: antikristuksen ruumiiksi, sieluksi ja ytimeksi.**

Luento 7: Profetioiden tulkinta sekä hyödyntäminen reformaation jälkeisellä aikakaudella

Kolme vuosisataa on vierinyt ohi uskonpuhdistuksen loistokkaasta aikaansaannoksesta. Näistä vuosisadoista löytyy kaksi ulottuvuutta: protestanttinen sekä paavillinen. Toisaalta ne edustavat **vapauden** ja **valon** aikakauden spektaakkelia, toisaalta taas **reaktiota** ja **vallankumousta**. Protestanttisuuden historiassa nämä vuosisadat ovat olleet kansallisen sekä uskonnollisen **vapauden** aikakautta. Vuonna 1500 jKr. Euroopassa ei ollut yhtäkään vapaata valtiota; kaikki olivat Rooman tyrannimaisen hallituksen alaisuudessa. Nyt puolet Euroopasta, sekä Amerikka, ovat vapaita tuosta sietämättömästä ikeestä. Vuonna 1500 maailmasta löytyi hädin tuskin yhtäkään protestanttia, sillä Rooma oli hävittänyt heidät kaikki pitkitetyllä ja julmalla vainolla. Tänä päivänä protestantteja on 150 000 000.

Viimeiset kolme vuosisataa ovat olleet **valon** aikakautta. Niiden alkuhetkillä ihmismieli koki vapautuksen, ja se varustettiin uusilla työkaluilla. Oppiminen elvytettiin ja kirjapainotaito keksittiin. Siitä lähtien Jumalan sana on moninkertaistunut, ja sitä on käännetty sekä selitetty enemmän kuin koskaan. Myös profetian ymmärtäminen on saanut osansa tästä yleismaailmallisesta edistyksestä. Tähän päivään mennessä kokonaisia kirjastoja on kirjoitettu profeetallisista raamatunteksteistä. Väkeviä tulkitsijoita on noussut; sellaisia miehiä kuten Mede, Isaac Newton ja Elliot, joiden tutkimukset ovat vetäneet edestä pois pitkään jatkuneen tietämättömyyden verhon, päästäen sisään uutta valoa tämän teeman pimeimpiin erikoisuuksiin. Tulkitsijat ovat nousseet ryhminä ikään kuin tähtikuviot, ja ymmärrys on lisääntynyt.

Toisaalta taas reformaation jälkeinen aika on ollut **paavilaisen reagoinnin** ja vallankumouksen aikaa. Ensinnäkin protestanttinen reformaatio kohtasi järisyttävän paavilaisen reaktion; elämän ja vapauden nousuaalto kohdattiin torjunnan vasta-aallolla. Hädin tuskin oli protestanttisen kirkon alus irrotettu sekä lähetetty kohti ulappaa, kun jo nousi väkevä myrskytuuli. Kristuksen surmattujen ”todistajien” kuolleista nousemiseen - reformoijien muodossa - vastattiin pohjattoman kuilun kaikkien voimien henkiinherättämisellä. Ihmissielujen herääminen toi muassaan **sodan;** kirkollisen ja kansallisen sodan anateemoineen sekä hävityksineen. Miekat väikkyivät, liekit kytivät; Rooma nostatti vihansa ja väkevyytensä, ja menestyi ihmeellisesti. Se pauhasi kirkonkirouksia, se teurasti miljoonia. Ilman kamalaa kamppailua ei pimeyden ruhtinas luopuisi valtakunnastaan. Ei! Pitäkää huoli, rohkeat reformoijat, sillä tarvitsette taivaan

koko sota-asua apuineen, koska helvetin joukot on yllytetty teitä vastaan. Saatatte valloittaa, mutta se tapahtuu yhteenottojen ja tuskien kautta, sekä verivirtojen.

Vetäkää esiin uskonne tunnustukset, te siunatut puhtaan evankeliumin ennallistajat. Tohtikaa antaa ne maailmalle omasta tahdostanne; mutta tulette saamaan jykevän vastauksen. Teidän **Augsburgin** tunnustustanne vastaan, Rooma pystyttää **Trenton** konsiilinsa. Se muotoilee kaanoninsa ja dekreettinsä, ja se esittää Pius IV:n uskontunnustuksen sekä lausuu kertosäkeenänsä kirkonkirouksia.

Nouse ylös, oi **Luther**! Huuda ”Kirkon Babylonin pakkosiirtolaisuuteen” liittyvät asiat, polta paavin bulla, herätä Saksa; mutta sinä tulet kohtaamaan taistelusi. Saatana tuo esiin Loyolansa, ja Loyola jesuiittansa – hienovaraisia, oppineita, pyhimysmäisiä olemukseltaan sekä nimeltään, muodoltaan kameleonttimaisia, naamioiltaa loputtomia: lukemattomia oppineita, opettajia, teologeja, ruhtinaiden rippi-isiä, poliitikkoja, reettoreita, kasuisteja - valppaita, häikäilemättömiä ja kaksiteräisiä työkaluja, miehiä jotka sopeutuvat jokaiselle kentälle ja jokaiseen hankkeeseen – he leviävät parvena reformaation Kirkkoa vastaan, jokainen heistä viisas tiedoissaan ja vahva voimassa, joka ei tule ylhäältä vaan alhaalta.

Nouse ylös **Zwingle**, sinä Zürichin leijona! Johda rohkeita sveitsiläisiäsi vapauden ja totuuden vihollisia vastaan! Mutta sinun on menehdyttävä taistelutantereella, ennen kuin aatteesi menestyy.

Ratsasta eteenpäin, **Ranskan** puhdas kukka! Ahkeroikaa urhoolliset hugenotit, maanne vapauden sekä evankeliumin uskon eteen! Mutta Pariisi tulee peittymään verestänne; tulette putoamaan kuin lehdet syksyllä puusta, jota myrskytuuli ravistaa. Tulette makaamaan kasoina kuin roskat kaduilla. Ruumiinne patoavat virrat ja mätänevät joissa; ne roikkuvat kahleissa ja niitä mätetään hautausmaille tai haudataan lantakasoihin. Rooma soittaa ilokellojaan ja laulaa **Te Deumejaan**. Se täyttää katedraalinsa ja palatsinsa huudoilla, koska Pärttylinyön verilöyly on suistanut – hetkellisesti - reformaation työn Ranskasta.

Nouskaa ylös, te **hollantilaiset**! Nouse ylös, Vaitelias Vilhelm! Nouskaa ylös Haarlemin ja Rotterdamin miehet, sekä Amsterdamin ja Leidenin, te rohkeat porvarit ja teologit. Te rohkenette kamppailemaan kansalaisoikeuksien sekä pyhien totuuksien edestä. Maanne tulee vaikeroimaan Alban joukkojen saappaiden alla; linnakkeenne tulevat sortumaan, kansalaistenne läpi työnnetään espanjalaiset miekat, omaisuutenne ryöstetään, vaimonne ja tyttärenne häväistään sekä iljettävästi murhataan, lapsenne tallotaan hevosten kavioiden alle, ja heitä poljetaan kuin kadun liejua.

Riko kahleesi, oi **Englanti**! Rooma keksii kyllä keinoja niiden uudistamiseksi; tulet saamaan verisen Mariasi sekä Smithfieldin palot. Protestanttipiispat tulevat palamaan sen edestä. Veden ympäröimää saartasi vastaan Espanja lähettää ylpeän armadansa; sadan ja kolmenkymmenen suuren sota-aluksen laivasto tulee merten yli, niistä kaksitoista on nimetty kahdentoista apostolin mukaan. Ne on lastattu merimiehillä ja joukoilla, miekoilla ja aseilla, sekä papeilla ja jesuiitoilla. Paavi siunaa sotaliput. Voi sinua Englanti jos taivas ei sinua auta, jos sen tuulet unohtavat aatteesi!

Kootkaa itsenne yhteen, te **Saksan** protestanttiset osavaltiot; ottakaa haltuun oikeutenne ja omatuntonne, seisokaa totuuden puolesta, juurruttakaa protestanttiset vapautenne; mutta te tulette saamaan hävittävän **kolmenkymmenen vuoden sotanne**! Böömistä Schelden laveille vesille, Pojoen penkereiltä Balttian rannikoille, kokonaisia maita tulee järkkymään, satoja tuhoutumaan; kaupunkeja sekä kyliä hävitetään raunioiksi. Puolet Euroopasta tullaan sytyttämään tuleen, ja sivilisaatiot haudataan verenvuodatukseen ja barbarismiin, aikakauden ajaksi.

Luopiollinen kirkko käskyttää latinalaisen kristikunnan miekkoja – portto **ratsastaa pedolla**, ja pedolla on kynnet sekä suuret rautahampaat, terävät, vahvat sarvet sekä epäinhimillinen julmuus. Portto istuu ylpeänä sen päällä ja se tottelee häntä napaten, repien ja murskaten kenet se tahtoo. Mutta entä jos peto väsyy häntä kantamaan? Entä jos peto närkästyy sen vallananastamistaipumuksiin? Mitä jos se **vastustaa häntä, ja heittää hänet pois, kääntäen voimansa sitä vastaan, ja antaa hänen maistaa omaa lääkettään?** Ah! Se olisi toinen tarina, mutta ei jotain mitä ei olisi ennalta kerrottu. Johannes näki että näin tapahtuisi, kahdeksantoista vuosisataa sitten, ja historia on täyttänyt hänen ennustuksensa, sillä roomalaista reaktiota seurasi demokraattinen vallankumous. Vuotta 1572 seurasi vuosi 1793, ja Pärttylinyön verilöylyä seurasi hirmuvalta. **Paavin** Ranska murskasi **protestanttisen** Ranskan, ja se puolestaan taas tuli **uskottoman** Ranskan murskaamaksi. Etkö ole kuullut Voltairesta, Rousseausta, tai Robespierrestä, Dantonista, sekä Ludvig XIV:n ja Marie Antoinetten teloituksista; Pariisin massamurhasta vuonna 1793, giljotiineista, hukutuskuolemista (noyade), ja siitä, kuinka Loir-joki oli täynnä ruumiita; La Vendéen sodasta, järjen jumalattaren palvonnasta, katedraalien muuttamisesta talleiksi; neljästäkymmenestä tuhannesta kirkosta, kappelista ja rukoushuoneista jotka vallankumoukselliset repivät alas, jesuiittojen massamurhista ja karkotuksista, palatsien polttamisista, ruhtinaiden aneluista, monarkian ja hallituksen sekä aristokratian ja korruptoituneen uskonnon syrjään sysäämisestä – aivan kuin sosiaalisen maanjäristyksen, tai pitelemättömän tulivuorenpurkauksen seurauksena? Etkö ole kuullut, kuinka uskottomien demokratia nousi mahdissaan, iskien alas vallat jotka olivat pettäneet sekä alistaneet sitä;

takavarikoiden kaikki kirkon suuret rahavirrat, kruunun tilukset, aatelisten maa-alat, ”teurastaen miljoona ja kaksikymmentäkaksituhatta ihmistä, kaikista luokista, ikäryhmistä sekä molemmista sukupuolista, kunnes Pariisin kadut juoksivat verestä, eivätkä giljotiinit enää selvinneet työmäärästään”? Ja etkö ole kuullut, kuinka hieman myöhemmin paavilliset valtiot valloitettiin Napoleonin toimesta, sekä käännettiin Rooman tasavallaksi; kuinka paavinistuin sammutettiin, Vatikaani ryöstettiin, kirkon omaisuus takavarikoitiin ja paavi raahattiin alttarilta, sekä lähetettiin vankina maankarkotukseen kuolemaan? Eivätkö nämä ole **historiallisia** asioita, ja vieläpä **hiljattaisia historiallisia** asioita? Tässä on Thiersin ”History of the French Revolution” *(suomeksi: Ranskan vallankumouksen historia t. Pikkulammas)*; tässä on Allisonin historiikki tuosta vallankumouksesta, kahdessatoista osassa; ja tässä on Carlylen historiikki samasta aiheesta, joka on kuin tulikynällä kirjoitettu. Ei ole kuin vuosisata siitä, kun nämä asiat tulivat saavutetuiksi, ja tuon väkevän vallankumouksen jälkiaallot vyöryvät yhä.

Nämä kaksi suurta liikettä, jotka ovat seuranneet uskonpuhdistusta - paavinistuimen reagointi 1500- ja 1600-luvuilla, sekä 1700-luvun vallankumous – ovat mahtavasti auttaneet avaamaan ihmisten silmiä roominismin todelliselle luonteelle, sekä profeetallisten raamatuntekstien täyttymiselle. Viimeiset kolme vuosisataa ovat sen seurauksena todistaneet profetiantulkinnassa tapahtuneen suuren **edistymisen**, ja me olemme tänä iltana opiskelemassa niitä selontekoja, joita siitä on seurannut.

Ensin huomatkaa se tosiasia, että Rooman vastaus reformaatioon 1500-luvulla **sisälsi myös vastauksen reformoijien profeetallisiin opetuksiin**. Rooma laittoi futuristisen profetiatulkintansa liikkeelle jesuiittojen **Ribera** ja **Bellarmine** kautta. **Ribera** oli Salamancan jesuiittapappi. Vuonna 1585 hän julkaisi kommentaarin Ilmestyskirjaan, joka kielsi antikristusta koskevien profetioiden soveltuvuuden olemassa olevaan Rooman kirkkoon. Häntä seurasi **kardinaali Bellarmine**, paavi Marcellus II:n sisarenpoika, joka syntyi Toscanassa vuonna 1542, ja kuoli Roomassa 1621. Bellarmine ei ollut ainoastaan suuresti oppinut mies, vaan ”kaikkein vaikuttavin paavia puolustanut väittelijä, jonka Rooman kirkko on koskaan tuottanut.” Klemens VIII käytti näitä merkittäviä sanoja häntä nimittäessään: ”Valitsemme hänet, koska Jumalan Kirkolla ei ole hänen vertaistaan oppineisuudessa.” Bellarmine, kuten Riberakin, edisti profetian futuristista tulkintaa. Hän opetti että antikristus olisi yksi tietty mies, ja että hän olisi juutalainen ja hänen tuloaan edeltäisi Eenokin ja Eliasin kirjaimellinen uudelleenilmestyminen. Hän rakentaisi uudelleen juutalaisten temppelin Jerusalemiin, tekisi ympärileikkauksesta pakollista, hävittäisi kristilliset sakramentit, hävittäisi kaikki muut uskonnon muodot, kieltäisi ilmiselvästi ja avoimesti Kristuksen, ja juutalaiset ottaisivat hänet vastaan messiaanaan. Hän

teeskentelisi olevansa Jumala, hän saisi kirjaimellisen kuvan puhumaan, hän teeskentelisi kuolevansa, nousisi sitten ylös, ja valloittaisi koko maailman – kristillisen, muhamettilaisen, sekä pakanallisen - ja **kaikki tämä kolmen ja puolen vuoden ajanjakson sisällä**. Hän vakuutti että Danielin, Paavalin ja Johanneksen antikristusta koskevat profetiat **eivät sisältäneet mitään paavin valtaan soveltuvaa**.

Riberan ja Bellarminen futuristiset kirjoitukset saivat pontevan vastauksen **Brightmanilta**, jonka teos Ilmestyskirjasta julkaistiin vuoden 1600 paikkeilla - tässä sen kopio - ja niihin on jatkettu vastaamista hänen päiviensä jälkeen oppineiden teosten seurannossa, joita en voi teille nyt luetella, sillä tahdon viipyä toisessa, ja kuten itse asian näen, vielä tärkeämmässä profeetallisen tulkinnan vaiheessa, joka antaa leimansa viimeiselle kolmelle vuosisadalle; vaihe, joka ei ole luonteeltaan negatiivinen vaan positiivinen. Protestanttiset tulkitsijat ovat tehneet enemmän kuin vain vastanneet Rooman kirkon valheelliseen futurismiin. He ovat rakentaneet profetian todellisen, historiallisen tulkinnan. He ovat rakentaneet tukevan ja symmetrisen järjestelmän; järjestelmän joka on kehittynyt hitaasti, ja joka on edistynyt jatkuvasti. Se ei ole syntynyt pelkästä sinnikkäästä tutkimustyöstä, vaan syvällisestä kokemuksesta. Se on järjestelmä, jonka totuus on sinetöity sekä osoitettu todeksi sen jatkuvasti lisääntyvän, tosiasiallisista tapahtumista ammennettavan vastaavuuden myötä. Todellinen teologia, aivan kuten todellinen tiede, kehittyy hitaasti. Esimerkiksi astronomia on jatkanut laajentumistaan 6000 vuotta. Ptolemaioksen järjestelmää korjasi Kopernikus; Kopernikuksen järjestelmää edistivät Keplerin lait sekä Newtonin ihmeelliset löydöt, ja sen jälkeen lisää täydennystä on viime aikoina tullut Herschelin ja monien muiden kautta.

Puhtaasti roominismiin ja reformaatioon liittyvissä profetioissa pitäytyen; yritän nyt näyttää teille jotakin analogisesta **kehityksestä**, joka niiden ymmärtämisessä on tapahtunut viimeisten 250:n vuoden aikana. Seuraavat nimet edustavat täydellistä, profeetallisen tulkinnan **tukipylvästä: Joshep Mede, Sir Isaac Newton, Jurieu, Vitringa, Daubuz, Fleming, De Cheseaux, piispa Newton, Faber, Cunningham, Keith, Bickersteth, Wordsworth, Elliot ja Birks.** Heidän pääteoksensa ovat tässä taulukossa, ja nyt jäljitän nopeasti niiden osoittaman edistymisen profetiantulkinnassa viimeisten kahden ja puolen vuosisadan aikana.

Joseph Mede oli tutkija Cambridgen Christ’s Collegessa, ja hän eli 1600-luvun alkupuoliskolla, eli vuosisadalla, joka seurasi välittömästi uskonpuhdistusta. Hän oli suuresti oppinut ja työteliäs mies, jolla oli syvä ymmärrys Jumalan sanasta, erikoisalanaan profetia. Tri Twisse, joka toimi puhemiehenä Westminsterin teologikokouksessa *(Westminister Assembly of Divines)*, kirjoitti esipuheen Meden teokseen Ilmestyskirjasta. Siinä hän sanoo että ”kuten on kirjoitettu

hyveellisestä naisesta Salomon sananlaskuissa: ’Paljon on naisia, toimellisia menoissaan, mutta yli niitten kaikkien kohoat sinä,’ samoin voidaan sanoa Meden selonteosta Ilmestyskirja suhteen. Monet tulkitsijat ovat tehneet erinomaisesti, mutta hän ylittää heidät kaikki.” Meden avain Ilmestyskirjaan joka on kirjoitettu latinaksi, käännettiin englanniksi Richard Moren toimesta, joka oli yksi Englannin parlamentin porvareista. Parlamentin alahuone *(House of Commons)* julkaisi tuon käännöksen vuonna 1641, joka oli protestanttien suuren massamurhan vuosi Irlannissa. Tässä on yksi kopio tuosta alahuoneen julkaisemasta teoksesta. Puritaaninen parlamentti laittoi täten sinettinsä historialliseen ja paavinvastaiseen profetiantulkintaan, sekä tähän Joseph Meden arvokkaaseen työhön. Mede teki jotain mitä kukaan tulkitsija ennen häntä ei ollut vielä tehnyt; hän asetti perustan tärkeälle periaatteelle. Eli - voidaksemme ymmärtää Ilmestyskirjaa oikein, on välttämätöntä, että ensin **kiinnitämme sen päänäkyjen järjestyksen**, täysin erillään siitä, mitä tulee niiden tulkintaan. Tähän periaatteeseen soveltuvasti Mede pyrki esittämään näkyjen **synkronismin** sekä **seuraamisjärjestyksen**, eli Ilmestyskirjan sisältämien profetioiden järjestyksen - laittaen hetkeksi sivuun sekä jättäen huomiotta kaikki kysymykset näiden profetioiden **merkityksestä** - hän pyrkii osoittamaan näyistä itsestään niiden oikean sijainnin suhteessa toisiinsa. Kun niiden keskinäinen suhde on kerran saatu todistetuksi, se tarjoaa mitä arvokkaimman vihjeen niiden merkityksestä. Mede alustaa työnsä rukouksella: ”Sinä joka istut valtaistuimella, ja Sinä, oi Karitsa, Daavidin juurivesa, joka ainoana olit arvollinen ottamaan ja avaamaan tämän kirjan, avaamaan palvelijasi silmät ja ohjaamaan hänen kättään sekä mieltään, jotta näissä salaisuuksissasi hän voisi erottaa ja tuottaa jotakin, joka saattaa vartioida Nimesi kunniaa sekä hyödyttää Kirkkoa.”

Ensimmäinen synkronismi jonka Mede määrittelee, on se, jota hän kutsuu nimityksellä ”**profetioiden jalo kvaternio**,” ja se on merkittävä johtuen aikojen yhdenvertaisuudesta. Ensin profetia **naisesta**, joka pysyy erämaassa kolme ja puoli aikaa, tai kuten asia profetiassa ilmaistaan: 1260 päivää. Toisena on **peto**, jonka kuolinhaava parantui, ja joka hallitsee neljäkymmentäkaksi kuukautta; kolmantena temppelin **esikartano**, jota pakanakansat tallaavat saman määrän kuukausia; neljäntenä ovat **todistajat**, jotka profetoivat säkkeihin pukeutuneena 1260 päivää. Mede osoittaa, että sen lisäksi että nämä ajat ovat paitsi yhdenvertaiset, niin ne myös **alkavat samalla aikakaudella sekä loppuvat yhdessä, ja siksi niiden täytyy synkronisoitua koko toteutumisjaksonsa läpi**. Tapahtumat viimeisen 250:n vuoden ajalta ovat vahvistaneet Meden tulkinnan näiden aikojen yleispätevästä synkronismista, ja lisäksi ne ovat näyttäneet, että nämä aikajaksot tulisi laskea tietystä **aikakaudesta** lähtien - ennemmin kuin yksittäisestä ajan **pisteestä** – ja ne tulevat päätökseensä niitä vastaavalla aikakaudella. Profetian kolme ja puoli aikaa alkavat paavilaisen vallan ja

muhamettilaisen vallan noususta, ja ne ulottuvat noiden valtojen syrjäyttämisen aikakauteen – joka on aikakausi, jota nykyhetkellä elämme. Sallikaa minun ohjata teidät tätä aihetta käsittelevän teoksen pariin, jonka julkaisin vuosi sitten nimellä ”Light for the Last Days” *(suomeksi: Valoa viimeisiin päiviin t. Pikkulammas)*. Se jäljittää nämä profeetalliset ajat, sekä niiden alkuhetket ja lopetuksen. Mede määritteli useita muitakin synkronismeja, kuten esimerkiksi Ilmestyskirjan (luvun 13) parantuneen Rooman pään, sekä kaksisarvisen ja karitsankaltaisen pedon välillä, jota Johannes toisaalla kutsuu ”vääräksi profeetaksi,” ja joka toimii elpyneen pään puolesta. Hän osoittaa että nämä kaksi ovat **erottamattomat kumppanit**; ne ovat yhdessä sekä nousussaan että tuhossaan, ja yksi käyttää toisen valtaa ja täten, mikä ikinä niiden merkitys onkaan, ne ovat välttämättä synkronistisia. Hän sitten jäljittää jäljellä olevien Ilmestyskirjan näkyjen sijainnin suhteessa edellisiin, osoittaen mitkä edelsivät näitä keskeisiä näkyjä, ja mitkä synkronisoituvat niiden kanssa, ja mitkä seuraavat niitä. Täten hän tekee selväksi sekä osoittaa yhtymäkohdat ja järjestyksen koko näkyjen sarjalle – ja tämä tapahtuu, kuten olen jo aikaisemmin todennut, ilman mitään sijaa tulkinnan kyseenalaistamiselle. Käytyään läpi Ilmestyskirjan, Mede seuraavaksi etenee selittämään, sekä osoittamaan sen täyttymistä, historian tapahtumissa.

Olen kertonut, että Meden työn Ilmestyskirjasta hyväksyi ja julkaisi puritaaninen parlamentti. Juuri tuohon aikaan **Westministerin teologikokous** muotoili kaikkein arvokkaimman **uskontunnustuksensa;** tunnustuksen, jonka sittemmin **hyväksyi Skotlannin presbyteerikirkko** *(Presbyterian Church of Scotland)*. Tässä on teos, joka sisältää listan sadasta puritaaniteologista, jotka tapasivat Westministerin kokouksessa, jota johti tohtori William Twisse, tuo puhemies joka kirjoitti esipuheen Meden teokseen, johon olenkin jo viitannut. Westministerin uskontunnustus allekirjoittaa profetian **historiallisen** tulkinnan, sekä **julistaa Rooman pontiffin ennustetuksi ”synnin ihmiseksi.”** Punnitse tarkkaan seuraavat sanat Westministerin teologeilta tätä aihetta koskien, jotka tiivistyvät tuon vakaan julistuksen 25:nnessä luvussa, joka kertoo asiat, joihin he uskoivat ja joita he Raamatun auktoriteetista opettivat. **”Kirkolla ei ole muuta päätä kuin Herra Jeesus Kristus, eikä Rooman paavi voi olla missään mielessä siis pää, vaan on se antikristus; tuo synnin ihminen ja kadotuksen lapsi, joka korottaa itsensä Kirkossa Kristusta vastaan ja kaikkea vastaan jota Jumalaksi kutsutaan.”** Yksi jumaloppineista, joka laittoi kätensä tähän lausuntoon, oli kuuluisa puritaanikirjailija tohtori Thomas **Goodwin** Lontoosta, ja hän on jättänyt meille Ilmestyskirjan selityksen, josta tässä on kopio. Se kuuluu, tuskin tarvitsee edes sanoa, historialliseen koulukuntaan, ja se kuvailee Ilmestyskirjaa **”Kristuksen valtakunnan tarinaksi.”**

Sir Isaac Newton seurasi Medea ja puritaanikirjailijoita, edistäessään lisää profetian ymmärrystä. Hän oli kristitty yhtä paljon kuin filosofikin, ja sai

nautintoa Jumalan töiden sekä sanan tutkimisesta ja vertailusta. Hänen neroutensa laajuus johti hänet mitä **kattavimpiin näkemyksiin** luonnollisista sekä jumalaisista asioista. Hän opiskeli luontoa kokonaisuutena, historiaa kokonaisuutena, kronologiaa kokonaisuutena, sekä niihin liittyen, profetiaa kokonaisuutena. Kun Mede ohjasi huomionsa erityisesti Ilmestyskirjaan, Newton tutki **sekä sitä että Danielin kirjaa**, jäljittäen niiden yhtymäkohdat historian ja ajankulun saatossa, hyödyntäen jälkimmäisessä vertaansa vailla olevia astronomiantaitojaan. Tässä on kopio hänen teoksestaan ”Observations on the Prophecies of Daniel and the Apocalypse of John” *(suomeksi: Havaintoja Danielin ja Johanneksen Ilmestyskirjan profetioista t. Pikkulammas)*, joka painettiin vuonna 1733 – kuusi vuotta hänen kuolemansa jälkeen. Ensimmäisessä luvussa Newton sanoo: ”Vanhojen profeettojen joukossa Daniel on täsmällisin ajankuluista sekä helpoin ymmärtää; ja siksi asioissa jotka liittyvät viimeisiin aikoihin, hänestä on tehtävä **avain** kaikkiin loppuihin.” Kolmannessa luvussa hän sanoo: ”Danielin profetiat liittyvät kaikki toisiinsa, ikään kuin ne olisivat useita osia yhdestä yleisemmästä profetiasta, joka annetaan useaan otteeseen. Ensimmäinen on helpoin ymmärtää, ja jokainen seuraava profetia lisää jotain uutta edelliseen.”

”Näky kuvapatsaasta, joka koostuu neljästä metallista luo perustan Danielin kaikille profetioille. Se edustaa neljän suuren kansakunnan kokonaisuutta, jotka hallitsevat maanpäällä toistensa jälkeen; ts. Babylonin kansa, persialaiset, kreikkalaiset ja roomalaiset - ja kivi jota ei ole käsin leikattu ja joka iskeytyy patsaan jalkoihin rikkoen kaikki neljä metallia palasiksi, ja josta tulee suuri vuori joka täyttää koko maan, edustaa sitä uutta valtakuntaa joka nousee niiden neljän jälkeen, ja joka valloittaa kaikki nuo kansakunnat sekä kasvaa hyvin suureksi, kestäen aikojen loppuun asti.” Luvussa neljä hän sanoo: ”Seuraavassa näyssä, joka koskee neljää petoa, profetia neljästä maailmanvallasta toistuu useilla uusilla lisäyksillä; kuten leijonan kaksi siipeä, kolme kylkiluuta karhun suussa, leopardin neljä siipeä ja neljä päätä, neljännen pedon yksitoista sarvea, sekä Ihmisen Poika, joka tulee taivaan pilvissä Vanhaikäisen luokse tuomioistuimelle.”

Luvussa seitsemän hän selittää neljännen pedon ”**pienen sarven,**” jolla on silmät kuin näkijällä sekä suu joka puhuu suuria sanoja ja joka muuttaa ajat ja lait. Hän näyttää sen edustavan sekä profeetallista että kuninkaallista valtaa, ja että sellainen näkijä eli profeetta, sekä kuningas, on **Rooman paavidynastia**. Hän jäljittää sen nousun, sekä sen kanssa yhtä aikaa tapahtuneen kymmenen sarven nousun, Länsi-Rooman valtakunnan tuhoon. Hän jäljittää myös sen valtakauden, ja odottaa sen loppua tuon ennalta kerrotun aikakauden lopulla. Hän tulkitsee profetian päivät vuosiksi, laskien – hänen omia sanojaan lainataksemme – profeetallisen päivän aurinkovuotta kohti. Hän näyttää oman aikansa tulevaisuuden, sekä maailmanlaajuisen paavin vallan syrjäytymisen läheisyyden. Hän sanoo, että silloin ei vielä ollut tullut aika täydellisesti ymmärtää näitä

mysteerisiä profetioita, ”sillä niissä ennustettu **päävallankumous** ei ollut vielä tapahtunut. Seitsemännen enkelin äänten päivinä, kun hän alkaa puhaltamaan pasuunaan, Jumalan mysteeri tulee päätökseensä, aivan kuten Hän on ilmoittanut palvelijoilleen profeetoille. Ja silloin tämän maailman valtakunnista tulee Herramme ja Hänen Kristuksensa valtakuntia, ja Hän hallitsee ikuisesti.” Siihen asti, hän sanoo, ”meidän on tyydyttävä **tulkitsemaan sitä, mikä on jo täyttynyt**.” Hän lisää: ”Viime aikojen tulkitsijoiden joukossa on hädin tuskin ketään, joka ei olisi tehnyt jotakin tietämisen arvoista löytöä, ja siksi minusta alkaa vaikuttamaan siltä, että Jumala kohta avaa nämä mysteerit.”

Hän pistää merkille, että enkelin on lennettävä keskitaivaalla julistaen iankaikkista evankeliumia kaikille kansakunnille, ennen kuin Babylon kaatuu ja Ihmisen Poika korjaa satonsa. Hän sanoo: ”Jos evankeliumin yleismaallinen saarnaus on käsillä, nuo sanat kuuluvat pääasiassa meille sekä meidän jälkipolvillemme - ’lopun aikana taidolliset ymmärtävät, mutta yksikään jumalaton ei ymmärrä tätä.’ ’*Autuas se, joka lukee, ja autuaat ne, jotka kuulevat tämän profetian sanat ja ottavat vaarin siitä, mitä siihen kirjoitettu on*.’” Kuinka ihmeellisesti onkaan Sir Isaac Newtonin odottama yleismaallinen evankeliumin julistaminen toteutunutkaan, koko maailman kunniakkaassa evankelioinnissa viimeisen vuosisadan aikana!

Tämä arvostelukykyinen kirjoittaja ilmaisi mielipiteenään Whistonille, hänen oppineelle seuraajalleen, että Rooman kirkon kohtalona oli tulla syrjäytetyksi valtavan, **uskottomien** vallankumouksen seurauksena, eli toisin sanoen; taikausko joutuisi uskottomuuden jalkojen alle poljettavaksi. Kun muistamme Isaac Newtonin kuolleen puoli vuosisataa ennen Ranskan vallankumousta, tämä oli merkillepantava ennakko-odotus!

Yksi sir Isaac Newtonin työn tärkeimmistä piirteistä on selostus profetioiden **symbolikielen** käytöstä. Hän asettaa perusperiaatteeksi sen, että ”ymmärtääksemme profetioita, meidän on **ensin tultava tutuiksi profeettojen kuvaannollisen kielen kanssa.** Tämä kieli on johdettu analogiasta luonnollisen maailman sekä poliittisena maailmana tunnetun valtakunnan välillä.” Koska Danielin ja Ilmestyskirjan profetiat ovat kieleltään symbolisia, niitä **ei tule tulkita kirjaimellisesti**. Näissä kirjoissa aurinko, kuu, tähdet, maa, tuli, meteorit, tuulet, myrskyt, salamat, rakeet, sade, vedet, meri, joet, tulvat, kuiva maa, runsaana virtaavat vedet, vesien kuivuminen, lähteet, saaret, puut, vuoret, erämaat, pedot - kuten leijona, karhu, leopardi, kauris sarvineen, päineen, jalkoineen, siipineen, hampaineen, jne. - **ovat kaikki symbolisia**. Ne ovat symboleja toisenluontoisille asioille, vaikkakin analogisia niille, tai jollain tapaa muistuttavat niitä. Tämän periaatteen mukaan esimerkiksi **Ilmestyskirjan** luvun 11 **kaksi todistajaa ovat symbolisia**, eivätkä edusta kahta todellista miestä,

joiden suusta tulee kirjaimellisesti tulta ja jotka kirjaimellisesti sulkevat taivaan ja kirjaimellisesti muuttavat vedet vereksi - iskien maata kirjaimellisilla vitsauksilla - ja jotka sitten surmataan, makaavat kuolleena kolme ja puoli kirjaimellista päivää, sekä sitten kirjaimellisesti nousevat kuolleista, sekä kirjaimellisesti ja näkyvästi nousevat taivaaseen pilvessä. Eikä heidän nousuaan seuraa kirjaimellinen maanjäristys, eikä kaupungin kymmenesosan kirjaimellinen kukistuminen, tai kirjaimellisia salamoita, ääniä, ukkosenjylinää ja rakeita. Kaikki ne ovat symboleja toisille asioille, ja niiden kirjaimellinen tulkitseminen on absurdia. Futuristit täydellisesti halventavat näitä vakaita ja majesteettisia ennustuksia, tuhoisilla yrityksillään selittää ne kirjaimellisen täyttymyksen periaatteen mukaan. Ensimmäinen askel näiden profetioiden käsittämisen suuntaan on johdonmukainen ymmärrys niiden symbolisesta luonteesta. Riittävä määrä näitä symboleita on jo tulkittu meille jumalisesti, jotta ne voivat toimia vihjeenä kaikkiin loppuihin; kuten peto, jonka on selitetty edustavan valtakuntaa; tai kynttiläjalka, joka edustaa paikallista kirkkoa. Seuraava askel symbolisen profetian käsittämiseen on lukuisten eri symbolien merkityksen vakiinnuttaminen.

Sir Isaac Newtonin aikalaisia olivat useat hienot **hugenotti-profetianselostajat**. Heidän joukostaan voin nimetä **Jurieun** ja **Daubuz'n**. He molemmat olivat karkotettuja hugenotteja, ja kuuluivat 500 000:een protestanttiin, jotka olivat pakotettuja lähtemään Ranskasta Ludvig XIV:n vainotoimenpiteiden seurauksena, hänen **kumotessaan Nantin asetuksen**. Heidän kärsimyksensä paavin vallan alla käänsivät heidän huomionsa profeetalliseen sanaan, ja siitä he löysivät tukea sekä lohdutusta. Esimerkiksi Jurieu aloittaa profeetallisen työnsä lauseilla: ”Piinattu Kirkko etsii lohdutusta. Mistä se voi sitä löytää, paitsi Jumalan lupauksista?” Tässä on kopio Jurieun teoksesta, julkaistu vuonna 1687, nimeltään ”The Accomplishment of the Scripture Prophecies; or The Approaching Deliverance of the Church” *(suomeksi: Raamatunprofetioiden saavutukset, eli Kirkon lähestyvä vapautus t. Pikkulammas)*. ”Todistaen, että paavinistuin on antikristillinen valtakunta, ja että **tuo kuningaskunta ei ole kaukana tuhostaan**; nykyinen vaino saattaa päättyä kolmen ja puolen vuoden päästä, jonka jälkeen antikristuksen tuho alkaa ja se tulee valmiiksi seuraavan ajan alussa, ja sitten Kristuksen valtakunta tulee maanpäälle.”

Samalla aikakaudella on julkaistu myös **erään toisen karkotetun hugenottisaarnaajan teos**. Sen otsikko kuuluu seuraavasti: ” A New System of the Apocalypse : written by a French Minister in the year 1685, and finished but two days before the dragoons plundered him of all except this Treatise” *(suomeksi: Uusi Ilmestyskirjan systeemi: kirjoittanut ranskalainen pappi vuonna 1685, ja saatettu valmiiksi vain kaksi päivää ennen kuin lohikäärmeet ryöstivät häneltä kaiken, paitsi tämän tutkielman. t. Pikkulammas)*. Kirjoittaja odotti että reformoitu uskonto, jonka Nantin asetuksen kumoaminen

sysäsi syrjään, tulisi uudelleen pystytetyksi kolmessa ja puolessa vuodessa. Näin tapahtuikin mitä merkille pantavimmalla tavalla, vaikka ei siten kuin hän odotti. Suuri **Englannin** vallankumous, joka toi muassaan protestanttisuuden uudelleen pystyttämisen, seurasi kolme ja puoli vuotta Nantin asetuksen purkamisen jälkeen, ja nämä miehet elivät nähdäkseen sen sekä iloitakseen siitä. Tämän pienen kirjan kirjoittaja osoittaa silloin vielä **tulevaan** paavillisen Rooman **maljojen** aikaan, josta hän selvästi oli oikeassa. Tässä **toinen hugenottiteos samalta aikakaudelta**, jonka on kirjoittanut karkotettu pappi. Hän kuvailee tapaa, jolla kaikkia protestantteja läpi koko Ranskan maan oli kielletty kokoontumasta jumalanpalvelukseen raskaimpien rangaistusten uhalla. Heitä oli myös kielletty lähtemästä maasta laivaorjuuden tai jopa kuolemantuomion uhalla. Tämä työ jäljittää erittäin merkillepantavalla tavalla samakaltaisuudet reformoidun Kirkon, sekä Antiokhos Epifanesin alla makkabealaisten aikaan eläneiden juutalaisen, välillä. Se sisältää liitteenä kuuluisan, paavi Klemens XI:n bullan, joka tuomitsee sata jansenistien esitystä sellaisilla sanoilla kuten ”väärä, turmiollinen, vahingollinen, pöyristyttävä, kapinallinen, jumalaton, herjaava,” jne. Tässä on annettuna nuo sata jansenistien kirjoituksista otettua esitystä, ja ne kaikki ovat mitä erinomaisimmin täydellisessä sopusoinnussa Raamatun opetusten kanssa. Niihin sisältyvät seuraavat:

”Esitys 79. On hyödyllistä sekä välttämätöntä kaikkina aikoina, joka paikassa ja kaikenlaisille ihmisille **opiskella Raamattua**, ja ymmärtää sen henkeä, hartautta ja salaisuuksia.”

”Esitys 84. **Kristityille ihmisille** on kuin **sulkea Jeesuksen Kristuksen suu**, jos heidän käsistään viedään pois pyhä Jumalan sana; tai kuin pitää se suljettuna, jos heiltä viedään keinot ymmärtää sitä.” Toisin sanoen; Raamatun vieminen pois kristittyjen ihmisten käsistä, tai viedä heiltä keinot sen ymmärtämiseen, on sama kuin sulkea itsensä Kristuksen suu – mitä jansenistien mielipiteeseen tulee.

”Esitys 85. Raamatun lukemisen kieltäminen, etenkin evankeliumin, **on kristityille kuin kieltää valon lapsia käyttämästä valoa**.” Ja tämän esityksen paavi tuomitsi sietämättömänä ja iljettävänä doktriinina, ja lisää: ”Me kiellämme kaikkia uskollisia molemmista sukupuolista ajattelemasta, opettamasta tai puhumasta näistä esityksistä millään muulla tavalla, kuin sillä jonka annamme tässä peruskirjassa eli bullassa. Kuka ikinä opettaa, ymmärtää tai selostaa näitä esityksiä, mitään niistä, julkisesti tai yksityisesti millään muulla tavalla kuin sillä jonka paavi on antanut, asettaa itsensä kirkon vakavimpien kirkonkirousten ja tuomioiden alle, ja asettaa itsensä alttiiksi Kaikkivaltiaan Jumalan suuttumukselle, sekä pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin.” Kaikki esitykset joita Klemens XI tässä bullassa siteeraa, ja jotka hän tuomitsee sanoilla

”skandaalimainen, jumalaton, rienaava,” ovat yhtä raamatullisia kuin ne, joita juuri lainasimme.

Olen maininnut **Daubuz'n** karkotettujen hugenottien joukossa. Hän kirjoitti laajan ja oppineen, sekä huomattavan arvokkaan kommentaarin Ilmestyskirjaan; sen kanssa samaan aikakauteen kuuluvaksi minun on liitettävä ”Commentary on Revelation” *(suomeksi: Kommentaari Ilmestyskirjaan t. Pikkulammas)*, jonka on julkaissut oppinut hollantilainen professori **Vitringa**. Tässä ovat kopiot molemmista teoksista. Vitringan teos julkaistiin vuonna 1695, ja Daubuz'n kommentaari 1720. Ne molemmat kuuluvat historialliseen koulukuntaan, ja ilmentävät mitä laajinta sivistyneisyyttä - sekä sekulaarista että kirkollista – syleillen heprealaista, kreikkalaista sekä muuta kirjallisuutta, jolla on jotain annettavaa profetiantulkintaan.

Kuuluisa profetiantutkija **Robert Fleming** eli Vitringan ja Daubuz'n aikaan. Hän julkaisi vuonna 1701 pienen mutta merkityksellisen teoksen, josta tässä on kopio, nimeltään: ”The Rise and Fall of Rome Papal” *(suomeksi: Paavillisen Rooman nousu ja tuho t. Pikkulammas)* Sen teemana on paavinistuimen ja profetian kronologinen suhde. Fleming osoittaa, kuten toisetkin olivat tehneet jo vuosisatojen ajan, että 1260:n päivän profetia edustaa 1260:tä vuotta, joiden tulkintaa hän ehdottaa keskiväli-, eli **kalenteriskaalassa**, joka lyhentäisi koko jaksoa kahdeksantoista vuotta. Laskien paavinistuimen nousun kaikkein tärkeimmistä päivämääristä lähtien ja profeetallisten aikojen ohjaamana, Fleming osoittaa silloin vielä tulevaisuudessa oleviin kahteen vuoteen, joita leimaisi kaikella todennäköisyydellä paavin vallan syrjäytymiseen liittyvät kriisit; nimittäin vuodet 1794 ja 1848 – hän mainitsee myös vuoden 1866. Tulisi muistaa, että Fleming julkaisi tämän teoksen vuonna 1701, ja että Ranskan vallankumous alkoi niistä ensimmäisenä ajanjaksona, joihin hän osoitti. **Hirmuvalta** tapahtui, kuten muistatte, vuonna 1793. Sitten vuosi 1848 toi muassaan toisen järisyttävän kriisin paavinistuimen historiassa. Sinä vuonna vallankumous puhkesi Pariisissa 23. helmikuuta, ja ennen maaliskuun viidettä päivää jokainen maa Atlantin ja Veiksel-joen välillä oli vallankumouksellistettu, joko suuremmassa tai pienemmässä määrin. 15. maaliskuuta, kaksi viikkoa Ludvig Filipin kaatumisen jälkeen, Roomassa julistettiin perustuslaki, ja paavi pakeni Gaetaan. Tämän seurauksena hänet virallisesti riisuttiin maallisesta auktoriteetista, ja Italian tasavalta julistettiin. Vuosi 1866 oli yhtä tärkeä, ellei jopa tärkeämpi, sillä se esitteli sarjan paavillisia tappioita, jotka kärjistyivät neljä vuotta myöhemmin, eli 1870, paavillisen monarkian syrjäytymiseen Ranskassa, sekä paavin maallisen vallan kaatumiseen Italiassa.

”Eikö se ole todiste, että tämä historiallinen selostaja Fleming, työskenteli oikeilla suuntaviivoilla ja oli napannut oikeat vihjeet, kun hän lähes vuosisata

aikaisemmin kiinnitti 1700-luvun lopulle paavin valtaan kohdistuvan jumalisen koston aikakauden? Lisäksi hän on osoittanut vuoden tarkkuudella tuon tuomion keskeisimmän jakson.”[38] Samaan tapaan hän osoitti vuosiin 1848 ja 1866 paavillisen syrjäyttämisen vuosina, sanoen niistä edelliseen liittyen: ”Meidän ei tule kuvitella, että tämä malja täysin tuhoaisi paavinistuimen, vaikka se varsin paljon sitä heikentääkin, sillä me huomaamme sen yhä olevan elossa kun seuraava malja kaadetaan.” Maljan, joka sitä seuraa, hän tulkitsee tuomioksi muhamettilaiselle vallalle, etenkin Turkissa sijaitsevalle. Ja jälleen sitä seuraavan maljan, seitsemännen maljan, hän ymmärtää Rooman eli mystisen Babylonin lopulliseksi tuhoksi. Hän sanoo: ”Kuten Kristus päätti kärsimyksensä ristillä sanoen ääneen: ’*Se on täytetty,*’ samoin Kirkon kärsimykset saavat päätöksensä taivaan temppelistä, sekä Jumalan valtaistuimelta ja siellä istuvan Kristuksen luota kuuluvan äänen myötä, joka sanoo ’*se on tapahtunut.*’ Siispä tämän myötä Kristuksen siunattu, hengellisen valtakauden tuhatvuotinen valtakunta maanpäällä alkaa.”[39]

Noin viisikymmentä vuotta Flemingin ajan jälkeen, eli viime vuosisadan puolivälissä, julkaistiin sveitsiläisen astronomin, nimeltään **De Cheseaux**, teos ”Historical, Chronological, and Astronomical Remarks on Certain Parts of the Book of Daniel ” *(Historiallisia, kronologisia ja astronomisia huomioita Danielin kirjan tiettyihin osiin t. Pikkulammas)*. Tämän kirjan kopio on British Museumissa. Se valaisee profeetallisten aikojen astronomista luonnetta. Se todistaa mitä selvimmällä ja perusteellisimmalla tavalla, että profetian 1260 vuotta, sekä profetian 2300 vuotta, kuin myös 1040:n vuoden jakso, joka on niiden erotus, ovat samanlaisia astronomisia syklejä: **lunisolaarisia syklejä**, eli syklejä jotka harmonisoivat auringon ja kuun kierrokset, ja vaikuttavat kalenterin aikajärjestykseen. Nämä löydöt ovat mitä mielenkiintoisimpia. Kuten M. De Cheseaux sanoo: ”Jo kauan aikaa Danielin kirjaa, ja etenkin näitä jakeita siitä, on lainattu sekä kommentoitu lukuisien erilaisten kirjoittajien toimesta, ja niinpä onkin mahdotonta kyseenalaistaa niiden antiikkisuutta. Kuka on voinut opettaa niiden kirjoittajalle ihmeelliset suhteet hänen valitsemiensa jaksojen ja lunisolaaristen kierrosten välillä? Onko mahdollista, nämä kaikki asiat huomioon ottaen, epäonnistua tunnistamasta Danielin kirjan tekijässä taivaan ja sen joukkojen Luojaa - sekä maan, ja kaikkien siinä olevien asioiden?” En pysty tällä kertaa avaamaan De Cheseaux’n löytöjä enempää. Jos haluat tietää niistä enemmän, löydät aiheesta kertovan luvun kirjastani ”Approaching End of Age” *(suomeksi: Aikojen lähestyvä loppu t. Pikkulammas)*.

Minun on vielä huomioitava yksi kirjoittaja viime vuosisadalta: erinomainen **piispa Newton**, jonka ansaitusti suosittu, profetiaa käsittelevä teos on käynyt läpi

38 ”Approaching End of the Age,” p. 476.
39 FLEMING: ”Decline and Fall of Rome Papal,” p. 83.

monta painosta. Newton toimi herra Baconin ehdotuksesta, joka ilmaistaan hänen ”Advancement of Learning” *(suomeksi: Oppimisen edistysaskel t. Pikkulammas)* teoksessa; nimittäin että **profetian historiikkia** kaivattiin, jossa jokaista Raamatun profetiaa verrataan sen täyttäneeseen tapahtumaan. Newtonin työn 26. tutkielma vetää yhteen hänen selontekonsa profetian suhteesta roominismiin. **Siinä hän sanoo: ”Paaviuteen liittyvät profetiat ovat suurimpia ja keskeisimpiä; ne ovat ilmestyksen huomiota herättävin osa.** Mitä ikinä vaikeuksia tai askarruttavaa muissa jakeissa onkaan, niin tässä kohtaa soveltaminen on ilmeistä ja helppoa. **Koska paavius on kristillisyyden suuri korruptio, siihen tosiaan liittyy enemmän profetioita, kuin melkeinpä mihinkään toiseen kaukaiseen tapahtumaan.** Se on Danielin suuri aihe, sekä p. Paavalin pääaihe, kuin myös p. Johanneksen profetioiden; ja nämä yhdessä pohdittuina, sekä toisiinsa vertailtuina valaisevat sekä heijastavat toisiaan tasapuolisesti.” Piispa Newtonin näkemys oli, että seitsemäs pasuuna sekä kolmas voi-huuto, eli paavinistuimen ylle vuotavien **maljojen** ”voi,” oli vielä **tulevaisuutta** hänen päivinään, ja hän olikin ilmeisen oikeassa, sillä hän eli ennen Ranskan vallankumousta. Hän uskoi myös, että Osmanien valtakunnan sekä kristillisen antikristuksen kaatuessa **juutalaiset** kääntyisivät Herran puoleen ja tulisivat palautetuiksi omaan maahansa, sillä hänen mukaansa profetiat juutalaisten kääntymyksestä sekä ennallistamisesta ovat lukemattomia.[40]

Meidän on nyt lopuksi pohdittava pikaisesti profetian tulkinnassa tapahtunutta edistystä **tällä vuosisadalla**. Olen jo todennut Ranskan vallankumouksen tulvineen valoa koko profetiantulkintakysymyksen päälle. Se lujasti vahvisti historiallisen näkemyksen, mukaan lukien sen johtavan periaatteen, eli profeetallisten aikojen ”vuosi päivää kohti” kronologian.

Faber ja Cunningham kirjoittivat hyvin täydellisesti tästä aiheesta vuosisadan ensimmäisen kahdenkymmenen vuoden aikana, näyttäen profetian ”seitsemän ajan” todellisen mitan sekä ajallisen sijainnin. Se ulottuu neljän monarkian noususta neljännen kaatumiseen - näinä päivinä joissa me elämme - ja kolme ja puoli aikaa ulottuvat paavin vallan noustusta sen tuhoon.

Tätä asiassa edistäneiden selostajien joukosta, mainitsen yhtenä arvokkaimmista **Keithin**, joka käsittelee pääasiassa profeetallisen tulkinnan **ilmeisiä puolia**. Yksi hänen tärkeimmistä teoksistaan on nimeltään ”History and Destiny of the World and the Church according to Scripture; or, The Four Monarchies and the Papacy” *(suomeksi: Maailman ja Kirkon historia Raamatun mukaan; tai Neljä monarkiaa ja paavinistuin t. Pikkulammas)*. Hän lainaa läpikotaisin - ensimmäisestä viimeiseen - **rooministien itsensä antamaa todistusta,** vahvistuksena omille päätelmilleen. Hänen työnsä on vastaansanomaton argumentti protestanttisen profetiantulkinnan puolesta.

40 BISHOP NEWTON: ”Dissertation on the Prophecies,” pp. 682, 696, 699.

Aikani ei riitä puhumaan hyvin tunnetun **Bickerstethin** teoksista, eikä viittaamaan yksityiskohtaisesti moniin kyvykkäisiin kirjoittajiin Englannissa, Skotlannissa, Sveitsissä, Saksassa, Hollannissa sekä Amerikassa, jotka viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana ovat selostaneet raamatunprofetiaa historiallisella periaatteella. En voi tehdä muuta, kuin lausua lopuksi muutaman lauseen kolmesta suurimmasta näiden kirjoittajien joukossa: **piispa Wordsworth, Rev. E. B. Elliot** sekä **professori Birks Cambridgesta.**

Edesmenneen, oppineen ja hienostuneen kommentoijan, eli **piispa Wordsworthin** työt esittelevät täydellisellä selkeydellä, että **paavillinen Rooma on Ilmestyskirjan Babylon**. Wordsworth ymmärsi Rooman kirkkoa paremmin kuin yksikään kommentoija viime aikoina - Elliot poislukien. Lisäksi hän tunsi koko kristillisen Kirkon historian sekä kirjallisuuden. Hänen todistuksensa profetian täyttymisestä paavillisessa Roomassa on sen laatuinen, että se **vastaa kysymykseen** lopullisesti jokaisessa älykkäässä ja puolueettomassa mielessä.

Oppinut kommentoija **kirkkoherra Alford**, joka oli puolifuturisti, sanoo: ”**En epäröi… kannattaa tätä tulkintaa joka näkee paavillisen, ei pakanallisen Rooman, näyn osoittamana porttona** (Ilm. 17). Aiheesta on keskusteltu laajasti usean selostajan toimesta. Mainitsisin erityisesti sellaiset henkilöt kuin **Vitringa** ja tohtori **Wordsworth**.” Samalla kun lainaan kirkkoherra Alfordia, varoitan teitä lankeamasta saman ansaan, johon monet ovat langenneet; eli luottamasta profetioiden opiskelussa yksinomaan **kreikankielentutkijoiden** ohjaukseen, kuten Alford, Tregelles ja Ellicot. Näillä pyhien tekstien opiskelijoilla on oma paikkansa sekä arvonsa, ja meidän tulisi arvostaa heitä korkealle, mutta heidän erityisalansa ei pätevöitä heitä profeetallisen järjestelmän kauaskantoisten totuuksien käsittämiseen. **Työkalu, jota he hyödyntävät tutkimuksessaan on mikroskooppi, ei teleskooppi.** Et voi silmäillä tähtitaivasta tai maan leveyttä mikroskoopilla; sitä varten tarvitset teleskoopin. Näin etevät kreikankielentutkijat ovat luonnostaan **lyhytnäköisiä**. He kampaavat läpi käsikirjoituksia, sanoja, kirjaimia, pisteitä. He harvoin käsittävät profetian tai historian merkitystä kokonaisuutena. He yleisesti laiminlyövät historian filosofian, sekä valon, jota **astronomia** on antanut sekä historian että profetian kronologialle. Tämän lisäksi he ottavat liikaa vaikutteita **perinteistä** sekä antiikin näkemyksistä. Kirkkoisien näkemykset yksittäisestä, lyhytikäisestä antikristuksesta – näkemys joka kasvoi varhaisten aikojen aamuyön hämärässä – painavat heille enemmän kuin niitä seuraavien aikojen tarjoamat opetukset. Sidottuina menneeseen; he ovat sokeita profeetallisen tulkinnan **progressiivisuudelle**. He eivät ymmärrä yksinkertaista periaatetta, jonka mukaan **profetian todellinen tulkitsija** ei ole sen enempää perinne kuin spekulointikaan, vaan **jatkuvasti kehittyvä historia**. Profetiaa on opiskeltava sen täyttymyksen valossa, sekä tulevaisuutta menneisyyden valossa. Profetia on laaja vuorimaisema, ja **kaukokatseisuutta** vaaditaan sen

valaisemiseen. Sir Isaac Newtonin kaltainen kristitty filosofi, joka oli tottunut tosiasioiden ja luonnonlakien tutkija - sekä koko historian kulun ja kronologian – on paljon turvallisempi opas tässä laajassa aiheessa, kuin kreikankielentutkija, jonka koko ala on sanojen tutkimista. Mies mikroskoopin kanssa näkee pieniä pisteitä epätavallisen hyvin, mutta epäonnistuu havaitsemaan suuria ja yleisiä suhteita. Ja koska hän ei säännöllisesti mietiskele tällaisia suhteita, ne eivät saa hänessä aikaan mitään eläviä vaikutelmia, ja hän usein päätyy johtopäätöksiin, jotka ovat täysin ristiriidassa yleisen kokemuksen kanssa, tai jopa maalaisjärjen kanssa.

Kaikki oppineet eivät kuitenkaan ole lyhytnäköisiä. Silloin tällöin heidän joukostaan löytyy sellaisia kuin E. B. Elliot ja professori Birks, jotka molemmat ovat Cambridgen Trinity Collegen tutkijoita, ja yhtä päteviä käyttämään sekä mikroskooppia että teleskooppia. Ilman epäilystäkään **herra Elliotin** teos Ilmestyskirjasta, nimeltään **”Horæ Apocalyptica”** on kaikkein oppinein sekä pätevin siitä koskaan kirjoitettu kirja. Edesmennyt **tohtori Candlish** Edingburghista ei ollut ilkeä tuomari; hän kuvailee Elliottia: ”**Raamatun kirjojen kaikkein oppineimpien, perusteellisimpien ja kyvykkäimpien selostajien joukossa, jota koskaan on ollut**.”[41]

Elliotin kommentaari Ilmestyskirjasta on historialliselle tulkinnalle sitä, mitä Butlerin ”Analogy” tai Paleyn kuuluisa työ on kristinuskon todistamiselle – se on **tukeva perusta**. Se on oppinut, vilpitön sekä tyhjentävä. Se ei oleta mitään ilman perusteita. Se käsittelee ehdottomia faktoja, ja tekee sen suurella täyteydellä. Se vertaa historiaa profetiaan huolellisemmin – kaikilta kannoilta – kuin mikään sitä edeltävä teos. Tyyliltään se on jokseenkin monimutkainen ja raskas, ja sen **10 000 viitettä** luotaantyöntävät pinnallisen lukijan, mutta se säilyy selostuksen mestariteoksena, niin kauan kuin profetian varman sanan opiskelu jatkuu.

Vaikka professori Birks Cambridgesta on Elliotin veroinen oppinut, hän on vain melkein saman veroinen vaativassa tutkimustyössä, mutta filosofisilta ja loogisilta kyvyiltään hän on ylivertaisempi. Hän teki kokonaisvaltaisia synteesejä, teräviä analyysejä, vakuuttavia päättelyitä sekä taidokkaita kirjoituksia. Hän oli tarkka, selväpäinen, kärsivällinen tutkija, lausunnoissaan tasapuolinen ja arvioissaan kypsä. Hänen työnsä ovat älyllinen herkkupöytä, ja lisäksi samaan aikaan täynnä hengellistä opastusta. Vain yksi hänen kirjoistaan, esimerkiksi ”The Earlier Visions of Daniel” *(suomeksi: Danielin varhaisemmat näyt t. Pikkulammas),* on arvokkaampi, kuin kaikki futuristien kirjoitukset profetiasta yhteen laskettuna. Hänen teoksensa ”First Elements of Sacred Prophecy” *(suomeksi: Pyhän profetian ensimmäiset elementit t. Pikkulammas)* on häkellyttävä vastaus futurismiin. Käsitellessään tuon järjestelmän kaikkein oppineimpien ja

41 ROBERT S. CANDLISH, D.D. : Lecture on ”The Pope, the Antichrist of Scripture.”

mestarillisimpien selostajien sekä puolustajien teoksia, joita koskaan on ilmestynyt - kuten Maitland, Tyso, Burgh ja tohtori Todd - ilman vaivannäköä hän repii ne palasiksi ja ripottelee taivaan tuuliin. On sääli, että tämä työ on ollut jo kauan poissa painosta, ja futurismi on jätetty rehottamaan tietyissä piireissä, täydellisen tietämättöminä tästä kyvykkäästä esityksestä, joka osoittaa sen virheet sekä absurdiuden.

Tulen aina pitämään suurena etuoikeutenani sitä, että sain tuntea professori Birksin. Hänelle kerroin varhaisimmista löydöistäni koskien profeetallisen ajan astronomista luonnetta. Näitä löytöjä olen sittemmin sisällyttänyt teokseeni ”The Approaching End of the Age,” josta nyt on otettu kymmenes painos. Tämän hetkisistä tutkimuksistani koskien samaa aihetta en sano tässä kohtaa mitään, paitsi sen, että olen osittain julkaissut, ja toivon myöhemmin täydellisemmin julkaisevani todistusaineistoni sille, että **koko ilmestyksen kronologia – historiallinen, leeviläinen sekä profeetallinen** – ovat niin kytköksissä **luonnolliseen kronologiaan**, eli luonnon aikajärjestykseen, että ne muodostavat **yhden järjestelmän, joka on yhdistynyt ja harmoninen kaikilta osiltaan**. Tämä on tärkeä, luonnollisen ja ilmoitetun välinen yhtymäkohta; yhtymäkohta, joka liittyy niiden auktoriteetin ykseyteen. Luonto ja Raamattu eivät ole kahden mielen työtä - tai monien - vaan yhden. Ne ovat kaksi todistusta mutta yksi kirja; ja sellaisena ne ovat saman jumalaisen kirjoittajan työtä.

Ja nyt, **loppuyhteenvetona**: olemme kolmella viimeisellä luennolla jäljittäneet historiallisen profetiantulkinnan **muinaisuutta, käytännöllistä hyödyntämistä,** sekä **systemaattista kehityskulkua** – tulkinnan, joka näkee paavillisen Rooman Ilmestyskirjan Babylonina, sekä roomalaisen pontiffin ”synnin ihmisenä.” Olemme osoittaneet, että historiallinen tulkinta oli varhaisin kristillisen Kirkon omaksumista tulkinnoista, ja että se kehittyi historian saatossa. Olemme näyttäneet, että se kannatteli Kirkkoa pitkien luopumuksen vuosien läpi, ja se synnytti reformaation. Olemme myös näyttäneet että sen sittemmin ovat vahvistaneet useiden vuosisatojen tapahtumat, ja sitä ovat täsmentäneet sekä puolustaneet oppineiden sekä vastaansanomattomien teosten rikkomaton sarja. **Turhaan kiistanalaisuuden aallot raivoavat tätä vakaata kalliota vastaan.** Se on seisonut paikoillaan jo aikakausia, ja sen tarkoituksena on jäädä paikoilleen siihen asti, kunnes iäisyyden valo puhkaisee maiseman. Historiallinen tulkintatapa ei ole mikään tietämättömien intoilijoiden unelma, eikä se ole mitään epävakaiden mielten fantastista spekulointia. Se on kasvanut sukupolvien kasvaessa; se on rakennettu monien miesten työllä, jotka tulevat monista kansakunnista sekä ajoista. Se sisältyy protestanttisen kirkon järkkymättömiin tunnustuksiin. Se on johtava elementti marttyyrien sekä uskonpuhdistajien todistuksissa. Kuten entisaikojen profeetoilla, näillä pyhillä ihmisillä oli **kaksoistodistus;** todistus Jumalan totuuden **puolesta**, ja todistus Häntä

tunnustavien ihmisten luopiollisuutta **vastaan**. Keskeinen asema jossa he olivat - heidän töidensä saavutukset - antoivat yksittäisen sekä tärkeän lisän heidän todistuksensa tärkeyteen; ja **tämä oli heidän todistuksensa, eikä mitään sen vähempää**, kuin että paavin Rooma on profetian Babylon, ja se on juopunut pyhien sekä marttyyrien verestä, ja sen pää, eli roomalainen pontiffi, on ennustettu ”synnin ihminen,” eli antikristus.

Tämän keskeisen tärkeistä asioista esitetyn todistuksen - jonka Jumalan johdattamat todistajat ovat antaneet - **hylkääminen** luopiollisen, vainoavan Rooman kirkon esittämän vastadoktriinin **hyväksi,** on virhe, ja moderni futurismi on siihen syypää. Ja tuo futurismi tuomitsee itse itsensä. Futurismi on **kirjaimellisuutta**, ja symboleita tulkittaessa kirjaimellisuus tarkoitta **niiden symbolisen luonteen kieltämistä**. Se on profeetallisen sanan hyväksikäyttöä ja alentamista, joka tuhoaa sen vaikutuksen. Se korvaa kuvitteellisen todellisella; groteskin ja hirviömäisen selvällä ja järkevällä. Se sammuttaa arvokkaan valon, joka on ohjannut pyhiä vuosikausien ajan, ja sytyttää sen tilalle villin sekä tieltä eksyttävän virvatulen. Se hämärtää jumalisen profetian viisautta. Se kieltää nyt elämiemme päivien todellisen luonteen. Samaan aikaan, kun se julistaa Kristuksen ilmestymisen läheisyyttä Hänen valtakuntansa voimassa ja kunniassa, se tuhoaa ainoan kouriintuntuvan perustan tältä julistukselta; mikä on profeetallinen kronologia, sekä ennustetun luopumuksen tähän mennessä saavutettu taso.

Huolimatta näiden valheellisten tulkintojen haitallisuudesta, ”*kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana*”; kukaan ei voi peruuttaa profetioita jotka Hän on kirjoittanut pyhään sanaansa, **eikä kukaan voi kieltää tai tuhota väkeviä ja kauaskantoisia seurauksia, joita niiden todellinen tulkinta on jo maailmassa aikaansaanut. Se on antanut meille - ja tämä on sen kunnia - se on antanut meille** REFORMAATION. Se on rikkonut taikauskon sekä despotismin rautakahleet, ja nostanut kansakuntia alennustilansa syvyyksistä. Se on pystyttänyt **temppelin** jonka seiniä yksikään vihollinen ei voi rikkoa. Se on uudelleen avannut - se on antanut maailmalle takaisin - **tuon kirjan**, jonka opetukset ovat johtaneet miljoonia elämän ja rauhan tielle.

Ja näiden profetioiden pyhä valo **yhä ohjaa** Jumalan Kirkkoa, sen tiellä halki laajan, vaarojen valtameren. Nuo profetian muuttumattomat tähdet, jotka valaisivat menneinä aikoina valdolaisia keskiaikojen pimeyden läpi, ja jotka valaisivat lollardien sekä böömiläisten edistysaskelia ennen reformaatiota. Ne valaisivat jaloja uskonpuhdistajia, läpi synkkyyden sekä myrskyjen kolmesataa vuotta sitten, ja ne ovat sen jälkeen valaisseet tarkkaavaisia pyhiä läpi vaivojen vuosisatojen; **ne yhä valaisevat** tuolla korkealla ja pyhällä taivaankannella, mistä yksikään kuolevainen käsi ei niitä voi alas poimia. Ja niin **ne tulevat jatkamaan**

loistamistaan – nuo profetian tuhannet kimaltelevat tähdet – kunnes ne ovat täyttäneet kunniakkaan tehtävänsä; kunnes ne ovat ohjanneet Kirkon turvaan taivaalliseen turvasatamaansa, ja niiden pitkäkestoinen loisto vihdoin sulaa ikuisen päivänkoiton uljaaseen hehkuun.

Luento 8: Kaksinkertainen ennusnäky reformaatioon

Aikaisemmilla luennoillamme olemme pohtineet latinalaisen kristillisyyden suurta paavijärjestelmää profetian näkökulmasta. Meillä on nyt jäänyt teille näytettäväksi tällä viimeisellä luennolla se, kuinka sama tulevaisuuden peili, joka niin täydellisesti heijasti Rooman tulevan luopiollisuuden, heijastaa yhtä selvästi 1500-luvun reformaatioliikkeen, joka vapautti lukemattomat ihmisjoukot sen hallinnasta.

Asia tuskin voisi toisin ollakaan. Niin kuin profetia jäljittää Rooman vallan koko tarinan – sekä pakanallisessa että paavillisessa muodossaan – ja jatkaa sitä jopa vielä nyt tulevaisuudessa olevaan pisteeseen; se ei tietenkään voisi ohittaa ilman huomiota kaikkein huomattavinta sekä merkillepantavinta tapahtumaa sen historian loppuvaiheilla. Se ei voisi jättää pois odotuksia herättävistä kirjauksistaan tapahtumasarjaa, joka on niin selvästi johdatuksellinen kuin protestanttinen eksodus oli, joka halkaisi läntisen kristikunnan kahteen osaan, irrottaen Rooman yhteydestä Norjan, Ruotsin, Tanskan, Saksan, Hollannin sekä Iso-Britannian.

Se voisi hyvinkin olla jätetty pois Danielin hyvin kaukaisesta ennusnäystä, mutta tuskin Johanneksen myöhäisemmästä profetiasta, silloin kun luopumuksen orastava vaikutus oli jo käynnistynyt. Sen enempää **luopiollisen** kirkon kuin **todellisen** Kirkonkaan tarina ei olisi täydellinen ilman sitä. Se oli ällistyttävän merkityksellinen tapahtumajakso satojen miljoonien ihmisten hyvinvoinnille, läpi yhdeksän tai kymmenen sukupolven – sekä heille, jotka se vapautti Rooman taikauskosta ja tyranniasta, että heille, jotka sen vastaliikkeen kautta tulivat naulatuiksi sijoilleen vielä vahvemmin kuin koskaan ennen.

Mitä! Pitäisikö roominismin työstämä tuho olla selvästi kuvattuna etukäteen profetian sivuilla, mutta Jumalan Hengen ja Jumalan sanan aikaansaama elpyminen jätettäisiin kokonaan pois maisemasta? Pitäisikö saatanan toiminnan - hänen korruptionsa ja häväistyksensä tunnustavaa Kirkkoa vastaan - olla heijastettuna jumalisessa peilissä, mutta ei todellisen Kirkon kunniakkaan Pään toimintaa Hänen uskollisten todistajiensa kautta; alkuperäisen kristinuskon sanan ennallistamisessa, jonka se oli kadottanut? Ei ikinä! Todellinen peili heijastaa kaiken tasapuolisesti, ja raamatunprofetia ennakoi kristillisen historian kaikki ääriviivat. Aivan kuten Israelin historiassa ei ollut käänteitä, joita ei olisi ennustettu ennen niiden tapahtumista, samoin on asia Kirkon historian kanssa. 1500-luvun reformaatio sekä sen onnekkaat ja loistokkaat seuraukset on heijastettu sekä ennustettu yhtä kirkkaasti kuin pimeiden aikojen roominismi.

Luonnollisesti nyt kysytte: Missä ja miten? Ennen kuin vastaan, sallikaa minun muistuttaa teitä, että Raamatussa on **kahdenlaisia profetioita: toiminnallisia** (näyteltyjä) sekä **puhuttuja** eli kirjoitettuja – esikuvia ja ennustuksia. Esimerkiksi leeviläisissä uhreissa meillä on **toiminnallisia** profetioita sovituksesta, ja Jesajan kirjan luvussa 53 meillä on siitä **sanallisia** ennustuksia. Koko luonnollisen Israelin historia on esikuva hengelliselle Israelille, eli kristilliselle Kirkolle. Molemmat johdatetaan vapauteen Egyptistä, molemmat saavat lunastuksensa Karitsan veren kautta, molemmat kulkevat erämaan halki, molemmat saavat ravintonsa taivaan leivästä, molemmat matkaavat kohti lepoa, joka Jumalan ihmisille on varattu. Tämä lavea analogia ihmeellisellä tavalla nivoutuu myös yksityiskohtiin. Apostoli Paavali, 1. Korinttolaiskirjeessä luvussa 10, osoittaa tämän. Hän sanoo, että Israelin historia **oli** paitsi esikuvallista, **se oli myös jumalisesti määrätty niin**; eli toisin sanoen se oli tarkoituksellisesti **profeetallista**. *”Tämä, mikä tapahtui heille,”* hän sanoo, *”on esikuvallista (τυπικῶς) ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailmanaikojen loppukausi on tullut.”* Niitä ei ole kirjoitettu meille vain varoitukseksi, vaan ne tapahtuivat Jumalan johdatuksessa jotta ne saattavat ennalta heijastaa kristillisen Kirkon kokemuksia, jotta se voisi saada niistä vakavan sekä tarpeellisen oppitunnin.

Juutalaisen historian käännekohdat todella tapahtuivat jotta ne voisivat olla esikuvia kristillisestä historiasta. Tämä vuorovaikutus esikuvan ja lopullisen kuvan (tyyppi ja antityyppi) välillä tarjoaa esimerkkejä jumalisesta ennakkotiedosta yhtä paljon, kuin vastaava suhde ennustuksen ja sen täyttymyksen välillä.

Näytän teille tänä iltana kaksi erillistä esimerkkiä reformaatiota käsittelevistä ennustuksista, joista yksi on **näytelty** (toiminnallinen) **juutalaisten historiassa**, ja toinen on **symbolinen apokalyptisessä profetiassa**. Toinen sisältyy Vanhan testamentin tarinaan, toinen Uuden testamentin symbolisiin ennustuksiin.

Kuitenkin ennen kuin voin tehdä tämän, teidän on sallittava minun muistuttaa teitä jonkinlaisella täsmällisyydellä siitä, mitä reformaatio eli uskonpuhdistus oli, ja mitkä olivat sen laajat historialliset ominaispiirteet. Siinä ei ollut kyse Kirkon **muodostamisesta**, vaan kirkon **uudelleenmuotoilusta** (re-formaatio) sen jälkeen kun roominismi oli sen tuhonnut. Se ei ollut ensimmäinen alku, vaan toinen. Kirkko **muodostui** helluntaina, paavilaisuus **runteli** sen, protestanttisuus **muotoili** sen **uudelleen**. Helluntai tapahtui ensimmäisellä vuosisadalla, ja liittyy apostolien omaan työhön. Reformaatio tapahtui vasta 1500-luvulla, eikä se tullut valmiiksi ennen 1600-lukua. Se liittyy sellaisiin nimiin kuten Luther ja Calvin, Zwingle ja Knox, Cranmer ja Latimer. Ensimmäinen kuuluu muinaishistoriaan ja jälkimmäinen moderniin aikaan. Suuri, melkein 1500:n vuoden kronologinen

rako, erottaa näitä kahta. Välissä ovat alkuaikojen ensirakkaus, apostolinen kiihko, nopea laajentuminen, marttyyrien kärsimykset, sananviejien jalot tunnustukset - niitä seurasivat valtiollisen kristinuskon vuosisadat; kasvava korruptio, katkerat konfliktit sekä kunnianhimoiset kilvat - ja näitä taas tuhat vuotta paavin ylivaltaa, sekä alati synkkenevä moraalinen pimeys, ennen kuin reformaation onnellinen valo murtautui maan ylle. Se on Kirkon historiassa **myöhäinen** tapahtumajakso, ei varhainen.

Ja lisäksi; kun se tapahtui, sen seuraukset olivat hyvin vaillinaisia. Se on vaikuttanut ainoastaan pieneen osaan luopiollisesta kristikunnasta. Se ei ole tuonut takaisin Kristuksen uskoon Itävaltaa, Italiaa, Espanjaa, Portugalia, Ranskaa tai Belgiaa. Reformoidut kansakunnat saattavat olla mahtavimpia, vauraimpia sekä edistyksellisimpiä, mutta ne kattavat vain murto-osan Rooman kristikunnasta. Suurin osa siitä kytkeytyy yhä paavilaiseen luopiollisuuteen.

Ja niin korvaamattomia kuin protestanttisuuden suomat hyödyt ovatkin olleet sen joukkoihin liittyneille, se on silti vielä hyvin kaukana siitä, että sitä voitaisiin kutsua primitiivisen kristinuskon täydelliseksi elpymiseksi. Se on noussut keskiaikaisen roominismin karkeasta tietämättömyydestä; se on kokonaan hylännyt idolatrisen kuvien palvonnan, neitsyen palvonnan, pyhimysten palvonnan sekä latinalaisessa messussa papin tekemän öylättijumaluuden palvonnan. Se on elvyttänyt puhtaan uskon sekä yksinkertaisen rituaalin, taaten Kirkolle tietyn vapauden sekä itsenäisyyden. Ja ennen kaikkea; se on kierrättänyt raamatuntekstejä kristikunnan rahvaiden kansakuntien kielillä. Motokseen se on ottanut: ”Raamattu, koko Raamattu, eikä mitään muuta, kuin Raamattu.” Silti se ei ole koskaan **täysin** puhdistanut itseään roomalaisista doktriineista tai tavoista, eikä se ole koskaan saavuttanut täydellistä itsenäisyyttä sekulaarivallasta; se ei ole koskaan selvästi irrottanut itseään maailmasta. Se on torjunut ajatuksen Kirkosta määräämässä valtiota; se ei ole koskaan yhtä selvästi torjunut valtion olettamaa oikeutta määräillä Kirkkoa. Se on kärsinyt maallisista kunnianhimoista, pappissäädystä, simoniasta *(simonia = kirkollisten virkojen ostaminen rahalla. t. Pikkulammas)*, sekä monenlaisista väärinkäytöksistä. Tämän lisäksi se on kehittänyt itselleen kaksi vahvaa taipumusta; yksi on roomalaiseen luopiollisuuteen palaaminen, ja toinen on rationalismi sekä uskottomuus. Kristuksen todellinen hengellinen Kirkko on yhä, jopa protestanttisissa maissa, vain pieni osa tunnustavaa kirkkoa.

Haluan teidän siis pitävän selvänä mielissänne jo lähtökohtaisesti, että ensinnäkin; mitä tulee **ajan**hetkeen, niin protestanttisuus on **myöhäinen** eli moderni liike, ja toiseksi; se on vaikutuspiiriltään **rajallinen,** sekä kolmanneksi; se on luonteeltaan hyvin **epätäydellinen** paluu primitiiviseen kristinuskoon.

Vielä yksi alustava huomio ennen kuin siirrymme eteenpäin. Voimmeko turvallisesti tehdä sen johtopäätöksen, että protestanttisuus kestää aikojen loppuun asti, ja Kristuksen toiseen tulemiseen asti? Reformoidut kirkot eivät koskaan tule **universaalin** luopumuksen pimentämiksi samaan tapaan, kuin alkukirkko. Lukuisat miljoonat Raamatut joita luetaan sekä opiskellaan ympäri maailmaa, lukemattomat ihmismielet jotka ovat tulleet niiden sisällön valaisemiksi, sekä ihmissydämet jotka ovat uudistuneet löytäessään Jumalan Kristuksessa, kiinnittyen uskon ja rakkauden kautta Pelastajan ikuiseen elämään, torjuvat sen pelon, että jälleenlöydetty evankeliumi tulisi enää koskaan uudelleen maailman hukkaamaksi. Paavinistuimen kronologia näyttää meille, että Herran tulo on käsillä, ja sen takia voimme olla levollisin mielin, että reformaatio ei ole vain myöhäinen tapahtuma Kirkon historiassa, vaan se on myös **viimeinen** suuri liike. Seuraava tulee olemaan Kirkon lopullinen muutos sotatilasta loistokkaaseen tilaan, kun neljäs valtakunta väistyy tieltä, ja sitä seuraa Ihmisen Pojan sekä pyhien valtakunta. Olemme astuneet siihen vaiheeseen Kirkon historiassa, joka tulee säilyttämään olemassaolonsa toiseen tulemiseen asti; roominismia koskevista ennustuksista ei ole enää mitään täyttämättä, lukuun ottamatta sen äkillistä tuhoa tämän ajan lopussa.

Mitä tulee reformaation **historiaan**; haluan teidän muistavan että se tapahtui vaiheittain, noin puolen vuosisadan mittaisella ajanjaksolla. Sen lähtölaukaus lasketaan vuodesta, jolloin Luther julkaisi teesinsä anekauppaa vastaan, eli 1517 jKr.; ja sen päätös, ainakin Saksassa, voidaan ajoittaa vuoteen 1555 jKr., kun ylistettävä Augsburgin uskonrauha vahvisti Saksan protestanteille kaikki heidän oikeutensa sekä omaisuutensa, sekä tunnusti heidän täydellisen kansallisen ja kirkollisen itsenäisyytensä paaveista. Reformaation vastaisen Trenton kirkolliskokouksen päättyminen sekä Englannin protestanttisen kirkon perustaminen tapahtuivat vuonna 1563 jKr.; neljäkymmentäkuusi vuotta reformaation aloituspäivämäärän jälkeen. Kamppailu saavutetun aseman säilyttämiseksi, murhaavaa paavillista reaktiota vastaan joka alkoi Trenton konsiilista, vei paljon pidemmän aikaa, eikä se ollut päätöksessään edes Westfalenin rauhan aikaan kolmekymmenvuotisen uskonsodan päättyessä vuonna 1648, jolloin luotiin pohja Keski-Euroopan pitkien taistelujen sovittamiseksi.

Ranskassa ja Englannissa se jatkui vieläkin pidempään; lähes 1600-luvun loppuun asti, kunnes se vihdoin soviteltiin Ranskassa paavin hyväksi Nantin asetuksen peruuttamisen myötä, ja protestanttisuuden hyväksi Englannissa, loistokkaan vallankumouksen seurauksena, joka istutti Vilhelm Oranialaisen valtaistuimelle, joka samalla hyväksyi uuden vallanperimyslain, mikä sulki paavin monarkit tulevaisuudessa ulkopuolelle. Reformoitu uskonto ei vakiinnuttanut itseään ilman totista ja pitkäkestoista kamppailua edes maissa

joissa se pääsi juurtumaan, eikä maissa joissa protestanttisuus lopulta luovutti, tai maissa joissa se lopulta murskattiin.

Mitä tulee suuren reformaatioliikkeen lukuisiin ulottuvuuksiin; teidän tulisi erottaa toisistaan erityisesti **kolme** ulottuvuutta.

1. Se oli ensisijaisesti sekä pääasiallisesti, kuten olemme jo todenneet, paluuta suuresta ja pitkään jatkuneesta luopiollisuudesta primitiiviseen kristinuskoon; se oli hengellisen uskon henkiinherätys ihmisten sydämissä. Evankeliumin ensijulistuksessa Euroopan pakanakansat ”kääntyivät epäjumalista *Jumalan tykö, palvelemaan elävää ja totista Jumalaa ja odottamaan taivaista hänen Poikaansa,*” ja samoin kävi 1500-luvulla. Ihmiset jälleen kerran kääntyivät pois - pakanallisen Rooman sijaan - paavilaisista **epäjumalista** joita he olivat palvoneet, ja he kääntyivät JUMALAN puoleen. He kääntyivät riivaajien opeista Kristuksen evankeliumiin; jälleen kerran he alkoivat riemuita uskossaan, että Jeesus oli vapauttanut heidät tulevasta vihasta. He eivät ottaneet vastaan uskonpuhdistajien julistamia doktriineja ihmisen sanana, vaan niin kuin asia todella olikin: Jumalan sanana. Se vaikutti heissä niin voimallisesti, että he ottivat iloiten vastaan omaisuutensa ryöstelyn sekä kaikki muut kärsimykset joita heidän vihollisensa heille aiheuttivat; he julistivat joka paikassa Herran sanaa. He vastaanottivat sanan suurten koettelemusten keskellä, mutta Pyhän Hengen riemussa, voimassa sekä vakuudessa. Reformoijat olivat - kuten apostolitkin - pyhiä, itsensä kieltäviä, Raamattua rakastavia ja ahkeria evankeliumin saarnaajia. Ensisijaiselta ja tärkeimmältä ulottuvuudeltaan uskonpuhdistus oli **hengellistä** työtä. Sen itu oli Pyhän Hengen vaikutus Lutherin sielussa, joka aiheutti hänessä synnintunnon, vanhurskauden, sekä tuomion, ja se johti hänet kääntymykseen sekä uskomaan Jumalan armon evankeliumiin. Se vakuutti hänet siitä, että pelastus ”ei tule töistä.” Tänä päivänä voimme kutsua tätä hengelliseksi elpymiseksi, joka on jäljitettävissä ensisijaisesti Jumalan kaikkivoipaiseen armoon, sekä toissijaisesti Hänen sanansa uudelleenjulkaisuun.

2. Mutta reformaatio teki enemmän, kuin vain aiheutti hengellisen elpymisen. Historiallisesti se antoi maailmalle myös **uuden kirkkojärjestelmän**. Se perusti reformoituja kirkkoja erotuksena Rooman kirkosta - kansallisia kirkkoja, joiden päänä toimi joissain tapauksissa sekulaarinen monarkki. Näin oli asian laita Englannissa, missä Henri VIII teki itsestään kirkon pään näissä maissa. Oliko tämä huono vai hyvä asia; älkäämme pohtiko sitä tässä, vaan pistäkäämme yksinkertaisesti merkille se tosiasia, että reformaatioliike rakensi uuden ulkoisen

kirkollisorganisaation, uusine artikloineen sekä ohjeistuksineen, uusine seremonioineen sekä käytäntöineen, sekä uuden lähteen auktoriteetille. Tämä uusi organisaatio ei ollut vain erilainen kuin roomalainen organisaatio, vaan se oli sille vastakkainen, ja siksi sitä kutsuttiin protestoivaksi. Se on kasvanut valtavalla vauhdilla viimeiset 300 vuotta, ja se on jo nyt saavuttanut mittasuhteet, jotka eivät ole kaukana muinaisesta luopiokirkosta, jota vastaan se protestoi. Sitä luonnehtii Raamatun kiertoon laittaminen, sekä **siihen** viittaaminen kaikkien kiistojen mittapuuna; nimittäin huomioimalla, että Kristuksen pappien ei tulisi olla ”uhraavia pappeja” vaan evankeliumin saarnaajia, sanan saarnaajia, suuren pelastuksen julkituojia; sekä tunnustamalla oikeuden raamatuntulkintojen yksityiseen arviointiin.

3. Ja lopuksi: reformaatio tuotti protestanttisia **kuningaskuntia;** valtioita, jotka rikkoivat kaikki siteensä Roomaan sekä julistivat absoluuttisen itsenäisyytensä paaveista.

Lyhyesti sanottuna liike siis oli uudistava ja vapauttava - edeten toisiaan seuraavissa ja alati laajenevissa kehissä yksilöstä Kirkkoon, sekä Kirkosta kansakuntaan. Se perustui uudelleen löydettyyn Raamattuun, ja se levittäytyi jo pitkään hyödyntämättä olleen sanan saarnaamisen avulla. Se antoi meille huomattavasti paremman, mutta yhä edelleen epätäydellisen asioiden tilan, jonka nyt näemme ympärillämme tänä päivänä. Se vapautti ihmisten mielet pitkästä ja katkerasta orjuudesta; se antoi sysäyksen taiteille ja tieteille, yritteliäisyydelle ja kulttuurille sekä vapaudelle. Kaikki sen vaikutuspiirin alle päätyneet luonnollisesti tervehtivät sitä iloisena vapahduksena; mutta se toi heille pitkiä kamppailuja, sekä julmia kärsimyksiä Rooman hirvittävän villipedon alla. Koko maailma horjui sen vihan kiivauden takia, jonka niin monen sen uhrin pakeneminen siinä nostatti; sen jylisevä karjunta repi ilmaa, sen hullu into sai pyhien veren vuotamaan virtoina, sen julmat kynnet raahasivat tuhansia sen kidutusluoliin synkissä Inkvisition kellareissa. Niin karmeaa oli sen raivosta seurannut ihmiselämien uhraaminen, että maailma kääntyi lopulta sitä vastaan ja käski sen paikoilleen, sitoi sen sekä hakkasi hiljaiseksi, veti irti sen kynnet ja hampaat, raastoi siltä ylivallan ja voiman tehdä lisää vahinkoa, jättäen sen heikoksi sekä puolustuskyvyttömäksi, vaikkakin yhtä raivokkaaksi kuin aina ennenkin.

Totesimme hetki sitten, että suuri reformaatioliike ennustettiin Raamatussa tuplasti. Vanhassa testamentissa se on ennalta heijastettu Israelin tyypillisessä historiassa; ja sen tarina muodostaa yhden jakson Uuden testamentin Ilmestyskirjan profeetallisesta draamasta.

SE HEIJASTETTIIN ENNALTA ISRAELIN HISTORIASSA.

Aivan kuten Israelin eksodus Egyptistä pääsiäisen jälkeen sekä Punaisenmeren ylittäminen heijastivat ennalta Kirkon lunastusta; ”pääsiäislampaamme Kristuksen” kuoleman ja ylösnousemuksen kautta. Aivan kuten Israelin kapina ja napina erämaassa ennalta kuvasivat samankaltaisia tapahtumia Kirkon historiassa. Samoin Israelin idolatria ennalta heijasti idolatriaa, joka jo varhain hiipi Kirkkoon, ja joka pian korruptoi sen täysin. Jopa erämaassa Israel sortui idolatriaan palvoessaan kultaista vasikkaa, ja ehkäpä kaikkein silmiinpistävin piirre heidän historiassaan on tämä jatkuva taipumus palata tähän halventavaan laittomuuteen. Hädin tuskin olivat Mooses, Joosua sekä heidän aikalaisensa kuolleet kun poikkeamiset idolatriaan tulivat tavaksi. Lukuisten tyrannien sallittiin valloittaa sekä alistaa kansaa nuhteluna tästä synnistä; ja kun he itkivät Jumalaa vaikeuksiensa keskellä, Hän lähetti tuomareita ja vapauttajia, jolloin he palvelivat Jahvea ehkäpä niin kauan kuin tuomari eli, mutta pian sen jälkeen sortuivat taas jälleen. Kuusi kertaa heidät annettiin vihollisten käsiin, ja heidän kestämänsä käskynalaisuusaika kesti yhteenlaskettuna kaikkiaan 111 vuotta. Silti he yhä tekivät ”*pahaa Herran edessä, ja palvelivat Baalia ja Astarotia, ja Syrian jumalia, ja Zidonin jumalia, ja Moabin jumalia, ja Ammonin lasten jumalia, ja Philistealaisten jumalia, ja luopuivat Herrasta ja ei palvelleet häntä*” (Tuom. 10:6). Tuskin olivat juutalaiset saavuttaneet kansallisen vaurautensa lakipisteen Daavidin ja Salomonin aikana, kun jälleen lähti käyntiin prosessi kohti alamäkeä. Salomon itse pystytti temppeleitä idoleille pakanavaimojensa pyynnöstä, ja Israelin ja Juudan välirikon jälkeen idolatriasta tuli valtionuskonto kymmenen heimon keskuudessa; he palvoivat kultaisia vasikoita, jotka Jerobeam, Nebatin poika, oli pystyttänyt Beeteliin Daaniin. Lisäksi he omaksuivat heitä ympäröivien pakanoiden kaikki idolatriset tavat.

Israel rakensi, kuten Kuningastenkirjasta voimme lukea, ”*itsellensä korkeuksia, kaikissa kaupungeissansa, sekä linnoissa että vahvoissa kaupungeissa, Ja nostivat patsaita ja metsistöitä kaikilla korkeilla vuorilla, ja kaikkein viheriäisten puiden alla. Ja he suitsuttivat kaikissa korkeuksissa niinkuin pakanat, jotka Herra heidän edestänsä oli ajanut pois, ja tekivät myös hirmuisia töitä, joilla he vihoittivat Herran, Ja palvelivat epäjumalia, joista Herra heille oli sanonut: senkaltaisia ei teidän pidä tekemän!*
...He hylkäsivät Herran, Jumalansa, kaikki käskyt ja tekivät itsellensä valettuja kuvia, kaksi vasikkaa. Ja he tekivät itsellensä myös asera-karsikkoja ja kumarsivat kaikkea taivaan joukkoa ja palvelivat Baalia.” (2. Kun. 17:9-16) Baalin palvonnasta tuli Israelissa niin yleistä, että Eliasin päivinä se oli jo universaalia, eikä jäljellä ollut enää kuin 7000, jotka eivät olleet notkistaneet polveaan Baalille.

Jeremia julistaa Jumalan nimissä: ”*Muuttavatko pakanat jumaliansa? vaikka ei ne jumalat olekaan; ja kuitenkin minun kansani on muuttanut kunniansa kelvottomaan. Taivaat hämmästykäät siitä, peljästykäät ja vaviskaat, sanoo Herra. Sillä minun kansani tekee kahtalaisen synnin: minun, joka olen elävän veden lähde, he hylkäävät, ja kaivavat itsellensä kaivoja, kelvottomia kaivoja, joissa ei vesi pysy*” (Jer. 2:11-13).

Jesaja itkee: ”*Kuinka se tapahtuu, että hurskas kaupunki on portoksi tullut?*” ”*He ovat hyljänneet Herran, pitäneet Israelin Pyhää pilkkanansa, he ovat kääntyneet pois*.”

Hesekiel kuvailee Jerusalemin ja Samarian idolatriaa käyttämällä kielikuvanaan karkeinta sekä iljettävintä huoruutta.

Hoosea sanoi: ”*Israel unhotti Luojansa, ja rakensi templiä*” (Hoos. 8:14). ”*Sillä Ephraim on suostunut epäjumaliin; anna hänen mennä*.” (Hoos. 4:17).

Aamos syytti Israelia sanoilla: ”*Te kannoitte teidän Melekinne majoja, ja teidän epäjumalainne kuvia, teidän jumalainne tähteä, jotka te itse teillenne tehneet olitte*” (Aam. 5:26)

Jeremian suun kautta puhuessaan Herra kehottaa kansaansa: ”*Älkäät luottako valheesen, sanoen: tässä on Herran templi, tässä on Herran templi, tässä on Herran templi… Ja te olette vielä sittenkin varkaat, murhamiehet, huorintekiät, valapattoiset ja suitsutatte Baalille, ja noudatatte vieraita jumalia, joita ette tunne. Te tulette myös ja seisotte minun edessäni tässä huoneessa, joka minun nimelläni kutsutaan, ja sanotte: ei meidän mitään hätää ole, vaikka me teemme nämät kauhistukset. Pidättekö te siis tämän huoneen, joka minun nimelläni nimitetty on, ryövärien luolana?*” (Jer. 7:4-11)

Muinaiset profeetat ovat täynnä tätä aihetta, kuten muistatte: kohteliaita nuhteluita, vetoomuksia, uhkauksia, ironiaa, närkästyneitä torumisia – kaikkia näitä on hyödynnetty, mutta kansa oli paatunutta: ”*emme tahdo sinua suinkaan kuulla*,” he sanoivat Jeremialle. ”*Vaan me tahdomme... taivaan kuningattarelle suitsuttaa, ja hänelle juomauhria uhrata*” (Jer. 44: 16-17). Tämän synnin vakavuutta lisäsi se tosiasia, että koko Israelin kansakunnan olemassaolon syy oli se, että he voisivat olla pyhä kansakunta, omaisuuskansa Jahvelle. He olivat todellisen Jumalan ainoat todistajat koko maailmassa, ja silti he vaikuttivat itsepäisen päättäväisiltä halutessaan vajota takaisin pakananaapuriensa tasolle.

Israelin sekä Juudan retkahdukset pakanaidolien palvontaan tulivat Jumalan kaitselmuksessa rangaistuiksi vankeustuomioilla pakanoiden maissa: Israel vietiin vankina Assyriaan, ja Juuda Babyloniin. Jerusalemin ja Babylonin pakanallisuus oli käytännössä samaa; molempia leimasi karkea idolatria, kylkiäisenään kaikkien sitä vastustaneiden julma vaino. Manasse täytti

Jerusalemin surmaamiensa uskollisten verellä. Kuitenkin Babylonissa sekä idolatria että vaino kehittyivät kaikkein täydellisimpään muotoonsa. Nebukadnetsar pystytti kultaisen kuvapatsaansa, jakoi vainoavan säädöksensä, sekä sytytti tulisen pätsinsä. Sitten Belsatsar piti jumalattomat pitonsa ja toi pöytäänsä astioita Jumalan huoneesta, jotta hän ja hänen hovinsa, vaimonsa sekä sivuvaimonsa voisivat juoda niistä viiniä, sekä kiittää ”*kultaisia, hopiaisia, vaskisia, rautaisia, puisia ja kivisiä jumalia, jotka eivät näe, eivät kuule eivätkä mitään tiedä.*” Daniel sanoi puhutellessaan tuomittua miestä: ”*sitä Jumalaa, jonka kädessä sinun henkes on, ja jonka tykönä kaikki sinun ties ovat, et sinä ole kunnioittanut*” (Dan. 5:23).

Jeremia huutaa Babyloniin liittyen: ”*Sentähden katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä kostan sen jumalankuville*” (Jer. 51:52). ”*Kuivuuden pitää tuleman hänen vettensä päälle, niin että ne pitää kuivuman; sillä se on epäjumalain maa, ja* ***he röyhkeilevät kauheista epäjumalistansa***” (Jer. 50:38).

Luopiollisuuden ja kapinallisuuden huippukohta tuli lopulta saavutetuksi, kun Juuda oli käytännössä vajonnut idolatrisen Babylonin tasolle. Jumala kärsi sen tulla valloitetuksi sekä viedyksi vankeuteen, yhden babylonilaistyrannin toimesta toisensa jälkeen. Hänen oman temppelinsä Jerusalemissa, jota oli kovasti häväisty ja halvennettu, Hän salli tulla kaapatuksi sekä poltetuksi. Juutalaisvaltion näkyvä olemassaolo lakkasi hetkellisesti. Jerusalemin tyttäret ripustivat kanteleensa pajuihin Babylonin virtojen äärellä, Juudan maatessa raunioina.

Sitten, noin 500 vuotta ennen Kristuksen ensimmäistä ilmestymistä, tuli yllättävä ja odottamaton vapautus sekä jälleenrakentaminen. Esra ja Nehemia nostatettiin johtamaan sekä organisoimaan kansan jäännöstä takaisin maahansa. Jumalan temppeli nousi tuhkista jälleen kerran Moorian vuorelle. Jerusalem tuli jälleenrakennetuksi, ja sen kansallinen sekä uskonnollinen valtiomuoto ennallistettiin. Sitä ympäröineet muurit ja tornit, sekä kauan unohduksissa ollut Jumalan sana palautettiin; sanaa luettiin ihmisjoukkojen edessä, ja koska kieli oli jokseenkin hävinnyt seitsemänkymmenen vuoden Babylonin pakkosiirtolaisuuden aikana, juutalaiset reformoijat – meille kerrotaan – sen lisäksi että ”*he lukivat Jumalan lain kirjaa kappale kappaleelta*,” he myös ”*selittivät sen sisällyksen, niin että luettu ymmärrettiin*” (Neh. 8:8).

Paluu Babylonista käynnisti siunatun kansalaisvapauksien sekä uskonvapauden aikakauden. Ennallistettu jäännös ei jäänyt ilman vakavia koettelemuksia; heille ei ollut millään tapaa helppoa saavuttaa tavoitteitaan Sanballat Horonilaisen sekä hänen liittolaistensa sinnikästä ja menestyksekästä oppositiota vastaan. Kerta toisensa jälkeen työt oli lopetettava, ja ihmiset olisivat epätoivossaan luovuttaneet ilman Haggain, Sakarjan sekä muiden profeettojen rohkaisevia ja

virkistäviä sanoja. Esran ja Nehemian yhteinen saarnavirka näytti kestäneen noin puoli vuosisataa. Heidän annettiin nähdä työ valmiina sekä juutalainen kansa vapautettuna pitkästä siirtolaisuudestaan, sekä mikä vielä parempaa; kaikista taipumuksistaan pakanallisuuteen ja idolatriaan. He eivät enää koskaan palanneet **tuohon** syntiin Babylonista paluunsa jälkeen. Pitkään jäähyllä ollut jumalanpalvelus elvytettiin - oikeusistuimia, tuomareita ja lain opettajia nimitettiin maata kaitsemaan. Kansa astui vakavaan liittoon, erottaakseen itsensä kaikesta idolatriasta. Jopa, niin kivuliasta kuin se olikin, pakanavaimoistaan joita jotkut heistä olivat ottaneet. Ennen kuin Esra sekä Nehemia menivät lepoonsa, kansa, palvontamenot, temppeli sekä kaupunki tulivat kaikki ennallistetuiksi, sekä lisäksi Vanhan testamentin tekstit laitettiin järjestykseen ja suljettiin.

Useita poliittisia sekä sotilaallisia ongelmia nousi tämän jälkeenkin, mutta ei enää samanlaista vallan syrjäytystä sekä ennallistamista. **Ja tuohon toiseen temppeliin Kristus saapui**, näin tehden jälkimmäisen huoneen kunnian ensimmäistä suuremmaksi.

Onko minun tarpeen tulkita kaikkea tätä todellista ja samalla kuitenkin tyypillistä historiaa? Eikö se sovellakin itse itsensä myöhäisempään, antityypilliseen historiaan? Ettekö olekin nähneet 1500-luvun uskonpuhdistuksen samanlaisena, kuin olen kuvaillut teille paluun Babylonista? Eikö Jerusalem olekin todellinen Kirkko, ja Babylon väärä? Ja eikö Babylon olekin Rooma? Raamatunkirjoitus selvästi sanoo näin. ”*Ja vaimo jonka sinä näit,*” (jonka otsaan on kirjoitettu nimi ”Babylon”) ”*on suuri kaupunki, jolla on valta maan kuningasten ylitse*.” Enkeli kertoi tämän Johannekselle. Johanneksen päivinä ei ollut toista suurta kaupunkia maan kuningasten yllä hallitsemassa, kuin Rooma. Babylon edustaa Roomaa. Vankeudessa elävät juutalaiset edustavat Jumalan kansaa jotka ovat Roomassa, ja joita Rooma alistaa. Heidän vapautuksensa sekä uudelleenrakentaminen Esran ja Nehemian johdolla edustavat reformaatiota Lutherin sekä Calvinin ja muiden uskonpuhdistajien johdolla. Heidän kääntymyksensä, joka johti idolatrian hylkäämiseen, heidän Jumalan sanan tutkimisensa, sekä jumalanpalveluksen ennallistaminen; kaikella tällä oli rinnastuskohtansa liikkeessä, jota olemme kuvailleet. Jerusalemin jälleenrakennus, sekä juutalaisen valtiomuodon sekä kansallisen elämän uudelleen organisointi, ennalta heijastivat reformoitujen, protestanttisten yhteisöjen ja kansakuntien perustamista. Molempien liikkeiden ajallinen kesto oli sama, eli noin puoli vuosisataa. Molempien liikkeiden seuraukset olivat samankaltaisia, katkerasta mutta turhasta vastustuksesta huolimatta. Ennallistetun jäännöksen osuus oli sama; ainoastaan kahden heimon edustajat kaikista kahdestatoista palasivat Jerusalemiin. Protestanttisuus kasvaa tällä hetkellä ihmeellisellä vauhdilla, mutta 1500-luvun lopulla se oli pieni liike verrattuna roominismiin.

Molemmat liikkeet koostuivat hengellisestä työstä, kirkollisesta työstä, sekä poliittisesta työstä. Molemmat liittyivät uudelleen löydettyyn Raamattuun, ja molemmat ”antoivat käsityksen” alkuperäisistä dokumenteista tavalliselle kansalle, eli ne saivat heidät ymmärtämään Jumalan sanaa. Luther, Tyndale sekä muut käänsivät Raamatun Euroopan rahvaiden kielille. Läheiset ja ihmeelliset rinnastukset ulottuvat moniin yksityiskohtiin, joihin minulla ei nyt ole aikaa viitata. Molemmat liikkeet tapahtuivat myöhäisessä vaiheessa sitä tarinaa, joihin ne kuuluvat; ja **jos ensimmäinen adventti kuului ennallistetun temppelin aikoihin, meillä on kaikki syy olettaa, että toinen tapahtuu tällä protestanttisella kaudella**, sillä kuten nyt teille aion näyttää; siitä on tehty kronologinen ennustus Ilmestyskirjan profetiassa.

Mutta minun on hetkeksi palattava Israelin idolatrian hetkeen, ja pyydettävä teitä silmäilemään tämän saman synnin huomattavaa kehittymistä Rooman kirkon luopumuksessa. Koko sen historian ajan idolatria on ollut paavijärjestelmän kaikkein merkille pantavin piirre. Roominismi on yksinkertaisesti vanhan Rooman pakanallisuutta, uudelleen herätettynä kristillisten nimien alla. Roominismi ja pakanallisuus jakavat keskenään mitä täsmällisimmän sekä häkellyttävimmän samankaltaisuuden.

Eikö pakanallisuudella ollutkin temppelinsä, alttarinsa sekä kuvansa ja patsaansa? Niin on paavilaisuudellakin. Käyttikö pakanallisuus pyhää vettä sekä palavia suitsukkeita? Niin tekee paavilaisuuskin. Oliko pakanallisuudella tonsuuripappinsa *(tonsuuri = rituaalinen, uskontoon liittyvä päänajelu t. Pikkulammas)*, joita **pontifex maximus**, eli suvereeni pontiffi johti? Niin on paavilaisuudellakin, ja se leimaa juuri tuon saman tittelin, joka on alkuperältään täysin pakanallinen, kolikkoihinsa, mitaleihinsa sekä sitä hallinnoivan ylimielisen papin dokumentteihin. Oliko pakanallisuudella väitteensä papillisesta erehtymättömyydestä? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella näkyvät jumaluuden edustajansa, joita palvottiin sekä kannettiin valtiomiesten harteilla? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella seremoniansa, jossa suvereenin pontiffin jalkoja suudeltiin? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella pontiffikollegionsa? Niin on paavilaisuudellakin; kardinaalikollegionsa. Oliko pakanallisuudella uskonnolliset käskynsä? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella valtiolliset kaapunsa, kruununsa, sekä viranhaltijan sauvansa? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella idolien jumalointinsa, taivaan kuningattaren palvontansa sekä votiivilahjansa (uhrilahja)? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella maalaispyhäkkönsä sekä juhlakulkueensa? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella teeskennellyt ihmeensä: puhuvat kuvansa, itkevät kuvansa ja verta vuotavat kuvansa? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudella kerjuukäskynsä sekä kuvitteelliset pyhänsä? Niin on paavilaisuudellakin.

Tapahtuiko pakanallisuudessa pyhien kanonisointia, eli kuolleiden keisareiden jumalistamista? Niin tapahtuu paavilaisuudessakin. Oliko pakanallisuudella idolatrinen kalenteri sekä lukuisia juhlapäiviä? Niin on paavilaisuudellakin. Oliko pakanallisuudessa pakotettua selibatiaa, mystisiä merkkejä sekä reliikkien palvontaa? Niin on paavilaisuudessakin. Oliko pakanallisuudessa julmaa vainoa heitä kohtaan, jotka vastustivat idolatriaa? Niin on paavilaisuudessakin. Oliko pakanallisuus saatanan inspiroimaa? Niin **on** paavilaisuuskin. Jumala heitti pakanallisuuden syrjään; saatana elvytti sen kristillisten nimikkeiden alla. Mutta Jumala tulee vielä tuhoamaan sen, sekä pyyhkimään sen vihamielisen läsnäolon pois maailmasta.

Lisäksi; aivan kuten Israelissa oli aina

USKOLLISTEN TODISTAJIEN JATKUMO

lausumassa todistusta Jumalan kansan harjoittamaa idolatriaa vastaan, samoin on asia roominismin kanssa. Kaikki profeetat todistivat juutalaisten idolatriaa vastaan. Jesaja, Jeremia, Hesekiel, Hoosea ja Aamos olivat palavia todistajia sitä vastaan, mutta ehkä kaikkein tyypillisin (esikuvallisin) todistaja kaikista oli tisbeläinen Elias. Tämä pyhä ja harras mies pelkäsi Jumalaa, minkä seurauksena hän ei pelännyt kanssaihmistensä vastustusta. Vaikka Iisebel oli surmannut Herran profeetat, hän ei epäröinyt häkellyttää Ahabia rohkeilla syytöksillään hänen idolatriastaan, joka oli syynä maata piinaavaan nälänhätään. *”En minä syökse Israelia onnettomuuteen, vaan sinä ja sinun isäsi suku, koska te hylkäätte Herran käskyt ja koska sinä seuraat baaleja.”*

Pakotettuna pakenemaan erämaahan kun Iisebel havitteli hänen henkeään - kuunnelkaa hänen vetoomustaan Jumalalle, jonka nimeä hän oli puolustanut: *”Minä olen kiivailemalla kiivaillut Herran, Jumalan Sebaotin, puolesta. Sillä israelilaiset ovat hyljänneet sinun liittosi, hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, mutta minunkin henkeäni he väijyvät, ottaaksensa sen.”*

Kuten nämä **juutalaiset todistajat**, niin myös **kristityt todistajat** myöhempinä päivinä olivat hyvin mustasukkaisia Herran puolesta. He surivat ja olivat närkästyneitä Hänen nimensä sekä aatteensa halventamisesta. Aivan kuten profeettoja; heitäkin vastustettiin, halveksittiin, mitätöitiin, vainottiin, karkotettiin ja surmattiin. Keitä nämä kristityt todistajat olivat? Käyttääksemme yhden heistä, nimittäin erään karkotetun hugenotin sanoja, he olivat **”heitä jotka sitten antikristillisyyden synnyn ovat huutaneet sen virheitä ja idolatriaa vastaan.”** Jos haluat oppia heidän nimensä, niin tämä hugenotti kertoo ne teille. Hän sanoo teoksessaan ”Commentary on the Apocalypse” ”he olivat **berengarialaisia, stercoristeja, valdolaisia, albigensseja, leonilaisia, petrobrusialaisia,**

henrikkiläisiä, wycliffeläisiä, lollardeja jne. - ja kuten heitä nyt kutsutaan: **luterilaisia, zwingleläisiä, kalvinisteja, sakramentariaaneja, hugenotteja, kerettiläisiä, skismatikkoja** jne. Näihin halventaviin nimiin heidän vihollisensa lisäsivät sakkoja, takavarikointeja, vankeustuomioita, karkotuksia sekä kuolemantuomioita.”[42]

Lukekaa Foxin ”Acts and Monuments of the Martyrs” mikäli haluatte täydemmän tilinteon näiden uskollisten todistajien elämistä sekä lausunnoista antikristusta ja hänen iljettävää idolatriaansa vastaan, sekä kärsimyksistä, joita he kestivät totuuden puolesta kuluttavien vuosisatojen läpi. Jumala ei koskaan ole jättänyt itseään ilman todistajaa. Läpi koko pimeän keskiajan löytyi rohkeita ihmisiä, jotka seisoivat sivussa Rooman korruptiosta, kuten olemme nähneet, ja jotka irtisanoutuivat sen idolatriasta; jotka kestivät hänen vihaansa, jotka rohkenivat vastustaa villipedon raivoa ja jotka vastustivat verenvuodatukseen asti syntiä. Meidän täytyy jälleen puhua näistä todistajista Uuden testamentin reformaatioprofetian yhteydessä.

Sillä välin sallikaa minun muistuttaa teitä, että **tämän analogian** olemassaolosta seuraa, että moraaliset tuomiot jotka soveltuvat juutalaiseen luopumukseen sekä jällenrakentamiseen, ovat yhtä lailla sovellettavissa kristinuskoon. **Kristillisen luopumuksen puolustaminen on pohjimmiltaan sama asia, kuin puolustaa tuota juutalaista luopumusta, joka niin selvästi tuomitaan Jumalan sanassa; ja kristillisen uskonpuhdistuksen tuomitseminen on pohjimmiltaan sama asia, kuin tuomita juutalaisten uskonpuhdistus, joka niin selvästi on sinetöity jumalisella hyväksynnällä.** Luopumuksen hyväksyminen – joko juutalaisen tai kristillisen – on sama asia, kuin hyväksyä saatanan ja synnin tekemä työ. Reformaation tuomitseminen - joko juutalaisen tai kristillisen – on sama asia, kuin tuomita jumalisen johdatuksen ja armon tekemä työ. Reformaation viholliset ovat Jumalan vihollisia. He jotka repisivät alas reformaation kohottaman pyhäkön, repisivät myös alas toisen temppelin, jonka Babylonin orjuudesta palautettu jäännös ennallisti. Mutta mitä Jumalan lupaus sanoi tuosta toisesta temppelistä? *”Olkaat kaikki kansa maakunnassa hyvässä turvassa, sanoo Herra, ja tehkäät työtä; sillä minä olen teidän kanssanne, sanoo Herra Zebaot… Ja tahdon saattaa kaikki pakanat liikkumaan; silloin tulee kaikkein pakanain toivo, ja minä täytän tämän huoneen kunnialla, sanoo Herra Zebaot… Tämän jälkimäisen huoneen kunnia on suurempi oleva kuin ensimäisen, sanoo Herra Zebaot; ja minä tahdon antaa rauhan tälle paikalle, sanoo Herra Zebaot.”*[43] ja *”kohta tulee templiinsä se Herra, jota te etsitte.”*[44]

42 ”A New System of the Apocalypse,” p. 214.
43 Hagg. 2:4-9
44 Mal. 3:1

Uuden testamentin profetia reformaatiosta

Nyt käännymme reformaatiota koskeviin profetioihin Raamatun viimeisessä kirjassa. Tässä jälleen kerran ennustus on toiminnallinen, mutta sen sijaan että se olisi **näytelty todellisessa historiassa**, se on näytelty **ikään kuin lavalla**. Koko Ilmestyskirjan draama on täten näyteltyä. Symboliset olennot suorittavat symbolisia toimia. Pyhän Johanneksen näyn **dramatis personæ** sisältää taivaallisia, maallisia sekä saatanallisia olentoja, jotka kaikki ovat vertauskuvallisia - symbolisia. Kristusta edustaa ”karitsa, ikäänkuin teurastettu,” sekä mahtava, pilveen vaatetettu enkeli. Saatana, kuin Rooman imperiumin innoittamana, on ”suuri punainen lohikäärme,” ja niin edelleen. Millään muulla tavalle ei olisi voitu niin elävää ennusnäkyä aikakausien tapahtumista esittääkään, näin pienessä tilassa. **Ilmestyskirja koostuu Johanneksen kuvauksesta; niistä elävistä, liikkuvista ja näyttelevistä hieroglyfeistä, jotka hän näki.** Hän käyttää jatkuvasti sanoja ”minä näin” sekä ”minä kuulin.” Sitä lukiessamme meidän tulisi ensin yrittää täsmällisesti hahmottaa mikä Johanneksen näkemä ja kuvailema hieroglyfi **oli**, ja sitten pohtia sen **merkitystä**. Samankaltaisten hahmojen käyttö muissa raamatunkirjoituksissa antaa useimmiten vihjeen niiden tarkoituksesta.

Johannes ottaa myös itse osaa draamaan. Hän puhuu ja häntä puhutellaan, ja kun hän puhuu, hän edustaa todellisia Kristuksen todistajia tuolla hetkellä, sekä tilanteissa joita ennalta ounastellaan. Hän on itse ikään kuin hieroglyfi, ja hän seisoo Jumalan todellisten palvelijoiden edustajana, jotka tulisivat seuraavina aikakausina elämään läpi näitä ennustettuja tapahtumia.

Kokonaisuutena draama heijastelee ennalta Kirkon ulkoista sekä sisäistä historiaa, aina Johanneksen päivistä toiseen adventtiin asti. Koska sen ulkoinen historia riippuu suurelta osin siitä maailmantilasta, jossa Kirkko on, paljon pelkkää poliittista historiaa sekä useita täysin sekulaarisia tapahtumia, kuten Rooman imperiumin kaatuminen, ovat löytäneet paikkansa tästä profeetallisesta draamasta. Sillä jos matkustaja astuu laivamatkalle, tuon laivan historiasta tulee hetken ajaksi **hänen** historiaansa. Aivan kuten yksilön tarinaa ei voida kertoa huomioimatta hänen ympäristöään; samoin Kirkon tarinaa ei voida kertoa ilman sitä ympäröivän maailman samanaikaisen tilan pohdintaa. Lisäksi kaitselmus hyödyntää ulkoisia tapahtumia Kirkon hallitsemisessa; sodat ja maahanhyökkäykset ovat tuomioita, samoin ovat vallankumoukset ja kapinat, nälänhädät sekä kulkutaudit. Siksi niillä on oikeutettu paikkansa Kirkon historiassa.

Mutta Kirkolla on **myös** sisäinen, hengellinen historiansa, joka ei ole maallisista tapahtumista riippuvainen, vaan **taivaallisesta sekä saatanallisesta toiminnasta**. Jos se tulee kannatelluksi, virvoitetuksi, kasvatetuksi sekä hengellisesti

voitokkaaksi, niin se johtuu siitä, että sen kunniakas Pää toimii sen sisällä ja sen hyväksi. Jos se tulee petetyksi, korruptoiduksi, harhaanjohdetuksi, vainotuksi tai alistetuksi, niin se johtuu siitä, että saatana toimii sitä vastaan sen vihollisissa ja heidän kauttaan. Ilmestyskirjassa on symboloitu näitä henkisiä toimijoita, yhtä lailla kuin materiaalisia ja historiallisia tapahtumia. Ne nähdään toimimassa, mutta aina **epäsuorasti,** ulkoisten agenttien kautta. Niinpä maalliset, materiaaliset tapahtumat ovat tässä ihmeellisessä profetiassa jatkuvasti kytköksissä salaisten hengellisten **syidensä** kanssa. Isä, Poika sekä Pyhä Henki, enkelit, arkkienkelit ja vanhurskaiden henget nähdään kaikki toiminnassa useiden symbolien alla; samoin on laita myös paholaisen sekä hänen agenttiensa kanssa. Lohikäärmeen sekä villipetojen avulla symboloituna näemme ne vastustamassa ja työskentelemässä Kristusta vastaan, sekä vainoamassa ja teurastamassa Hänen uskollisia todistajiaan.

Tämän pyhän ja elähdyttävän kirjan näyt - joiden opiskeluun on liitetty erityinen siunaus - muodostavat **Kirkon profeetallisen historian ja maailman historian, apostolisista päivistä nykyhetkeen, sekä tämän aikakauden loppuun**. Ne on järjestetty, kuten tiedätte, kolmeen seitsemän ryhmään: ensin seitsemän sinettiä, sitten seitsemän pasuunaa, sitten seitsemän maljaa. Laveasti sanottuna (sillä minulla ei riitä aikaa enempään, eikä se ole aiheemme kannalta tarpeellistakaan) ensimmäiset kuusi **sinettiä** edustavat tapahtumia Johanneksen omista päivistä pakanallisuuden kaatumiseen sekä kristinuskon perustamiseen asti Rooman maaperällä, kun taas seitsemäs sisältää seitsemän pasuunaa ja kaikki mitä niistä seuraa. Ensimmäiset neljä **pasuunaa** esittävät goottien hyökkäystä, sekä vanhan Rooman imperiumin syrjäyttämistä 400-luvulla. Niitä seuraavat kaksi pasuunaa kertovat lännen sijaan tapahtumat **idässä;** viidennen ennustaessa saraseenien valloituksia 600- sekä 700-luvuilla (symboloituna heinäsirkkaparven aikaansaamalla tuholla). Kuudes ennustaa turkkilaisten hyökkäyksiä Itä-Euroopassa, jotka jatkuivat 1000-luvun puolivälistä 1400-luvun puoliväliin asti. Näitä, sekä sietämätöntä kurjuutta jonka he aiheuttivat Kreikan itäisille kirkoille, on symboloitu kuudennen pasuunan alla Eufrat-virralta tulevan ratsuväen kautta, kirjan yhdeksännessä luvussa. Tämä näky tuo profeetallisen historian Konstantinopolin, itäisen Rooman pääkaupungin, kukistumisen hetkeen turkkilaisten edessä 1453 jKr.; loput 1400-luvusta näyttää tulevan profetiassa katetuksi lausunnolla: *”Ja muut ihmiset, jotka ei näillä vitsauksilla ole tapetut, ei heidän kättensä töistä parannusta tehneet: ettei he olisi perkeleitä kumartaneet ja kultaisia, ja hopiaisia, ja vaskisia, ja kivisiä ja puisia epäjumalia.”* Tämä kuvaus itsepäisestä ja paatuneesta luopiollisuudesta sekä idolatriasta pätee yhtä lailla itäiseen kuin läntiseenkin kristikuntaan tuona aikana. Näin meidät on tuotu kronologisesti 1400-luvun loppuun; ja **sitten** näkyjen sarjassa tapahtuu katkos, sekä suuri muutos!

Ja mikä onkaan seuraava esitys joka vetää pyhän näkijän silmää puoleensa? Se on **symbolinen näky reformaatioliikkeestä** 1500-luvulla, jonka rinnalla kulkee **Kristuksen todellisten idolatriaa vastustaneiden todistajien takautuva kertomus,** luopiollisuuden alusta protestanttisen reformaation loppuun asti. Löydätte tämän mitä kiinnostavimman profetian Ilmestyskirjan luvusta **10** sekä luvun **11** kolmestatoista ensimmäisestä jakeesta. Opiskelkaa sitä huolellisesti omalla ajallanne, ja tulette huomaamaan että näky koostuu upean ja väkevän enkelin ilmestyksestä, joka mitä ilmeisimmin symboloi Kristusta itseään. Hän uskoo Johannekselle (hänen edustuksellisessa roolissaan) kolme asiaa:

1. Pieni avoin kirja, joka hänen on syötävä.
2. Suuri tehtävänanto, joka hänen on suoritettava.
3. Mittaruoko, jolla hänen on mitattava temppeli.

Niitä seuraa tarina Kristuksen ”kahdesta todistajasta,” joita symboloidaan kahtena oliivipuuna sekä kahtena kynttilänjalkana. Kerrotaan tarina heidän teoistaan sekä kärsimyksistään; heidän vainoamisestaan sekä surmatuksi tulemisestaan vihollisten toimesta, heidän nopeasta, transsin kaltaisesta kuolemastaan, sekä heidän pikaisesta henkiin heräämisestään ja korotuksesta. Viimeiseksi tulee suuri maanjäristys tai mullistus ja kymmenesosa kaupungista kukistuu; eli kymmenesosa Rooman kristikunnasta.

Kysyttekö perusteita väitteelleni, että näyn ”väkevä enkeli” ei ole kukaan muu kuin Kristus itse? Annan ne teille! Hänen voima ja kunnia, päätänsä ympäröivä sateenkaari, Hänen olemuksensa auringonkaltainen kirkkaus sekä tulipatsaita muistuttavat jalat – kaikki nämä piirteet yhdistävät Hänet Ihmisen Poikaan, jonka Johannes näki kirjan ensimmäisessä näyssä. Hänen sijaintinsa sekä sanansa yhdistävät Hänet myös siihen, jota Daniel puhuttelee viimeisessä luvussaan ”Herrani.” Tavallinen enkeli ei ole vaatetettu pilvellä ja kruunattu sateenkaarella; loistaen kuin aurinko ja puhuen majesteettisella äänellä, omaksuen asenteen joka viittaa maan ja meren herruuteen: *”hän pani oikian jalkansa meren päälle ja vasemman maan päälle.”* Yksikään enkeli ei puhuisi ”minun kahdesta todistajastani,” tai väittäisi antavansa ihmisille valtaa ja auktoriteettia. Tämän Enkelin äänensävyssä on ylevyyttä, ja olemuksessa sekä toiminnassa ylhäisyyttä, joka erottaa Hänet kirjan kaikista muista alemmista, palvelevista enkeleistä, yhtä selvästi kuin taivas on erotettu maasta. Hän on sekä enkelten että ihmisten Herra, joka on kuvattu toiminnassa apokalyptisen draaman tässä kohdassa. Ja tämä kyseinen kuvaus valmistaa meitä suurimman luokan tapahtumiin - tapahtumiin, joita voidaan verrata Kristuksen todellisen, maallisen ilmestymisen, jälkiseurauksiin – tapahtumiin, joita voidaan verrata evankeliumin ensijulistukseen apostolisella ajalla. Tämä ilmestys on tietysti vain symbolinen.

Ennustus ei koske Kristuksen näkyvää saapumista tässä kyseisessä taitekohdassa. Hän tulisi toimimaan, mutta epäsuorasti; Hänen toimintansa olisi syy ihmisten toiminnalle. Hänen ylevä vaikutuksensa sekä asioihin puuttuminen tulisivat näkyväksi arkisten tapahtumien saatossa. Hän paljastaisi voimansa kaitselmuksesessaan.

Tämä loistokas hahmo pitää kädessään, ei seitsemää tähteä kuten ensimmäisessä näyssä, vaan **pientä avointa kirjaa**. Taivaasta kuuluneen käskyn mukaisesti Johannes pyytää Enkeliltä tätä pientä kirjaa. Hän saa sen saatesanoilla: ”*Ota ja syö se; se on karvasteleva vatsassasi, mutta suussasi se on oleva makea kuin hunaja.”* Tähän lisätään välittömästi: *”Sinun tulee taas profetoida monista kansoista ja kansanheimoista ja kielistä ja kuninkaista.”* Tämä merkillepantava vertauskuva kirjan syömisestä, ja sitten sen sisällön julistamisesta toisille, ei esiinny tässä ensimmäistä kertaa. Kohtaamme Vanhassa testamentissa Hesekielin, jota käsketään ensin syömään kirjakäärö, ja sitten mennä puhumaan Israelin heimolle; ja näin tämä teko siis tulee selitetyksi. Hesekiel sanoo: *”Niin minä söin sen, ja se oli minun suussani niin makia kuin hunaja. Ja hän sanoi minulle: sinä ihmisen lapsi, mene Israelin huoneesen ja saarnaa heille minun sanani… kaikki minun sanani, jotka minä sanoin sinulle,* ***ota sinun sydämees*** *ja pane korviis. Ja nyt mene… kansasi lasten tykö; puhu heille ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra - kuulkoot he tai olkoot kuulematta."* Meillä ei siis voi olla epäilyksiä tämän näyssä esiintyvän tunnuskuvallisen toiminnon merkityksestä. Johannes oli ensimmäisenä sovelias sulattamaan pienen kirjan sisällön, ja sitten menemään julistamaan sen viestiä eteenpäin toisille, Jumalan sanana.

Mutta mikä on tämä pieni kirja? Mikä muukaan se voisi olla, kuin Raamattu – tuo Jumalan siunattu lahja, Hänen oma sanansa. Tässä näemme sen annettavana Kirkolle uudestaan, **toisen** kerran. Ja todellakin – niin kauan oli Raamattu haudattuna latinan alle, niin kauan pidätettynä ihmisiltä, niin kauan tehty tyhjäksi ihmisten perinteillä, että se oli kuin uusi kirja joka Kirkolle uudestaan annettiin; silloin kun se niin sanotusti löydettiin uudestaan, ja sitä opiskeltiin uudestaan ja se julkaistiin uudestaan reformoijien toimesta pimeiden aikojen lopussa.

Kun Martti Luther, silloin noin 20-vuotias opiskelija Erfurtin yliopistossa, ensimmäisen kerran vahingossa löysi latinalaisen Raamatun, hän oli ällistynyt.

”Eräänä päivänä hän availee useita kirjoja kirjastossa, yhden toisensa jälkeen, nähdäkseen keitä kirjoittajat olivat. Yksi kirjoista joka hänen käteensä osuu, kiinnittää hänen huomionsa. Hän ei ole koskaan nähnyt sellaista. Hän lukee nimen.. Se on Raamattu! **Harvinainen kirja, ja tuohon aikaan tuntematon.** Hänen mielenkiintonsa herää voimakkaana; hän on täydellisen häkeltynyt löytäessään tästä kirjasta mitään muuta, kuin nuo evankeliumien sekä epistoloiden palaset, jotka Kirkko on valinnut julkisesti luettavaksi

seurakunnissaan joka sapattina. Tähän asti hän oli kuvitellut, että ne **muodostivat koko Jumalan sanan**. Mutta tässä olikin niin monta sivua, lukua, sekä kirjaa, joista hänellä ei ollut aavistustakaan. Hänen sydämensä pamppailee, kun hän pitelee käsissään kaikkea tätä jumalisesti inspiroitua raamatuntekstiä. Hän kääntelee sivuja tunteiden vallassa, joita ei voida sanoin kuvailla. Ensimmäinen sivu jota hän jää tarkemmin tutkimaan kertoo hänelle Hannan sekä nuoren Samuelin tarinan. Hän lukee, ja hänen sielunsa täyttyy ylitsevuotavasta riemusta. Lapsi, jonka vanhemmat omistivat Jahvelle koko hänen elämänsä ajaksi; Hannan laulu, jossa hän julistaa kuinka Herra nostaa köyhän tomusta sekä kohottaa köyhän loasta, pannaksensa heidät ruhtinasten rinnalle; nuori Samuel kasvamassa Herran edessä – koko tämä historia, koko kirja, jonka hän oli löytänyt, sai hänet tuntemaan jotain mitä hän ei ollut koskaan ennen tuntenut. Hän palaa kotiinsa sydän täynnä. ”Oi,” hän ajattelee, **”voisiko Jumalaa miellyttää antaa minulle joku päivä omaksi tuollaisen kirjan?”** Luther ei vielä osannut kreikkaa tai hepreaa, sillä ei ole todennäköistä, että hän olisi opiskellut näitä kieliä yliopistouransa ensimmäisten kahden tai kolmen vuoden aikana. Raamattu joka oli häntä niin elähdyttänyt oli latinaksi. Pian palatessaan aarteensa luokse kirjastoon hän lukee ja lukee uudestaan, ja häkellyksessään sekä riemussaan palaa lukemaan sitä aina uudestaan. Uuden totuuden ensisäteet alkoivat silloin sarastaa hänelle. Tällä tavalla Jumala laittoi sanansa hänen haltuunsa. Hän oli löytänyt kirjan jonka hän eräänä päivänä tulisi antamaan maanmiehilleen tuossa ihailtavassa käännöksessä, josta Saksa on nyt kolmen vuosisadan ajan tutkinut Jumalan oraakkeleita. Se oli ehkä ensimmäinen kerta, kun yksikään käsi oli vetänyt alas tuon armaan kirjan sille varatulta paikaltaan Erfurtin kirjastossa. Tästä kirjasta, joka lepäsi hämärän kammion tuntemattomilla hyllyillä, tulisi elämän kirja kokonaisille kansoille. **Reformaatio oli piilotettu tuon Raamatun sisälle.”**[45]

Myöhemmin, kun sieluntuska oli ajanut nuoren opiskelijan rakastamastaan yliopistosta benediktiiniluostariin etsimään pelastusta, jota hän niin kovasti kaipasi, se oli tuo sama siunattu kirja kunniallisine oppeineen syntien anteeksiannosta ja sovituksesta yksi uskon kautta, joka rauhoitti hänen myrskyn heittelemää mieltään, sekä vilkastutti hänen sielunsa uuteen hengelliseen elämään. Staupitz, hänen veljestönsä ylikirkkoherra, joka osoittautui todelliseksi paimeneksi köyhälle nuorelle munkille, **antoi hänelle ikioman Raamatun**. Hänen riemunsa oli suuri. Pian hän oppi löytämään minkä tahansa haluamansa jakeen. Intensiivisellä hartaudella hän tutki sen sivuja, erityisesti pyhän Paavalin epistoloita. Nuori uskonpuhdistaja käytteli heti urhoollisesti Hengen miekkaa, joka hänen käteensä oli asetettu.

---

45 D'AUBIGNÉ: ”History of the Reformation,” vol. i., p. 113.

”Reformaatio, joka koki alkuhetkensä nöyrän sielun kamppailuissa Erfurtin luostarikammiossa, ei ole koskaan lakannut edistymästä. Hämärästi erottuva yksilö, jolla oli elämän sana käsissään, nousi seisomaan maallisen mahtipontisuuden edessä, saaden sen tutisemaan. Tämän sanan hän oli aluksi laittanut Tetzeliä ja hänen lukuisia joukkojaan vastaan; ja nämä ahneet kauppiaat – hetkellisen vastarinnan jälkeen – pakenivat. Seuraavaksi hän asetti sen Rooman legaattia vastaan Augsburgissa; ja legaatti päästi halvaantuneena saaliinsa pakoon. Myöhäisempänä ajankohtana hän asetti sen oppimestareita vastaan Leipzigin saleissa, ja häkeltyneet teologit näkivät syllogististen aseidensa särkyvän palasiksi käsissään. Lopulta hän asetti sen paavia vastaan, joka unestaan häirittynä nousi valtaistuimelleen ja pauhasi hankalalle munkille; mutta koko kristikunnan pään voima **jähmettyi tämän sanan edessä**. Sanalla oli vielä viimeinen kamppailu käytävänään. Sille sopi voittaa lännen kaikkivaltias, sekä maan kuninkaat ja ruhtinaat. Ja sitten, oltuaan voitokas kaikkia maailman voimia vastaan, se ottaisi paikkansa Kirkossa, hallitakseen siellä puhtaana Jumalan sanana.”[46]

”Uskokaamme evankeliumia, uskokaamme p. Paavalia, emmekä paavin kirjeitä ja dekretaaleja,” oli Lutherilla tapana sanoa. ”Oletko sinä se mies joka on ottanut tehtäväkseen paavinistuimen reformoinnin?” - sanoi virkamies hänelle kerran. ”Kyllä,” Luther vastasi, ”minä olen se mies. Turvaudun Kaikkivoipaan Jumalaan, jonka SANA minulla on edessäni.” ”Ennemmin uhratkaa ruumiini ja henkeni, parempi on että käteni ja jalkani leikataan irti,” hän sanoi arkkipiispalle, joka yritti taivutella häntä vetämään kirjoituksensa takaisin, ”kuin että hylkään selvän ja aidon JUMALAN SANAN.”

Yksinäisestä, patmosmaisesta vankisellistään Wartburgin linnassa Thüringenin metsien keskellä, Luther antoi maalleen tämän korvaamattoman aarteen - Jumalan sanan - käännöksessä, joka on yhä käytössä Saksassa. Hän koki, että Raamattu joka oli vapauttanut hänet, oli ainoa asia joka voisi vapauttaa hänen maanmiehensä. ”Oli välttämätöntä, että väkevä käsi viskaisi auki Jumalan sanan asehuoneen raskaat portit, josta Luther oli itsekin löytänyt haarniskansa. Nuo holvit sekä muinaiset käytävät joita yksikään jalka ei ollut tallannut aikakausiin, tulisivat jälleen avatuksi ammolleen kristitylle kansalle, taistelun päivää varten.” ”Anna tämän yhden kirjan,” hän julistaa, ”olla kaikilla kielillä, kaikissa maissa, kaikkien silmien edessä, jokaisen korvissa sekä jokaisessa sydämessä.” ”Raamattu ilman mitään kommentaareja on aurinko, josta kaikkien opettajien on valonsa ammennettava.”

Eikä ainoastaan Luther, vaan kaikki reformoijat – kuten apostolitkin – pitivät yllä yksin **Jumalan sanaa** valonaan; aivan kuten he pitivät yllä Kristuksen uhria

46 D’AUBIGNÉ: ”History of the Reformation,” vol. ii., p. 129.

yksin, tienä pelastukseen. He antoivat maailmalle kirjan, jonka Kristus oli antanut heille. He havaitsivat sen makeaksi sielulleen, vaikka se toikin heille muassaan katkeria vaikeuksia. Reformaation vakaa ja selkeä periaate oli olla hylkäämättä mitään, paitsi sen mikä oli vastoin jotakin **”kirkasta ja muodollisesti pätevää Pyhän Raamatun ilmoitusta.”** ”Ainoastaan tästä löydämme todellista sielunruokaa,” sanoi Luther, jolle filosofien ja kouluviisaiden kirjoitukset eivät olleet vieraita – ”ainoastaan tästä.” ”Sinä sanot: Jos vain voisin kuulla Jumalan! Kuuntele sitten, sinä ihminen, veljeni. Jumala, taivaan ja maan Luoja, puhuu sinulle.”

Uusi testamentti painettuna ja julkaistuna teki enemmän primitiivisen kristinuskon henkiinherättämiselle, kuin mikään toinen uskonpuhdistajien ponnistus. Käännös oli suurenmoinen; kirjallisena teoksena se hurmasi kaikki yhteiskuntaluokat. Sitä myytiin niin kohtuullisella hinnalla että kaikki kykenivät sen hankkimaan, ja pian se juurrutti reformaation tukevalle pohjalle. Siitä otettiin lukuisia painoksia uskomattoman lyhyessä ajassa. Vanha testamentti seurasi pian samoista käsistä, ja molemmat niistä levisivät halki kansakunnan, joka siihen asti oli tutustunut ainoastaan kouluviisaiden hyödyttömiin kirjoituksiin. Raamattu otettiin vastaan mitä suurimmalla innolla. ”Olette saarnanneet meille Kristusta,” sanoi kansa uskonpuhdistajille; ”nyt sallitte meidän kuulla Hänen omaa ääntään.” Turhaan Rooma sytytteli rovioitaan ja poltti tuota kirjaa. Se vain lisäsi kysyntää, ja ennen pitkää paavin teologit, huomatessaan Lutherin käännöksen tukahduttamisen mahdottomaksi, **joutuivat tyytymään julkaisemaan oman, kilpailevan versionsa.**

Kun Raamattu oli kerran luettu kristikunnan kotitalouksissa, ei suurta muutosta voitu enää estää. Uusi elämä, uudet ajatukset, uudet standardit; uusi uskallus nousi esiin. Jumalan omat sanat kuultiin kansalaisten tulisijojen äärillä, ja pappien valta oli poissa. ”Vaikutus oli huikea. Primitiivisen Kirkon kristillisyys, joka tuotiin takaisin Pyhien Kirjoitusten julkaisemisen avulla unholasta - jonne se oli vuosikausiksi vajonnut - kansakuntien silmien eteen; ja tämä riitti oikeutukseksi hyökkäyksille Roomaa vastaan. Vaatimattomat yksilöt, edellyttäen että he tunsivat saksankielen aakkoset; naiset ja mekaanikot (tämä on aikalaisen antama kuvaus) lukivat Uutta testamenttia ahmien. Kantaessaan sitä jatkuvasti mukanaan he pian osasivat sen ulkoa, ja sen sivut antoivat täydellisen esityksen yhteensopivuudesta Lutherin uskonpuhdistuksen sekä Jumalan ilmoituksen välillä.”

Sama tapahtui Ranskassa. Vuonna 1522 Ranskassa julkaistiin Lefevren neljän evankeliumin käännös, ja pian tämän jälkeen koko Uusi testamentti. Näitä seurasi versio Psalmien kirjasta. Ranskassa, aivan kuten Saksassakin, vaikutus oli huikea. Sekä oppineet että jalosukuiset, kuin myös rahvas väki liikuttuivat.

”Monissa,” sanoo aikakirja 1500- luvulta, ”heräsi niin kiihkeä halu pelastuksen tien tuntemiseen, että käsityöläiset, villan karstaajat, kehrääjät sekä kankurit tehdessään ruumiillista työtä samalla uppoutuivat keskustelemaan Jumalan sanasta, saaden siitä lohtua. Etenkin sunnuntaisin ja juhlapyhinä paneuduttiin raamatunlukuun ja Herran hyvästä tahdosta selvän ottamiseen.”

Hurskas Briçonnet, Meauxin piispa, lähetti yhden kopion Frans I:n siskolle, kannustaen häntä näyttämään sitä veljelleen. ”Sinun käsistäsi tarjoiltuna,” hän lisäsi, ”ei hän voi olla kuin myöntyväinen. Se on kuninkaallinen ateria,” hyvä piispa jatkoi; ”se ravitsee korruptoimatta, parantaen kaikki sairaudet. Mitä enemmän sitä maistamme, sitä suuremmaksi kyltymätön nälkämme siihen kasvaa.” ”Evankeliumi,” kirjoitti Lefevre vanhalla iällään, ”voittaa jo kaikkien aatelien sekä kansojen sydämet. Pian, levitessään joka puolelle Ranskaa, se repii kaikkialla alas ihmisten keksinnöt.” Vanha lääkäri elävöityi; hänen sumentuneet silmänsä tuikkivat, hänen hauras äänensä oli jälleen täynnä painokkuutta. Aivan kuin vanha Simeon kiittäessään Luojaa, Pelastajansa näkemisen tähden. Ranskalainen reformoija Farel pitäytyi uskon sääntönään Jumalan sanan täydessä riittävyydessä, sekä velvollisuudessa sen käytön palauttamiseen. Suuressa protestanttisessa Augsburgin uskontunnustuksessa yksinkertaisesti **Raamattuun viittaamalla** reformaation doktriinit perustellaan. Ensimmäisestä viimeiseen – sen orastavasta versosta Lutherin sielussa, reformaation voiton päivään asti – Raamattu oli koko liikkeen sydän ja ydin. Sittemmin protestanttisuus on hukuttanut maailman Raamattuihin. Onko teistä sitten ihme, että profetia tekee ”pienen avoimen kirjan” ojentamisesta Kirkon edustushenkilölle sen ennuskuvaa johtavan piirteen?

Seuraavaksi teidän on huomioitava, että tämä ei ollut ainoa asia jonka väkevä enkeli uskoi Johanneksen haltuuni. Sitä seurasi **suuri tehtävänanto**, joka hänen tuli suorittaa.

Hän, joka jo vanhastaan sanoi opetuslapsilleen *”menkäät kaikkeen maailmaan, ja saarnatkaat evankeliumia kaikille luoduille,”* uudistaa tämän toimeksiannon Johannekselle hänen edustuksellisessa roolissaan, sanoen hänelle: *”Sinun tulee taas profetoida* (tai saarnata) *monista kansoista ja kansanheimoista ja kielistä ja kuninkaista.”* Se oli evankeliumin toinen maailmaan lähetys; toinen todistajien nimitys hyviä uutisia viemään.

Ja tämä tuli tarpeeseen, sillä perustavanlaatuinen käsky saarnata evankeliumia oli jo kauan sitten pudonnut pois käytöstä rooministien keskuudessa; saarnaaja oli hukkunut uhraavan papin tullessa tilalle, eikä ihmisillä ollut vuosikausiin ollut ketään murtamassa heille elämän leipää. Luther aluksi kavahti saarnaajan virkaa, mutta se määrättiin hänelle olosuhteiden pakosta. Kun hän oli saanut valmiiksi kirjan käännöksen ja hän palasi Wartburgin eristyneisyydestä, hän alkoi

julkaisemaan totuutta yhtä lailla saarnapenkistä kuin kirjapainostakin käsin. ”En ihmisiltä,” hän kirjoitti elektorille (valitsijamiehelle), ”ole saanut evankeliumia, vaan taivaasta, Herralta Jeesukselta. Sen takia haluan ilmoittaa itseni ainoastaan Hänen palvelijakseen, ja **ottaa itselleni tittelin evankelista**.” Hän aloitti saarnaamisensa vanhasta puusalista Wittembergissa, ja pian suurimmatkin kirkot olivat tupaten täynnä hänen kuuntelijoitaan. Noin kolmen vuoden sisällä tästä, evankeliumia **saarnattiin** sekä **luettiin** joka puolella Saksaa, sekä Ruotsissa, Tanskassa, Pommerissa, Liivinmaalla, Ranskassa, Belgiassa, Espanjassa ja Italiassa, sekä omalla saarellamme. Bilney oli hankkinut Erasmuksen kopion Uudesta testamentista, ja sai suurta lohtua sekä pelastavaa valoa sen tutkimisesta. ”Sitten,” hän sanoo, ”Raamatusta tuli minulle hunajaakin makeampaa”; lisäten, ”niin pian kuin aloin – Jumalan armosta – maistaa taivaallisen opetuksen makeisia, joita yksikään ihminen ei voi opettaa vaan ainoastaan yksin Jumala, minä anoin Jumalalta uskoni lisäystä, kunnes lopulta en kaivannut mitään sen enempää kuin - tullessani itse niin Hänen lohduttamakseen - että saisin Hänen Henkensä vahvistusta, **opettaakseni syntisille Hänen tiensä**.”

Irtisanoutuen roomalaisista titteleistään ”pappi” sekä tohtori, hän paavin säädöksiä vastaan kohdistetussa tutkielmassaan kutsuu itseään yksinkertaisesti ”**saarnaajaksi**.” Reformoidut kirkot tarjosivat jatkoa – ei uhraaville papeille, vaan **evankeliumin saarnaajille**. Luther sanoo ”Pöytäpuheissaan”: ”Paaviudessa pappeja ei aseteta saarnavirkaan tai opettamaan Jumalan sanaa; sillä kun piispa nimittää yhden hän sanoo ’Ota itsellesi valta viettää messua, sekä tarjota elävien ja kuolleiden puolesta.’ Mutta **me** nimittämme palvelijoita Kristuksen käskyn mukaisesti… saarnaamaan puhdasta evankeliumia ja Jumalan sanaa.” Niinpä reformoidussa Ruotsin kirkossa määrättiin säädös, jonka mukaan ketään ei tule vihkiä papinvirkaan ilman kykyä sekä halua **saarnata evankeliumia**. Pikarin ja öylättilautasen sijaan reformoijat antoivat vastavihityn käteen ”pienen kirjan” – Uuden testamentin – sanoen: ”Ota itsellesi auktoriteetti **lukea ja saarnata evankeliumia**.” Jos uudelleenlöydetty Raamattu onkin reformaation ensimmäinen sekä merkittävin piirre, niin varmasti evankeliumin saarnaamisen elvyttäminen seisoo toisena.

Vielä **kolmas** asia annettiin Johannekselle (hänen edustuksellisessa roolissaan). Näyssä se oli *”ruoko niinkuin sauva”* jolla hänen tuli mitata *”Jumalan temppeli ja alttari ja ne, jotka siinä kumartaen rukoilevat,”* **erottaen** pois tai syösten ulos esikartanon, joka oli annettu pakanavihollisille, jotka tallasivat pyhää kaupunkia. Se oli ensisijaisesti mittaruoko, mutta se näytti ruhtinaallisen tai kirkollisen auktoriteetin sauvalta - ”ruoko **niinkuin** sauva.” Tämä ”Jumalan temppelin” mittaus – joka on ulkoisen, näkyvän Kirkon symboli maailmassa – tämä käsky määritellä sen rajat ja ulkomitat, ottaen mukaan yhden osan sekä jättäen pois toisen osan, vaikuttaa ohjeelta kiinnittää huomiota ja tarkasti määritellä

kirkolliset perusteet sekä rajat uusille reformoiduille kirkoille, sekä irrottaa ne virallisesti sekä julkisesti luopiollisesta Rooman kirkosta.

Jos protestanttinen kristillisyys olikin syntymisensä velkaa Raamatulle, ja varhaisen kasvunsa velkaa elvytetylle evankeliumin saarnaamiselle, niin se oli jatkuvan olemassaolonsa velkaa **tarkasti määritetylle peruskirjalleen, roominismista erillisenä kirkollisena organisaationa**. Tämä tapahtui ajallaan. Alussa uskonpuhdistajien oli annettava huomionsa liikkeen siemenelle ja ytimelle; sen hengellinen puoli vaati kaikki heidän ponnistelunsa. Uskontunnustuksen, doktriinin, elämän sekä tapojen, palvonnan ja asetusten reformaatio tulivat ensin. Mutta niitä seurasi – ja mikäli muutos olisi pysyvä, niitä **täytyikin** seurata – vielä jotain lisää ja jotain erilaista. Kun lapsi oli syntynyt, se oli puettava ja nimettävä: elämä ensin, sitten organisointi.

Kirkko-organisaatiossa täytyi tapahtua uuden elämän näkyvä ilmaus, sekä selkeä erotus Roomasta. Kyse ei ollut ainoastaan siitä, että Rooma karkotti ja asetti anateemoja niille, joita se kutsui harhaoppisiksi. Reformoijat kokivat suorittavansa vakavaa velvollisuutta. Heidän täytyi perustella oma irrottautumisensa luopioista, julkisesti julistamalla heidät **sellaisiksi**. Heidät täytyisi syöstä ulos todellisen Kristuksen Kirkon keskeltä. Oli pakko perustaa uusi evankelinen ja protestanttinen kirkko, sekä varustaa se oppilaitoksilla, papeilla, palveluilla, rakennuksilla, sekä kaikella mitä täysin organisoituun uskonnolliseen järjestelmään kuuluu.

Tämä oli asiaankuuluvasti reformaatioliikkeen seuraava vaihe, sekä Saksassa että muualla. Eikä tätä olisi voitu tehdä tehokkaasti ilman asiaa koskevien maiden hallitusten yhteistyötä. Jos roomalainen auktoriteetti oli heitettävä ulos - jos julkinen omaisuus olisi siirrettävä protestanttien käyttöön, jos paavillinen vihkimys olisi hylättävä sekä paavilliset piispat torjuttava - niin hallitusten täytyisi mitä ilmeisimmin ottaa osaa, ja niiden oli annettava hyväksyntänsä tälle suurelle muutokselle. Tästä tarve auktoriteetin ”sauvalle”; eikä siitä ollut puutetta, kun tuli aika sitä käyttää.

Aikani ei riitä koko tarinan jäljittämiseen. Vaaliruhtinas Juhana omaksui itselleen - aivan kuten oma Henrik VIII:mme - Kirkon ylivaltiuden luonnollisena kruunun oikeutenaan, ja ”harjoitti sitä päättäväisyydellä ja aktiivisuudella, muodostaen uusia kirkollisia hallituksia, malliteltuina suuren reformoijan periaatteiden mukaisesti.” *”tulkaat ja rakentakaamme Jerusalemin muurit, ettemme enää häpiänä olisi,”* Nehemia sanoi juutalaisille. Ja niinpä Luther, Melanchthon sekä toiset uskonpuhdistajat esittelivät innolla reformoiduille kirkoille uudet julkisen palvonnan muodot, sekä kirkon rahavirtojen ohjaamisen reformoidulle seurakuntapapistolle sekä kouluille, ja he takasivat uusien pappien vihkimisen itsenäisesti ilman Roomaa. Ruhtinaan tahdosta tehtiin yleisvierailu kirkkoihin,

jotta nähtiin uusi järjestelmä toiminnassa, sekä voitiin saattaa valmiiksi kaikki se, mitä vielä uupui siitä, että voitiin perustaa ympäri Saksin maata

ERILLINEN EVANKELINEN KIRKKO.

Tässä suhteessa reformaatio erosi kaikista aikaisemmista samankaltaisista liikkeistä, kuten Englannin lollardien tai Husin liikkeestä Böömissä. Kuten Schlegel huomauttaa teoksessaan ”Philosophy of History”: ”Reformaatiota edistettiin ja lujitettiin Lutherin vaikutusvallan kautta, jonka hän itselleen hankki tunnustamalla kuninkaan auktoriteetin sekä osoittamalla myötämielisyyttään kansalaishallintoa kohtaan. Ilman niitä protestanttisuus olisi vajonnut laittomaan anarkiaan, joka leimasi hussilaisten toimia.” Tämä muutos tapahtui jokaisessa reformoidussa valtiossa; sauvan kaltainen mittaruoko annettiin uusien ehtoollisyhteisöjen perustajille siviiliauktoriteettien toimesta, ja täten he kykenivät rakentamaan ne tukevasti, pysyvälle pohjalle.

Esikartanon, joka edustaa luopiollista kirkkoa, he kuitenkin **virallisesti syöksivät ulos**. Augsburgin valtiopäivillä todettiin pontevasti että ”Rooman paavi, kardinaalit sekä papisto eivät muodosta Kristuksen Kirkkoa, vaikka heidän joukossaan onkin heitä, jotka ovat tuon Kirkon todellisia jäseniä, ja jotka vastustavat vallalla olevia virheitä. Todellinen Kirkko ei koostu kenestäkään muusta, kuin uskollisista joilla on Jumalan sana, ja jotka ovat sen pyhittämiä ja puhdistamia. Toisaalta se mitä Paavali ennusti antikristuksen tulemisesta sekä istumisesta Jumalan temppelissä on saanut täytäntänsä paavinistuimessa. Reformoidut kirkot eivät täten siis ole syyllistyneet skismaan erottaessaan itsensä, sekä heittäessään ulos roomalaisten taikauskot.” Vastauksessaan paaville Luther kirjoittaa: ”Rooma on leikannut itsensä irti universaalista Kirkosta. Jos ette reformoidu, minä ja kaikki Kristuksen palvojat julistamme istuimesi Saatanan itsensä hallitsemaksi ja alistamaksi, ja jolle emme aio olla alamaisia; emme aio itseämme siihen yhdistää, vaan halveksimme sekä kammoksumme sitä.”

Tämä reformoijien muodollinen erottautuminen luopiollisesta kirkosta, sekä uusien kirkkojen muodollinen organisointi evankelisesta uskosta ja puhtaasta rituaalista kiinni pitäen, on tämän Ilmestyskirjan symbolisen profetian täyttymys. Mutta älkäämme jääkö perustelemaan tätä tulkintatapaa, sillä mitä tärkein sekä mielenkiintoisin osio aiheestamme on yhä edessäpäin. Tähän mennessä olemme nähneet, että reformaation on ennustettu ensinnäkin olevan seurausta siitä, kun kunniakas Kirkon Pää puuttuu asioihin Kirkon puolesta, ja että se syntyi ensisijaisesti uudelleenlöydetyn Raamatun seurauksena, sekä uudistetun evankeliumin julistuksen seurauksena kaikissa maissa; ja se johti uuden kirkollisen organisaation kehittymiseen.

Sitten annetaan takautuva kuvaus Kristuksen kahden todistajan historiasta, jonka täydelliseen selostamiseen aikani ei nyt riitä. Nämä todistajat epäilemättä edustavat uskollisia evankelisia kirkkoja, jotka pitivät tiukasti kiinni evankeliumista läpi koko Rooman luopiollisuuden pimeän ajan. Heitä kutsutaan kynttilänjaloiksi, ja kirjan ensimmäisessä luvussa meille kerrotaan, että KYNTTILÄNJALAT SYMBOLOIVAT KIRKKOJA. Heitä kutsutaan lisäksi oliivipuiksi, ja tätä kuvaa käytetään Sakarjassa (missä kaksi tällaista puuta nähdään **antamassa kynttilänjaloille öljyä**) edustamaan uskollisia julistajia. Tuplasymboli näyttää ennustavan että läpi koko antikristillisen luopumuksen pimeimmän ajan **uskollisia kirkkoja, joissa uskolliset paimenen palvelevat**, tulisi olemaan. Ne olisivat ehkä harvassa sekä heiveröisiä - vainottuina ja piilossa, sekä luvultaan vähäväkisinä ja huomaamattomina - mutta silti toiminnassaan Kristuksen uskollisia todistajia, pitämässä yllä elämän sanaa; he pitäisivät yllä valoa totuuden lampussa, keskellä pimeyttä.

Lukua **kaksi** käytetään ilmeisesti todistamisesta säädetyn lain myötäilemiseksi. *”Kahden tai kolmen todistajan sanalla on jokainen asia vahvistettava.”* Nämä todistajat eivät ole yksilöitä vaan kirkkoja, ja heidän profetointinsa sekä saarnaamisensa kestää **läpi koko pimeän ajan**, läpi koko paavin ylivallan aikakauden - lukuun ottamatta yhtä lyhyttä aikajännettä, jonka aikana he vaikuttavat tapetuilta, kokonaan hävitetyiltä.

Kristuksen ja Hänen evankeliuminsa puolesta todistamisen lisäksi, nämä evankeliset kirkot todistaisivat myös Rooman antikristusta, sekä hänen väitteitään vastaan. Seurauksena olisi luonnollisesti intensiivinen vastarinta hänen puoleltaan. Kun heidän todistamisensa saavuttaisi tämän pisteen, hän kävisi sotaan heitä vastaan, kunnes hän lopulta voittaisi ja tappaisi heidät – ts. hän hiljentäisi heidän todistuksensa täysin. Hän hävittäisi raamatullisia kristittyjä **siinä määrin**, missä ikinä heitä kristikunnassa löytäisikään, vainoamalla kuolemaan asti, että **tunnustavat kirkot** jotka ylläpitivät totuuden julkista julistusta, lakkaisivat olemasta. Yksittäiset ihmiset tietysti – aivan kuten 7 000 Israelissa, jotka eivät olleet notkistaneet polveaan Baalille – pitäisivät kiinni moraalistaan. Mutta alistajan voima tulisi olemaan sellainen, että heidän olisi pakko piiloutua ja olla hiljaa väkevän ja voitokkaan, universaalin idolatrian edessä. Tämä asioiden tila olisi kuitenkin **kestoltaan hyvin lyhyt**, sillä kolmen ja puolen vuoden kuolemanhiljaisuuden jälkeen hiljaisuus rikkoutuisi, ja todellisen todistuksen ääni kuultaisiin jälleen julkisesti. Tunnustavat kirkot kokisivat ihmeellisen sekä häkellyttävän henkiin heräämisen, joka suuresti huolestuttaisi sitä katselevia vihollisia; sen sijaan että ne tulisivat alistetuiksi ja tukahdutetuiksi, uskolliset kirkot tulisivatkin siitä lähtien korotetuiksi sekä vakautetuiksi. Tällainen on ennustus Ilmestyskirjan luvussa 11, käännettynä symbolikieleltä tavalliselle kielelle.

Teistä niille, joille Kirkon historia keskiajalta on tuttua, tämä kuulostaa selvältä historialta. Se on hahmotelma luonnon näkymästä, jossa hyvin tunnetun maiseman kaikki tärkeimmät pinnanmuodot ovat selvästi erotettavissa, vaikka ne onkin annettu vain pieninä miniatyyreinä. Kaikki todella tapahtui yhtä täsmällisesti, kuin tässä on kerrottu. Kun taikauskoisuus sekä luopiollisuus varjostivat kristikuntaa ja alati kasvava uskottomien väkijoukko polvistui Baalille, kun synnin ihminen vähitellen kehitti valtaansa sekä valheellisia luulojaan Roomassa; protesteja nousi siellä täällä, ja Kristuksen todistajat versoivat ylös, ja heidän kertomuksensa säilyvät luonamme tähän päivään asti. Idässä olivat paulikiaantit, jotka nousivat suunnilleen 600-luvun puolivälissä; tiedämme heistä pääasiallisesti heidän vihollistensa kynän kautta, joka leimasi heidät harhaoppisiksi. Jo silloin papit pidättivät Testamentin maallikoilta, liian salaperäisenä tavallisten ihmisten ymmärrykselle. Pakanallistunut kristinusko oli alkanut jo vallita, kun mies nimeltään Konstantinus - joka oli saanut haltuunsa evankeliumit sekä p. Paavalin epistolat, sekä vastaanotti niiden opetukset sydämeensä - asetti itsensä, kuten suuri apostoli itse, totuuden julistamisen virkaan laajoilla ponnistuksillaan lähetystyön hyväksi. Hän vannotti seuraajiaan olemaan lukematta mitään toista kirjaa sekä olla seuraamatta mitään muita doktriineja, kuin niitä, jotka Raamatusta löytyivät. Hänen 30-vuotinen uurastuksensa aikaansai jotain, mitä hänen vihollisensa kutsuivat lahkoksi, mutta joka näyttää todellisuudessa olleen **todellinen kristillinen kirkko**. Vainoava asetus säädettiin sitä vastaan; Konstantinus itse kivitettiin kuoliaaksi, ja hänen tilalleen noussut seuraaja poltettiin elävältä, yhdessä seurueen toisten johtohenkilöiden kanssa. Lahkon myöhäisempi johtaja nimeltään Sergius kirjoittaa: ”Idästä länteen ja pohjoisesta etelään olen juossut, saarnaten Kristuksen evankeliumia ja raataen polvillani.” Hänen uskollinen saarnavirkansa kesti 34 vuotta; edistäen Kirkon suurta laajenemista, jota Rooman itäiset keisarit katkerasti vainosivat. Myös hän sinetöi kohtalonsa verellään, kannustaen seuraajiaan olemaan ”tekemättä pahalle vastarintaa.” Keisarinna Theodora teurasti sekä hukutti **100 000** näistä paulikiaanikristityistä, kykenemättä hävittämään heitä. Keisarinnan julmuudet ajoivat heidät kuitenkin lopulta vastarintaan, ja he menettivät jossain määrin puhtauden sekä jumalisuuden joka oli leimannut heidän varhaisia päiviään. He levisivät Traakiaan ja Filippopolisiin asti, ja jopa niinkin myöhään kuin 1100-luvulla heitä oli mahdotonta sovittaa yhteen katolisen uskon kanssa.

Lännessä nousi samaan tapaan Kristuksen tunnustajia 600-luvun alkupuolella, yhtä aikaa kun Gregorius Suuri oli Roomassa perustamassa latinalaisen kristinuskon tunnusomaista järjestelmää. Serenus, Marseillen piispa, protestoi sekä sanoillaan että teoillaan kuvien palvontaa vastaan, joka on yksi roominismin omaleimaisimmista piirteistä. Suuressa Frankfurtin kirkolliskokouksessa 794

jKr., Kaarle Suuren alla, tapahtui keisarin sekä 300:n läntisen piispan protesti paaveja vastaan, kuvienpalvontaan liittyen. Pariisin konsiilissa vuonna 825 seurattiin näitä samoja säädöksiä tätä tapaa vastaan, säestettynä paavin nuhtelulla. Tosiasiassa monilla gallialaisilla kirkoilla oli tähän aikaan näkemyksiä, joita nyt kutsuisimme protestanttisiksi; vastapainona Roomassa jo silloin vallitseville doktriineille. Sellaisia olivat muun muassa Raamatun riittävyys, rukoukset esitettynä rahvaiden kielillä, eukaristian luonne, totuus vanhurskauttamisesta sekä kääntymyksestä, reliikkien sekä niin kutsuttujen ihmeiden turhuus - monien muiden, samankaltaisten tapojen ohella.

Claudiusta, Torinon hyvää piispaa, on kutsuttu ”lännen protestantiksi.” Hän oli Sergiuksen, ”idän protestantin,” aikalainen 800-luvulla. Hän oli uskollinen, peloton ja valistunut todistaja Kristuksen puolesta, vaikka häntä kutsuttiinkin ”harhaoppiseksi.” Hän teki Raamatusta oppaansa, ja hän protestoi kaikkia roomalaisia keksintöjä vastaan. Hän riemuitsi, kuten Augustinus, viedessään eteenpäin Kristusta sekä jumalista armoa, jotka ovat kaikki kaikessa ihmisen pelastukselle. ”Kaikella täyteydellä ja tarkkuudella, ilman pidäkkeitä hän julistaa ihmisen pelastuksen suuren doktriinin anteeksiannosta ja vanhurskauttamisesta kaikkina aikoina, yksin uskon kautta Kristuksen saavutuksiin, eikä mihinkään lain tekoihin; seremoniallisiin tai moraalisiin.”

Claudius Torinolainen, vaikka olikin näin uskollinen, ei tullut marttyroiduksi, sillä paavi ei ollut vielä silloin vakiinnuttanut ylivaltaansa Savoijissa. Mutta häntä kipeästi vainottiin, ja hänen profetoimisensa eli saarnaamisensa tapahtui ”säkkiin pukeutuneena,” kuten kuvainnollisillakin todistajilla. ”Jos Herra ei olisi minua auttanut, he olisivat nielleet minut nopeasti,” hän kirjoittaa. ”He jotka näkevät meidät eivät ainoastaan pilkkaa, vaan osoittelevat meitä.” Hänen hiippakuntansa oli laaja, hänen vaikutuksensa suuri, eikä se nopeasti hiipunut. Hänen vaikutuksensa jäänteitä voitiin löytää vielä kauan hänen poismenonsa jälkeen; uskolliset todistajat jatkoivat totuuden säilyttämistä sekä opettamista, samalla kun korruptio heidän ympärillään lisääntyi. Lahko, jota heidän vihollistensa toimesta nimitettiin ”profeetoiksi,” näyttää olleen 900-luvulla Torinon hyvän piispan hegellisiä jälkeläisiä, ja hänen vaikutuksensa jatkui paavin arvion mukaan harhaoppisuuden pesänä.

Myöhemmin, 1000- ja 1100-luvuilla, löydämme useita kirjauksia ”harhaoppisista,” joita tuotiin Orléansin, Arrasin, Toulousen, Oxfordin ja Lombersin konsiilien eteen. Vielä olemassa olevat kirjaukset näiden niin sanottujen harhaoppisten kuulusteluista osoittavat että he olivat kaukana siitä, ja he olivat hyvän tunnustuksen antavia ihmisiä, jotka pitivät tiukasti kiinni apostolien opeista. He kielsivät kaikki paavijärjestelmän tunnusomaiset opetukset sekä tavat. He olivat nuhteettomia ja jumalisia elämissään; jopa heidän

vihollisensa myönsivät tämän. 1000-luvun puolivälissä Berenger perusti tuoreen tunnustavan kirkon - tai kuten hänen vihollisensa asian ilmaisivat; tuoreen harhaoppisten lahkon. Hän oli julkisen koulun rehtori, ja myöhemmin Angersin arkkidekaani. Hän aloitti kilvoittelemalla transsubstantiaation dogmia vastaan. Hän oli loistavan nokkela, oppinut ja hyvä mies, sekä erittäin arvostettu kansan keskuudessa. Hänen oppinsa tuomittiin paavin konsiileissa. Häneltä riistettiin palkkatulot, mutta hänellä ei ollut marttyyrin mielenlujuutta, joten lopulta hän ajautui pyörtämään sanansa pelon takia. Silti hän palkkasi köyhiä oppineita levittämään oppiaan, ja hän kuoli katuen omaa rohkeuden sekä uskonsa puutetta vuonna 1088.

Aikani ei riitä kertomaan teille Pierre Bruysilaisesta sekä hänen oppilaastaan Henrikistä – oman aikansa ja maansa Whitefieldistä – joka sen jälkeen kun oli melkein heittänyt paavijärjestelmän ulos Languedocista ja Provencesta, pidätettiin, tuomittiin, vangittiin ja joidenkin mukaan poltettiin. Tai Kölnin harhaoppisista, jotka vuonna 1147 ”kestivät tulen kidutuksen, eivät vain kärsivällisesti, mutta riemulla ja iloiten”; tai kolmestakymmenestä köyhästä **publikaanista** – kuten heitä kutsuttiin – joille pidettiin oikeuden istuntoa Oxfordissa vuonna 1160. Heidät tuomittiin, koska he pitivät kiinni Kristuksen totuudesta ja koska he torjuivat Rooman virheet. Heidän ”otsansa polttomerkittiin, heitä hakattiin sauvoilla väkijoukon silmien edessä… heitä julkisesti ruoskittiin ja ruoskan iskujen äänen säestämänä heidät karkotettiin kaupungista.”

Jo aikaisemmin oli tehty kieltolaki, jonka mukaan kukaan ei saanut avustaa heitä tai tarjota heille suojaa. Nämä köyhät, vainotut Jeesuksen todistajat, joiden vaatteet oli leikelty riekaleiksi – sään ollessa kylmä ja armoton – menehtyivät avuttomassa kurjuudessa, mutta silti laulaen: ”Autuaita olette te, kun ihmiset teitä vihaavat ja he vainoavat teitä!”

En voi myöskään jäädä puhumaan henrikläisistä, jotka tuomittiin vuonna 1165 jalon totuuden tunnustamisensa tähden, sekä todistuksestaan papeiksi kutsuttuja, lampaiden vaatteissa esiintyviä susia vastaan; enkä muista, jotka muodostivat lenkkejä todistajien pitkässä ketjussa, jatkuen seitsemänneltä vuosisadalta kahdennelletoista vuosisadalle. Kaiken kaikkiaan he kestivät läpi kieltäymysten ja kärsimysten, jotka ilmentävät säkkipukuun pukeutunutta tunnuskuvaa. He osoittivat itsensä kieltämistä, kulumatonta intohimoa, sekä pitkäjänteisyyttä ja luonteenlujuutta, jotka osoittivat että he olivat Kristuksen voiman kannattelemia tämän ennustuksen mukaisesti: *”Ja minä annan kahdelle todistajalleni* ***toimeksi*** *(KJV: give power = annan voiman,* t. Pikkulammas*) säkkipukuihin puettuina profetoida.”*

Mutta; minun on siirryttävä valdolaisten hienoon, tunnustukselliseen kirkkoon. Voisinpa kertoa sen jännittävän tarinan! Lukekaa se itse, sillä se ansaitsee tulla uudelleen opiskelluksi näinä vaarallisina, välinpitämättömän suvaitsevaisuuden päivinä. Tämä laajalti tunnettu ”lahko,” eli todellinen Kristuksen Kirkko, nousi vuonna 1179. Osa sen jäsenistä oli kirjoineen läsnä kolmannessa Lateraanikonsiilissa. Paavi Aleksanteri III oli heille aavistuksen myötämielinen; mutta heidän kirjoituksensa tuomittiin sekä julistettiin pannaan hänen seuraajiensa toimesta, mitä välittömästi seurasi myös heihin kohdistettu vaino. Silti heillä oli voimallinen lähetystyön henki, ja pian heidän näkemyksensä levisivät joka suuntaan; Provence, Languedoc, Aragonia, Dauphiné ja Lombardia olivat pian evankeliumin kyllästämiä heidän saarnaamisensa seurauksena. Heidän doktriininsa, sellaisena, kuin se esitellään muinaisessa runossa nimeltään ”The Noble Lesson” (”Jalo oppitunti”), oli raamatullinen ja hengellinen. He protestoivat roomalaista systeemiä vastaan, sielun tuhoavana virheenä. He vastustivat rippikoppia, kiirastulta, sielunmessuja sekä olettamusta vallasta antaa syntejä anteeksi, ja koko järjestelmää leimaavaa rakkautta rahaa kohtaan. He ilmiantoivat paavit antikristuksina erillisessä tutkielmassaan. Valdolaiset yhdistivät kaikki yhteisönsä yhden Kirkon siteellä. He vaalivat oppineisuutta, karttelivat tietämättömyydestä nousseita harhakuvitelmia ja olivat täynnä tunteen paloa sekä harkitsevuutta. Heidän mottonsa kuului ”Valo loistaa pimeydessä,” ja heidän symbolinsa, eli vaakunansa, oli **palava kynttilä kynttilänjalassa**; juuri sama symboli, jota hyödynnetään tässä heistä ja heidän kanssatodistajistaan kertovassa ennustuksessa.

Meidän on nyt palautettava mieliimme, että profetia ei ainoastaan esitä koko uskollisten todistajien jatkumoa kärsijöinä ja surijoina säkkiin pukeutuneessa tunnuskuvassa; mutta se ennustaa, että tietyssä vaiheessa heidän historiaansa Rooman villipeto kävisi sotaan heitä vastaan jollain aivan erityisen erottuvalla tavalla, ja se voittaisi heidät sekä tappaisi heidät. Tämä osa profetiasta alkoi täyttymään 1100-luvun lopulla, kun kolmannessa Lateraanikonsiilissa (1179 jKr.) **paavijärjestelmä nostatti itsensä kollektiivisesti hävityssotaan harhaoppisia vastaan**. Ennen tätä ajankohtaa yksittäiset jäsenet järjestelmän sisällä olivat itsenäisesti toimien vastustaneet totuutta voiman ja julmuuden avulla. Mutta 1200,- 1300,- ja 1400-luvuilla roominismi, silloin valtansa huipulla, kokosi itsensä suureen, määrätietoiseen, yhtenäiseen sekä hellittämättömään ponnistukseen jokaisen sen kaikkivaltiuden vastustajan murskaamiseksi, ja puhdistaakseen kristikunnan harhaoppisista.

Tämä kuolettava hyökkäys pyhiä vastaan oli ennustettu – kuten muistatte – sekä Danielin että Johanneksen toimesta, heidän Rooman antikristusta koskevissa ennusnäyissään. Hänen oli määrä hävittää Korkeimman pyhiä ja olla voitokas heitä vastaan. Tässä sama raivokas ja kuolettava vihamielisyys astuu kuvioon,

välikohtauksessa kahden edustuksellisen ”todistajan” uralla, jotka symboloivat evankelisten kirkkojen jatkumoa, jotka ylläpitivät Jeesuksen todistusta pimeällä ajalla. Näiden kolmen vuosisadan aikana, jotka juuri mainitsimme, tulipätsi kuumennettiin seitsemän kertaa kuumemmaksi kuin tavallisesti. Vainot riehuivat systemaattisesti. Neljäs Lateraanikonsiili vuonna 1215 antoi hyväksyntänsä kaikille aikaisemmille suunnitelmille harhaoppisuuden irti leikkaamiseksi; se kannusti niiden käyttöönottoon uudistetulla innolla, ja alisti maallisen auktoriteetin hengellisen vallan alle tätä tarkoitusta varten. Jos kuninkaat eivät puhdistaneet hallintoalueitaan kaikesta harhaopista, heidän alamaisensa vapautuivat kaikesta lojaaliudesta heitä kohtaan. Harhaoppisia vastaan organisoitiin ristiretkiä, ja samat etuoikeudet sekä palkkiot taattiin, kuin ristiretkillä turkkilaisia vastaan. Pyhät raamatuntekstit kiellettiin maallikoilta, ja jopa lapsia pakotettiin ilmiantamaan omia sukulaisiaan.

Kaikenlaisia menetelmiä hyödynnettiin harhaoppisten tunnistamiseksi. Piispojen tuli varustaa itsensä työhän heidän esiin kaivamiseksi sekä kuulustelemiseksi. Kaikkien fransiskaani- sekä dominikaanimunkkien tuli tarjota instrumentteja tätä inkvisitioprosessin veristä suorittamista varten. Valdolaiset sekä albigenssit – tietysti – nostettiin erityiseksi hävityskohteeksi. Heitä vastaan julistettiin ristiretki, ja täydellinen synninpäästö luvattiin kaikille jotka kaatuisivat pyhässä sodassa heitä vastaan. Ei koskaan ole armottomampaa murhanhenkeä ilmennetty, kuin näissä kamalissa ristiretkeilijöissä, nöyriä ja kristillisellä hengellä varustettuja valdolaisia vastaan. Inkvisitio – tuo Dominicuksen, tai pikemminkin Gregorius IX:n keksintö – perusti karmivan tuomioistuimensa selvitelläkseen näkymättömiä, salaisia ”harhaoppeja”; ja missä ikinä tapahtuikaan minkäänlaista todellisen uskon elpymistä, tai mitään Kristuksen tunnustamista löydettiin, heidät metsästettiin – jos mahdollista – kuoliaaksi. Kristuksen aidot opetuslapset, millä nimillä ikinä esiintyivätkään; pierrebruysilaiset, kataarit, valdolaiset, albigenssit, wycliffiläiset, lollardit, hussilaiset, böömiläiset, tai mikä tahansa muu nimi – sillä ei ollut väliä – kidutuksiin ja roviolle johti heidän tiensä, jos pitivät tiukasti kiinni Kristuksen evankeliumista! Savonarola, joka oli yksi aikansa viisaimmista ja varteenotettavimmista, poltettiin roviolla vuonna 1498. Hussilaisia vastaan raivosi julma sota seitsemän vuoden ajan, sekä vieläkin katkerampi kansalaisvaino. Piedmontin laaksoon lähetettiin 18 000 sotilasta 1300-luvun loppupuolella hävittämään Piedmontin valdolaisia, sekä anastamaan heidän kaiken omaisuutensa. Vallouisen ja Dauphinén kristityt todella hävitettiin; poltettiin eläviltä sekä tukehdutettiin luoliin, joista he olivat hakeneet itsellensä suojaa. 400 pikkulasta löydettiin kuolleina äitiensä käsivarsilta, ja 3 000 menehtyi taisteluissa.

Lorente laskee virallisista raporteista, että reformaatiota edeltäneiden neljänkymmenen vuoden aikana Inkvisitio yksin poltti 13 000 henkilöä ja

tuomitsi 169 000. 1400-luvun loppupuoli oli saatanan raivon aikaa pyhiä vastaan. Piinapenkeistä ja vankiloista huolimatta - tai miekasta ja tulesta - Jeesuksen todistajien äänet silti nousivat totuuden puolesta, sekä vastustamaan antikristuksen valtaa ja harhaluuloja.

Kuitenkin lopulta, kun 1400-luku tuli päätökseensä, raivokas ristiretki vaikutti melkein saavuttaneen tavoitteensa. Peto oli voittanut ja surmannut todistajat - ennustuksen mukaisesti. Vahva kuva todistajista, jotka makaavat kuolleena kolme ja puoli päivää, tarkoittaa tietysti sitä, että heidän todistuksensa hiljennettiin; he eivät enää profetoineet. He olivat hiljaa, avuttomia ja tuhottuja - hetken ajan. Heidät oli hävitetty. Villipeto syvyydestä oli ollut voitokas heitä vastaan. Hetken ajaksi kamppailu oli lakannut.

Näyn tämän osan täyttymys tapahtui 1500-luvun alussa, juuri ennen reformaatioliikkeen alullepanoa. Kuunnelkaa Mosheimin kuvausta tästä kriisistä: ”Kun 1500-luku alkoi, mikään vaara ei näyttänyt uhkaavan Rooman pontiffeja. Valdolaisten, albigenssien, beghardilaisten sekä muiden aikaisempina vuosisatoina nostattamat levottomuudet, ja myöhemmin böömiläiset, olivat tukahdutettu sekä hävitetty lain ja miekan avulla. Valdolaisten selvinnyt jäännös oli hädin tuskin hengissä, aidattuna Piedmonten laaksojen kapealle rajalle. Böömiläiset taas, johtuen heikkoudestaan ja tietämättömyydestään, eivät kyenneet mihinkään, ja olivat siksi ennemminkin halveksinnan kuin pelon kohde.” Kirkkohistorioitsija Milner sanoo että tuohon aikaan, huolimatta siitä että Kristuksen nimeä julistettiin joka puolella Eurooppaa, ei ollut olemassa mitään mitä olisi voitu kutsua oikeutetusti evankeliseksi. Kaikki Kristuksen todistajat oli ”hävitetty pitkässä taisteluiden sarjassa – heidät **oli nitistetty hiljaiseksi.**” ”Kaikki oli hiljaista,” sanoo toinen kirjoittaja; ”**jokainen harhaoppinen tuhottu**.” Tämä ei tietenkään ollut totta kirjaimellisesti. Herra tuntee omansa, ja Hänellä oli jopa tuona yön pimeimpänä, aamunkoittoa edeltävänä hetkenä, omat salaiset palvelijansa. Mutta mitä tuli kollektiiviseen todistukseen Euroopan edessä; todistajat olivat kuolleet! Lateraanikonsiili onnitteli itseään sen johdosta, että kristikunta ei ollut enää harhaoppien vaivaama. Yksi sen oraattoreista sanoi puhutellessa Leo X:tä: ”Jam nemo reclamat, nullus obsistit.” ”Vastarinta paavin vallalle on lakannut, eikä uskonnollisia vastustajia enää ole.” Ja vielä: ”Koko kristikunnan ruumis on nyt alisteinen sen **päälle**, toisin sanoen teille.” Leo määräsi suuren riemujuhlan, ja myönsi täydelliset lievitykset tapahtuman kunniaksi. Dean Waddington kuvailee konsiilin päätöstä sanomalla: ”Rooman voiman pylväät olivat näkyvät ja käsinkosketeltavat, ja se valvoi niitä voitonriemuisena kultaisesta palatsistaan.” ”Kokoontuneet prelaatit hajaantuivat itseensä tyytyväisinä ja luottavaisina; onnitellen tosiaan rauhasta, yhtenäisyydestä sekä apostolisen Kirkon puhtaudesta.” ”Rooman valta oli **de facto** tärkeintä Kirkossa.” Neander sanoo: ”Rajoittamattoman paavilaisen monarkian

rakennelma oli tuolla hetkellä noussut voitokkaana kaikista edeltäneistä taisteluista. Se oli vakiinnuttanut itsensä tukevalle pohjalle. Viimeisessä Lateraanikonsiilissa Roomassa vakiinnutettiin paavin rajoittamaton valta; vastalauseena yleiskokousten periaatteelle, eikä valdolaisilla ja hussilaisilla ollut enää mitään arvovaltaa taistellakseen paavinistuinta vastaan.” Toinen kirjoittaja[47] sanoo: ”1500-luvun alkaessa Eurooppa lepäsi hengellisen kuoleman syvässä unessa. Ei ollut ketään joka olisi siipiään räpytellyt, avannut suutaan tai piipittänyt.”

Todistajat olivat kuolleet! Ei koskaan ennen, ja varmasti ei koskaan sen jälkeen, ole Rooma voinut onnitella itseään harhaopin sammumisesta ja harhaoppisten hävittämisestä koko kristikunnasta.

Profetia esittää hienon ja silmiinpistävän hieroglyfin kriisistä. Siinä seisoo raivokas villipeto syvyydestä! Se on ollut voitokas puolustuskyvyttömiä ihmisuhrejaan vastaan. Kamppailu on ollut pitkä ja raskas, ja siitä on tullut sitäkin raaempi sekä kärsimättömämpi - mutta vihdoin kaikki on ohi! Sen leukapielet ovat yhä hurmeen peitossa, kynnet ovat verestä punaiset kun se seisoo tuijottaen julmilla silmillään Kristuksen kahden todistajan kalpeita, kylmiä ja hiljaisia ruumiita, jotka niin kauan saivat ylhäältä voimaa vastustaakseen ja uhmatakseen sen mahtia.

Kun Johannes katseli surullista kohtausta, eikö hänen mieleensä olisi tulleet pakana-Rooman amfiteatterit? Sellaiset kohtaukset joita Doré on kuvitellut ja maalannut meille; kohtaukset, jotka olivat liiankin tuttuja Patmoksen pakkosiirtolaiselle. Kalpean kuunvalon peittämä näyttämö, Kristuksen todistajien jäykistyneet ruumiit, sekä voitokas villipeto, täynnä ja tyydytettynä heidän lihastaan ja verestään, seisoo vartioiden heidän jäännöksiä! Tämä oli **symboli**. Todellisuus oli: **tunnustukselliset kirkot hiljennettiin pitkän ja verisen vainon avulla.** Ajankohta: 1514 jKr., viimeisen Lateraanikonsiilin päätös, joka julisti maailmalle muodollisella sekä virallisella tavalla sen tosiasian, **että kaikki vastarinta Roomaa vastaan oli lakannut**.

Nyt huomioikaa jatko: 1517 alkoi reformaatio; liike, jolla lumipallon lailla jatkuvasti kasvaen vieriessään eteenpäin, on vuonna 1887 sataviisikymmentä **miljoonaa** jäsentä, joista jokainen tunnustaa Kristuksen uskoa Rooman luopiollisuutta vastaan! Tunnustuksellisia kirkkoja – **protestanttisia** kirkkoja - versoi ylös joka puolella, ja ne ovat lisääntyneet aina siitä lähtien.

Mitä voisimme sanoa? Eikö tämä ole todistajien henkiin herääminen? Rooma oli heidät murskannut, vai oliko? Niin se luuli! Mutta se tiesi paremmin, ennen kuin 50 vuotta oli kulunut! Se tiesi paremmin, kun Saksa heitti sen ikeen pois

47 Cunninghame.

niskastaan, Englanti kielsi sen ehtoollisyhteydestään ja Hollanti vastusti sen legioonia. Protestanttisen vastarinnan pasuuna tukki sen korvat, ja reformaation vallankumouksen maanjäristys ravisteli sen valtaistuinta. Taivaallisen valon läpitunkeutuminen valaisi ihmisten mieliä siinä määrin, että he nauroivat sen kerran niin pelätyille kirkonkirouksille ja he istuivat järkähtämättä sen myrkyllisten interdiktien alla. He rohkeasti repivät äitikirkon naamion sen kasvoilta, sekä paljastivat hänet maan porttojen ja kauhistusten äidiksi!

Olivathan he kuolleita – Kristuksen todistajat – eivätkö olleetkin? Heillä ei enää ollut ääntä jolla todistaa, tai rohkeutta taistella ja luonteenlujuutta vastustaa. Näin Rooma halusi ajatella – kunnes Jumalan lähettämä elämän henki meni heihin, ja he nostattivat väkevän joukon julistamaan hyviä uutisia ympäri Eurooppaa; tekemään, tohtimaan ja tulemaan tapetuiksi runsain joukoin, irtisanoutuen Rooman ”riivaajien opeista” sellaisella rohkeudella ja voimalla, että vetivät maailman huomion puoleensa, aikaansaaden kristikunnassa suuruudeltaan ennenkuulumattoman vallankumouksen. Rooma hoippui seitsemällä vuorellaan kuin maanjäristyksen ravistelemana, ja ”kymmenesosa” Babylonin ”kaupungista” kukistui. Englanti, yksi kymmenestä kuningaskunnasta joihin Rooman keisarikunta oli hajonnut, kukistui pois; irti latinalaisesta kristikunnasta. Tuhannet menehtyivät kamalissa taisteluissa jotka seurasivat monissa maissa, ja Rooma tuli lyödyksi sodankäynnissään. Protestanttisuuden nousu oli, nimensä mukaisesti, **todistajien henkiin herätys**; reformoijat itse tunnistivat sen sellaiseksi, yhtä lailla kuin heidän vihollisensa. Paavi Hadrianus, Leon seuraaja, kirjoitti selonteossa Nurembergin valtiopäiville: ”Harhaoppiset Huss ja Jerome näyttävät **elävän jälleen** Lutherin persoonassa.”

Kuudennentoista vuosisadan reformaatio laitettiin alulle vuonna 1517. Jumalan sanan kääntäminen ja julkaiseminen, protestanttisen doktriinin määrittely sekä protestanttisten kirkkojen perustaminen veivät seuraavat puoli vuosisataa - samalla kun protestanttisten valtioiden vapautumista paavin ylivallasta ei saatu päätökseen, ennen kuin sitä seuraavalla vuosisadalla. ”Villipedon sota todistajia vastaan” jatkui läpi suurimman osan tästä ajasta, ja sen myötä jatkuivat kärsimykset, ”säkkipukuinen” todistaminen, sekä jälkimmäisen surmaaminen.

Protestanttisten kirkkojen synty 1500-luvun alkupuoliskolla ei kuitenkaan, kuten tiedämme, merkinnyt loppua Rooman katkeralle ja verenhimoiselle totuuden vastustamiselle. Paavin sota todistajia vastaan jatkoi raivoamistaan läpi koko tuon vuosisadan, sekä läpi seuraavankin, ilman vihan tai julmuuden hiipumista. Mutta asiassa oli yksi huomattava ero. Ennen uskonpuhdistuksen aikakautta peto oli ollut niskan päällä; se ”voitti” pyhät, hävitti heitä, ja oli lopulta niinkin voitokas, että muutaman lyhyen vuoden ajan se täysin hiljensi kaiken järjestäytyneen todistamisen totuuden puolesta. Mutta todistajien ihmeellisen

henkiin heräämisen jälkeen, ja voimakkaiden protestanttisten yhteisöjen esiinnousun jälkeen - jotka ajallaan tulivat organisoiduiksi pysyvälle pohjalle siviilivallan tukemana – paavinistuin ei enää koskaan kyennyt hiljentämään tunnustuksellisia kirkkoja **kokonaisuudessaan**, eikä koskaan enää kyennyt voittamaan niitä kaikkia yhtäaikaisesti joka rintamalla. Sen uhrit olivatkin muuttuneet voimakkaiksi vastustajiksi; ja kun Rooma voitti osan reformoijista yhdessä maassa, reformoijat voittivat sen toisissa.

Tästä lähtien Rooman kristikunta oli jakautunut kahteen eri leiriin, ja kuten muinaisuudessa Saulin kuningashuone heikkeni heikkenemistään kun Daavidin kuningashuone taas vahvistui vahvistumistaan - näin tapahtui myös paavin, sekä paavilaisten valtioiden asteittainen vallanmenetys, ja kun aikaa kului, protestanttiset valtiot kasvoivat poliittisessa vaikutusvallassaan, materiaalisessa vauraudessaan, älyllisessä valistuksessaan sekä sosiaalisissa puitteissaan. Mutta alussa kamppailu oli katkeraa. Aivan kuten faaraokin lähti ajamaan takaa kansaa, jonka hän juuri oli ollut vastahakoisesti pakotettu vapauttamaan – hän ajoi heitä oman valtansa tuhoutumiseen asti - samoin Rooma ajoi takaa Euroopan nuoria protestanttisia kirkkoja, lopulta omaksi turmiokseen. Se nostatti vastustusta ja kansainvälisiä konflikteja, laittoi alulle verisiä joukkosurmia sekä julmia karkotuksia; se hukutti reformoidut yhteisöt suruun sekä vaikeuksiin. Todistakaa kamalaa Pärttylinyön verilöylyä ja sen 60 000:ta uhria Ranskassa, Marian vainoja Englannissa, 18 000:n protestantin julmaa teurastusta Alankomaissa kuuden lyhyen vuoden aikana, tuhoisaa Kolmenkymmenen vuoden sotaa Keski-Euroopassa, sekä **Nantin asetuksen kumoamista**, joka karkotti vuonna 1685 Ranskasta 400 000 hugenottia, ja sai aikaan lähes yhtä monen kuoleman. Tätä voidaan pitää **paavin sodan viimeisenä suurena toimena todistajia vastaan**. Protestanttisuuden oli kuljettava läpi pitkän ahdistuksen, ennen kuin Rooma tunnusti, ei sen **oikeutta** olemassaoloon, sillä sen se yhä kiistää, mutta sen olemassaolon ja kasvun **tosiasiallisuuden**, jota vastaan sen oli hyödytöntä taistella. Vasta 1600-luvun lopussa, ja vasta kun kunniakas vallankumous oli asettanut Vilhelm Oranialaisen Englannin valtaistuimelle vuonna 1689, oli protestanttisuus tukevasti perustettu Englannissa. Tämä tapahtui noin kolme ja puoli vuotta Nantin asetuksen kumoamisen jälkeen. Paavin ylivalta Englannissa oli lakkautettu vuonna 1534, mutta Marian hallintokaudella sekä jälleen paavilaisten Stuarttien alla, sen koko olemassaolo oli vaarassa. Rijswijkin rauha vuoden 1697 lopussa ensimmäisenä vakiinnutti protestanttisuudelle kansalliset sekä uskonnolliset vapaudet.

Tämä kaikki todistaa, että vaikka ”todistajien” henkiin heräämisen **ensimmäinen vaihe** tapahtui reformaatioliikkeen alkuhetkillä 1500-luvulla, heidän korottamisensa poliittiseen valtaan ja hallitsevaan asemaan, eli protestanttisuuden vakauttaminen, kattoi huomattavasti pidemmän aikajänteen. Kuten kaikki toiset

samankaltaiset suurliikkeet; reformaatio, **alkaen käännekohdasta, laajeni koko aikakauden ylle.**

Tila estää meitä selostamasta tämän merkittävän aikakauden kronologiaa, mukaan lukien sen suhdetta profetian 1 260:een vuoteen. Riittäköön, että sanomme ajanjakson vuodesta 1534 - joka oli paavin ylivallan lakkauttamisen ajanhetki Englannissa, sekä vuosi jona Lutherin Raamattu julkaistiin Saksassa - vuosiin 1697 – 1698 - joka oli ajanhetki, jolloin protestanttisuus tuli lopullisesti vakiinnutetuksi Rijswijkin rauhassa - olevan täsmälleen 1 260:n lunaarisen vuoden päässä ajanjaksosta 312 – 476 jKr., eli ajanjaksosta, joka ulottui pakanallisuuden kaatumisesta, Konstantinuksen kääntymyksessä, läntisen Rooman valtakunnan kaatumiseen.

En ole pyrkinyt - eikä minun edes kannattaisi sitä yrittää tämän luennon puitteissa - täydellisesti selostamaan Ilmestyskirjan ihmeellistä reformaationäkyä. Olen ainoastaan silmäillyt sen pääpiirteitä. Siitä löytyy hyvin paljon syvempiä huomioita, joita en tohdi tällä kertaa käsitellä, sillä se veisi minut liian pitkälle. Mutta enkö ole sanonut jo tarpeeksi vakuuttaakseni teidät siitä, että hieno ja siunattu doktriinin sekä hengellisen elämän elvytys joka tapahtui 300 - 400 vuotta sitten, ja jota kutsumme reformaatioksi eli uskonpuhdistukseksi, oli sekä ennalta heijastettu juutalaisten historiassa, että ennalta kerrottu kristillisessä profetiassa; ja nämä molemmat ihmeelliset ennustukset **näkyvästi laittavat tähän liikkeeseen Jumalan hyväksynnän sinetin?** Mikä on näky Ilmestyskirjan luvussa 10? Se on jumalinen väliintulo, joka ojentaa Kirkolle takaisin Raamatun sekä evankeliumin saarnaamisen, sekä virallisesti erottaa luopiollisen kristikunnan todellisesta Kirkosta. Mikä on enkelin takautuvasti kertoma tarina? Se on tunnustavien kirkkojen tarina, joita kannateltiin pitkien vuosisatojen läpi surun, köyhyyden ja häpeän keskellä, ja jotka lopulta tuhottiin yhdistyneinä ruumiina Rooman pedon raivokkaiden hyökkäysten seurauksena, mutta jotka tulivat hyvin lyhyen ajan jälkeen elvytetyiksi sekä korotetuiksi poliittiseen valtaan kaikista vihollisistaan huolimatta. Sellainen on ennustus, ja tällaisia ovat olleet tosiasiat. Kuinka tämä outo ennustus tuli liitetyksi pyhiin teksteihin 1 800 vuotta sitten? Yrittäkää ymmärtää, jos voitte, sitä pökerryttävää, tosiasiallista ihmettä, että **se on tässä kirjassa**, ja että lukemattomat ihmiset kaikista kansakunnista vuosikausien ajan pitivät itsensä kiireisinä – täysin itselleen tietämättä – täyttäessään sitä. Yrittäkää ymmärtää, jos voitte, ylevä hellyys sekä pyhitetty, myötätuntoinen hyväksyntä, jolla Pelastaja lausui nuo yksinkertaiset sanat; ”kaksi minun todistajaani.” Kyllä Herra; he olivat SINUN todistajiasi, nuo kurjat, vainotut lollardit sekä hugenotit, nuo marttyroidut valdolaiset ja paulikiaanit! SINUN todistajiasi, sinä siunattu Kärsijä, joka kielsit itsesi kuolemaan asti, ahkeroiden syntiä vastaan! He todistivat **sinun** armostasi, **sinun** kunniastasi, **sinun** kaikenkattavasta sovituksestasi, sinulle yksin kuuluvasta

korkeimmasta pappeudesta ja yksin sinun roolistasi välittäjänä; tämän takia he kärsivät, tämän takia he kuolivat! He kärsivät sinun kanssasi, ja he tulevat hallitsemaan sinun kanssasi, oman sanasi mukaan: *”missä minä olen, siellä on myös minun palvelijani oleva.”* ”Minun kaksi todistajaani”! Oi Luoja, kuinka rakastitkaan uskollisia marttyyreitasi! Kuinka vihaatkaan julmaa ja pahaa järjestelmää, joka aikakausien ajan kävi katkeraa sotaa heitä vastaan, ja haluaisi yhäkin käydä! Eikö se heitä vainotessaan vainonnutkin Sinua? Oi, kuinka usein kysyitkään paavilta ja prelaatilta kuten tarsolaiselta Saulilta varhaisempina päivinään: *”Miksi vainoat minua?”* Kun pohdimme näitä asioita, emmekö jaakin psalmistin tunteet sanoessamme *”Herra, minä tosin vihaan niitä, jotka sinua vihaavat, ja minä närkästyn heistä, jotka karkaavat sinua vastaan.”* Olkoon se meistä kaukana, että tuntisimme sympatiaa näitä vainoajia kohtaan ja pitäisimme halpana todellisia todistajia, kuten on tapana liian monella meidän päivinämme! Pitäkäämme sen sijaan yllä evankeliumin vihollista vastaan sitä samaa todistusta, josta he tiukasti kiinni pitivät läpi sen raivokkaiden hyökkäysten, ja näin jakaen heidän kanssaan kunnian tulla luetuiksi, Kristuksen toimesta, Hänen uskollisten todistajiensa joukkoon.

Loppuhuomiot: Aiheen käytännöllisestä merkityksestä

Luotamme siihen, että luennot jotka olette nyt kuulleet, ovat luoneet mieliinne syvällisen vakaumuksen siitä, että roominismin olemassaolo sekä luonne - ts. paavinistuimen koko historia - ovat ennalta kerrottuna Raamatussa, pitkiä aikakausia ennen tuon pahuuden vallan maanpäällistä nousua. Ja jos asian laita on tämä: tuo vakaumus kantaa hedelmää, sillä tieto vaikuttaa toimintatapoihimme. Useita tärkeäluontoisia käytännön seurauksia tulisi ilmetä, sillä muutoin emme olisi jaksaneet nähdä vaivaa tämän suuren aiheen selostamisessa.

Ensinnäkin - antakaa tietonne tästä totuudesta vahvistaa sekä syventää luottamustanne raamatuntekstin **jumaliseen inspiraatioon**. Ei kukaan muu, kuin Jumala, voi ennalta nähdä ja kertoa tapahtumia syntymättömien sukupolvien pitkästä jatkumosta. Näissä symbolisissa profetioissa 12 – 13:n vuosisadan mittainen historia on kerrottu ennalta. Verratkaa niitä mihinkä tahansa muuhun koko kirjallisuuden alalla, ja tulette huomaamaan, että ne erottuvat ainutlaatuisina; kuin elävä mies patsasgalleriassa.

Näiden profetioiden olemassaolon ihme tässä kirjassa, sekä niiden täyttymys historiallisissa tosiasioissa, on jotain niin suurta, että harvan mieli kykenee asiaa sisäistämään. Ei ainoastaan kaksi- tai kolmetoista, vaan kaksikymmentäviisi vuosisataa historiaa avautuvat juuri siten, kuin Danielin päivinä ennalta kerrottiin; se on ihme, jota mikään muu kuin itse lihaksitulo ei voi ylittää. Se on pökerryttävä ihme **mielen** maailmassa - maailmassa, joka nousee korkealle aineellisen maailman yläpuolelle. Se tuo ilmi Jumalan sormen selvemmin kuin mikään toinen, pelkkä fyysinen merkki - olkoonkin kuinka hieno tahansa - koskaan voisi. Se vetoaa ihmismielen älykkyyteen; se ei haasta aistien huomiota, vaan tietoisuuden huomion. Se asettaa yliluonnollisen viisauden sinetin koko Raamatun päälle. Ei kukaan muu, kuin Jumala, olisi voinut kuvailla paavillista valtaa etukäteen. Sen koko luonnottomuus sulkee pois sen mahdollisuuden, että se olisi ihmisen mielikuvituksen hedelmää. Valta, joka väittää toimivansa Jumalan puolesta, olevansa ”kuin Jumala,” istuutuneena valtaistuimelle Jumalan temppelissä eli kristillisessä Kirkossa; se olisi Hänen päättäväisin vihollisensa, Hänen totuutensa vastustaja, Hänen pyhiensä tuhoaja, saatanan suuri agentti maailmassa. **Petoksella**, korruptiolla sekä valheellisilla väitteillä se hallitsisi maailmaa aikakausien ajan, juuri samasta seitsemän vuoren kaupungista käsin, josta sitä oli hallittu jo aikaisempina aikakausina sotilaallisella **voimalla**. Ja lisäksi Rooma tulisi kristillisessä vaiheessaan vuodattamaan enemmän pyhien verta, kuin pakanallisessa vaiheessaan – ihminen ei olisi koskaan kyennyt

ennakoimaan tällaista, ainoastaan Jumala kykeni sen **ennalta kertomaan**. Se on esitys tämän pyhän kirjan jumalisesta inspiraatiosta, jota vilpitömyys ei voi vastustaa.

Eikö tämä ole käytännöllinen seuraus? Antakaamme kritiikin sättiä kuinka paljon tahansa; se ei voi sokaista silmiämme tältä giganttiselta **tosiasialta**, että kaksikymmentäviisi vuosisataa historiaa on - tärkeimmiltä ääriviivoiltaan – täsmällisesti vastannut Raamatun ennustuksia. Olemme pakotettuja tulemaan johtopäätöksen, että profetian sisältävät sivut on kirjoitettu jumalisesti ohjatulla kynällä. **Tämän** johtopäätöksen järisyttävää tärkeyttä minun ei tarvitse osoittaa. Neuvon teitä hartaasti **kunnioittamaan tätä kirjaa,** sillä se tulee tuomitsemaan teidät viimeisenä päivänä. Taivas ja maa ehkä katoavat, mutta pieninkään kirjain tai ainoakaan piirto Jumalan sanasta ei häviä. **Luottakaa** sen lupauksiin! Ne ovat yhtä tosia kuin sen ennustukset. **Vaviskaa** sen varoitusten ja uhkausten edessä! Ne tulevat yhtä varmasti täytetyiksi, kuin sen profetiat ovat tulleet. **Opiskelkaa** sen pyhiä sivuja, älkääkä koskaan ajatelko tietävänne kaikkea; se on yhtä ehtymätön viisaudessaan, kuin mieli josta se kumpuaa. Olen opiskellut sitä yli kolmekymmentä vuotta ja olen vakuuttunut, että se sisältää totuuden valtameriä, joita en ole vielä tutkinut. Kuinka harvat sitä todella opiskelevatkaan! Silti se sisältää viisauden aarteita, jotka ylittävät kaikki maanpäälliset kirjastot. Muistakaa, että yhtä varmasti kuin se ennalta paljasti Kirkon menneen maallisen historian, niin yhtä varmasti se paljastaa sekä valaisee sen kriittisen nykyhetken, sekä loistokkaan tulevaisuuden. Opaskirja joka on osoittautunut luotettavaksi tähänkin mennessä, on luottamuksemme arvoinen siihenkin asti, kunnes saavutamme maalin.

Toiseksi - mitä tulee roominismiin ja reformaatioon - on henkilökohtaisia, sosiaalisia, sekä kansallisia velvoitteita, jotka nousevat totuudesta jonka olemme oppineet, ja jotka ovat mitä tärkeimpiä. Niitä minun on teille vielä avattava, ennen kuin lopetan.

Mikä on roominismin nykyinen asema maailmassa? Ja mikä on reformoitujen kirkkojen tila? Teidän on kyettävä vastaamaan näihin kysymyksiin, ennen kuin voitte selkeästi nähdä omat käytännölliset velvoitteenne tätä aihetta koskien.

Mitä roominismiin tulee; olen näyttänyt teille, että sen nykyinen tila on rapistuva, ja se lähestyy tuhoaan nopeaa vauhtia. Sen nousu tapahtui 1 300 vuotta sitten, se saavutti valtansa huipun 500 vuotta sitten, se sai ensimmäisen kuolettavan iskunsa uskonpuhdistuksessa 300 vuotta sitten, toisen se sai Ranskan vallankumouksessa viime vuosisadan lopussa, sekä kolmannen Italian yhdistymisessä ja itsensä Rooman vapautuessa paavin vallan alta vuonna 1870. Viimeinen isku on vielä tulossa nopeasti lähestyvässä Kristuksen toisessa tulemisessa, kuten Ilmestyskirjan luvun 19 lopussa kuvaillaan.

Jotta voisitte käsittää tämän roominismin rapistumisen vakaan etenemisen sekä laajuuden; kerron teille muutamia tosiasioita, sekä esittelen joitakin lukuja.

1. Juuri ennen reformaatiota Rooma kehuskeli harhaopin hävinneen kristikunnasta. Yhtäkään protestanttia ei ollut olemassa; se oli surmannut Jeesuksen todistajat. Nyt protestanttien lukumäräksi arvioidaan 136 – 150 **miljoonaa henkilöä**. Protestanttien kansallisessa kokouksessa Glasgow'ssa viime vuonna, annettiin jälkimmäinen luku paikkansa pitävänä. Jos mukaan luetaan kreikkalaiset, koptit, sekä Armenian kirkot; 250 miljoonaa tunnustavaa kristittyä vastustaa Roomaa, ja ainoastaan 180 miljoonaa on sen alaisuudessa. Sillä ei täten ole mitään oikeutusta ylivaltaan tai universaaliuteen, sillä se on vähemmistössä verrattuna muihin kristittyihin.

2. Roomiistit ovat tällä vuosisadalla lisääntyneet 60:llä miljoonalla, johtuen väestön luonnollisesta kasvusta. Viime vuosisadan lopulla heitä oli 120 miljoonaa; nyt heitä on 180 miljoonaa. Mutta protestantit ovat samassa ajassa kasvaneet lukumäärältään 40:stä miljoonasta 150:een miljoonaan. Toisin sanoen; roomiistit ovat kasvaneet 50 % ja protestantit 275 %. Samalla tahdilla protestantit tulevat tämän vuosisadan loppuun mennessä olemaan yhtä suuri, tai suurempi ryhmä, kuin roomiistit maailmassa. Mikäli **he** olisivat kasvaneet samaa tahtia, paavilla olisi nyt 450 miljoonaa seuraajaa, 180:n miljoonan sijaan. Se on rappeutuva aate koko maailmassa.

Englanninkielisen väestön keskuudessa suhdeluvut ovat vielä silmiinpistävämpiä, ja kun muistamme että tähän ihmisryhmään kuuluvat kaikkein yritteliäimmät, menestyneimmät, sekä voimakkaimmat kansakunnat maanpäällä, tosiasiat puhuvat puolestaan. 100:sta miljoonasta englantia puhuvasta ainoastaan seitsemäsosa on roomiisteja, mukaan lukien kaikki katoliset Irlannissa sekä Amerikassa, ja Afrikassa sekä siirtomaissamme. Joka puolella älykkäiden ja koulutettujen, englantia puhuvien väestöjen keskuudessa, roominismi on häviävä uskonto, ja sen palvelijat sulautuvat puhtaampiin sekä elinvoimaisempiin suuntauksiin. Amerikassa se kutistui 20 % kymmenessä vuodessa - aikavälillä vuodesta 1863 vuoteen 1873. Yksistään Montrealissa on viisi ex-roomiisteista muodostunutta seurakuntaa. Jopa Irlannissa roominismi hupenee ja protestanttisuus kasvaa; toisin sanoen niiden välinen epäsuhta pienenee vuosi vuodelta.

Mitä tulee Iso-Britanniaan; tosiasiat ovat huomattavia sekä piristäviä. Tämän vuosisadan alussa roomiistit muodostivat kolmasosan väestöstä. Nyt he ovat vain **yksi seitsemäsosa**. Roomiistien osuus on laskenut yhdestä kolmasosasta yhteen seitsemäsosaan, samalla kun protestantit ovat kasvaneet kahdesta

kolmasosasta kuuteen seitsemäsosaan. Eli siinä missä vuonna 1801 joka kolmas ihminen oli paavin seuraaja, nyt sellainen on vain joka seitsemäs ihminen. Väestö on tässä ajassa kasvanut kuudestatoista 35:een miljoonaan. Protestanttisuus on kolminkertaistanut lukunsa, kattaen nyt yli 30 miljoonaa, kun roominismi taas pysyy vakaana noin viidessä miljoonassa. Jos se olisi kukoistanut protestanttisuuden lailla, se olisi saavuttanut 15 miljoonaa.

Nämä tilastot kertovat omaa tarinaansa. Yhtä varmasti, kuin roominismi nousi kuudennella vuosisadalla ja saavutti huippunsa 1200-luvulla, se varmasti rapistuu ja kaatuu 1800-luvulla. Se ei ole vain menettänyt kaikkea maallista ylivaltaansa sekä suoraa poliittista valtaansa, mutta se ei enää kykene pitämään omistaan kiinni, etenkin kaikkein johtavimpien kansakuntien keskellä, edes mitä tulee sen omiin jäseniin. Se riutuu ja hupenee; vähentyen samalla, kun toiset kasvavat. Se on menettämässä jopa kaiken häivähdyksen oikeudestaan ylpeästi anastettuun titteliinsä katolinen.

Mutta tämä on ainoastaan yksi puoli aiheesta. On myös toinen, ja erittäin tärkeä puoli. Roominismi on, ja on ollut koko tämän vuosisadan ajan, etenkin viimeisten viidenkymmenen vuoden ajan, TEKEMÄSSÄ EPÄTOIVOISTA PYRKIMYSTÄ TAATAKSEEN UUDISTETUN VALTA-ASEMAN OMASSA IMPERIUMISSAMME, ETENKIN ENGLANNISSA. Se on lisännyt valtavasti työvoimaansa sekä työkeskittymiään. Viimeisen neljännesvuosisadan aikana, eli vuodesta 1850 vuoteen 1885, sen **papit** Iso-Britanniassa ovat lisääntyneet 1641:llä; sen kirkot, kappelit ja tukipisteet 866:lla, sen luostarit 558:lla, sekä korkeakoulut 20:llä. Tämä huikean nopea kasvu ei johdu mistään saman suuntaisesta kasvusta sen jäsenmäärissä, vaikka kaiken tämän tarkoituksena tietysti onkin taata sille sellainen kasvu. Se osoittaa ”paavijärjestelmän päättäväisyyden yrittää, mitä suurimmassa mittakaavassa, päästä protestanttisuudesta niskan päälle.” Meidän täytyy kohdata tarkoituksellinen sekä epätoivoinen yritys tämän varakkaan ja erittäin organisoituneen sekä keskitetyn järjestelmän taholta, heikentää, ja mikäli mahdollista, alistaa protestanttisuuden maanpäällinen sankari. Englannin nykyinen hämmennys on seurausta tästä.

”Uskoimmepa sitä tai emme; olemme taas vanhassa taistelussa, jonka luulimme jo voittaneemme reformaatiossa sekä vallankumouksessamme. Se on kamppailu vallasta Rooman papiston sekä Englannin kansakunnan välillä. Ensimmäinen on luvultaan pieni joukko, mutta organisoitu, yhdistynyt, sekä väsymätön. Kansakunta on enemmistö, mutta jakautunut, huomioltaan harhautettu, sekä eksytetty.

”Rooman kirkko ei ole koskaan salaillut vaateitaan. Sen päällikkö, tri. Manning, on toistuvasti lausunut ne julki. Sen tulee lausua lait, joita meidän tulee totella. Meidän hallituksemme tulisi ottaa ne vastaan, ja vahvistaa ne. Sen nykyinen

menestys Irlannissa on vain askel sen imperiaalisessa kehityksessä. Se ei tule lepäämään, ennen kuin se on saavuttanut päämääränsä; ennen kuin valtaistuimemme on lakannut olemasta protestanttinen ja parlamenttimme on alistettu sen tahtoon. Eikä sen suunnitelma ole kohtuuton, vaikka se onkin vielä kesken. Se on jo valloittanut osion anglikaanisesta papistosta, joka on omaksunut sen periaatteet sekä tavan palvoa, ja joka opettaa sen dogmeja. Se on valloittanut takaisin huomattavan osan alahuoneesta; osan joka ajattelee, sanoo, sekä äänestää juuri kuten se haluaa. Se käyttää tätä osaa painostaakseen hallitusta sekä puolueita. Liberaaleille se puhuu liberalismin kieltä; voluntaristeille se on voluntaristi. Suuri joukko Englannin toisinajattelijoista, sekä kaksi kolmasosaa Skotlannin vapaakirkosta on langennut sen ansaan, ja ne ovat nyt sen työkaluja. Parlamentissa se on vahvoilla. Se liikuttelee jäseniä läpi vaalipiiriensä. Se täyttää osan julkisista viroista omilla otuksillaan. Se käy kaikkien kimppuun hellittämättömillä imarteluilla, tai uhkauksilla. Se on saanut pääministerin, joka mahdollisesti on sen opetuslapsi – ainakin varmasti rikostoveri - ja hänen kauttaan se määräilee ministerineuvostoa. Se työskentelee herkeämättä lehdistön kautta. Ei ole sille liian pientä julkaisua, tai yhtäkään liian voimakasta sen kätyriksi. Sitä palvelee joukko omistautuneita jalkasotilaita, jotka työskentelevät täydestä sielustaan sen hyväksi kaikenlaisten nimien alla, joka paikassa ja kaikenlaisissa valeasuissa: toimittajia, lehdistön kirjoittajia, kirjailijoita sekä tieteilijöitä, valtion ministereitä, saarnaajia kirkon saarnapenkeissä sekä toisinajattelijoissa, koulun rehtoreita, komissaareja, ja tutkijoita. Se astuu perheiden sisälle lastenhoitajien, kotiopettajien, sekä kotiapulaisten mukana. Se on varmistanut itselleen suuren osuuden yläluokistamme, ja joka päivä se valloittaa lisää. Se vetää heidät puoleensa esityksillään, musiikilla, hyvällä maulla, joutavuuksilla sekä pohdiskeluilla, ajan hukalla ja tunnonvaivoilla. Se työstää naisten sydämiä heidän mielihalujensa kautta; heidän nautinnonhalunsa sekä tuskan pelkonsa avulla. Se tekee ihmisten vauraudesta oman rahastonsa, ja rikkaiden vaikutusvallasta tulee sen omaa vaikutusvaltaa. Markiisista puuseppään asti; se ei pidä ketään liian alhaisena sen huomiolle, eikä ketään liian voimakkaana sen vallalle.

”Tätä kurinalaista ja kyvykästä liittoumaa vastaan teidän, Englannin kansakunnan, on noustava. Ja tähän taisteluun te olette huonosti varustautuneet. Teidän mielijohteenne on oikea, ja mielenlaatunne on hyvä; mutta mielijohteet ja tunteet eivät riitä häikäilemättömiä ja väsymättömiä salaliittoilijoita vastaan. Olette jakautuneet puolueisiin, huomionne on suunnattuna liiketalouteen ja välinpitämättömyys heikentää teitä. Silti tämä on suuri asia. Siinä on kyse siitä, säilytämmekö oikeudet sekä vapaudet, jotka esi-isämme saavuttivat? Vapautesi riippuu uskostasi; jos uskosi pettää sinut, niin menetät vapautesi. Tämä on oman historiasi opetus; mitä vapauksia ikinä olemmekaan voittaneet, se on tapahtunut

protestanttisen vakaumuksen antaman voiman kautta. Pyydän teitä punnitsemaan tätä asiaa. Se ei ole kevyt. Se on teidän elämänne. Älkää halveksiko tai aliarvioiko vastustajaanne, mutta älkää myöskään kavahtako tai menettäkö rohkeuttanne sen edessä. Roomalla on palveluksessaan mitä korkein älykkyys ja väsymättömin kiihko. Sitä palvellaan kyvykkäimpien lahjoilla, sekä terävimpien intohimoilla. Se hyväksikäyttää sekä ihmisten paheita että hyveitä; se on pidäkkeetön. Se mukauttaa itsensä kaikenlaisiin hallintomuotoihin, sekä jokaiseen yhteiskuntaluokkaan. Se vetoaa jokaiseen luokkaan sen tapoihin soveltuvilla argumenteilla; se tulee toimeen yhtä lailla ansioituneen ja elämäänsä väsähtäneen jalosukuisen kanssa, kuin lukutaidottoman talonpojankin.

”Historia, jonka teille nyt esittelen, kertoo mitä harppauksia se on ottanut Englannissa viimeisten neljänkymmenen vuoden aikana. On oma asianne päätellä, jatkaako se etenemistään siihen asti kunnes se on ottanut teistä yliotteen, vai uudistatteko valtaoikeutenne, ja pakotatteko sen tottelemaan teidän lakejanne. Tämä on todellinen kysymys. Olen tarjonnut teille tosiasiat; tehkää omat johtopäätöksenne, ja toimikaa niin kuin ajattelevat ihmiset.”[48]

Kannustamme teitä tutustumaan huolellisesti pamflettiin, jonka esipuheen nämä sanat muodostavat. Se on luettelo tosiasioista; ja ne todistavat, että kaikki protestanttiset etuoikeutemme ovat vaarassa, ja että oma etumme vaatii meitä olemaan varuillamme. Rooma ei salaile tavoitettaan; se on Englannin uudelleenyhdistäminen latinalaiseen kristikuntaan paavin ylivallan uudelleenvakiinnuttamisen avulla. ”Jos Englanti koskaan liittyy takaisin kristikuntaan,” sanoo kardinaali Manning, ”se tapahtuu alistumalla Jeesuksen Kristuksen sijaisen *(vicar = kirkkoherra/sijainen)* elävän auktoriteetin alle. Ensimmäisen askeleen sen paluussa täytyy olla kuuliaisuus hänen äänelleen, sillä kapinointi hänen auktoriteettiaan vastaan oli ensimmäinen askel sen erossa.”[49] Hän jatkaa osoittamalla, että uskonnollinen suvaitsevaisuus on puhtaasti harhaa, eikä todellinen Kirkko kykene sulattamaan muuta, kuin täydellisen sekä ehdottoman alistumisen. ”Sen enempää todellinen rauha kuin todellinen armeliaisuuskaan eivät tunnista suvaitsevaisuutta. Kirkolla on oikeus vaatia **joka ikistä** hyväksymään sen opit,” eli ”siviilivallan velvollisuus on vahvistaa Kirkon lait, pidättää pahantekijät, ja rangaista harhaoppeja.” Hän kirjoittaa: ”On hämmästyttävää, kuinka pieni on se tila, joka oikeudenmukaisesti siviilivallalle jää yksinomaisen hallinnan harjoittamiseen… Jopa lakeja hyväksyttäessä, **parlamentin on alistuttava Kirkolle**. Valtio voi laittaa lain käytäntöön, mutta sen on varmistuttava siitä, että se ei millään tavalla loukkaa **Kirkon ylempiä lakeja**.”[50]

48 J. C. COLQUHOUN: ”Progress of the Church of Rome towards Ascendency in England traced through the Parliamentary History of Forty Years.” London: Macintosh, 24, Paternoster Row, E. C.

49 ”Essays on Religion,” p. 19.

50 Ibid., p. 458.

Tohtori Manning selvästi ilmaisee, että Rooma on astunut kamppailuun ylivallasta paavin sekä kruunun välillä, ja se on kamppailu elämästä ja kuolemasta, joka koskettaa koko reformaatiokysymystä näissä maissa. Kuten Colquhoun huomauttaa: ”Se on vanha taistelu, joka taisteltiin Plantagenetin alla; onko Englannin laki itsenäinen ja ylivertainen, vai tuleeko meillä olla roomalaisten pappien liittouma, jota Englannin petolliset papit avustavat uhmaten Englannin lakeja sekä Britannian parlamenttia, sekä polkien hallitsijan kruunua.”

Yksi ”Catholic Defence Societyn” *(suomeksi: Katolinen puolustusseura)* vakaista tavoitteista on poistattaa sääntökirjastamme kruunajaisvala, sekä vallanperimyslaki, joka rajaa Englannin kruunun hallinnan protestanteille. Kardinaali Manningin mielestä Roomalla on täysi oikeus suistaa protestanttinen hallitsija pois vallasta.

”Kristillisessä yhteisössä ruhtinaan valintaa ei voida laittaa puhtaasti siviilitoimenpiteen kategoriaan. Täten jos harhaoppinen ruhtinas valitaan, tai sellainen **etenee perimysjärjestyksessä valtaistuimelle**, Kirkolla on oikeus sanoa ’minä mitätöin valinnan,’ tai ’**minä kiellän vallanperimyksen**.’ Tai lisäksi; jos **kristillisen kansakunnan kuningas lankeaa harhaoppiin**, hän syyllistyy rikkomukseen Jumalaa vastaan… sekä kansaansa vastaan… Siksi on kirkon vallassa, sen kaikkivaltiaan auktoriteetin nojalla jonka Kristus on sille antanut, kaikkien kristittyjen ihmisten yli, **suistaa vallasta sellainen ruhtinas** rangaistuksena hänen hengellisestä rikoksestaan, sekä varjellakseen hänen alamaisiaan vaaralta tulla hänen esimerkkinsä nojalla johdetuiksi harhaoppiin tai hengelliseen kapinaan.”[51]

Tällaisesta opista ei voi erehtyä. Leo XIII:lla on täysi oikeus suistaa kuningatar Victoria vallasta - ehei, vielä enemmän; se olisi hänen sitova velvollisuutensa, mikäli hänellä vain olisi voimaa siihen. Mutta hänellä ei ole, eikä hänellä luultavasti koskaan tule olemaankaan sellaista voimaa. Mutta sillä välin olemme typerästi antaneet hänelle vallan aiheuttaa vakavaa poliittista haittaa, ja hän ottaa tilaisuudesta täyden hyödyn irti.

Tämä ei ole – laittakaa merkille – mikään muinainen väite lainattuna keskiajalta; se on julkaistu Englannissa tällä, yhdeksännellätoista vuosisadalla, erään Westminsterin kardinaaliarkkipiispan toimesta. Eikä se ole vain teoriaa, pelkkä fantastinen luonnos; se on työpiirustus - kuten arkkitehdit sanoisivat - käytännöllinen diagrammi, jota Rooma vakaasti pyrkii toteuttamaan.

Mahdollisuus sille, että se saisi tuotua Englannin takaisin valtansa alle on hyvin vähäinen. Mutta jos ”itsehallinto” saadaan aikaan Irlannissa, siitä tulee kerta heitolla paavillinen kuningaskunta, sekä pysyvä uhka Englannille. Siksi he

51 ”Essays on Religion,” pp. 458, 459.

tavoittelevat tätä päämäärää kaikin keinoin. Itsehallinnon tärkein seuraus olisi **protestanttisuuden tuhoutuminen Irlannista**. ”Irlannin murheet johtuvat yhdestä ainoasta syystä: protestanttisuuden olemassaolo Irlannissa. Parannuskeino löytyy ainoastaan poistamalla se, joka pahan aiheuttaa… Kunpa jokainen protestanttien kohtaamispiste pyyhittäisiin pois koko maasta! Silloin Irlanti elpyisi, eikä eripuraa enää olisi.”[52]

Ei tarvitse kysyä, toteutuuko tämä yritys. Kardinaali Manning inttää että on synti, tai jopa ”mielisairautta,” olla sitä mieltä, että ihmisillä on peruuttamaton oikeus omatunnon sekä palvonnan vapauteen, tai kieltää Rooman oikeus tukahduttaa voimakeinoin kaikki uskonnolliset tavat, lukuun ottamatta sen omia - tai opettaa, että protestanteilla tulisi olla katolisissa maissa oikeus harjoittaa omaa uskontoaan.

”Katolisuus,” sanoo roomalainen lehti, ”on kaikkein suvaitsemattomin oppi; se on itse suvaitsemattomuus, sillä se on itse totuus. Uskonnonvapauden jumalattomuudelle vetää vertoja ainoastaan sen absurdius.” Kuvitelkaa itse mielissänne, mitä itsehallinto Irlannissa tarkoittaisi näiden lausuntojen valossa!

Mitä tärkein asia mielessä pidettäväksi tätä kysymystä pohdittaessa on se, että roominismi ei ole pelkästään uskontoa, vaan se on **poliittinen järjestelmä**. Olemme tietysti sidottuja antamaan roomalaiskatolisille saman omatunnon vapauden, jonka vaadimme itsellemme; mutta emme ole minkään lain sitomia, ihmisten tai jumalisten, antamaan heille oikeutta salaa vehkeillä vapauksiemme, hallintomme sekä imperiumimme syrjäyttämiseksi. Adam Smith toteaa osuvasti: ”Rooman kirkon hallitusmuotoa voidaan pitää **kaikkein vaikuttavimpana yhdistelmänä, joka koskaan on muodostettu siviilihallinnon auktoriteettia sekä vakautta vastaan**, kuin myös ihmiskunnan vapautta, järkeä, ja onnellisuutta vastaan.”[53]

Rauha sekä menestys ovat mahdottomia asioita paavilaisen pappisvallan alla, kuten historiakin meille todistaa. Ruhtinas Bismarck sanoo: ”Paavijärjestelmä on aina ollut poliittinen valta, joka mitä suurimmalla julkeudella ja painavimmilla seurauksilla on sekaantunut maailman asioihin.” Maamme on nyt kysyttävä, olemmeko halukkaita kulkemaan vielä pidemmälle sekä peruuttamattomammin tiellä, jota olemme jo liian pitkälle matkustaneet, sekä luovuttamaan vieraalle ja vihamieliselle poliittiselle vallalle mitä todellisimman sekä käytännöllisimmän ylivallan viidestä miljoonasta kuningattaren alamaisesta Irlannissa, mukaan lukien miljoona uskollista protestanttia, jotka tuossa maassa elävät?

En voi päättää näitä luentoja kannustamatta teitä opiskelemaan tätä aihetta perusteellisemmin, sekä tulemaan syvällisesti tutuiksi protestanttisten

52 Catholic Progress.”
53 ”Wealth of Nations,” p. 337.

periaatteiden kanssa. Vaarallinen leväperäisyys opillisissa kysymyksissä leimaa tätä päivää. Lukuisat joukot tuskin edes tietävät mihin he uskovat, tai miksi he uskovat mitä uskovat. Uskonpuhdistuksen aikakaudella ihmiset tiesivät perusteet, joiden pohjalta heistä oli tullut protestantteja. Mutta me olemme olleet niin kauan suojassa isiemme nostattamien suojamuurien takana, että olemme unohtaneet että saatamme joutua puolustamaan omia kansallisia, sekä uskonnollisia vapauksiamme, ja olemme laiminlyöneet varustautumisemme konfliktin varalle. Siitä ei seuraa mitään hyvää, että olemme valmistautumattomia sekä puolustuskyvyttömiä näinä vaarallisina aikoina. Kannustan teitä lukemaan huolellisesti reformaation historiaa, sekä tietämään jotakin roomalaisesta kiistasta. Lukekaa myös oman maanne historiaa Stuarttien päivinä, jolloin synkkä salaliitto pyrki vielä kerran kietomaan Englannin, ja pakottamaan vapaan protestanttisen maamme takaisin Rooman kamalan tyrannian alle. Samankaltainen salaliitto on olemassa nyt jälleen. Soittakaa John Kensitille, 18 Paternoster Row, ja ostakaa häneltä hänen edullisia, sekä suosittuja protestanttisia pamflettejaan. Ne avaavat silmänne tätä suurta aihetta koskien. Hankkikaa panssareita ja pukekaa ne yllenne, sillä sanokaa minun sanoneen; joudutte sotimaan niiden vapauksien puolesta, jotka ovat tehneet Englannista sen, mitä se on tänä päivänä. Tietämättömyys on heikkoutta; tieto on voimaa. Kun tiedät jonkinlaisella täyteydellä mitä tarkoittaa olla protestantti, arvostat etuoikeuttasi kantaa tuota nimitystä, ja varmistat ettei kukaan ryöstä sitä sinulta! Ennen kaikkea; pohjusta itsesi tukevalla ymmärryksellä **kolmesta Raamatun ennusnäystä roominismiin**, joiden suuntaan olen huomionne ohjannutkin, sillä Hengen miekka on Jumalan sana.

Lopuksi kehotan teitä välttämään kaikenlaista puuhastelua roominismin äpärän parissa, jota kutsutaan RITUALISMIKSI, eli korkeakirkollisuudeksi, ja jota koko Englanti on tulvillaan! Se on yksinkertaisesti laimennettua roominismia; ohueen verhoon käärittyä paavilaisuutta. Missä ikinä onkaan ”pappi” saarnamiehen tilalla, ”alttari” ehtoollispöydän tilalla, vahakynttilöitä jumalisen totuuden auringonpaisteen tilalla, seremoniaa puhtaan opin tilalla, sakramentteja pelastavan armon tilalla, intonoituja liturgioita hartaiden, sydämestä tulvivien rukousten tilalla, sekä suurenmoista musiikkia hengellisen jumalanpalveluksen tilalla, upeita asuja evankeliumin totuuden tilalla, perinteitä sekä ”kirkko” korvaamassa ”niin kuin on kirjoitetun,” ristinmerkkejä Kristuksen sijaan: tässä teillä on roominismia, huolimatta siitä millä nimellä sitä kutsutaan. Olkaa varuillanne sen suhteen; kuinka viehättäviä tahansa arkkitehtuuri sekä suitsukkeet ovatkaan, taikka musiikki ja juhlavat seremoniat. Ajatelkaa apostoleja yläkammiossaan. Muistakaa, että juutalaisuus antoi meille vain ”tulevan hyvän varjon,” **ei mallia imitoitavaksi**, eikä kaikki tämä ulkonainen esiintyminen ole palvontaa ”hengessä ja totuudessa,” sillä tavalla kuin Isä Jumala ihmisiltään nyt

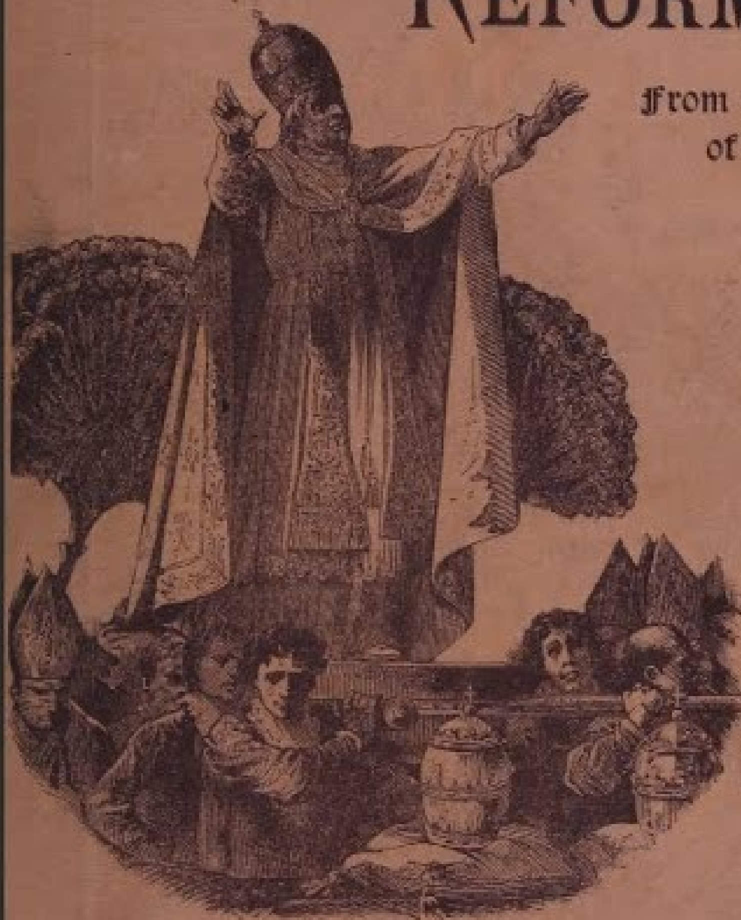
odottaa. Apostoli Paavali kuvailee tällaista paluuna ”heikkoihin ja köyhiin elementteihin,” orjiksi. Hän sanoo omana päivänään heistä, jotka tulivat seremonioiden viekoittelemiksi; *”Minä pelkään teidän tähtenne”* jne. Älkää antako näiden asioiden viekoitella itseänne pois Kristuksen mutkattomuudesta. Mitä! Leikittekö myrkkykäärmeellä, koska sillä on iloisen täplikäs selkä? Pysykää erossa kaikesta vaarasta, oman ikuisen etunne tähden. Paavilaisuuden sudenkuopat on naamioitu kukkasilla, mutta ne ovat silti turmiosi jos niihin lankeat. Raamattu leimaa sen antikristillisyydeksi ja jäljittää sen alkuperän saatanaan. Varoitan teitä pysymään erossa koko asiasta, jos ette halua osaanne sen vakavista tuomioista.

Muistakaa, että on vain ”*yksi välimies Jumalan ja ihmisten välillä*,” on vain ”yksi **uhri** syntien edestä,” tarjottuna ”**yhden ainoan kerran**” kaikkien puolesta ja ”ijankaikkisesti.” ”Yhden välimiehen” sekä ”yhden uhrin” kautta ”*lähestykäät Jumalaa, niin hän lähestyy teitä*.” Et tarvitse välimiestä itsesi ja Kristuksen väliin. Siinä kohdassa pappi on vain valheellinen tunkeutuja. Jeesus kutsuu sinua luokseen. Hän on sekä inhimillinen että jumalainen. Hän on luu luustasi ja liha lihastasi, mutta silti ilman syntiä. Jumala on Hänessä. Hän on yhtä meidän kanssa, ja yhtä Jumalan kanssa. Älä salli minkään tulla sielusi ja Hänen väliin. Älä salli yhdenkään enkelin, yhdenkään neitsyen, yhdenkään papin tulla sinun ja Jeesuksen Kristuksen väliin. Mene Hänen luokseen syntiesi anteeksi saamiseksi. Tee hänelle synnintunnustuksesi. Hän voi armahtaa sinut, ja niin Hän totisesti tekeekin, jos todella uskot Häneen. Papillinen synninpäästö on valetta. Se on Jumalaa herjaava väite. Lause: ”**Minä armahdan sinut**,” olipa se roomalaisen tai protestanttisen papin suusta, on **häpäisevä**. Älä anna sen hämätä itseäsi. Syntiset kumppanisi eivät voi armahtaa sinua synneistä, joita olet tehnyt Jumalaa vastaan. Käänny pois tällaisista idoleista ja epäjumalista. Jeesus on kaikki, mitä tarvitset. Hänen verensä riittää hyvittämään sekä puhdistamaan kaikki, jotka yksinkertaisesti laittavat uskonsa Häneen, heidän ”**kaikista synneistään**.” *”Tutkikaat Raamatuita,”* ne todistavat Hänestä. Tulkaa Hänen luokse, saadaksenne elämän. Hänen sydämensä liikuttuu heikkoudestamme; ei kukaan voi samaistua meihin kuten Hän, eikä kukaan voi auttaa kuten Hän. Teille, jokaiselle teistä, Hän sanoo: *”joka MINUN tyköni tulee, sitä en minä heitä ulos.” ”Taivas ja maa pitää hukkuman, mutta MINUN SANANI ei pidä suinkaan hukkaantuman.” ”Herra, kenenkäs tykö me menemme? SINULLA on ijankaikkisen elämän sanat.”* Sinä yksin olet kaikki mitä tarvitsemme, sillä Sinä yksin olet ”KAIKKI KAIKESSA.”

ROMANISM

AND THE

REFORMATION

From the Standpoint of Prophecy.

BY

H. Grattan Guinness,

D.D., F.R.A.S.,

AUTHOR OF

"Light for the Last Days," "The Approaching End of the Age," etc.

London:
NISBET, BERNERS STREET;
MORGAN AND SCOTT, 12, PATERNOSTER BUILDINGS.

MDCCCXCI.